

Opoademia

GUIA D'ESTUDI COMPLETA

Auxiliar administratiu/va - Ajuntament de Figueres

Ajuntament de Figueres

Grup C2 · 22 temes amb apunts explicats

1320 preguntes d'examen disponibles

Material original, redactat per Opoademia

opoademia.com

Acadèmia d'oposicions en català · Tests, simulacres i tutor IA

AVÍS LEGAL

Drets d'autor i condicions d'ús

© 2026 Opoademia. Tots els drets reservats.

Aquest document i tot el seu contingut (textos, estructura, esquemes, exemples i disseny) són propietat exclusiva d'Opoademia (opoademia.com) i estan protegits per la legislació espanyola i internacional sobre propietat intel·lectual, en particular pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei de propietat intel·lectual.

Queda **rigorosament prohibida**, sense l'autorització escrita i expressa d'Opoademia, qualsevol forma de **reproducció, còpia, distribució, comunicació pública, transformació, lloguer, préstec, posada a disposició, revenda o explotació comercial**, total o parcial, d'aquest document, per qualsevol mitjà o procediment, electrònic o mecànic, inclosos la fotocòpia, l'escaneig i la publicació a internet.

Aquest material es lliura per a l'**ús personal, privat i intransferible** de la persona usuària que l'ha obtingut legítimament a través d'Opoademia. La seva cessió, difusió, compartició o venda a tercers en vulnera els drets d'autor.

L'incompliment d'aquestes condicions podrà donar lloc a les **responsabilitats civils i penals** corresponents, entre d'altres les previstes als articles 270 i següents del Codi penal.

Aquest material té finalitat exclusivament formativa i de suport a l'estudi. No és un document oficial i no substitueix les fonts oficials de cada convocatòria (DOGC, BOE i bases de la convocatòria), que sempre prevalen. Opoademia procura mantenir el contingut actualitzat, però no garanteix que estigui lliure d'errors ni que reflecteixi els darrers canvis normatius.

Per a autoritzacions, llicències o consultes: opoademia.com

CONTINGUTS

Índex

PÀG.

Temari general

1.	Tema 1. Constitució Espanyola. Principis. Drets fonamentals i llibertats públiques.	4
2.	Tema 2. Organització territorial de l'Estat. Les comunitats autònomes: la seva organització i competències. L'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Concepte i contingut. Competències de la Generalitat de Catalunya.	13
3.	Tema 3. El municipi: concepte, elements i competències. La població: empadronament. Organització municipal. Òrgans de govern, òrgans necessaris i òrgans complementaris. Competències del municipi.	20
4.	Tema 4. El procediment administratiu: concepte i principis. Fases. Terminis. El silenci administratiu.	28
5.	Tema 5. Hisendes locals. Classificació dels ingressos. Impostos. Taxes. Contribucions especials. Preus públics. Altres ingressos de l'Administració Local.	37

Temari específic

6.	Tema 6. L'acte administratiu: concepte i classes. Elements de l'acte administratiu. Requisits dels actes administratius. L'eficàcia i validesa dels actes administratius. La notificació dels actes administratius. Publicació dels actes administratius. Recursos administratius.	45
7.	Tema 7. L'administració electrònica: principis generals. Dret de les persones en les seves relacions amb les administracions públiques. Dret i obligació de relacionar-se electrònicament amb les administracions públiques. L'expedient administratiu electrònic. El registre electrònic. Registre d'entrada i sortida de documents i punts de registre.	54
8.	Tema 8. Transparència, accés a la informació pública i bon govern: marc legal a Catalunya. Drets de la ciutadania en matèria de protecció de dades de caràcter personal.	62
9.	Tema 9. Documents administratius: tipologia. El decret, la notificació, la diligència, l'ofici, la sol·licitud, l'informe, l'acta, el certificat, la carta, la citació, la convocatòria de reunió, el recurs.	70
10.	Tema 10. Estatut Bàsic de l'Empleat Públic: Classes, règim jurídic i estructura del personal al servei de les administracions públiques. Plantilla de personal: contingut, aprovació i modificació.	79
11.	Tema 11. Drets i deures dels funcionaris públics locals. Normativa aplicable. Especial referència al règim retributiu.	88
12.	Tema 12. Els contractes administratius a l'esfera local. Contractació administrativa:	102

naturalesa jurídica dels contractes públics. Elements. Subjectes. Els contractes administratius típics: tipus. Sistemes de selecció de contractistes.

13.	Tema 13. El pressupost de les entitats locals: concepte i marc legal. Formació i aprovació. Estructura pressupostària.	110
14.	Tema 14. La despesa: les seves fases. Execució de l'estat de despeses: autorització, disposició i obligació. Bestretes de caixa fixa. Pagaments a justificar.	119
15.	Tema 15. Les formes d'activitat de les entitats locals. La intervenció administrativa en l'activitat privada. El foment, especial referència a les subvencions: procediment de concessió, gestió i justificació; el reintegrament.	128
16.	Tema 16. Estudi del règim de llicències i comunicació prèvia. Les llicències urbanístiques i d'activitats.	139
17.	Tema 17. El règim sancionador a l'Administració Local. Procediment sancionador: principis, garanties i tramitació.	147
18.	Tema 18. Els serveis públics: concepte i formes de gestió. Classes de serveis públics en l'esfera local.	155
19.	Tema 19. La gestió tributària en l'Administració Local. Òrgans recaptadors: enumeració i competències. Recaptació voluntària: règim i funcionament. Procediment de recaptació en via de constrenyiment.	164
20.	Tema 20. La responsabilitat patrimonial de l'Administració Pública. Regulació i pressupòsits per què es doni. El procediment administratiu en matèria de responsabilitat.	174
21.	Tema 21. La igualtat efectiva entre homes i dones. Principis d'actuació dels poders públics i mecanismes per a garantir el dret a la igualtat efectiva de dones i homes en el sector públic. Els plans d'igualtat a les administracions públiques: naturalesa i contingut.	183
22.	Tema 22. Les ordenances i reglaments locals. Procediment d'elaboració i aprovació. Les ordenances fiscals. Els bans d'Alcaldia.	202

1**TEMA**

Tema 1. Constitució Espanyola. Principis. Drets fonamentals i llibertats públiques.

Introducció: tot el que faràs a la finestra té el permís (i el límit) en aquest text

Quan una persona entri a l'OAC de Figueres i et digui "vull veure el meu expedient" o "aquesta multa no pot ser", tu no improvisaràs: estaràs aplicant articles de la Constitució sense adonar-te'n. El dret a accedir als arxius, a ser escoltat abans que et sancionin, a presentar una petició i que te la contestin: res d'això ho van inventar les ordenances municipals. Ho diu la Constitució, i la resta del temari només la desenvolupa.

El tema fa por perquè sembla enorme, però et demanaran dues coses: **on és cada cosa** (quin article, quin capítol) i **quins números hi ha** (72 hores, 3/5, 18 anys, majoria absoluta). Si domines el mapa, la resta cau sola. I recorda que és una plaça d'un ajuntament **català**: la Constitució és el sostre, però per sota hi ha l'Estatut d'Autonomia del 2006, amb la seva pròpia carta de drets i el seu propi defensor.

1. La Constitució de 1978: què és i com està feta

És la **norma suprema**: cap llei, cap reglament i cap ordenança municipal la pot contradir; si ho fa, és nul·la.

Dates de memòria: aprovació per les Corts el **31 d'octubre de 1978**, referèndum el **6 de desembre de 1978**, sanció del Rei el **27 de desembre** i **entrada en vigor el 29 de desembre de 1978**.

Truc: entra en vigor el mateix dia que es publica al BOE, no als 20 dies com les lleis normals.

Té un **preàmbul** -que **no té valor normatiu**: no es pot invocar davant d'un jutge, només serveix per interpretar- i **169 articles**: el Títol Preliminar (**1-9**, els principis) i deu títols: **I** drets i deures fonamentals (**10-55**), **II** la Corona (56-65), **III** les Corts Generals (66-96), **IV** Govern i Administració (97-107), **V** relacions Govern-Corts (108-116), **VI** Poder Judicial (117-127), **VII** Economia i Hisenda (128-136), **VIII** organització territorial (137-158), **IX** Tribunal Constitucional (159-165) i **X** la reforma (166-169). Al final: **4 disposicions addicionals**, **9 transitòries**, **1 derogatòria** i **1 final** ("**4-9-1-1**").

S'ha reformat quatre vegades, sempre pel procediment ordinari: el **1992** l'art. **13.2** (per ratificar Maastricht hi afegeix el sufragi **passiu** dels estrangers comunitaris a les municipals: abans només podien votar, no ser elegits); el **2011** l'art. **135** (estabilitat pressupostària i prioritat del deute públic); el **2024** l'art. **49**, que canvia "disminuïts" per "**persones amb discapacitat**" (reforma de **15 de febrer**, publicada al **BOE del 17 de febrer de 2024**); i el **2026** l'art. **69.3**, perquè **Formentera** esculli senador propi (reforma de **19 de maig**, **BOE del 20 de maig de 2026**; les noves circumscripcions d'Eivissa i Formentera no tenen efecte fins a les primeres eleccions al Senat posteriors).

Dues et toquen la feina: la del 1992 explica per què un ciutadà francès resident a Figueres pot ser regidor; la del 2024 fonamenta l'accessibilitat de l'OAC i de la seu electrònica.

2. Els principis: el Títol Preliminar (art. 1-9)

Art. 1 - El més important. **1.1:** Espanya es constitueix en un **Estat social i democràtic de Dret**, que propugna com a **valors superiors** la **llibertat, la justícia, la igualtat i el pluralisme polític**. **1.2:** la **sobirania nacional** resideix en el **poble espanyol**. **1.3:** la forma política és la **Monarquia parlamentària**.

No barregis llistes: **valors superiors** són els quatre de l'art. 1.1; **principis** són els set de l'art. 9.3. Els tests hi juguen sempre.

Art. 2 - Unitat indissoluble de la Nació espanyola i **dret a l'autonomia de les nacionalitats i regions**: l'article que fa possible la Generalitat.

Art. 3 - El **castellà** és la llengua oficial de l'Estat, amb **deure de conèixer-la i dret d'usar-la**; les altres llengües espanyoles **també són oficials** a les seves comunitats segons els Estatuts. L'Estatut català (art. 6) declara el català **llengua pròpia** i d'ús normal de les administracions: per això treballes en català i el ciutadà pot triar la llengua.

Art. 4 bandera · **Art. 5** capital, la **vila de Madrid** · **Art. 6** **partits polítics**, d'estructura i funcionament **democràtics** · **Art. 7** **sindicats i associacions empresarials**, igual · **Art. 8** **Forces Armades**.

Art. 9 - 9.1: els ciutadans i els **poders públics** estan subjectes a la Constitució i a la resta de l'ordenament (l'Ajuntament també). **9.2:** cal **promoure** que la llibertat i la igualtat siguin **reals i efectives** i **remoure els obstacles**: és la **igualtat material**, base dels plans d'igualtat (tema 21). **9.3:** garanteix **set principis**:

| Principi | En cristià |

|---|---|

| Legalitat | L'Administració només fa el que la llei li permet |

| Jerarquia normativa | Una ordenança no pot contradir una llei |

| Publicitat de les normes | Si no s'ha publicat (BOE, DOGC, BOP de Girona), no obliga |

| Irretroactivitat de les disposicions sancionadores no favorables o restrictives de drets | No et poden multar avui per allò que ahir no era infracció |

| Seguretat jurídica | El ciutadà ha de saber a què atènyer-se |

| Responsabilitat dels poders públics | Si l'Administració et causa un dany, respon (tema 20) |

| Interdicció de l'arbitrarietat | Cal motivar; no s'hi val decidir "perquè sí" |

Recita-ho fins que surti sol: **legalitat, jerarquia, publicitat, irretroactivitat, seguretat, responsabilitat, arbitrarietat**. Demanen tant el nombre com la llista.

I un principi que és directament el teu: l'art. 103.1 diu que l'Administració **serveix amb objectivitat els interessos generals** i actua amb **eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació**, amb **submissió plena a la llei i al Dret**; l'art. 103.3 hi afegeix l'accés a la funció pública per **mèrit i capacitat**: el fonament de l'oposició que prepares.

3. El mapa del Títol I: on és cada dret

Si et saps aquest quadre, tens mig tema resolt.

| Part del Títol I | Art. | Contingut |

|---|---|---|

Article introductori	10	**Dignitat** de la persona
Capítol I	11-13	Espanyols i estrangers
Capítol II	14-38	Drets i llibertats
-> art. 14	14	**Igualtat** (va sol, fora de seccions)
-> **Secció 1a**	**15-29**	**Drets fonamentals i llibertats públiques**
-> Secció 2a	30-38	Drets i deures dels ciutadans
Capítol III	39-52	Principis rectors de la política social i econòmica
Capítol IV	53-54	**Garanties**
Capítol V	55	**Suspensió**

Art. 10 - La **dignitat de la persona** i els drets inviolables inherents són **fonament de l'ordre polític i de la pau social**; el **10.2** obliga a interpretar els drets conforme a la **Declaració Universal dels Drets Humans** i als tractats ratificats per Espanya. **Art. 11** - **Cap espanyol d'origen** pot ser privat de la nacionalitat. **Art. 12** - Majoria d'edat als **18 anys**. **Art. 13.2** - Els estrangers tenen **sufragi actiu i passiu a les eleccions municipals per reciprocitat**.

L'art. 13.2 és pur padró: quan empadrones una ciutadana comunitària a Figueres i li ofereixes inscriure's al cens electoral, l'estàs aplicant.

4. Els drets fonamentals i les llibertats públiques (art. 14-29)

El nucli dur: els drets **més protegits** de tot el text.

Art. 14 - **Igualtat** davant la llei, sense discriminació per **naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social**. La llista és **oberta**.

Art. 15 - **Vida i integritat física i moral**; prohibició de tortura i de tractes inhumans o degradants. **Queda abolida la pena de mort**, i l'excepció per a lleis penals militars en temps de guerra tampoc no existeix ja: la va abolir la **LO 11/1995**.

Art. 16 - **Llibertat ideològica, religiosa i de culte**. Ningú pot ser obligat a declarar sobre les seves creences. **Cap confessió tindrà caràcter estatal**.

Art. 17 - **Llibertat i seguretat**. El número estrella: la **detenció preventiva** no pot durar més del temps estrictament necessari i **en tot cas un màxim de 72 hores**, dins les quals el detingut ha de ser alliberat o posat a disposició judicial. Preveu l'**habeas corpus** (**LO 6/1984**).

Art. 18 - **Intimitat**. Quatre apartats, tots teus: **18.1** honor, **intimitat personal i familiar** i **pròpia imatge**; **18.2 inviolabilitat del domicili** (no s'hi entra sense consentiment del titular o **resolució judicial**, tret de **delicte flagrant**); **18.3 secret de les comunicacions**; **18.4** la llei **limitarà l'ús de la informàtica** - l'ancoratge constitucional de la **protecció de dades** (tema 8).

Quan al taulell dius "aquesta dada no us la puc facilitar", el fonament últim és l'art. 18. No és una mania de l'ajuntament: és la Constitució.

Art. 19 - **Circulació i residència**, amb dret a **entrar i sortir d'Espanya** sense limitació per motius polítics o ideològics.

Art. 20 - **Expressió i informació**: difondre pensaments, creació literària i artística, **llibertat de càtedra** i comunicar o rebre **informació veraç**. Dos límits clau: **no pot restringir-se mitjançant cap tipus de**

censura prèvia i el **segrest de publicacions** només s'acorda per **resolució judicial**. Topa amb l'honor, la intimitat, la pròpia imatge i la protecció de la joventut i la infància.

Art. 21 - Reunió i manifestació, pacífica i sense armes; no cal autorització prèvia. En llocs de trànsit públic i manifestacions, **comunicació prèvia** a l'autoritat, que només pot prohibir-les per raons fonamentades d'**alteració de l'ordre públic amb perill per a persones o béns**. La **LO 9/1983** fixa l'antelació entre **10 i 30 dies naturals i 24 hores** en cas d'urgència justificada.

Art. 22 - Associació. S'inscriuen en un registre **només a efectes de publicitat** (no és una autorització); són **il·legals** les que persegueixin fins o mitjans **tipificats com a delictes** i només es dissolen per **resolució judicial motivada**. Es **prohibeixen** les **secretes** i les **paramilitars** (LO 1/2002).

Art. 23 - Participació en els assumptes públics per **sufragi universal**; el **23.2, accedir en condicions d'igualtat a les funcions i càrrecs públics**.

Art. 23.2 + art. 103.3 = la base de tot procés selectiu: **igualtat, mèrit, capacitat i publicitat**. És a dir, la teva oposició.

Art. 24 - Tutela judicial efectiva, sense **indefensió**: jutge ordinari predeterminat per la llei, defensa i advocat, ser informat de l'acusació, procés públic **sense dilacions indegudes**, mitjans de prova, no declarar contra un mateix i **presumpció d'innocència**.

Art. 25 - Legalitat sancionadora. Ningú pot ser sancionat per fets que quan es van produir **no constituïen delictes o infracció administrativa**. El **25.3: l'Administració civil no pot imposar sancions que impliquin privació de llibertat**. Per al tema 17: l'Ajuntament et pot multar, però mai tancar-te.

Art. 26 es prohibeixen els Tribunals d'Honor en l'Administració civil i les organitzacions professionals ·

Art. 27 l'ensenyament bàsic és obligatori i gratuït · Art. 28 sindicació lliure, sense obligació d'afiliar-se, i **dret de vaga** amb garantia dels **serveis essencials**.

Art. 29 - Petició, individual i col·lectiva i per escrit (els militars, **només individualment**). La **LO 4/2001** obliga a **acusar recepció en 10 dies hàbils** i a **contestar en un màxim de 3 mesos**.

El veuràs cada dia al registre. Una petició no és una sol·licitud reglada ni una queixa: és **graciable** (demanes una cosa a què no tens dret subjectiu), però l'Administració **està obligada a contestar-la igualment**.

5. Deures dels ciutadans (art. 30-38) i principis rectors (art. 39-52)

Secció 2a del Capítol II - menys protegits, però cauen igual:

| Art. | Contingut |

|---|---|

| 30 | Dret i **deure** de defensar Espanya; objecció de consciència |

| **31** | **Deure de contribuir** segons la **capacitat econòmica**, amb un sistema just, **progressiu i no confiscatori** |

| 32 | Matrimoni amb plena igualtat jurídica |

| **33** | **Propietat privada** i herència; expropiació només per **utilitat pública o interès social** i amb **indemnització** |

| 34 | Dret de fundació |

| 35 | **Dret i deure de treballar**; remuneració suficient; no discriminació per sexe |

- | 36 | Col·legis professionals |
- | 37 | Negociació col·lectiva |
- | 38 | **Llibertat d'empresa** |

Els art. **31 i 33** sostenen els temes 5, 13 i 19 (hisendes, pressupost, recaptació) i l'expropiació. Quan una veïna et digui "l'IBI és un robatori", la resposta és l'art. 31.1: contribuir segons la capacitat econòmica és un **deure**.

Capítol III (art. 39-52) - No són drets exigibles: són **mandats als poders públics**. Els més citats: **39** família, **41** Seguretat Social, **43** salut, **44** cultura, **45** medi ambient, **46** patrimoni històric, **47** **habitatge digne i adequat**, **49** **persones amb discapacitat** (reformat el 2024), **50** tercera edat i pensions **periòdicament actualitzades**, **51** **consumidors i usuaris**. Molts els executa l'Ajuntament: el 45 -> ordenança de residus; el 47 -> oficina local d'habitatge; el 51 -> l'OMIC de Figueres.

6. Les garanties (art. 53-54) i la suspensió (art. 55)

Aquest bloc separa l'aprobat del suspens. La idea: **no tots els drets es protegeixen igual**.

| Nivell | Quins drets | Garanties |

|---|---|---|

| **Màxim** | Art. **14** + **Secció 1a (15-29)** + objecció de consciència (30.2) | **Llei orgànica** (art. 81) · **Contingut essencial** · **Inconstitucionalitat** · **Procediment preferent i sumari** davant tribunals ordinaris · **Recurs d'empara** al Tribunal Constitucional |

| **Mitjà** | Resta del Cap. II (**30-38**) | **Llei ordinària** que respecti el contingut essencial · **Inconstitucionalitat**. **Sense empara ni procediment preferent** |

| **Mínim** | Cap. III (**39-52**) | **Informen** la legislació, la pràctica judicial i l'actuació dels poders públics; s'al·leguen **segons les lleis que els desenvolupin** |

L'error clàssic: pensar que l'art. 14 no té empara perquè no és a la Secció 1a. **Sí que en té:** l'art. 53.2 diu "l'article 14 i la Secció 1a del Capítol II". Recorda: **empara = 14 + 15 a 29 + 30.2**.

Art. 54 - Defensor del Poble: alt comissionat de les Corts Generals, designat per aquestes per defensar els drets del Títol I i **supervisar l'Administració**. **LO 3/1981:** mandat de **5 anys**, elegit per **3/5 del Congrés** i ratificat per **3/5 del Senat**. Pot interposar recurs d'**inconstitucionalitat** i d'**empara**.

Versió catalana: el **Síndic de Greuges** (art. 78 de l'Estatut i **Llei 24/2009**, modificada per la **Llei 4/2022**): elegit pel **Parlament per 3/5**, mandat de **6 anys** i **sense reelecció**. Supervisa també les **administracions locals catalanes**: si un veí de Figueres s'hi queixa perquè l'Ajuntament no li contesta, l'Ajuntament ha de col·laborar i respondre.

Art. 55 - Suspensió. El **55.1** és **general**, si es declara l'**estat d'excepció o de setge** (mai en l'alarma), i afecta els art. **17; 18.2 i 18.3; 19; 20.1.a, 20.1.d i 20.5; 21; 28.2; i 37.2** - amb una excepció: l'**art. 17.3 no se suspèn en l'estat d'excepció**, només en el de setge. El **55.2** és **individual**, per **Llei orgànica** i amb **intervenció judicial i control parlamentari**, per a investigats per **bandes armades o terrorisme**, i només afecta els art. **17.2, 18.2 i 18.3**.

Els estats excepcionals (art. 116 i **LO 4/1981**):

| Estat | Qui el declara | Durada |

|---|---|---|

| **Alarma** | El **Govern**, per decret del Consell de Ministres, donant-ne compte al Congrés | **15 dies**; prorroga amb **autorització del Congrés** |

| **Excepció** | El **Govern**, amb **autorització prèvia del Congrés** | **30 dies**, prorrogables **30 més** |

| **Setge** | El **Congrés** per **majoria absoluta**, a proposta **exclusiva** del Govern | La que fixi el Congrés |

Alarma = no suspèn drets fonamentals. I el Congrés **no es pot dissoldre** mentre estigui declarat cap dels tres estats.

7. La reforma constitucional (Títol X, art. 166-169)

| | **Ordinari (art. 167)** | **Agreujat (art. 168)** |

|---|---|---|

| Quan | La resta de reformes | Revisió **total**, o parcial que afecti el **Títol Preliminar**, la **Secció 1a del Cap. II del Títol I (15-29)** o el **Títol II (la Corona)** |

| Majoria | **3/5** de cada Cambra | **2/3** de cada Cambra |

| Dissolució de Corts | No | **Sí, immediata**; les noves Corts ratifiquen i aproven el text per **2/3** |

| Referèndum | **Facultatiu**: si el demana **1/10** dels membres de qualsevol Cambra dins de **15 dies** | **Obligatori** |

Art. 166 - La iniciativa és del Govern, el Congrés, el Senat i les Assemblees autonòmiques: **no hi ha iniciativa popular**. **Art. 169** - **No es pot iniciar** la reforma en **temps de guerra** ni sota els estats d'**alarma, excepció o setge**.

La trampa: els art. **15-29** estan blindats pel procediment agreujat, però l'**art. 14** i els art. **30-38** en queden fora.

Glossari

- **Norma suprema**: la que està per damunt de totes; cap altra la pot contradir.
- **Preàmbul**: text introductori; **no té valor normatiu**, només serveix per interpretar.
- **Valors superiors**: llibertat, justícia, igualtat i pluralisme polític (art. 1.1).
- **Sobirania nacional**: el poder últim de l'Estat; resideix en el poble espanyol.
- **Monarquia parlamentària**: el Rei és cap d'Estat, però qui governa surt del Parlament.
- **Jerarquia normativa**: rang entre normes (Constitució > Llei > reglament > ordenança).
- **Irretroactivitat**: que una norma no s'apliqui a fets anteriors a la seva entrada en vigor.
- **Interdicció de l'arbitrarietat**: prohibició de decidir sense motiu ni fonament.
- **Llei orgànica**: Llei reforçada (art. 81) per a drets fonamentals, Estatuts i règim electoral; s'aprova per **majoria absoluta del Congrés**.
- **Contingut essencial**: el nucli d'un dret que el legislador no pot buidar.
- **Recurs d'empara**: recurs al **Tribunal Constitucional** per a l'art. 14, els art. 15-29 i el 30.2, un cop esgotada la via judicial ordinària.
- **Procediment preferent i sumari**: judici ràpid i prioritari davant els tribunals ordinaris per a aquests mateixos drets.
- **Habeas corpus**: procediment urgent per portar davant el jutge una persona detinguda il·legalment.
- **Delicte flagrant**: el que s'està cometent i es percep directament; permet entrar al domicili sense ordre

judicial.

- **Sufragi actiu / passiu:** dret a votar / dret a ser elegit.
- **Principis rectors:** mandats als poders públics (art. 39-52); no són drets exigibles.
- **Reciprocitat:** que l'altre Estat reconegui als espanyols el mateix dret que nosaltres als seus.
- **Síndic de Greuges:** el defensor de la ciutadania a Catalunya; supervisa també els ajuntaments.

Els punts que cauen a l'examen

1. Referèndum el **6-12-1978**, sanció el **27-12** i **entrada en vigor el 29-12-1978**, el mateix dia de la publicació al BOE.
2. **169 articles**, preàmbul sense valor normatiu, Títol Preliminar més **10 títols**, i **4 addicionals, 9 transitòries, 1 derogatòria i 1 final**.
3. **Quatre valors superiors** (art. 1.1): llibertat, justícia, igualtat i pluralisme polític. Forma política: **Monarquia parlamentària**.
4. **Set principis** de l'art. 9.3: legalitat, jerarquia, publicitat, irretroactivitat de les disposicions sancionadores no favorables o restrictives de drets, seguretat jurídica, responsabilitat i interdicció de l'arbitrarietat.
5. Majoria d'edat **18 anys** (art. 12); **detenció preventiva 72 hores** (art. 17.2).
6. **Petició** (art. 29): recepció en **10 dies hàbils**, resposta en **3 mesos** (LO 4/2001).
7. **Reunió** (art. 21): comunicació prèvia entre **10 i 30 dies naturals**; urgència, **24 hores** (LO 9/1983). **No cal autorització**.
8. Tenen **empara:** l'**art. 14**, la **Secció 1a (15-29)** i l'**art. 30.2**. Cap més.
9. Els drets fonamentals es desenvolupen per **Llei orgànica** (art. 81), per **majoria absoluta del Congrés**.
10. **Defensor del Poble: 5 anys**, per **3/5** de cada Cambra (LO 3/1981). **Síndic de Greuges: 3/5 del Parlament, 6 anys**, sense reelecció (Llei 24/2009 i Llei 4/2022).
11. **Estats:** alarma **15 dies** (Govern); excepció **30 + 30** (Govern amb autorització prèvia del Congrés); setge (Congrés per **majoria absoluta**). **En l'alarma no se suspèn cap dret**.
12. **Reforma:** ordinària **3/5**, amb referèndum facultatiu si el demana **1/10** dels membres d'una Cambra en **15 dies**; agreujada **2/3**, dissolució de Corts i **referèndum obligatori**.
13. **Tres reformes:** art. **13.2** (1992), art. **135** (2011) i art. **49** (2024).
14. L'Administració actua amb **objectivitat** i sota **eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació** (art. 103.1); s'hi accedeix per **mèrit i capacitat** (art. 103.3 i 23.2).

Resum exprés

- Constitució de 1978: norma suprema. Referèndum el 6 de desembre, en vigor el 29 de desembre.
- Preàmbul sense valor normatiu, 169 articles, Títol Preliminar més deu títols i "4-9-1-1" de disposicions finals.
- Títol Preliminar (1-9): Estat social i democràtic de Dret, quatre valors superiors, sobirania al poble, Monarquia parlamentària, autonomia de nacionalitats i regions, castellà oficial i català cooficial per l'Estatut.
- I els set principis de l'art. 9.3, amb el 9.2 com a base de la igualtat material.

- Títol I (10-55): la dignitat com a fonament (10) i espanyols i estrangers (11-13): 18 anys, sufragi municipal per reciprocitat.
- El Capítol II conté l'art. 14, la Secció 1a (15-29) i la Secció 2a (30-38); el Capítol III, els principis rectors (39-52).
 - Drets fonamentals (15-29): vida, llibertat ideològica, les 72 hores, intimitat i domicili, circulació, expressió sense censura prèvia, reunió amb comunicació prèvia, associació, participació i accés a càrrecs públics, tutela judicial, legalitat sancionadora i petició.
 - Tres nivells de garantia: empara i procediment preferent i sumari per a l'art. 14, els 15-29 i el 30.2; llei ordinària per als 30-38; valor només informador per als 39-52.
 - El Defensor del Poble (5 anys) i, a Catalunya, el Síndic de Greuges (6 anys) vetllen pels drets i supervisen també els ajuntaments.
 - L'art. 55 permet suspendre drets en estat d'excepció o de setge -mai en alarma- i individualment en investigacions per terrorisme.
 - Reforma: 3/5 en l'ordinari; 2/3, dissolució de Corts i referèndum obligatori en l'agregat. Tres reformes: 1992, 2011 i 2024.
 - I al taulell tot això té nom propi: l'art. 18 quan protegeixes una dada, el 24 quan dones audiència, el 29 quan registres una petició, el 31 quan cobres una taxa i el 23.2 quan et presentes a l'oposició.

Autoavaluació

<details><summary>Quan es va aprovar la Constitució en referèndum i quan va entrar en vigor?</summary>Referèndum el 6 de desembre de 1978, sanció reial el 27 de desembre i entrada en vigor el mateix dia de la publicació al BOE: el 29 de desembre de 1978.</details>

<details><summary>Quins són els valors superiors de l'ordenament jurídic i on es troben?</summary>Llibertat, justícia, igualtat i pluralisme polític, a l'art. 1.1. Són quatre: no els confonguis amb els set principis de l'art. 9.3.</details>

<details><summary>Enumera els principis que garanteix l'article 9.3.</summary>Legalitat, jerarquia normativa, publicitat de les normes, irretroactivitat de les disposicions sancionadores no favorables o restrictives de drets individuals, seguretat jurídica, responsabilitat i interdicció de l'arbitrarietat. Set en total.</details>

<details><summary>Com s'estructura el Capítol II del Títol I?</summary>L'art. 14 (igualtat) va sol; la Secció 1a són els drets fonamentals i llibertats públiques (15-29); la Secció 2a, els drets i deures dels ciutadans (30-38).</details>

<details><summary>Quant pot durar una detenció preventiva i què passa després?</summary>72 hores com a màxim (art. 17.2), i només el temps estrictament necessari; després, llibertat o disposició judicial. Si és il·legal, es pot instar l'habeas corpus (LO 6/1984).</details>

<details><summary>Quins drets tenen empara i quines altres garanties els acompanyen?</summary>L'art. 14, la Secció 1a (15-29) i l'art. 30.2. A més: reserva de llei orgànica, contingut essencial, recurs d'inconstitucionalitat i procediment preferent i sumari. Els art. 30-38 i els 39-52 no tenen

empara.</details>

<details><summary>Quins terminis té l'Administració per contestar una petició de l'article 29?</summary>10 dies hàbils per acusar-ne recepció i un màxim de 3 mesos per contestar i notificar (LO 4/2001), encara que la petició sigui gracieable.</details>

<details><summary>Cal demanar permís per manifestar-se? Quins terminis hi ha?</summary>No cal autorització, només comunicació prèvia (art. 21). La LO 9/1983 fixa entre 10 i 30 dies naturals d'antelació i 24 hores en cas d'urgència justificada. Només es pot prohibir per raons fonamentades d'alteració de l'ordre públic amb perill per a persones o béns.</details>

<details><summary>Qui declara cada estat excepcional i quant duren?</summary>Alarma: el Govern, 15 dies, pròrroga amb autorització del Congrés. Excepció: el Govern amb autorització prèvia del Congrés, 30 dies prorrogables 30 més. Setge: el Congrés per majoria absoluta a proposta exclusiva del Govern. En l'alarma no se suspèn cap dret.</details>

<details><summary>Quan cal el procediment agreujat de reforma i què exigeix?</summary>Per a una revisió total o una de parcial que afecti el Títol Preliminar, la Secció 1a del Cap. II del Títol I o el Títol II. Exigeix 2/3 de cada Cambra, dissolució immediata de les Corts, ratificació i aprovació per les noves Corts per 2/3, i referèndum obligatori.</details>

2**TEMA**

Tema 2. Organització territorial de l'Estat. Les comunitats autònomes: la seva organització i competències. L'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Concepte i contingut. Competències de la Generalitat de Catalunya.

Introducció: quan algú et pregunta a la finestra "això qui ho porta, l'Ajuntament, la Generalitat o Madrid?", la resposta surt d'aquest tema

Espanya no és una administració: són tres pisos que conviuen (Estat, comunitats autònomes i ens locals), cadascun amb les seves competències i la seva normativa. Un dia derives algú a l'Oficina de Treball de la Generalitat, l'endemà li dius que la pensió la porta la Seguretat Social (Estat) i la setmana que ve tramites tu una llicència d'obres, perquè l'urbanisme és municipal.

Aquest tema és el mapa: primer la Constitució (com organitza el territori i com van néixer les comunitats autònomes) i després l'Estatut d'autonomia de Catalunya, que diu qui mana a casa nostra i què pot fer la Generalitat. I l'Estatut dedica articles sencers al govern local, és a dir, a l'Ajuntament de Figueres.

Per què val la pena: és de bloc general, cau gairebé sempre al test i és molt "numèric" (terminis, majories, articles). Punts regalats si te'ls saps.

1. L'organització territorial de l'Estat

La Constitució espanyola de 1978 (**CE**) hi dedica el **Títol VIII, articles 137 a 158**. La idea base és a l'**article 2 CE**: unitat de la nació espanyola, dret a l'autonomia de les nacionalitats i regions que la integren, i solidaritat entre totes.

L'**article 137 CE** l'has de saber de memòria: "L'Estat s'organitza territorialment en municipis, en províncies i en les comunitats autònomes que es constitueixin. Totes aquestes entitats gaudeixen d'autonomia per a la gestió dels seus interessos respectius."

El **municipi** (art. 140 CE) és l'entitat local bàsica, governada per l'ajuntament; la **província** (art. 141 CE) és alhora una agrupació de municipis i la divisió territorial per a l'activitat de l'Estat; la **comunitat autònoma** té autonomia **política**.

Autonomia administrativa vs. política. Els ajuntaments aproven ordenances i reglaments, però **no** fan lleis. Les comunitats autònomes sí: el Parlament de Catalunya aprova lleis amb el mateix rang que les de les Corts Generals.

- **Art. 138 CE:** solidaritat i equilibri econòmic; les diferències entre estatuts **no poden implicar privilegis**.
- **Art. 139 CE:** mateixos drets i obligacions a tot el territori; ningú no pot posar traves a la lliure circulació.
- **Art. 141 CE:** alterar límits provincials exigeix **lleï orgànica**.
- **Art. 145 CE:** **prohibida la federació** de CCAA. Els convenis per gestionar serveis propis només es

comuniquen a les Corts; la resta d'acords de cooperació necessiten **autorització**.

El mapa d'avui: 17 comunitats autònomes, 2 ciutats autònomes (Ceuta i Melilla, DA 5a CE), 50 províncies i uns 8.100 municipis. Catalunya: 4 províncies, 947 municipis, 42 comarques i l'Aran.

Com es van constituir les comunitats autònomes

La Constitució no va dibuixar el mapa: va obrir una porta i cada territori va decidir si la travessava. És el **principi dispositiu**.

| Via | Article | Qui | Detall que cau |

|---|---|---|---|

| Ordinària o "lenta" | **143 CE** | La majoria de CCAA | Diputacions + **2/3 dels municipis** que representin la **majoria del cens electoral de cada província**, en **6 mesos**. Si fracassa, **5 anys** d'espera |

| Especial o "ràpida" | **151 CE** | Andalusia | **3/4 dels municipis** de cada província i ratificació per **referèndum** |

| Transitòria | **DT 2a CE** | **Catalunya**, País Basc, Galícia | Ja havien plebiscitat un estatut: competències altes des del primer dia |

| Excepcional | **144 CE** | Madrid, Ceuta i Melilla | Les Corts ho autoritzen per llei orgànica |

Truc: Catalunya no va anar per l'art. 151 sinó per la **DT 2a**, perquè el 1932 ja tenia estatut (el de Núria). El resultat pràctic és el mateix: sostre competencial alt.

2. Les comunitats autònomes: organització i controls

L'**article 152.1 CE** fixa l'esquema que avui tenen totes: una **assemblea legislativa** elegida per sufragi universal amb **representació proporcional** que assegni la representació de les diverses zones del territori (a Catalunya, el **Parlament**); un **consell de govern** amb un **president**, elegit per l'assemblea d'entre els seus membres i nomenat pel Rei, que és també el representant ordinari de l'Estat a la comunitat; i un **Tribunal Superior de Justícia**. Ull: el poder judicial és **únic i estatal**, el TSJ no és un òrgan de la Generalitat. President i govern **responen políticament davant l'assemblea**.

Controls (art. 153 CE) - pregunta clàssica de test:

| Qui controla | Què |

|---|---|

| **Tribunal Constitucional** | Constitucionalitat de les normes amb força de llei |

| **Govern de l'Estat**, amb dictamen previ del **Consell d'Estat** | L'exercici de funcions delegades (art. 150.2) |

| **Jurisdicció contenciosa administrativa** | L'administració autònoma i els seus reglaments |

| **Tribunal de Comptes** | L'econòmic i pressupostari |

L'**article 155 CE** és el botó d'emergència: si una comunitat incompleix obligacions constitucionals o legals o atempta greument contra l'interès general, el Govern **requereix** primer el seu president i, si no fa cas, adopta mesures amb l'aprovació per **majoria absoluta del Senat**.

Finançament (art. 156-158 CE): autonomia financera amb **coordinació** i **solidaritat**; ho desplega la LOFCA (LO 8/1980). L'art. 158.2 CE crea el **Fons de Compensació Interterritorial**.

3. El repartiment de competències Estat-comunitats autònomes

- **Art. 148 CE:** matèries que les comunitats **poden** assumir (ordenació del territori i urbanisme, obres públiques d'interès de la comunitat, cultura, turisme, assistència social...). L'**art. 148.2** deixava ampliar-les reformant l'estatut passats **5 anys**.

- **Art. 149.1 CE: exclusives de l'Estat** (nacionalitat i immigració, relacions internacionals, defensa, justícia, legislació mercantil, penal, laboral i civil, hisenda general, **bases del règim jurídic de les administracions públiques...**).

Les regles de tancament són a l'**art. 149.3 CE: residual** (el que la CE no atribueix a l'Estat pot ser de la comunitat si el seu estatut ho assumeix), **prevalença** (en conflicte preval el dret estatal, tret de les competències exclusives de la comunitat) i **supletorietat** (el dret estatal omple els buits del dret autonòmic).

L'**art. 150 CE** hi afegeix tres instruments que es confonen al test: **150.1**, lleis marc (les Corts deixen que les CCAA dictin normes legislatives dins uns principis i bases estatals); **150.2**, transferència o delegació de facultats estatals per **lleï orgànica**; i **150.3**, lleis d'harmonització, quan ho exigeix l'interès general, amb apreciació prèvia per **majoria absoluta de cada cambra**.

4. L'Estatut d'autonomia de Catalunya: concepte

L'**art. 147.1 CE:** els estatuts són la **norma institucional bàsica** de cada comunitat, i l'Estat els reconeix i empara com a **part integrant del seu ordenament jurídic**. Tenen **naturalesa doble**: són llei orgànica de l'Estat i alhora norma suprema de l'ordenament català, per sota només de la Constitució. Cap llei del Parlament pot contradir l'Estatut.

Contingut mínim (art. 147.2 CE): denominació de la comunitat, delimitació del territori, denominació, organització i seu de les institucions pròpies, i competències assumides. L'**art. 147.3 CE:** la reforma segueix el procediment del mateix Estatut i exigeix sempre **lleï orgànica**.

Catalunya n'ha tingut tres: el de **Núria (1932)**, suprimit el 1938-1939; el de **Sau (LO 4/1979)**, primer de la democràcia, per la DT 2a CE; i el vigent, la **LO 6/2006, de 19 de juliol**, de reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya. El de 2006 el van aprovar el Parlament i les Corts i el va ratificar la ciutadania en **referèndum el 18 de juny de 2006 (73,9% de vots afirmatius, participació al voltant del 49%)**. Publicat el **20 de juliol de 2006**, en vigor el **9 d'agost de 2006**.

La STC 31/2010, de 28 de juny: el Tribunal Constitucional va declarar inconstitucionals **14 preceptes** i en va interpretar **27** (només valen llegits com diu la sentència). Va deixar la referència a Catalunya com a **nació** del preàmbul **sense eficàcia jurídica** i va anul·lar la paraula "**preferent**" de l'art. 6.1 i el caràcter **vinculant** dels dictàmens del Consell de Garanties (art. 76.4).

Estructura: preàmbul, títol preliminar, **7 títols**, **223 articles**, **15 disposicions addicionals**, **2 transitòries**, **1 derogatòria** i **4 finals**.

| Títol | Contingut | Articles |

|---|---|---|

| Preliminar | Catalunya, la Generalitat, la llengua, els símbols, l'Aran | **1-14** |

| I | Drets, deures i principis rectors | **15-54** |

| II | De les institucions | **55-94** |

| III | Del poder judicial a Catalunya | **95-109** |

| IV | De les competències | **110-173** |

| V | De les relacions institucionals de la Generalitat | **174-200** |

| VI | Del finançament de la Generalitat | **201-221** |

| VII | De la reforma de l'Estatut | **222-223** |

5. El contingut de l'Estatut, títol per títol

Títol preliminar (1-14). Catalunya és una **nacionalitat** que exerceix l'autogovern com a comunitat autònoma (art. 1). La **Generalitat** és el sistema institucional de l'autogovern i la integren el Parlament, la Presidència i el Govern, més les altres institucions del capítol V del títol II (art. 2); municipis, vegueries, comarques i altres ens locals també en formen part. L'**art. 6** és estrella: el **català** és la llengua pròpia i és oficial **juntament amb el castellà**, i l'**aranès (occità)** és la llengua pròpia de l'Aran i **oficial a tot Catalunya**.

Títol I (15-54). Drets, deures i principis rectors. Et toca de prop l'**art. 30**, dret d'accés als serveis públics **en condicions d'igualtat** (30.1) i a una **bona administració**: que els assumptes es tractin de manera **objectiva i imparcial** i que l'actuació sigui **proporcionada** (30.2). El «**termini raonable**» **no és a l'art. 30 EAC**: ve de l'art. 41 de la Carta de drets fonamentals de la UE i de l'**art. 22 de la Llei 26/2010**, i els **drets lingüístics** davant les administracions (art. 33).

Títol II (55-94). Les institucions:

- **Parlament** (55-66): representa el poble de Catalunya, legisla, aprova els pressupostos i controla el Govern. Té un **mínim de 100 i un màxim de 150** diputats (art. 56); de fet són **135**, elegits per **4 anys** per circumscripcions provincials, perquè no hi ha llei electoral catalana pròpia.

- **Presidència** (art. 67): l'elegeix el Parlament d'entre els seus membres i el nomena el Rei. Les **majories (absoluta** en primera votació, **simple** en la segona, **48 hores** després) **no són a l'art. 67**, sinó a l'**art. 4 de la Llei 13/2008**, de la presidència de la Generalitat i del Govern. Si en **2 mesos** ningú no és investit, el Parlament es dissol automàticament.

- **Govern**: òrgan superior col·legiat de direcció política i de l'Administració de la Generalitat, amb potestat reglamentària. La **moció de censura** és **constructiva** (inclou candidat alternatiu), la presenta **1/5 dels diputats** o dos grups, es debat al cap de **5 dies** i s'aprova per **majoria absoluta**; la **qüestió de confiança** es guanya per **majoria simple**.

- **Altres institucions** (76-82): **Consell de Garanties Estatutàries** (9 membres: **6** a proposta del Parlament per **3/5** i **3** del Govern; mandat de **6 anys** des de la Llei 3/2022; dictàmens **no vinculants**); **Síndic de Greuges** (3/5 del Parlament, **9 anys**, no reelegible, Llei 24/2009); **Sindicatura de Comptes**; **Consell de l'Audiovisual de Catalunya**.

- **Govern local** (83-93): Catalunya s'estructura en **municipis i vegueries**, i també en **comarques** i altres ens supramunicipals. L'**art. 84** llista les competències pròpies dels governs locals i l'**art. 85** crea el **Consell de Govern Locals**, que els representa davant les institucions de la Generalitat.

- **Aran** (art. 94): règim jurídic especial, avui la **Llei 1/2015, del 5 de febrer, del règim especial d'Aran**.

Ull amb les vegueries: l'Estatut les preveu i la **Llei 30/2010, de vegueries**, les va regular (7 demarcacions), però **no s'han desplegat**: les diputacions continuen, perquè tocar les províncies exigiria reformar la Constitució. Figueres segueix depenent de la **Diputació de Girona**.

Títol III (95-109). El **Tribunal Superior de Justícia de Catalunya** és l'última instància jurisdiccional a Catalunya. **Títol V (174-200):** relacions amb l'Estat (**Comissió Bilateral Generalitat-Estat**), **Unió Europea** i **acció exterior**. **Títol VI (201-221):** autonomia financera, **Agència Tributària de Catalunya** (art. 204) i **Comissió Mixta d'Afers Econòmics i Fiscals Estat-Generalitat** (art. 210), més les finances dels governs

locals.

Títol VII (222-223). Dues vies de reforma; en totes dues cal **2/3 del Parlament, llei orgànica** de les Corts i **referèndum** a Catalunya:

| | Art. 222 | Art. 223 |

|---|---|---|

| Què reforma | Títols I i II | La resta de l'Estatut |

| Corts Generals | Ratifiquen per llei orgànica si en **30 dies** no es declaren afectades | Tramitació i votació de ratificació al Congrés i al Senat |

| Iniciativa | Parlament (**1/5** dels diputats), Govern i Corts; també **20% dels municipis** que representin el **20% de la població** o **300.000 signatures** | Igual |

6. Les competències de la Generalitat de Catalunya

L'Estatut de 2006 fa una cosa nova: **defineix** els tipus de competència, no es limita a llistar matèries.

| Tipus | Article | Què pot fer la Generalitat |

|---|---|---|

| **Exclusiva** | **110** | Tot: potestat legislativa, potestat reglamentària i funció executiva |

| **Compartida** | **111** | Legislar i executar **dins el marc de les bases** de l'Estat (principis o mínim comú normatiu, en normes amb rang de llei) |

| **Executiva** | **112** | Aplicar la norma estatal: reglaments d'execució, inspecció i potestat sancionadora |

L'**art. 115** hi afegeix l'**abast territorial**: les competències s'exerceixen sobre el territori de Catalunya, tret dels casos amb efectes extraterritorials reconeguts. Exemples del títol IV que et sonaran de la feina diària:

- **Art. 160: règim local**, competència de la Generalitat, sens perjudici de l'art. 149.1.18 CE. Per això a l'Ajuntament apliques el **TRLRHL (Decret legislatiu 2/2003)** i el **ROAS (Decret 179/1995)**, i no només la Llei estatal 7/1985.

- **Art. 149: ordenació del territori, paisatge, litoral i urbanisme** (planejament i llicències d'obres).

- **Art. 136: funció pública** i personal de les administracions catalanes.

- **Art. 131** educació, **art. 162** sanitat, **art. 127** cultura, **art. 166** serveis socials.

I la norma catalana de procediment que has de tenir al cap: la **Llei 26/2010, del 3 d'agost**, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya, que conviu amb les lleis estatals 39/2015 i 40/2015.

Aplicat a Figueres: amb uns **49.689 habitants**, l'Ajuntament és una administració local catalana. Quan tramites urbanisme apliques llei catalana; quan fas una notificació, llei estatal bàsica; i quan atens algú en català o en castellà, l'**art. 6 de l'Estatut**. Els tres pisos, en un sol matí.

Glossari

- **Principi dispositiu:** la CE no imposa el mapa autonòmic; obre la porta i cada territori decideix si la travessa.

- **Norma institucional bàsica:** l'estatut d'autonomia, norma suprema d'una comunitat després de la Constitució.

- **Competència compartida:** l'Estat fixa les bases i la comunitat legisla el desenvolupament i executa.

- **Competència executiva:** la comunitat només aplica la llei estatal (reglaments d'execució, inspecció i

sanció).

- **Clàusula de supletorietat:** si el dret català no regula una cosa, s'aplica el dret estatal.
- **Clàusula de prevalença:** en cas de xoc preval el dret estatal, excepte en competències exclusives de la comunitat.
- **Vegueria:** ens local supramunicipal previst a l'Estatut, cridat a substituir la província; no desplegat.
- **Dictamen vinculant:** informe que obliga qui l'ha demanat; els del Consell de Garanties **no** ho són des de la STC 31/2010.

Els punts que cauen a l'examen

1. **Art. 137 CE:** l'Estat s'organitza en **municipis, províncies i comunitats autònomes**, totes amb autonomia.
2. **17** comunitats autònomes, **2** ciutats autònomes, **50** províncies. Catalunya: **4** províncies, **947** municipis, **42** comarques i l'Aran.
3. **Art. 143 CE:** diputacions + **2/3 dels municipis** que representin la **majoria del cens electoral de cada província**, en **6 mesos**; si fracassa, **5 anys** d'espera.
4. Catalunya va accedir a l'autonomia per la **DT 2a CE**, no per l'art. 151. **Art. 145 CE:** prohibida la **federació** de CCAA.
5. **Art. 155 CE:** requeriment previ al president de la comunitat i **majoria absoluta del Senat**.
6. **Art. 152 CE:** assemblea legislativa + consell de govern amb president + **Tribunal Superior de Justícia**.
7. **Art. 149.3 CE:** clàusules **residual**, de **prevalença** i de **supletorietat**.
8. **Art. 150 CE:** **150.1** lleis marc, **150.2** transferència o delegació per llei orgànica, **150.3** harmonització (majoria absoluta de cada cambra).
9. Estatut vigent: **LO 6/2006, de 19 de juliol**; referèndum el **18 de juny de 2006**; en vigor el **9 d'agost de 2006**.
10. Estructura: preàmbul, títol preliminar i **7 títols, 223 articles, 15** addicionals, **2** transitòries, **1** derogatòria i **4** finals.
11. **STC 31/2010, de 28 de juny:** **14** preceptes inconstitucionals i **27** interpretats.
12. Parlament: **entre 100 i 150** diputats (art. 56 EAC), a la pràctica **135**, per **4 anys**. Investidura: **majoria absoluta**; segona votació **48 h** després per **majoria simple**; **2 mesos** sense investir = dissolució automàtica.
13. Moció de censura: **1/5 dels diputats**, candidat alternatiu, debat al cap de **5 dies**, **majoria absoluta**.
14. **Consell de Garanties Estatutàries:** **9** membres (**6** Parlament per **3/5** + **3** Govern), **6 anys**, dictàmens **no vinculants**. **Síndic de Greuges:** **3/5, 9 anys**, no reelegible.
15. Competències: **110** exclusives, **111** compartides, **112** executives. Reforma: **2/3 del Parlament** + llei orgànica + referèndum (**222 i 223**).

Resum exprés

L'organització territorial de l'Estat és al **Títol VIII de la CE (137-158)**: municipis, províncies i comunitats autònomes, totes amb autonomia (administrativa les locals, **política** les autonòmiques). El mapa es va fer amb el **principi dispositiu**: via lenta (**143**), via ràpida (**151**), **DT 2a** per a Catalunya, País Basc i Galícia, i via excepcional (**144**). Cada comunitat té assemblea legislativa, govern amb president i **TSJ (152)**, amb els controls del **153** i, en cas extrem, el **155** (majoria absoluta del Senat). Les competències es reparteixen entre l'**art. 148** (assumibles per les CCAA) i l'**art. 149.1** (exclusives de l'Estat), amb les clàusules residual,

de prevalença i de supletorietat del **149.3** i els instruments del **150**.

L'Estatut és la **norma institucional bàsica** (art. 147 CE): llei orgànica estatal i alhora norma suprema catalana. El vigent és la **LO 6/2006**, ratificada en referèndum el **18 de juny de 2006** i retallada per la **STC 31/2010**. Té **223 articles** en **7 títols**: drets, institucions, poder judicial, competències, relacions institucionals, finançament i reforma. Regula el **Parlament** (135 diputats, 4 anys), la **Presidència**, el **Govern**, el **Consell de Garanties Estatutàries**, el **Síndic de Greuges**, la **Sindicatura de Comptes**, el **CAC**, el **govern local** (83-93) i l'**Aran**.

Les seves competències són **exclusives (110)**, **compartides (111)** i **executives (112)**, amb abast territorial (115). Per a un ajuntament la clau és l'**art. 160**: el règim local és de la Generalitat, i per això treballes amb el **TRLMLRC** i el **ROAS** al costat de la normativa estatal.

Autoavaluació

<details><summary>1. Què diu l'article 137 CE?</summary>Que l'Estat s'organitza territorialment en municipis, en províncies i en les comunitats autònomes que es constitueixin, i que totes gaudeixen d'autonomia per a la gestió dels seus interessos respectius.</details>

<details><summary>2. Per quina via va accedir Catalunya a l'autonomia i per què?</summary>Per la disposició transitòria segona de la Constitució, perquè ja havia plebiscitat un estatut el 1932 (Estatut de Núria). Va obtenir competències altes sense passar per l'article 151.</details>

<details><summary>3. Quins requisits demana l'article 143.2 CE?</summary>Acord de les diputacions i de les dues terceres parts dels municipis que representin com a mínim la majoria del cens electoral de cada província, en sis mesos. Si fracassa, no es pot reiterar fins passats cinc anys.</details>

<details><summary>4. Què estableix l'article 149.3 CE?</summary>Que el que la CE no atribueix a l'Estat pot ser de la comunitat si el seu estatut ho assumeix; que en conflicte preval el dret estatal, tret de les competències exclusives de la comunitat; i que el dret estatal és supletori de l'autonòmic.</details>

<details><summary>5. Quina norma aprova l'Estatut vigent i quan va entrar en vigor?</summary>La Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol, ratificada en referèndum el 18 de juny de 2006 i en vigor des del 9 d'agost de 2006.</details>

<details><summary>6. Quines majories calen per investir el president o presidenta de la Generalitat?</summary>Majoria absoluta en la primera votació; si no s'obté, segona votació quaranta-vuit hores després per majoria simple. Si en dos mesos no s'ha investit ningú, el Parlament es dissol automàticament.</details>

<details><summary>7. Diferència entre competència compartida i executiva a l'Estatut?</summary>En la compartida (art. 111) la Generalitat legisla i executa dins el marc de les bases estatals. En l'executiva (art. 112) no legisla: només aplica la norma estatal, amb reglaments d'execució, inspecció i sanció.</details>

<details><summary>8. Quin article de l'Estatut fa que a Figueres apliquis normativa catalana de règim local?</summary>L'article 160, que atribueix a la Generalitat la competència en matèria de règim local, sens perjudici de l'article 149.1.18 CE. D'aquí surten el TRLMLRC (Decret legislatiu 2/2003) i el ROAS (Decret 179/1995).</details>

3**TEMA**

Tema 3. El municipi: concepte, elements i competències. La població: empadronament. Organització municipal. Òrgans de govern, òrgans necessaris i òrgans complementaris. Competències del municipi.

Introducció: el municipi és l'empresa on treballaràs, i aquest tema n'és l'organigrama

Aquest és el tema més rendible del temari general: cau **sempre**. I és l'únic que t'explica **on ets**: quan et diguin "això ho ha de dictaminar la informativa abans d'anar al Ple", si no l'has estudiat no entendràs res.

A la finestra faràs empadronaments cada dia -altes, canvis de domicili, volants, certificats-: això és **la població**. Cada acord que preparis haurà d'anar a un òrgan concret (alcalde, Junta de Govern o Ple) i, si t'equivoques d'òrgan, l'acte pot ser nul: això és **l'organització**. I si un veí et pregunta per què no hi ha autobús urbà, la resposta és a l'article 26 de la Llei de bases: això són **les competències**.

Un avís: aquesta és una plaça d'un ajuntament **català**. La norma bàsica és estatal (Llei 7/1985, **LBRL**), però Catalunya té llei pròpia -el **TRLMRLC**, Decret legislatiu 2/2003- i sovint és més exigent. Els tribunals catalans ho pregunten.

Figueres, dada clau. El padró ha travessat els **50.000 habitants** a finals de 2025 (xifra oficial a 1/1/2025: **49.689**). Creuar aquest llindar activa serveis obligatoris nous i farà passar el Ple de **21 a 25 regidors** el 2027. Tot el tema es pot estudiar mirant Figueres.

1. El municipi: concepte, elements i territori

El municipi és **l'entitat local bàsica** de l'organització territorial de l'Estat (**art. 137 CE**). L'**art. 140 CE** en garanteix **l'autonomia** i li reconeix **personalitat jurídica plena**; l'**art. 11.1 LBRL** ho repeteix.

Terme jurídic: personalitat jurídica plena. L'Ajuntament és un subjecte en si mateix, com una persona: té patrimoni, contracta personal, demana crèdits, demanda i és demandat. No és una sucursal de la Generalitat.

L'**art. 11.2 LBRL** conté una de les frases més preguntades del temari: els elements del municipi són **tres**.

| Element | Què és | Regulació |

|---|---|---|

| **Territori** | El terme municipal: on l'ajuntament exerceix competències | Art. 12 LBRL |

| **Població** | Les persones inscrites al padró (els veïns) | Arts. 15-18 LBRL |

| **Organització** | Els òrgans que governen i administren el municipi | Arts. 19-24 LBRL |

Memoritza: **territori, població i organització**. Si un test et posa "territori, població i pressupost", és fals.

Sobre **el territori**: cada municipi pertany a **una sola província** (art. 12 LBRL). L'**art. 13 LBRL** remet l'alteració de termes a **la legislació de les comunitats autònomes** (aquí, el TRLMRLC), però fixa un

mínim: només es poden crear municipis nous sobre **nuclis territorialment diferenciats de com a mínim 4.000 habitants**, si els resultants són **financerament sostenibles**. A Catalunya el TRLMRLC hi afegeix requisits acumulatius: **2.000 habitants** com a mínim, **3.000 metres** de sòl no urbanitzable entre nuclis, recursos suficients i trets propis d'identitat.

2. La població: el veïnat i l'empadronament

Qui és veí. L'art. 15 LBRL: **tota persona que visqui a Espanya està obligada a inscriure's al padró** del municipi on resideixi habitualment; qui visqui en diversos, **només** on resideixi més temps a l'any. I la clau: **la condició de veí s'adquireix en el mateix moment de la inscripció**. Sense temps mínim de residència ni nacionalitat espanyola.

Què és el padró. L'art. 16.1 LBRL: el **registre administratiu** on consten els veïns. Les seves dades **constitueixen prova de la residència i del domicili habitual**, i les certificacions són **document públic i fefaent** a tots els efectes administratius.

Volant o certificat? El **volant** és **informatiu**, per a tràmits ordinaris. El **certificat** és el document **públic i fefaent**, signat per qui té la fe pública: cal per a jutjats, notaris, herències o estrangeria.

Dades obligatòries (art. 16.2): nom i cognoms, sexe, **domicili habitual** (avui amb referència cadastral), nacionalitat, lloc i data de naixement, **DNI** o document equivalent si és estranger, **títol escolar o acadèmic**, i les dades necessàries per al **cens electoral**, amb consentiment. Són dades **confidencials**: només es cedeixen a altres administracions per exercir competències en assumptes on la residència sigui rellevant (art. 16.3).

Manteniment i xifres oficials (art. 17):

- La **formació, manteniment, revisió i custòdia** del padró **corresponen a l'ajuntament**, per mitjans informàtics.
- L'ajuntament remet les variacions a l'INE, que amb l'informe del **Consell d'Empadronament** obté la **revisió anual amb referència a l'1 de gener**.
- El **Govern**, per **reial decret**, declara **oficials les xifres de població**: són les que compten per a regidors, serveis obligatoris i participació en tributs de l'Estat.
- La inscripció dels **estrangers no comunitaris sense autorització de residència de llarga durada** s'ha de **renovar cada 2 anys**; si no, caduca i causa baixa.

Padró i habitatge: dos mons separats. Les instruccions tècniques de l'INE i el Ministeri (Resolució de 17 de febrer de 2020) diuen que el padró reflecteix **on viu realment** cada persona, amb **independència de les controvèrsies privades sobre la titularitat** de l'habitatge i de les seves condicions. Es pot empadronar gent en infrahabitatges i persones sense domicili.

Drets del veïnat (art. 18 LBRL): ser **elector i elegible**, **participar en la gestió municipal**, **utilitzar els serveis públics**, **contribuir** a les càrregues, **ser informat** i accedir a la documentació municipal, exercir la **iniciativa popular** i **exigir la prestació dels serveis obligatoris**. Aquest últim connecta la població amb l'article 26: un veí no pot exigir una piscina, però sí clavegueram.

3. L'organització municipal: òrgans necessaris i complementaris

L'art. 19 LBRL: el govern i l'administració municipal corresponen a l'**ajuntament**, integrat per l'**alcalde o**

alcaldessa i els regidors, elegits per sufragi **universal, igual, lliure, directe i secret**.

Quants regidors (art. 179 LOREG): fins a 100 hab., **3**; 101-250, **5**; 251-1.000, **7**; 1.001-2.000, **9**; 2.001-5.000, **11**; 5.001-10.000, **13**; 10.001-20.000, **17**; **20.001-50.000, 21; 50.001-100.000, 25**. Entre 13 i 17 **no hi ha el 15**: trampa clàssica. Figueres, avui, **21**.

L'ajuntament es **constitueix el vintè dia posterior a les eleccions** i l'alcalde s'elegeix **d'entre els caps de llista** per **majoria absoluta**; si ningú no l'obté, ho és **el cap de la llista més votada** (arts. 195 i 196 LOREG).

Terme jurídic. Òrgans necessaris (o bàsics): els que **la llei imposa**, vulgui o no l'ajuntament. **Òrgans complementaris**: els que el municipi **pot crear** per autoorganització, normalment pel **reglament orgànic municipal (ROM)**.

| Òrgan (art. 20.1 LBRL) | Existeix... |

|---|---|

| **Alcalde/essa, tinents d'alcalde i Ple** | En **tots** els ajuntaments |

| **Junta de Govern Local** | A **més de 5.000 habitants** (i per sota, si ho acorda el Ple o ho preveu el ROM) |

| **Comissions d'estudi, informe o consulta** (informatives) | A **més de 5.000 habitants** |

| **Comissió Especial de Suggeriments i Reclamacions** | Als municipis de **gran població**; a la resta, si ho decideix el Ple |

| **Comissió Especial de Comptes** | En **tots** els municipis (art. 116 LBRL) |

Diferència catalana. El **TRLMRLC (art. 48)** hi afegeix un supòsit: la Junta de Govern Local existeix a més de 5.000 habitants **o si el municipi és capital de comarca**. Igual per a les comissions informatives (art. 60 TRLMRLC). **Figueres és capital de l'Alt Empordà**: hi estaria obligada per les dues vies alhora.

Les CCAA poden establir **organització complementària** i els municipis en poden crear **més** pel ROM (art. 20.2 i 20.3). Regla d'or: ni la CA ni el municipi poden **suprimir** els òrgans bàsics estatals; només afegir-n'hi.

4. Els òrgans de govern, un per un

L'alcalde o alcaldessa (art. 21 LBRL, art. 53 TRLMRLC). President de la corporació. Dirigeix el **govern i l'administració**, representa l'ajuntament, **convoca i presideix** el Ple i la resta d'òrgans, dirigeix la **policia local**, dicta bans, té la **direcció superior de tot el personal**, aprova l'**oferta pública d'ocupació**, és **òrgan de contractació** per sota dels límits del Ple i **atorga les llicències** no atribuïdes a un altre òrgan. Pot **delegar** en la Junta de Govern i en regidors delegats, però **no** pot delegar (art. 21.3), entre d'altres, presidir el Ple, el **vot de qualitat** en els empats ni **dictar bans**.

Els tinents i tinents d'alcalde (art. 23.3 LBRL, art. 55 TRLMRLC). Òrgan **necessari a tots els ajuntaments**. Els nomena i separa **lliurement l'alcalde** d'entre els membres de la Junta de Govern Local i, on no n'hi hagi, d'entre els regidors. **Substitueixen l'alcalde per l'ordre del nomenament** en cas de vacant, absència o malaltia. **No** els elegix el Ple.

El Ple (arts. 22 i 46-47 LBRL, art. 52 TRLMRLC). El formen **tots els regidors**, presidits per l'alcalde. És l'òrgan de màxima representació política i de **control i fiscalització** dels òrgans de govern. Atribucions destacades (art. 22): **reglament orgànic i ordenances**; aprovació **inicial** del planejament general; **tributs propis i ordenances fiscals**; **pressupostos**; **plantilla de personal** i relació de llocs de treball; alteració

de la **qualificació jurídica dels béns de domini públic**; i **moció de censura i qüestió de confiança**.

| Funcionament (art. 46 LBRL) | Regla |

|---|---|

| Sessions ordinàries | Mínim **cada mes a més de 20.000 hab.**; **cada 2 mesos** de 5.001 a 20.000; **cada 3 mesos** fins a 5.000 |

| Convocatòria | Mínim **2 dies hàbils** d'antelació (excepte extraordinàries urgents) |

| Quòrum de constitució | **Un terç** del nombre legal de membres, **mai menys de 3**, mantingut tota la sessió, més **alcalde i secretari** |

| Extraordinària a petició | La demana **la quarta part** del nombre legal de membres (màx. **3 a l'any** per regidor); celebració en **15 dies hàbils** com a màxim |

Majories (art. 47). Regla general: **majoria simple** dels presents. Cal **majoria absoluta del nombre legal de membres** per a, entre d'altres: alteració de termes municipals, **nom i capitalitat, bandera i escut, reglament orgànic, mancomunitats, transferència de funcions** a altres administracions, **acords de planejament urbanístic**, operacions financeres per damunt del **10% dels recursos ordinaris** i alienació de béns per damunt del **20%**.

Truc. "Majoria absoluta del **nombre legal** de membres" no és "dels presents". A Figueres, amb 21 regidors, són **11 vots**, hi hagi qui hi hagi a la sala.

La Junta de Govern Local (art. 23 LBRL, art. 54 TRLMRLC). Abans "Comissió de Govern" -la llei catalana encara fa servir aquest nom. La formen **l'alcalde i un nombre de regidors no superior al terç del nombre legal de membres, nomenats i separats lliurement per l'alcalde**, que n'ha de donar compte al Ple. Funció: **assistir l'alcalde** i exercir les **atribucions delegades** per l'alcalde o pel Ple.

Figueres. $21 \div 3 = 7$: la Junta pot tenir l'alcalde **més 7 regidors com a màxim**. Quan el Ple passi a 25, el terç serà de 8.

La Comissió Especial de Comptes (art. 116 LBRL, art. 58 TRLMRLC). Òrgan **necessari a tots els municipis, sense excepció**. La integren membres de **tots els grups polítics** en proporció al seu pes al Ple, i informa el **compte general** abans que el Ple l'aprovi: informe abans de **l'1 de juny**, exposició pública **15 dies** (més **8 dies** per a reclamacions) i aprovació pel Ple abans de **l'1 d'octubre** (art. 212 del text refós de la Llei d'hisendes locals).

5. Els òrgans complementaris

Els crea el municipi per **autoorganització**, normalment al ROM. La llista del **TRLMRLC (arts. 48.2 i 49)** és la que has de tenir al cap si el tribunal és català:

- **Comissions d'estudi, informe o consulta** (les "informatives"): preparen els assumptes del Ple i en fan seguiment. Els dictàmens són **preceptius però no vinculants**. A **més de 5.000 habitants i a les capitals de comarca són obligatòries**: a Figueres deixen de ser complementàries.

- **Junta de Portaveus**: els portaveus dels grups, per ordenar el debat.

- **Grups municipals**: a Catalunya **obligatoris a més de 20.000 habitants** (art. 50 TRLMRLC), que també regula el **regidor no adscrit**.

- **Síndic o síndica municipal de greuges**: defensa els drets dels veïns davant l'ajuntament. L'elegeix el Ple per **tres cinquenes parts** en primera votació, per **5 anys** (art. 59 TRLMRLC).

- **Òrgans de participació ciutadana** (consells sectorials, de barri o de districte), **consell assessor**

urbanístic, junta local de seguretat, regidors delegats i representants personals de l'alcalde als nuclis separats.

Règims especials. L'art. 29 LBRL regula el **consell obert**. Compte amb el llinar: **l'art. 29.1 vigent ja no parla de cap xifra de població** - s'hi acullen els municipis que **tradicionalment i voluntàriament** hi funcionen i aquells en què la localització geogràfica o altres circumstàncies ho facin aconsellable. La xifra dels **menys de 100 residents** és a l'art. 29.4, que faculta l'alcalde a convocar els veïns per a decisions de transcendència especial. Els governa un **alcalde** i una **assemblea veïnal** de tots els electors. El **títol X LBRL** regula els **municipis de gran població** (en general més de **250.000** habitants i capitals de província de més de **175.000**). **Figueres no hi entra.**

6. Les competències del municipi

Els tres tipus (art. 7 LBRL), després de la reforma de la Llei 27/2013 (LRSAL):

| Tipus | Qui les dona | Com s'exerceixen |

|---|---|---|

| **Pròpies** | Només **per llei** (estatal o autonòmica) | En **autonomia i sota la pròpia responsabilitat** |

| **Delegades** | L'Estat o la comunitat autònoma | Sota la **direcció i el control** de qui delega |

| **Distintes** de les pròpies i delegades ("impròpies") | Les assumeix el municipi | Només si **no posen en risc la sostenibilitat financera i no dupliquen serveis** |

L'art. 7.4 és or per als tests. Per exercir una competència impròpia calen **dos informes previs i vinculants**: un de **l'administració competent per raó de la matèria** acreditant la **inexistència de duplicitats**, i un altre de **l'administració amb la tutela financera** sobre la **sostenibilitat financera**. I l'art. 27 exigeix que tota **delegació** vagi amb **dotació econòmica i duri com a mínim 5 anys**; sense finançament, és **nul·la**.

Matèries de competència pròpia (art. 25.2 LBRL): urbanisme; **medi ambient urbà** (parcs i jardins, residus, contaminació acústica, lumínica i atmosfèrica); aigua potable i clavegueram; infraestructura viària; **avaluació i informació de situacions de necessitat social**; **policia local, protecció civil i incendis**; trànsit, estacionament i mobilitat; **promoció turística**; fires, mercats i comerç ambulant; **salubritat pública; cementiris; esport; cultura; vigilància de l'escolaritat obligatòria; i participació ciutadana** en l'ús eficient de les TIC.

Ancoratge català. L'art. 84 EAC garanteix als governs locals un nucli propi: ordenació urbanística, habitatge, ordenació del territori, conservació del medi natural, serveis socials i d'atenció a les persones, participació en l'atenció primària de salut i lleure infantil i juvenil. L'art. 66 TRLMRLC en fa la llista catalana. Per a un ajuntament català, **citar el TRLMRLC sempre suma**.

Els serveis obligatoris o "serveis mínims". Aquí la població marca el ritme, i la columna catalana és **més ambiciosa**:

| Tram | Art. 26 LBRL (estatal) | Art. 67 TRLMRLC (Catalunya) |

|---|---|---|

| **Tots** | Enllumenat públic, cementiri, recollida de residus, neteja viària, aigua potable domiciliària, clavegueram, accés als nuclis de població i pavimentació de les vies | Els mateixos + **control d'aliments i begudes** |

| **> 5.000** | Parc públic, biblioteca pública i tractament de residus | Els mateixos + **mercat** |

| > **20.000** | Protecció civil, avaluació i informació de situacions de necessitat social i atenció immediata a persones en risc d'exclusió, incendis i instal·lacions esportives d'ús públic | Protecció civil, **prestació de serveis socials**, incendis i instal·lacions esportives d'ús públic |

| > **30.000** | - (no existeix el tram) | **Servei de lectura pública de forma descentralitzada** |

| > **50.000** | Transport col·lectiu urbà de viatgers i medi ambient urbà | Transport col·lectiu urbà, protecció del medi i **transport adaptat** |

Truc. La LRSAL de 2013 va **treure el mercat** del tram de més de 5.000 de l'art. 26 LBRL; a Catalunya l'art. 67 TRLMRLC **el manté**. És el detall que separa un 7 d'un 9.

Figueres, tot d'una. Passa dels 20.000 (protecció civil, serveis socials, bombers, esport) i dels 30.000 (lectura pública descentralitzada, no una sola biblioteca). En consolidar la xifra per damunt dels **50.000** li seran exigibles el **transport col·lectiu urbà**, el **medi ambient urbà** i el **transport adaptat**.

Dues regles finals: els municipis poden demanar a la comunitat autònoma la **dispensa** de prestar serveis mínims quan els sigui impossible o de molt difícil compliment (art. 26.2 LBRL), i la **diputació coordina** determinats serveis als municipis de **menys de 20.000 habitants**. L'art. 28 LBRL (activitats complementàries) el va derogar la **LRSAL** el 2013, però el **RD-llei 6/2023** hi ha introduït un **art. 28 nou**, sobre **gestió col·laborativa** entre administracions per als municipis de menys de **20.000** habitants: ara torna a estar vigent, amb un contingut diferent.

Glossari

- **Autonomia local:** dret del municipi a gestionar els seus interessos sota la seva responsabilitat (arts. 137 i 140 CE).
- **Personalitat jurídica plena:** l'ajuntament és subjecte de drets i obligacions per si mateix.
- **LBRL:** Llei 7/1985, reguladora de les bases del règim local; norma bàsica estatal.
- **TRLMRLC:** Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya (Decret legislatiu 2/2003).
- **LRSAL:** Llei 27/2013, de racionalització i sostenibilitat de l'Administració local.
- **ROM:** reglament orgànic municipal; norma d'autoorganització, aprovada per majoria absoluta del Ple.
- **Òrgan necessari:** el que la llei imposa. **Òrgan complementari:** el que el municipi crea voluntàriament.
- **Nombre legal de membres:** els regidors que corresponen per llei (21 a Figueres), hi hagi vacants o no.
- **Majoria simple:** més vots a favor que en contra entre els presents. **Majoria absoluta:** més de la meitat del nombre legal de membres.
- **Dictamen preceptiu no vinculant:** informe que cal demanar però que no obliga a resoldre en aquell sentit.
- **Volant d'empadronament:** informatiu. **Certificat:** document públic i fefaent.
- **Competència impròpia:** ni pròpia ni delegada; exigeix dos informes previs i vinculants (art. 7.4 LBRL).

Els punts que cauen a l'examen

1. **Elements del municipi: territori, població i organització** (art. 11.2 LBRL). Tres, i aquests.
2. **Regidors:** 20.001-50.000 -> **21**; 50.001-100.000 -> **25**. Entre 13 i 17 **no hi ha el 15** (art. 179 LOREG).
3. **Junta de Govern Local:** obligatòria a **més de 5.000 habitants** i, a Catalunya, també a les **capitals de comarca**. Màxim **un terç** del nombre legal de membres, nomenats lliurement per l'alcalde.
4. **Comissió Especial de Comptes:** obligatòria a **tots** els municipis, sense excepció (art. 116 LBRL).

5. **Ple ordinari: mensual** a més de 20.000 hab.; **bimensual** de 5.001 a 20.000; **trimestral** fins a 5.000.
Convocatòria: 2 dies hàbils.
6. **Quòrum del Ple: un terç** del nombre legal, **mai menys de 3**, més alcalde i secretari, mantingut tota la sessió.
7. **Ple extraordinari a petició: la quarta part** dels membres; màxim **3 a l'any** per regidor; celebració en **15 dies hàbils** com a màxim.
8. **Majoria absoluta** per a: reglament orgànic, planejament urbanístic, mancomunitats, nom i capitalitat, bandera i escut, operacions financeres > **10%** dels recursos ordinaris i alienació de béns > **20%**.
9. **Padró:** la condició de veí neix **amb la inscripció**; les dades **proven residència i domicili habitual**; el certificat és **document públic i fefaent**.
10. **Revisió del padró:** anual a **1 de gener**; xifres oficials aprovades pel **Govern per reial decret**; estrangers no comunitaris sense residència de llarga durada, **renovació cada 2 anys**.
11. **Serveis mínims:** trams **5.000 / 20.000 / 50.000** a la LBRL; a Catalunya, tram propi de **30.000** (lectura pública descentralitzada) i el **mercat** encara vigent.
12. **Creació de municipis nous:** mínim **4.000 habitants** (LBRL); a Catalunya, **2.000 habitants i 3.000 metres** de sòl no urbanitzable.
13. **Competències impròpies (art. 7.4): dos informes previs i vinculants. Delegació (art. 27): mínim 5 anys** i amb dotació econòmica.
14. **Consell obert:** l'art. 29.1 **no fixa cap llindar de població** (tradició o circumstàncies que ho aconsellin); els **menys de 100 residents** són de l'art. 29.4. **Gran població:** més de **250.000** habitants.
15. A Catalunya: **síndic municipal de greuges** elegit per **3/5** del Ple per **5 anys**; **grups municipals** obligatoris a més de **20.000**.

Resum exprés

El municipi és l'entitat local **bàsica**, amb **personalitat jurídica plena** i autonomia garantida pels **arts. 137 i 140 CE**, i té **tres elements**: territori, població i organització (art. 11.2 LBRL). Cada municipi pertany a **una sola província**; crear-ne un de nou exigeix **4.000 habitants** per la LBRL i **2.000** pel TRLMRLC.

La **població** són les persones inscrites al **padró**. Inscriure's és **obligatori** i la condició de veí neix **en el moment de la inscripció**. Les dades del padró **proven la residència i el domicili habitual**, són **confidencials**, es revisen **anualment a 1 de gener** i el **Govern** n'aprova les xifres oficials per **reial decret**. Els estrangers no comunitaris sense residència de llarga durada **renoven cada 2 anys**.

L'**organització**: alcalde, tinent d'alcalde i Ple existeixen **sempre**; la **Junta de Govern Local** i les **comissions informatives**, a partir de **més de 5.000 habitants** (i a les capitals de comarca, a Catalunya); la **Comissió Especial de Comptes**, **sempre**. La resta -junta de portaveus, síndic municipal, consells de participació- és **complementària** i la crea el municipi pel seu **ROM**.

Les **competències** són **pròpies** (per llei), **delegades** (amb finançament i mínim 5 anys) o **impròpies** (dos informes previs i vinculants). Les matèries són a l'**art. 25.2 LBRL**, l'**art. 66 TRLMRLC** i l'**art. 84 EAC**; els **serveis obligatoris** dels **arts. 26 LBRL i 67 TRLMRLC** creixen per trams: **tots / 5.000 / 20.000 / (30.000 a Catalunya) / 50.000**.

Figueres -21 regidors, Ple mensual, Junta de Govern de 7 regidors com a màxim i el llindar dels 50.000 acabat de creuar- és l'exemple perfecte de tot el tema.

Autoavaluació

<details><summary>1. Quins són els tres elements del municipi i on es regulen?</summary>Territori, població i organització (art. 11.2 LBRL). Ni el pressupost ni les competències són elements.</details>

<details><summary>2. Quan s'adquireix la condició de veí d'un municipi?</summary>En el mateix moment de la inscripció al padró (art. 15 LBRL). Sense temps mínim de residència ni nacionalitat espanyola.</details>

<details><summary>3. Amb quina periodicitat es revisa el padró i qui aprova les xifres oficials de població?</summary>Revisió anual amb referència a l'1 de gener. Les xifres oficials les declara el Govern per real decret, a partir de les dades que l'INE elabora amb l'informe del Consell d'Empadronament.</details>

<details><summary>4. En quins municipis és obligatòria la Junta de Govern Local, i quants regidors hi pot haver com a màxim si el Ple en té 21?</summary>A més de 5.000 habitants (art. 20.1.b LBRL) i, a Catalunya, també a les capitals de comarca (art. 48 TRLMRLC). El màxim és un terç del nombre legal: $21 \div 3 = 7$ regidors, més l'alcalde. Els nomena i separa lliurement l'alcalde, donant-ne compte al Ple.</details>

<details><summary>5. Cada quant celebra sessió ordinària el Ple d'un ajuntament de 49.689 habitants, i quin n'és el quòrum de constitució?</summary>Com a mínim cada mes, perquè supera els 20.000 (art. 46.2.a LBRL). El quòrum és d'un terç del nombre legal de membres, mai inferior a tres, mantingut tota la sessió, més la presència de l'alcalde i del secretari o de qui els substitueixi.</details>

<details><summary>6. Qui pot demanar la convocatòria d'un ple extraordinari i en quin termini s'ha de celebrar?</summary>La quarta part, com a mínim, del nombre legal de membres, amb un màxim de tres sol·licituds anuals per regidor. La celebració no es pot demorar més de quinze dies hàbils des de la sol·licitud (art. 46.2.a LBRL).</details>

<details><summary>7. Diferència òrgan necessari i òrgan complementari, amb exemples.</summary>Els necessaris els imposa la llei: alcalde, tinent d'alcalde, Ple, Comissió Especial de Comptes i, a partir de 5.000 habitants, Junta de Govern Local i comissions informatives. Els complementaris els crea el municipi pel seu ROM: junta de portaveus, síndic municipal de greuges, consells de districte, consells sectorials.</details>

<details><summary>8. Com es nomenen els tinent d'alcalde i per a què serveixen?</summary>Els nomena i separa lliurement l'alcalde d'entre els membres de la Junta de Govern Local i, on no n'hi hagi, d'entre els regidors. Substitueixen l'alcalde per l'ordre del nomenament en cas de vacant, absència o malaltia. No els elegix el Ple.</details>

<details><summary>9. Quins serveis nous ha de prestar un municipi en superar els 50.000 habitants?</summary>Art. 26.1.d LBRL: transport col·lectiu urbà de viatgers i medi ambient urbà. L'art. 67 TRLMRLC hi afegeix el transport adaptat. A Catalunya hi ha, a més, un tram propi de 30.000 habitants: el servei de lectura pública descentralitzat.</details>

<details><summary>10. Què cal per exercir una competència que no és ni pròpia ni delegada?</summary>Dos informes previs i vinculants (art. 7.4 LBRL): un de l'administració competent per raó de la matèria acreditant que no hi ha duplicitats, i un altre de l'administració amb la tutela financera sobre la sostenibilitat financera de la nova competència.</details>

4**TEMA**

Tema 4. El procediment administratiu: concepte i principis. Fases. Terminis. El silenci administratiu.

Introducció: el procediment és, literalment, la teva feina del dia a dia

Tot el que et passa per les mans a l'Ajuntament de Figueres és un tros d'un procediment. Una veïna que demana un gual a l'OAC, una entitat que envia una sol·licitud de subvenció per la seu electrònica, Serveis Tècnics que obre expedient perquè una obra no té llicència: en tots els casos s'ha posat en marxa un **procediment administratiu**, amb regles sobre qui l'inicia, quins tràmits calen, en quin ordre, en quant de temps i què passa si l'Ajuntament no contesta.

No és teoria per a tu: ets qui registra l'entrada, compta els dies, prepara el requeriment d'esmena i envia la notificació. Un error de còmput pot fer que l'Ajuntament perdi la potestat de sancionar, o que un particular guanyi per silenci una cosa que no li tocava.

La norma central és la **Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPAC)**, bàsica i aplicable també als ajuntaments. A Catalunya hi ha una segona capa: la **Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya**, que pel seu **art. 3** s'aplica també a les entitats que integren l'Administració local. És a dir, a Figueres.

1. Concepte i principis

El procediment és el **camí formal i taxat** que l'Administració ha de recórrer abans de dictar un acte administratiu. No és una recomanació de bones maneres: és requisit de validesa. Si es prescindeix totalment i absolutament del procediment legalment establert, l'acte és **nul de ple dret** (art. 47.1.e LPAC).

Serveix per a dues coses alhora: és **garantia per al ciutadà** (que no li facin res sense escoltar-lo, motivar-ho i dir-li com recórrer) i **garantia d'encert per a l'Administració** (que es decideixi amb informes i proves, no per intuïció).

L'**expedient administratiu** (art. 70 LPAC) és el conjunt ordenat de documents i actuacions que serveixen d'antecedent i fonament a la resolució, més les diligències per executar-la. Té **format electrònic** i es remet **foliat, autenticat i amb índex numerat**. No en forma part la informació auxiliar o de suport: notes, esborranys, opinions, resums i informes interns entre òrgans (art. 70.4). Aquell correu intern al company no va a l'expedient.

| Nivell | Principis |

|---|---|

| **Art. 103.1 CE** | Objectivitat; **eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació**; submissió plena a la llei i al Dret (l'art. 105 CE hi afegeix l'audiència del ciutadà) |

| **Art. 3.1 Llei 40/2015** | Servei efectiu als ciutadans; simplicitat, claredat i proximitat; participació, objectivitat i transparència; racionalització i agilitat; **bona fe, confiança legítima i lleialtat institucional**; responsabilitat; planificació per objectius; eficàcia; economia; eficiència; cooperació |

| **Art. 31.2 Llei 26/2010** | Eficàcia i eficiència; bona fe i confiança legítima; **proximitat**; imparcialitat;

proporcionalitat; **simplificació i racionalitat administrativa**; transparència; participació ciutadana; lleialtat institucional; cooperació interadministrativa; **bona administració** |

Truc. Si en una llista veus "proximitat", "simplificació" o "bona administració", pensa en Catalunya (Llei 26/2010 i art. 30 de l'Estatut d'autonomia, que reconeix el dret a una bona administració). Si veus "jerarquia i desconcentració", art. 103 CE.

Dins del procediment això es concreta en **impuls d'ofici** (art. 71.1: el procediment avança sol, sense esperar que el ciutadà l'empenyi), **celeritat**, **ordre rigorós d'incoació** en assumptes homogenis llevat d'ordre motivada en contra (art. 71.2), **concentració de tràmits** (art. 72) i **contradicció**.

L'**art. 53 LPAC** llista els **drets de l'interessat**: conèixer en qualsevol moment l'estat de la tramitació i **el sentit del silenci** que correspondrà, obtenir còpia dels documents, identificar el personal responsable, **no aportar originals**, **no aportar dades que ja tingui l'Administració**, al·legar i aportar documents **en qualsevol fase anterior al tràmit d'audiència** i actuar assistit d'assessor.

2. Les fases del procediment

2.1 Iniciació (arts. 54-69 LPAC)

L'**art. 54** és d'una línia: **d'ofici o a sol·licitud de l'interessat**.

D'ofici (art. 58): per acord de l'òrgan competent, per quatre vies **-iniciativa pròpia, ordre superior, petició raonada d'altres òrgans o denúncia**. Cauen literalment. A Figueres, un expedient de disciplina urbanística obert amb un informe de la Policia Local és "petició raonada d'altres òrgans"; un veí que avisa és "denúncia". Ull: **el denunciant no és interessat pel sol fet de denunciar**. Abans d'iniciar es pot obrir un període d'**informació o actuacions prèvies** (art. 55).

Mesures provisionals (art. 56): un cop iniciat, motivades, per assegurar l'eficàcia de la resolució (suspensió d'activitats, tancament temporal d'un establiment, fiances, embargament preventiu). Les **provisionalíssimes** es poden adoptar abans d'iniciar, en cas d'urgència inajornable, però s'han de confirmar, modificar o aixecar a l'acord d'iniciació, que s'ha de dictar **dins dels 15 dies següents**; si no, **queden sense efecte**.

A sol·licitud (art. 66): la instància ha de contenir nom i cognoms (i del representant); **mitjà electrònic o lloc físic per a la notificació**; fets, raons i petició; lloc i data; signatura; i **òrgan al qual es dirigeix amb el seu codi d'identificació** -que l'oficina de registre està **obligada a facilitar** si el ciutadà no el sap. L'interessat pot exigir **rebut**.

Cas pràctic de finestreta. Instància incompleta -> **art. 68 LPAC**: requeriment perquè en **10 dies** esmeni, advertint que si no ho fa **se'l tindrà per desistit**, previ dictat de resolució expressa. Es pot ampliar **fins a 5 dies més** si hi ha dificultats especials, **però mai en procediments selectius o de concurrència competitiva** (ni una oposició ni una convocatòria de subvencions). És la trampa clàssica.

L'**art. 68.4**: si un subjecte **obligat a relacionar-se electrònicament** (art. 14.2: persones jurídiques, entitats sense personalitat, professionals col·legiats, els seus representants i els empleats públics) presenta en paper, se'l requereix perquè ho esmeni electrònicament i **la data vàlida és la de l'esmena**.

Declaració responsable i comunicació (art. 69): permeten exercir un dret o iniciar una activitat **des del dia de la presentació**, sense perjudici de comprovació i inspecció. La inexactitud, falsedat o omissió **de caràcter essencial** impedeix continuar l'activitat des que se'n té constància. Regla d'or (art. 69.6): **o l'una**

o l'altra, mai totes dues per a la mateixa activitat.

2.2 Ordenació (arts. 70-74 LPAC)

- **Compliment de tràmits (art. 73):** els tràmits de l'interessat es fan en **10 dies** des de l'endemà de la notificació, llevat que la norma en fixi un altre. Si no compleix, se'l pot declarar **decaigut en el dret al tràmit**, però s'admet l'actuació si es produeix **abans o dins del dia** en què se li notifiqui la resolució que té per transcorregut el termini.

- **Qüestions incidentals (art. 74):** no suspensen la tramitació... **excepte la recusació**. Aquesta excepció cau molt.

2.3 Instrucció (arts. 75-83 LPAC)

Al·legacions (art. 76): en qualsevol moment anterior al tràmit d'audiència.

Prova (art. 77): si l'Administració no té per certs els fets al·legats, s'obre període de prova **no superior a 30 dies ni inferior a 10**; a petició dels interessats, un **extraordinari no superior a 10 dies**. L'instructor només pot rebutjar proves **manifestament improcedents o innecessàries, i motivadament**. Els fets constatats per funcionaris amb condició d'autoritat **fan prova** llevat que s'acrediti el contrari (actes de la Policia Local i dels inspectors municipals).

Informes (arts. 79-80): per defecte, **facultatiu i no vinculants** (art. 80.1) -memoritza la parella-, emesos en **10 dies**.

| Si no arriba a temps... | Efecte |

|---|---|

| Informe **facultatiu** | Es continuen les actuacions |

| Informe **preceptiu** | Es pot **suspendre** el termini per resoldre (art. 22.1.d), **màxim 3 mesos** |

| Informe d'**una altra Administració** | Es continuen les actuacions; l'informe tardà **es pot no tenir en compte** |

Audiència (art. 82 LPAC i art. 51 Llei 26/2010): instruït el procediment i **immediatament abans de redactar la proposta de resolució**, se li posa l'expedient de manifest per un termini **no inferior a 10 dies ni superior a 15**. Va **abans** de demanar l'informe jurídic o el dictamen consultiu. **Es pot prescindir** de l'audiència quan no figurin ni es tinguin en compte altres fets, al·legacions o proves que les adduïdes per l'interessat (art. 82.4). L'art. 51.2 de la Llei 26/2010 permet fer-la **oralment per compareixença o per mitjans electrònics a distància**, amb acta signada.

Informació pública (art. 83 LPAC i art. 52 Llei 26/2010): anunci al diari oficial -a Figueres, el **BOP de Girona** i, si escau, el **DOGC**- i a la seu electrònica, amb termini **mai inferior a 20 dies**. Comparèixer-hi **no atorga per si sol la condició d'interessat**, però qui hi al·lega **té dret a resposta raonada**, que pot ser comuna per a al·legacions substancialment iguals. El veuràs en ordenances, pressupostos i planejament.

2.4 Finalització (arts. 84-96 LPAC)

L'art. 84 enumera: **resolució, desistiment, renúncia al dret i declaració de caducitat**; i també la **impossibilitat material de continuar per causes sobrevingudes**, amb resolució motivada. Cal afegir-hi la **terminació convencional** per pacte o conveni (art. 86).

Resolució (art. 88): decideix **totes les qüestions plantejades** i les derivades; si n'hi ha de connexes no plantejades, es posen de manifest per un termini **no superior a 15 dies**. Ha de ser **congruent i no pot agreujar la situació inicial** de l'interessat (prohibició de la reformatio in peius), tot i que l'Administració pot obrir d'ofici un procediment nou. Ha d'expressar **els recursos, l'òrgan i el termini**. I **en cap cas** es pot

abstenir de resoldre al·legant silenci, fosc o insuficiència dels preceptes (art. 88.5).

Desistiment i renúncia (art. 94): desistir és abandonar aquesta sol·licitud (pots tornar a demanar-ho); renunciar és abandonar el dret (no pots). L'Administració ho accepta de pla, **llevat que tercers interessats personats n'instin la continuació en 10 dies**.

Caducitat (art. 95): en procediments iniciats a sol·licitud, si es paralitzen **per causa imputable a l'interessat**, se l'adverteix que **transcorreguts 3 mesos** es produirà la caducitat i s'arxivarà. **No es pot acordar per la simple inactivitat en tràmits no indispensables** (només perd el dret al tràmit); **no produeix per si sola la prescripció**, però **els procediments caducats no interrompen la prescripció**; i **pot no aplicar-se** si l'assumpte afecta l'interès general.

Tramitació simplificada (art. 96): per raons d'interès públic o manca de complexitat; es resol en **30 dies**. Si l'acorda d'ofici l'Administració i **un interessat s'hi oposa expressament**, cal seguir l'ordinària; si la demana l'interessat, es pot desestimar en **5 dies** sense recurs i, passats els 5 dies, **s'entén desestimada**. Tràmits: inici, esmena, **al·legacions en 5 dies**, audiència **només si la resolució serà desfavorable**, informes preceptius, dictamen consultiu (emissible en **15 dies**, amb **suspensió automàtica** del termini) i resolució. En sancionadors, només per a infraccions **lleus**, i aquí **l'interessat no s'hi pot oposar**.

3. Els terminis

| Termini per... | Regla (art. 30 LPAC) |

|---|---|

| **Hores** | Hàbils totes les hores d'un dia hàbil; d'hora en hora i de minut en minut, i **no poden superar les 24 hores** (si no, s'expressen en dies) |

| **Dies** | S'entenen **hàbils**: fora **dissabtes, diumenges i festius**. Si són naturals, s'ha de fer constar a la notificació |

| **Dies** (inici) | Des de **l'endemà** de la notificació, publicació o del silenci |

| **Mesos o anys** | **De data a data**: comença l'endemà i acaba el mateix dia del mes o any de venciment. Si no hi ha dia equivalent (31 de gener -> febrer), **expira l'últim dia del mes** |

| **Últim dia inhàbil** | Es **prorroga al primer dia hàbil següent** |

Dues regles més: l'**art. 30.6** diu que si un dia és hàbil al municipi o comunitat on resideix l'interessat i inhàbil a la seu de l'òrgan, **o a la inversa**, es considera **inhàbil en tot cas** (la festa local de Figueres juga a favor del ciutadà); i l'**art. 30.7**, que **el calendari de dies inhàbils que aprova la Generalitat comprèn els dies inhàbils dels ens locals** del seu àmbit, publicat **abans del començament de cada any**.

Registre electrònic (art. 31): permet presentar documents **tots els dies de l'any, les 24 hores**; el que es presenta en **dia inhàbil** s'entén presentat, per al compliment de terminis per l'interessat, **a la primera hora del primer dia hàbil següent**; i el còmput dels terminis de l'Administració arrenca de la **data i hora de presentació**, que s'han de comunicar a qui va presentar.

La trampa de l'art. 31.3. El calendari de la seu electrònica **és l'únic aplicable** als terminis dins del registre electrònic, i allà **no s'aplica l'art. 30.6**.

Ampliació de terminis de tràmit (art. 32): d'ofici o a petició, **no pot excedir de la meitat** del termini, si les circumstàncies ho aconsellen i **no es perjudiquen drets de tercer**. Petició i decisió, **abans del venciment: mai es pot ampliar un termini ja vençut. No hi cap recurs**. Si una **incidència tècnica** impedeix el funcionament del sistema, es poden ampliar els terminis **no vençuts**, publicant-ho a la seu electrònica.

Tramitació d'urgència (art. 33): per raons d'interès públic, es **redueixen a la meitat** els terminis del procediment ordinari, **excepte els de presentació de sol·licituds i recursos. No hi cap recurs.**

El termini màxim per resoldre (arts. 21-23 LPAC)

L'**art. 21.1** és la clau de volta: **l'Administració està obligada a dictar resolució expressa i notificar-la en tots els procediments**, sigui quina sigui la forma d'iniciació. Només se n'exceptuen la terminació per pacte o conveni i els drets sotmesos únicament a declaració responsable o comunicació.

- Termini màxim: el de la norma reguladora, **sense excedir de 6 mesos** llevat de norma amb rang de llei o Dret de la UE (art. 21.2). Si la norma **no en fixa cap: 3 mesos** (art. 21.3).

- Còmput: **d'ofici**, des de la data de **l'acord d'iniciació**; **a instància de part**, des de **l'entrada al registre electrònic de l'Administració o organisme competent per tramitar-la** (no de qualsevol registre).

- L'Ajuntament ha de publicar al web els procediments amb els seus terminis i el sentit del silenci, i informar-ne l'interessat **dins dels 10 dies següents** a la recepció de la sol·licitud (art. 21.4).

- **Art. 21.6:** qui té a càrrec el despatx dels assumptes i els titulars dels òrgans són **directament responsables** de resoldre en termini, amb **responsabilitat disciplinària**. Sí: també tu.

Suspensió (art. 22). Potestativa (22.1): esmena de deficiències; pronunciament previ preceptiu d'un òrgan de la UE; procediment europeu no finalitzat que condicioni la resolució; **informes preceptius (màxim 3 mesos)**; proves tècniques o anàlisis contradictoris proposats pels interessats; negociacions per a un pacte o conveni; pronunciament jurisdiccional previ indispensable. Obligatòria (22.2): requeriment entre administracions perquè s'anul·li o revisi un acte il·legal; **actuacions complementàries** (art. 87); i **recusació**, fins que la resolgui el superior jeràrquic.

Ampliació del termini per resoldre (art. 23). Excepcional i motivada, un cop esgotats els mitjans personals i materials; **no pot ser superior al termini establert per a la tramitació. No hi cap recurs.**

No confonguis art. 23 i art. 32. El 23 amplia el termini que té l'**Administració per resoldre** (com a màxim, el doble). El 32 amplia un termini de **tràmit** (com a màxim, la meitat més).

4. El silenci administratiu

És el que passa quan l'Administració no resol en termini. **No és una excusa per no resoldre:** l'obligació de l'art. 21.1 continua viva.

A sol·licitud de l'interessat (art. 24 LPAC)

Regla general: silenci positiu (estimatori). Vençut el termini sense notificació de resolució expressa, l'interessat pot entendre estimada la sol·licitud, **excepte** quan una norma **amb rang de llei**, de Dret de la UE o de Dret internacional digui el contrari. Si el procediment té per objecte l'accés a activitats o el seu exercici, la llei que imposi silenci negatiu **s'ha de fonamentar en raons imperioses d'interès general**.

Excepcions amb silenci negatiu (art. 24.1): exercici del **dret de petició** (art. 29 CE); procediments l'estimació dels quals transferiria facultats sobre el **domini públic o el servei públic**; els que impliquin **activitats que puguin danyar el medi ambient**; **responsabilitat patrimonial**; i **impugnació d'actes i disposicions** i **revisió d'ofici** iniciades a sol·licitud.

L'excepció de l'excepció (el "doble silenci"): si s'ha interposat **recurs d'alçada contra una desestimació presumpta** i arriba el termini de resolució del recurs sense resposta expressa, **el recurs**

s'entén estimat -sempre que no es tracti de les matèries anteriors.

| | Silenci **positiu** | Silenci **negatiu** |

|---|---|---|

| Naturalesa | **Acte administratiu** finalitzador | **Ficció jurídica** |

| Efectes | Els propis d'un acte estimatori | **Només** permetre interposar recurs |

| Resolució expressa posterior | Només pot ser **confirmatòria** | L'Administració resol **sense cap vinculació** al silenci |

Acreditació (art. 24.4): els actes produïts per silenci **es poden fer valer davant de l'Administració i de qualsevol persona**, produeixen efectes des del venciment del termini i s'acrediten per qualsevol mitjà de prova, inclòs el **certificat acreditatiu del silenci**, que s'expedeix **d'ofici en 15 dies** des que expira el termini màxim per resoldre.

La capa catalana: art. 54 de la Llei 26/2010

La regla general també és estimatoria, però la llista de supòsits amb **silenci desestimatori** és més llarga i s'aplica a Figueres: dret de **petició**; norma amb rang de llei per **raons imperioses d'interès general** o dret europeu; transferència de facultats sobre el **domini públic o el servei públic**; transferència de facultats sobre **béns o drets patrimonials** afectats a l'ús o servei públic; **ajuts i subvencions públiques** i, en general, **reclamacions de quantitats** a càrrec de les administracions; **recursos d'alçada** (llevat del doble silenci); **recursos de reposició i extraordinaris de revisió** i altres impugnacions; **revisió d'actes nuls**; i **responsabilitat patrimonial**.

Aplica-ho a Figueres. Una entitat demana subvenció i l'Ajuntament no resol: **silenci negatiu** (art. 54.2.e Llei 26/2010). Un veí demana llicència d'obra nova i no es resol: **silenci negatiu** també, per una altra via -l'**art. 11.4 del text refós de la Llei de sòl (RDL 7/2015)** exigeix acte **exprés amb silenci negatiu** per a obres d'edificació de nova planta, moviments de terres, parcel·lacions i segregacions, cases prefabricades i tala de masses arbòries. I l'**art. 11.3** hi posa el gran principi: **mai s'entenen adquirides per silenci facultats contràries a l'ordenació urbanística**, en línia amb l'**art. 47.1.f LPAC**, que declara **nuls de ple dret** els actes expressos o presumptes pels quals s'adquireixen facultats **mancant els requisits essencials** per adquirir-les.

Iniciats d'ofici (art. 25 LPAC i art. 55 Llei 26/2010)

Aquí no hi ha silenci positiu mai:

| Procediment d'ofici | Efecte si passa el termini |

|---|---|

| Del qual pot derivar el **reconeixement de drets** o situacions favorables | Els interessats personats poden entendre **desestimades** les pretensions |

| **Sancionador** o d'intervenció **desfavorable o de gravamen** | **Caducitat**, amb resolució que ordena l'arxivament |

I si s'ha paralitzat **per causa imputable a l'interessat**, **s'interromp** el còmput del termini (art. 25.2).

El clàssic del cas pràctic. Expedient sancionador per infracció de l'ordenança de civisme incoat el 10 de gener, termini de 6 mesos, sense suspensions. Si el 10 de juliol no s'ha **notificat** la resolució, ha **caducat** (no ha "prescrit"): s'arxiva. Com que la caducitat no comporta per si sola la prescripció, es pot **incoar un procediment nou** si la infracció encara no ha prescrit, però **repetint al·legacions, proposició de prova i audiència** (art. 95.3).

Glossari

- **LPAC:** Llei 39/2015, del procediment administratiu comú. La norma bàsica del tema.
- **Llei 26/2010:** Llei catalana de règim jurídic i procediment; s'aplica també als ajuntaments (art. 3).
- **Expedient administratiu:** conjunt ordenat de documents i actuacions que fonamenten la resolució; avui, electrònic.
- **Acte de tràmit:** acte intern que no resol el procediment (un requeriment, un informe).
- **Esmena:** donar 10 dies a qui ha presentat una sol·licitud incompleta perquè la completi.
- **Decaïment en el dret al tràmit:** perdre l'oportunitat de fer un tràmit per no fer-lo a temps; no acaba el procediment.
- **Tràmit d'audiència:** posar l'expedient a disposició de l'interessat abans de la proposta de resolució.
- **Informació pública:** obrir l'expedient a qualsevol persona mitjançant anunci al diari oficial.
- **Informe preceptiu:** el que la norma obliga a demanar. **Vinculant:** el que obliga a resoldre en el seu sentit.
- **Proposta de resolució:** document de l'instructor quan instrucció i resolució recauen en òrgans diferents.
- *****Reformatio in peius***:** agreujar la situació de qui ha sol·licitat o recorregut. Prohibida (art. 88.2).
- **Desistiment / renúncia:** abandonar la sol·licitud / abandonar el dret.
- **Caducitat:** mort del procediment per inactivitat (de l'interessat, art. 95; de l'Administració en sancionadors, art. 25.1.b).
- **Acte presumpte:** el que neix del silenci positiu; és un acte de veritat.
- **Doble silenci:** alçada contra una desestimació presumpta que, si no es resol, s'entén **estimada**.

Els punts que cauen a l'examen

1. Termini per resoldre i notificar: el de la norma, **mai més de 6 mesos; supletori, 3 mesos** (art. 21.2 i 21.3).
2. Còmput: **d'ofici**, des de l'acord d'iniciació; **a instància de part**, des de l'entrada al **registre electrònic de l'òrgan competent per tramitar** (art. 21.3).
3. Informació del termini i del sentit del silenci al ciutadà: **10 dies** des de la recepció de la sol·licitud (art. 21.4).
4. **Esmena: 10 dies**, ampliables fins a 5 -mai en procediments selectius ni de concurrència competitiva (art. 68).
5. **Audiència: entre 10 i 15 dies. Informació pública: mínim 20 dies. Prova: entre 10 i 30 dies**, més un extraordinari de fins a 10.
6. **Informes: 10 dies** i, per defecte, **facultatius i no vinculants**. Suspensió per informe preceptiu: **màxim 3 mesos** (arts. 80 i 22.1.d).
7. Iniciació d'ofici: **iniciativa pròpia, ordre superior, petició raonada d'altres òrgans i denúncia** (art. 58). Provisionalíssimes: confirmades a l'acord d'iniciació dins de **15 dies**.
8. **Silenci a instància de part: positiu com a regla**. Negatiu en dret de petició, domini o servei públic, medi ambient, responsabilitat patrimonial, impugnació d'actes i revisió d'ofici (art. 24.1). A Catalunya, també **subvencions i reclamacions de quantitat** (art. 54.2 Llei 26/2010).
9. **Doble silenci:** alçada contra desestimació presumpta no resolta = **estimada**.
10. **Silenci d'ofici:** favorables -> **desestimació**; sancionadors i de gravamen -> **caducitat** (art. 25).
11. **Certificat del silenci:** d'ofici en **15 dies** des del venciment (art. 24.4).

12. **Caducitat a instància de part: advertiment + 3 mesos** de paralització imputable a l'interessat (art. 95.1). Els procediments caducats **no interrompen la prescripció**.

13. **Ampliació de terminis de tràmit: com a màxim la meitat**, sempre **abans del venciment**, mai un termini vençut; **sense recurs** (art. 32). **Urgència: terminis a la meitat**, excepte **sol·licituds i recursos; sense recurs** (art. 33).

14. **Còmput: dies = hàbils** (fora dissabtes, diumenges i festius); mesos = **de data a data**; últim dia inhàbil = **es prorroga**; hàbil aquí i inhàbil allà = **inhàbil en tot cas** (art. 30.6), **però no al registre electrònic** (art. 31.3).

15. **Tramitació simplificada: 30 dies**; al·legacions **5 dies**; l'oposició expressa obliga a l'ordinària (excepte sancionadors lleus); dictamen consultiu en **15 dies** amb suspensió automàtica (art. 96).

Resum exprés

El procediment és el camí formal i obligatori que porta a l'acte administratiu: garantia per al ciutadà i d'encert per a l'Administració. Norma bàsica, la **Llei 39/2015**; a Catalunya s'hi superposa la **Llei 26/2010**, aplicable també als ajuntaments. Els principis vénen de l'art. 103 CE (eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració, coordinació), de l'art. 3 de la Llei 40/2015 i de l'art. 31 de la Llei 26/2010 (proximitat, simplificació, bona administració). Té **quatre fases**. **Iniciació**: d'ofici (iniciativa pròpia, ordre superior, petició raonada o denúncia) o a sol·licitud; esmena en **10 dies** ampliables **5**; provisionalíssimes confirmades en **15 dies**. **Ordenació**: impuls d'ofici, ordre rigorós d'incoació, tràmits en **10 dies**; les qüestions incidentals no suspensen, llevat de la recusació. **Instrucció**: al·legacions, prova (**10-30 dies**), informes (**10 dies**, facultatius i no vinculants), audiència (**10-15 dies**) i informació pública (**mínim 20 dies**). **Finalització**: resolució, desistiment, renúncia, caducitat, impossibilitat material i terminació convencional; la resolució ha de ser congruent, no agreujar la situació inicial i indicar recursos. En **terminis**, els dies són hàbils, els mesos van de data a data i l'últim dia inhàbil es prorroga; el registre electrònic és obert **24 hores tots els dies de l'any**. El termini màxim per resoldre és el de la norma, amb sostre de **6 mesos** i supletori de **3 mesos**, suspendible (art. 22) i excepcionalment ampliable (art. 23). El **silenci** a instància de part és **positiu** per regla general, amb excepcions taxades i, a Catalunya, més àmplies (subvencions, quantitats, recursos); el positiu és un **acte**, el negatiu una **ficció** que només obre la porta al recurs. En procediments d'ofici, els favorables es desestimen i els sancionadors **caduquen**. I mai s'adquireixen per silenci facultats contràries a l'ordenació urbanística.

Autoavaluació

<details><summary>1. Termini màxim per resoldre si la norma no en diu res, i des de quan es compta a instància de part?</summary>Tres mesos (art. 21.3 LPAC), des de l'entrada de la sol·licitud al registre electrònic de l'Administració o organisme competent per tramitar-la. Si la norma en fixa un, no pot excedir de sis mesos llevat de norma amb rang de llei o dret de la UE.</details>

<details><summary>2. Instància incompleta per a una convocatòria de subvencions: quant temps li dones per esmenar? Li pots ampliar?</summary>Deu dies (art. 68.1 LPAC), advertint que si no ho fa se'l tindrà per desistit, previ dictat de resolució expressa. No li pots ampliar els cinc dies extres: l'art. 68.2 exclou els procediments selectius i els de concurrència competitiva.</details>

<details><summary>3. Quines són les quatre vies d'iniciació d'ofici?</summary>Per pròpia iniciativa, com a conseqüència d'ordre superior, a petició raonada d'altres òrgans i per denúncia (art. 58 LPAC).</details>

<details><summary>4. Termini del tràmit d'audiència i supòsit en què se'n pot prescindir.</summary>No

inferior a deu dies ni superior a quinze (art. 82.2 LPAC i art. 51.1 Llei 26/2010). Es pot prescindir quan no figurin al procediment ni es tinguin en compte a la resolució altres fets, al·legacions o proves que les adduïdes per l'interessat (art. 82.4).

5. Un informe preceptiu no arriba en deu dies. Què pots fer? Suspendre el termini màxim legal per resoldre (art. 22.1.d LPAC) per un període que no pot excedir de tres mesos; passat aquest temps, el procediment continua. Si fos facultatiu, simplement es prossegueixen les actuacions.

6. Tres supòsits de silenci desestimatori a Catalunya que no són a la llista de l'art. 24.1 LPAC. Els ajuts i subvencions públiques i, en general, les reclamacions de quantitats a càrrec de les administracions; els recursos potestats de reposició i els extraordinaris de revisió; i la transferència de facultats sobre béns o drets patrimonials afectats a l'ús o al servei públic (art. 54.2 de la Llei 26/2010).

7. Què és el "doble silenci" i quan opera? Quan s'interposa recurs d'alçada contra la desestimació per silenci d'una sol·licitud i arriba el termini de resolució del recurs sense resolució expressa notificada, el recurs s'entén estimat (art. 24.1 LPAC). No opera en les matèries excloses: dret de petició, domini o servei públic, medi ambient o responsabilitat patrimonial.

8. Diferència entre silenci positiu i negatiu quan després arriba la resolució expressa. Si el silenci va ser positiu, s'ha produït un acte finalitzador i la resolució expressa posterior només pot ser confirmatòria. Si va ser negatiu, és una ficció jurídica i l'Administració pot resoldre com vulgui, sense cap vinculació al sentit del silenci (art. 24.2 i 24.3 LPAC).

9. Expedient sancionador municipal incoat el 3 de març amb termini de sis mesos i no resolt el 3 de setembre: què ha passat? S'ha produït la caducitat (art. 25.1.b LPAC): cal dictar resolució que la declari i ordeni l'arxivament. Com que els procediments caducats no interrompen la prescripció, es pot incoar un procediment nou si la infracció no ha prescrit, repetint al·legacions, proposició de prova i audiència (art. 95.3).

10. Un ciutadà presenta un escrit pel registre electrònic un diumenge a les 22.30 h. Quan s'entén presentat? Per al compliment de terminis per l'interessat, a la primera hora del primer dia hàbil següent. Per a l'Administració, el còmput arrenca de la data i hora efectives de presentació al registre (art. 31.2.b i 31.2.c LPAC).

11. Diferència entre l'ampliació de l'art. 23 i la de l'art. 32. L'art. 23 amplia el termini màxim per resoldre i notificar, i no pot ser superior al termini establert per a la tramitació. L'art. 32 amplia un termini de tràmit, com a màxim per la meitat, sempre abans del venciment i sense perjudicar drets de tercer. En cap dels dos casos hi cap recurs.

5**TEMA**

Tema 5. Hisendes locals. Classificació dels ingressos. Impostos. Taxes. Contribucions especials. Preus públics. Altres ingressos de l'Administració Local.

Introducció: sense diners no hi ha ajuntament, i tu seràs qui els cobri per finestra

La brigada que arregla un fanal al carrer Nou, la piscina municipal, el sou de qui seurà al teu costat: tot surt d'algun lloc. Aquest "algun lloc" és la **hisenda local**, el conjunt de recursos amb què l'Ajuntament de Figueres paga el que fa.

No és teoria. Quan algú et pregunta per què li han cobrat la llicència de gual, has de saber que això és una **taxa** i no un impost. Quan et portin un rebut d'IBI d'un pis venut al març, has de saber que l'IBI **es merita l'1 de gener** i que paga qui era titular aquell dia. Quan vulguin reclamar, has de saber que primer va un **recurs de reposició** i que té **un mes**.

I una idea que travessa tot el tema: **l'ajuntament no pot inventar-se impostos**. Crear tributs és cosa de la llei (art. 31.3 CE) i els ajuntaments no fan lleis. El que sí que poden és **establir** els que la llei els ofereix i regular-ne els detalls dins d'una forquilla, amb una eina: **l'ordenança fiscal**.

1. Les hisendes locals: marc normatiu i principis

| Norma | Què hi ha |

|---|---|

| **Art. 142 CE** | Les hisendes locals han de tenir **mitjans suficients: tributs propis i participació en els de l'Estat i les CCAA**. |

| **Art. 133.2 CE** | Els ens locals poden **establir i exigir** tributs "d'acord amb la Constitució i les lleis". Establir, no crear. |

| **RDLeg 2/2004 (TRLRHL)** | **La norma clau del tema**. La **LGT (Llei 58/2003)** s'aplica supletòriament i la **LRBRL** (arts. 105-106) reconeix l'autonomia tributària. |

| **DL 2/2003 (TRLMRLC)** | Llei municipal i de règim local de Catalunya: dedica un títol a les finances locals i remet a la legislació estatal. |

Dos principis: **suficiència financera** (prou ingressos per als serveis obligatoris) i **autonomia financera** (decideix en què gasta i, dins dels marges legals, quant cobra). Els límits els posa l'art. 31 CE: capacitat econòmica, igualtat i **reserva de llei**.

L'ordenança fiscal (arts. 15-19 TRLRHL) concreta cada tribut. **Contingut mínim (art. 16)**: fet imposable, subjecte passiu, responsables, exempcions i bonificacions, base, tipus, període impositiu, meritació, règim de declaració i ingrés, i data d'aprovació i d'inici d'aplicació.

Procediment (art. 17) - cau molt: **acord provisional del Ple** (competència **indelegable**) -> **exposició pública mínim 30 dies** al tauler i al **BOP**, i també en un diari de gran difusió si el municipi passa dels **10.000 habitants** (Figueres en té uns 49.689) -> **acord definitiu**; si **no hi ha reclamacions**, el provisional esdevé **definitiu automàticament** -> **publicació del text íntegre al BOP**, sense la qual no entra en vigor.

Contra una ordenança fiscal **no hi ha reposició**: és una disposició general i només s'hi va per **contenciós administratiu** (art. 19). Contra una **liquidació concreta** sí: reposició, **1 mes**, prèvia i obligatòria (art. 14).

2. Classificació dels ingressos: l'article 2 del TRLRHL

Aquesta llista cau. Memoritza-la. La hisenda de les entitats locals està constituïda per:

| | Recurs | En crisià |

|---|---|---|

| a | **Ingressos de dret privat** | Rendiments del patrimoni. |

| b | **Tributs propis** (taxes, contribucions especials i impostos) i **recàrrecs** | El gruix. |

| c | **Participacions en tributs de l'Estat i de les CCAA** | El que li transfereixen "de dalt". |

| d | **Subvencions** | Finalistes. |

| e | **Preus públics** | El cosí germà de la taxa. |

| f | **Operacions de crèdit** | Préstecs. |

| g | **Multes i sancions** | Trànsit, civisme... |

| h | **Altres prestacions de dret públic** | Calaix de sastre. |

Al pressupost es classifiquen per capítols: **1 a 5 són ingressos corrents** (impostos directes, indirectes, taxes i preus públics, transferències corrents i patrimonials), **6 i 7 de capital**, **8 i 9 financers**.

Regla d'or (art. 5 TRLRHL): **els diners de vendre patrimoni no poden pagar despesa corrent**. Vendre un solar per pagar nòmines està prohibit.

Tribut és el gènere; impost, taxa i contribució especial són les espècies (art. 2.2 LGT):

| Tribut | Per què pagues | Activitat administrativa? |

|---|---|---|

| **Impost** | Manifestes capacitat econòmica: tens un pis, un cotxe, fas una activitat | **No**. Sense contraprestació. |

| **Taxa** | Fas servir el domini públic o reps un servei que t'afecta particularment | **Sí**, i de recepció **obligatòria o sense competència privada**. |

| **Contribució especial** | Una obra o servei nou t'ha **augmentat el valor** del bé | **Sí**: una obra o un servei nou. |

3. Els impostos locals

L'art. 59 TRLRHL els divideix en dos grups i **aquesta divisió és la pregunta més repetida del tema**:

| Obligatori (sempre) | Potestatiu (només si l'ajuntament els estableix) |

|---|---|

| **IBI** - béns immobles | **ICIO** - construccions, instal·lacions i obres |

| **IAE** - activitats econòmiques | **IIVTNU** - plusvàlua municipal |

| **IVTM** - vehicles de tracció mecànica | |

3.1. IBI (arts. 60-77)

Directe, real i **periòdic**. **Fet imposable**: la titularitat d'un dret sobre un immoble, amb **ordre de prelació** (art. 61.2): concessió administrativa -> dret de superfície -> usdefruit -> propietat. **Meritació: 1 de gener**.

Base imposable: el valor cadastral, que fixa el Cadastre.

| Bé | Tipus mínim | Tipus màxim |

|---|---|---|

| Urbans | **0,4 %** | **1,10 %** |

| Rústics | **0,3 %** | **0,90 %** |

| Característiques especials (BICE) | 0,4 % | **1,3 %** (supletori 0,6 %) |

Gestió compartida: la **cadastral** (valors, altes i baixes) és estatal; la **tributària** (padró, liquidació, cobrament) és municipal. Si algú et discuteix el valor cadastral, no és l'ajuntament qui el canvia.

3.2. IAE (arts. 78-91)

Grava l'exercici d'activitats **empresarials, professionals o artístiques**, s'exerceixin o no en local determinat. **Exempcions (art. 82)** -per això la majoria de comerços de Figueres no el paguen-: **totes les persones físiques**; les entitats amb **xifra neta de negocis inferior a 1.000.000 ?**; els qui inicien activitat, durant els **dos primers períodes impositius**; Estat, CCAA i ens locals, Seguretat Social, centres docents concertats, Creu Roja i entitats de persones amb discapacitat.

Quota = tarifa × coeficient de ponderació segons xifra de negocis (art. 86) × **coeficient de situació** segons el carrer (art. 87, entre **0,4 i 3,8**). Les diputacions hi poden afegir un **recàrrec provincial de fins al 40 %** (art. 134).

3.3. IVTM (arts. 92-99)

Grava la titularitat de vehicles **aptes per circular**. **Meritació: 1 de gener**; en alta i baixa es **prorrateja per trimestres**. La quota surt d'un quadre legal de tarifes que l'ajuntament pot multiplicar per un **coeficient màxim de 2**, sigui quina sigui la població. **Exempcions:** vehicles de persones amb discapacitat de grau **33 %** o mobilitat reduïda, ambulàncies, autobusos urbans, tractors amb cartilla agrícola, oficials i diplomàtics.

3.4. ICIO (arts. 100-103)

L'únic impost local indirecte i instantani. Grava qualsevol construcció, instal·lació o obra per a la qual calgui **llicència urbanística o comunicació prèvia/declaració responsable**, s'hagi obtingut o no. **Base imposable: el cost real i efectiu**, entès com el **cost d'execució material: no** inclou IVA, honoraris de tècnics, benefici industrial ni la taxa de la llicència. **Tipus màxim 4 %**. Es **merita en iniciar-se l'obra**, encara que no hi hagi llicència. **Bonificacions potestatives de fins al 95 %** per obres d'especial interès municipal.

L'ICIO i la **taxa per llicència urbanística** són coses diferents i es cobren totes dues: l'impost grava el cost de l'obra, la taxa la tramitació de l'expedient.

3.5. IIVTNU o plusvàlua municipal (arts. 104-110)

Grava l'**increment de valor del sòl urbà** en transmetre'l o constituir-hi drets reals: **el terreny, no la construcció**. **No subjecte:** terrenys rústics, aportacions a la societat conjugal i -després de la **STC 182/2021** i el **RDL 26/2021**- els casos en què **no hi ha increment real**, si el contribuent ho acredita amb les escriptures (art. 104.5). **Període màxim: 20 anys**.

Base imposable (art. 107): dos mètodes i s'aplica el més favorable al contribuent. El **mètode objectiu** multiplica el valor cadastral **del sòl** per un coeficient segons els anys de tinença; els coeficients màxims els fixa la llei i **s'actualitzen cada any** (per a 2026, pel **RDL 16/2025**), i l'ordenança en pot posar de més baixos, mai de més alts. El **mètode real** parteix de la diferència entre el valor de transmissió i el

d'adquisició, per la proporció que el sòl representa dins del valor cadastral.

Tipus màxim 30 %. **Subjecte passiu:** el **transmitent** en transmissions oneroses; l'**adquirent** en les lucratives (herència, donació); si el transmitent és no resident, l'adquirent és **substitut**. **Terminis (art. 110):** **30 dies hàbils** inter vivos i **6 mesos prorrogables fins a 1 any** mortis causa.

4. Les taxes (arts. 20-27)

Fet imposable. Dos supòsits:

1. **Utilització privativa o aprofitament especial del domini públic:** guals, terrasses a la Rambla, tanques d'obra, quioscos.

2. **Prestació de serveis o activitats de competència local** que **afectin o beneficiïn particularment** l'obligat, **sempre que** es doni **una** d'aquestes condicions: que **no siguin de sol·licitud o recepció voluntària**, o que **no els presti el sector privat**.

Aquesta doble condició és la frontera amb el preu públic i és la trampa clàssica: si el servei és voluntari i el privat també el presta, **no pot ser taxa**.

Serveis pels quals NO es pot cobrar taxa (art. 21): aigua en **fonts públiques**, **enllumenat** de vies públiques, **vigilància pública** en general, **protecció civil**, **neteja de la via pública** i **ensenyament en els nivells obligatoris**.

Quantia (art. 24) - el límit que cau: per serveis, el conjunt de taxes **no pot excedir globalment el cost real o previsible** (costos directes, indirectes, financers i amortització), i cal un **informe tècnic-econòmic**. Per domini públic es pren el **valor de mercat**; per a les **empreses subministradores de serveis d'interès general** que ocupen sòl, subsòl o volada, la taxa és l'**1,5 % dels ingressos bruts** facturats al municipi.

Meritació (art. 26): en iniciar-se l'ús o prestar-se el servei; es pot exigir **dipòsit previ**, i si el servei no es presta per causa no imputable a l'obligat **cal tornar l'import**. S'aproven per **ordenança fiscal del Ple**, indelegable.

5. Les contribucions especials (arts. 28-37)

Fet imposable: obtenir un **benefici** o un **augment de valor** dels béns per la realització d'**obres públiques** o l'**establiment o ampliació de serveis públics** locals. Exemple típic: s'urbanitza un carrer i els propietaris d'aquell carrer hi contribueixen.

Subjecte passiu: els especialment beneficiats; en obres a la via pública, els **propietaris dels immobles afectats**; en el servei d'extinció d'incendis, també les **companyies d'assegurances**.

Base imposable (art. 31): **com a màxim el 90 % del cost suportat** per l'entitat local; el **10 %** restant, com a mínim, el paga l'ajuntament. Del cost total se'n resten prèviament les **subvencions**.

Mòduls de repartiment (art. 32): metres **lineals de façana**, **superfície**, **volum edificable** i **valor cadastral**; per a extinció d'incendis, el nombre de **primes** d'assegurança.

Meritació (art. 33): quan les **obres s'han executat** o el **servei ha començat a prestar-se**; es poden exigir **bestretes**. L'**acord d'imposició i ordenació** és **sempre concret i específic per a cada obra** (art. 34). Els afectats es poden constituir en **associació administrativa de contribuents** (arts. 36-37) amb la **majoria absoluta dels afectats** que representin almenys dos terços de les quotes.

En una línia: la taxa la pagues perquè fas servir alguna cosa; la contribució especial, perquè el teu pis val més després d'una obra que no has demanat.

6. Els preus públics (arts. 41-47)

Contraprestacions per serveis o activitats de competència local **de sol·licitud voluntària** i que **també presta el sector privat**. A Figueres: entrades al teatre municipal, cursets de la piscina, tallers d'un casal.

| Taxa | Preu públic |

|---|---|---|

| Naturalesa | **Tribut** | Ingress de dret públic **no tributari** |

| Voluntarietat | Obligatòria o sense competència privada | **Voluntària** i amb competència privada |

| Import | **No pot superar** el cost | Ha de **cobrir com a mínim** el cost |

| Norma | **Ordenança fiscal** | Acord d'establiment |

| Òrgan | **Ple**, indelegable | **Ple, delegable** en la Junta de Govern Local |

| Reserva de llei | **Sí** | **No** |

Import (art. 44): com a mínim el cost, però **per raons socials, benèfiques, culturals o d'interès públic** es poden fixar **per sota**, consignant al pressupost les dotacions per cobrir la diferència. Si no es paguen, **s'exigeixen per via de constrenyiment** (art. 46). La **STC 185/1995** i la **Llei 25/1998** van reordenar la matèria per fixar aquesta frontera.

7. Altres ingressos de l'Administració local

Ingressos de dret privat (arts. 3-5). Rendiments del patrimoni: lloguers, interessos, herències, llegats, donacions, aprofitaments forestals. **No** ho són els que provenen de béns de **domini públic** ni **comunals**.

Participació en els tributs de l'Estat (arts. 118-126). Després de l'IBI, la font més gran d'un ajuntament mitjà. Hi ha dos models. El de **cessió**, per a capitals de província o de comunitat autònoma i municipis de **75.000 habitants o més**: se'ls cedeix el **2,1336 % de l'IRPF**, el **2,3266 % de l'IVA** i el **2,9220 % dels impostos especials**, més un fons complementari. El de **variables**, per a la resta: es reparteix un **75 %** per població ponderada per trams, un **12,5 %** per **esforç fiscal** i un **12,5 %** per **l'invers de la capacitat tributària**.

Figueres, amb uns **49.689 habitants** i sense ser capital de província, va pel **model de variables**. El llinar que has de recordar és **75.000**.

Participació en els tributs de la Generalitat. L'instrument principal és el **Fons de cooperació local de Catalunya**, dotat cada any per la **Llei de pressupostos de la Generalitat** i repartit entre municipis, comarques i EMD.

Subvencions (art. 40 TRLRHL i Llei 38/2003). De l'Estat, la Generalitat, la **Diputació de Girona**, el **Consell Comarcal de l'Alt Empordà** o la UE. Són **finalistes**: **no es poden destinar a finalitats diferents** de les que van motivar l'atorgament.

Operacions de crèdit (arts. 48-55). A **llarg termini**, **només per finançar inversions** (no es pot demanar un préstec per pagar nòmines). A **curt termini** (tresoreria), per a desfasaments transitoris de liquiditat: màxim **1 any** i, en conjunt, **30 % dels ingressos liquidats per operacions corrents** de l'exercici anterior. Cal **autorització de l'òrgan de tutela financera** si hi ha **estalvi net negatiu** o **deute viu superior al 110 % dels ingressos corrents**.

Detall català: la **tutela financera** dels ens locals catalans no la fa el Ministeri, sinó la **Generalitat**, a través del **Departament d'Economia i Finances**.

Multes i sancions. Ingrés de dret públic (art. 2.1.g), recaptat com els tributs: període voluntari i, si no es paga, **via executiva** amb recàrrec.

Prestacions patrimonials de caràcter públic no tributari (art. 20.6): contraprestacions per serveis prestats de forma **indirecta** (concessió o societat de capital íntegrament públic). Exemple habitual, la factura de l'aigua quan la gestiona una concessionària.

Qui cobra tot això. L'art. 7 TRLRHL permet **delegar en la diputació** la gestió, liquidació, inspecció i recaptació dels tributs propis; a la demarcació de Girona hi dona servei **XALOC**, amb oficina a Figueres. L'Ajuntament de Figueres té a més el seu propi servei de tributs i publica cada any el **calendari del contribuent**.

Glossari

- **Tribut:** ingrés públic exigit per finançar despeses. Tres espècies: impostos, taxes i contribucions especials.
- **Fet imposable:** el fet que, quan passa, fa néixer l'obligació de pagar.
- **Subjecte passiu:** qui està obligat a pagar. El **substitut** paga en lloc del contribuent per manament de la llei i després li ho reclama.
- **Base imposable:** la quantitat sobre la qual s'aplica el **tipus de gravamen** per obtenir la **quota**.
- **Meritació:** el moment exacte en què neix l'obligació de pagar (a l'IBI, l'1 de gener).
- **Ordenança fiscal:** norma municipal que regula un tribut dins dels marges que fixa la llei.
- **Padró fiscal:** llista dels obligats a pagar un tribut periòdic; es notifica col·lectivament per edicte.
- **Liquidació:** acte que determina l'import a pagar; en l'**autoliquidació** el càlcul el fa el ciutadà mateix.
- **Via de constrenyiment (o executiva):** procediment per cobrar per la força un deute no pagat, amb recàrrec i embargament si cal.
- **Estalvi net:** ingressos corrents menys despeses corrents menys l'anualitat teòrica d'amortització dels préstecs.
- **Deute viu:** capital pendent de tornar de tots els préstecs.
- **Tutela financera:** control de l'endeutament dels ens locals; a Catalunya la fa la Generalitat.

Els punts que cauen a l'examen

1. **Norma reguladora:** **RDLeg 2/2004, de 5 de març** (TRLRHL). Base constitucional: **art. 142 CE** (suficiència) i **art. 133.2 CE** (establir i exigir).
2. **Recursos de l'art. 2:** dret privat, tributs propis i recàrrecs, participacions, subvencions, preus públics, crèdit, multes i altres prestacions de dret públic.
3. **Obligatoris:** **IBI, IAE, IVTM**. **Potestatis:** **ICIO i IIVTNU**.
4. **IBI:** meritació **1 de gener**; base = valor cadastral; urbans **0,4 %-1,10 %**, rústics **0,3 %-0,90 %**, BICE fins a **1,3 %**.
5. **IAE:** exemptes **totes les persones físiques** i les entitats amb xifra neta de negocis **inferior a 1.000.000 ?**; també els **dos primers períodes impositius**. **Recàrrec provincial màxim 40 %**.
6. **IVTM:** coeficient d'increment **màxim 2**; exempció per discapacitat de grau **? 33 %**.
7. **ICIO:** **únic impost local indirecte**; tipus **màxim 4 %**; base = **cost d'execució material**; es merita en

iniciar l'obra; bonificacions fins al **95 %**.

8. **IIVTNU:** **20 anys** de període màxim; tipus **màxim 30 %**; **dos mètodes** de base i s'aplica el més favorable; **30 dies hàbils** inter vivos i **6 mesos prorrogables a 1 any** mortis causa.

9. **Taxes:** l'import **no pot excedir el cost real o previsible**; cal **informe tècnic-econòmic**; **1,5 % dels ingressos bruts** per a empreses subministradores de serveis d'interès general.

10. **Sense taxa** (art. 21): fonts públiques, enllumenat, vigilància pública, protecció civil, neteja viària i ensenyament obligatori.

11. **Contribucions especials:** **màxim el 90 % del cost suportat**; mòduls de façana, superfície, volum edificable i valor cadastral; acord **concret per a cada obra**; associació de contribuents amb **majoria absoluta d'afectats i 2/3 de les quotes**.

12. **Preus públics:** cobreixen **com a mínim** el cost; els aprova el **Ple, delegable en la Junta de Govern Local**; exigeixen **voluntarietat i competència privada**.

13. **Ordenances fiscals:** acord provisional del Ple -> **30 dies mínim** d'exposició pública -> aprovació definitiva (automàtica si no hi ha reclamacions) -> **publicació íntegra al BOP**. Impugnables només en via **contenciosa**; contra liquidacions, **reposició d'1 mes** (art. 14).

14. **Tresoreria:** màxim **1 any i 30 % dels ingressos liquidats per operacions corrents**. Autorització si **estalvi net negatiu o deute viu > 110 %**.

15. **PIE:** **cessió** si és capital de província/CA o ? **75.000 habitants** (**2,1336 % IRPF, 2,3266 % IVA, 2,9220 % IIEE**); **variables** per a la resta. **Figueres va per variables**.

Resum exprés

La hisenda local és el conjunt de recursos amb què l'ajuntament paga els seus serveis. La Constitució li garanteix **suficiència financera** (art. 142) i li permet **establir i exigir** tributs, però no crear-los. La norma clau és el **TRLRHL (RDLeg 2/2004)**, amb la LGT supletòria i, a Catalunya, el **TRLMRLC**.

L'**art. 2 TRLRHL** llista els recursos: dret privat, tributs propis, participacions, subvencions, preus públics, crèdit, multes i altres prestacions de dret públic. Els **tributs** són de tres classes: **impostos** (capacitat econòmica, sense contraprestació), **taxes** (domini públic o servei obligatori o sense competència privada) i **contribucions especials** (benefici o augment de valor per una obra).

Impostos **obligatoris:** **IBI, IAE i IVTM**; **potestatus:** **ICIO i IIVTNU**. L'IBI grava immobles sobre el valor cadastral i es merita l'1 de gener. L'IAE deixa fora totes les persones físiques i les empreses de menys d'un milió de xifra de negocis. L'IVTM grava vehicles aptes per circular. L'ICIO grava el cost d'execució material al **4 %** màxim. L'IIVTNU grava la plusvàlua del sòl urbà amb dos mètodes de càlcul.

Les **taxes** no poden superar globalment el cost del servei; els **preus públics** l'han de cobrir com a mínim; les **contribucions especials** no poden passar del **90 %** del cost suportat.

La resta d'ingressos són el patrimoni, la **participació en els tributs de l'Estat** (Figueres, per variables), el **Fons de cooperació local de Catalunya**, les subvencions, el **crèdit** i les multes. Tot tribut municipal necessita **ordenança fiscal**, i contra les liquidacions hi ha **recurs de reposició d'un mes**.

Autoavaluació

<details><summary>Un ajuntament pot crear un impost nou sobre les terrasses de bar?</summary>No. L'art. 31.3 CE estableix la reserva de llei i l'art. 133.2 CE només permet als ens locals establir i exigir tributs: no tenen potestat legislativa. Sí que poden exigir una taxa per

aprofitament especial del domini públic, ja prevista a l'art. 20 TRLRHL, regulant-la per ordenança fiscal.</details>

<details><summary>Quins impostos són obligatoris i quins potestatus?</summary>Obligatoris (art. 59.1): IBI, IAE i IVTM. Potestatus (art. 59.2): ICIO i IIVTNU, que només s'exigeixen si l'ajuntament ho acorda i n'aprova l'ordenança.</details>

<details><summary>Un veí ven el pis el 15 de març. Qui paga l'IBI d'aquell any?</summary>El venedor: l'IBI es merita l'1 de gener i el subjecte passiu és qui era titular aquell dia. Es paga sencer per tot l'any; el repartiment entre venedor i comprador és un pacte privat que no vincula l'ajuntament.</details>

<details><summary>Diferència entre taxa i preu públic, amb un exemple de Figueres.</summary>La taxa es paga per un servei de recepció obligatòria o que no presta el sector privat (una llicència d'obres no la pots demanar a una empresa privada). El preu públic, per un servei voluntari que també ofereix el sector privat (un curs de natació a la piscina municipal). A més, la taxa no pot superar el cost i el preu públic l'ha de cobrir com a mínim.</details>

<details><summary>Quin percentatge màxim del cost d'una obra es pot repercutir en contribucions especials?</summary>El 90 % del cost suportat per l'entitat local (art. 31). El 10 % restant, com a mínim, va a càrrec de l'ajuntament, i del cost total s'hi descompten prèviament les subvencions rebudes.</details>

<details><summary>Quins són els terminis per declarar l'IIVTNU?</summary>30 dies hàbils en actes inter vivos i 6 mesos en actes mortis causa, prorrogables fins a 1 any a sol·licitud de la persona obligada (art. 110).</details>

<details><summary>Digues quatre serveis pels quals no es pot cobrar taxa.</summary>Aigua en fonts públiques, enllumenat de vies públiques, vigilància pública, protecció civil, neteja de la via pública i ensenyament en nivells obligatoris (art. 21).</details>

<details><summary>Com s'aprova una ordenança fiscal i què passa si ningú no reclama?</summary>Acord provisional del Ple (indelegable) -> exposició pública mínim 30 dies al tauler i al BOP -> acord definitiu -> publicació íntegra al BOP. Si no hi ha reclamacions, el provisional esdevé definitiu automàticament, però igualment cal publicar el text sencer perquè entri en vigor.</details>

<details><summary>Figueres té 49.689 habitants (padró oficial a 1/1/2025): cessió o variables?</summary>Variables. El model de cessió només s'aplica a capitals de província o de comunitat autònoma i a municipis de 75.000 habitants o més.</details>

<details><summary>Un ciutadà vol impugnar la liquidació de l'IVTM. Què li dius a la finestreta?</summary>Que ha d'interposar recurs de reposició davant el mateix òrgan que va dictar l'acte, en el termini d'1 mes des de la notificació. És previ i obligatori: no pot anar al contenciós sense haver-lo interposat (art. 14 TRLRHL).</details>

6**TEMA**

Tema 6. L'acte administratiu: concepte i classes. Elements de l'acte administratiu. Requisits dels actes administratius. L'eficàcia i validesa dels actes administratius. La notificació dels actes administratius. Publicació dels actes administratius. Recursos administratius.

Introducció: tot el que surt de l'Ajuntament amb una signatura és un acte administratiu, i si el fas malament el ciutadà el pot tornar

Cada decret d'Alcaldia que registres, cada llicència d'obres, cada multa i cada liquidació de l'IBI són **actes administratius**. La feina d'un auxiliar és, bàsicament, preparar-los, notificar-los, arxivar-los i, quan el ciutadà els discuteix, tramitar el recurs.

Un acte administratiu no és un correu electrònic: té regles de fabricació (qui el pot dictar, com s'ha de motivar), de validesa (què passa si està mal fet) i de comunicació (com s'ha de notificar perquè el termini comenci a córrer). Si falles un pas, l'Ajuntament pot perdre un contenciós per un defecte de forma o haver de tornar diners perquè la notificació no es va fer bé.

A la finestra les preguntes són sempre les mateixes: és definitiu o de tràmit? Posa fi a la via administrativa? Quan es va notificar? Quin recurs li toca i quant temps li queda? La norma base és la **Llei 39/2015, del procediment administratiu comú (LPAC)**, però a Figueres l'has de llegir amb ulleres locals i catalanes: **Llei 7/1985 (LBRL)**, **ROF (RD 2568/1986)**, **Llei 26/2010 de Catalunya** i, en tributs, el **TRLHL (RDLeg 2/2004)**.

1. L'acte administratiu: concepte i classes

Concepte. Declaració d'una Administració pública feta en exercici d'una potestat administrativa **diferent de la reglamentària** i sotmesa al dret administratiu. Pot ser de voluntat (t'atorgo la llicència), de judici (l'informe tècnic), de coneixement (el certificat de padró) o de desig.

Acte ? reglament. El reglament (una ordenança) crea norma nova i s'aplica indefinidament; l'acte l'aplica a un cas i s'esgota. D'aquí dues regles d'or: la **inderogabilitat singular (art. 37 LPAC)** -cap resolució particular no pot vulnerar una disposició general, ni que la dicti un òrgan superior al que la va aprovar- i que **contra els reglaments no cap recurs administratiu (art. 112.3)**: contra una ordenança fiscal s'hi va directament per la via contenciosa.

| Criteri | Classes | Exemple |

|---|---|---|

| Destinatari | **Singulars / generals** | Llicència d'obres / llista d'admesos |

| Manifestació | **Expressos / presumptes** (silenci) | Decret que resol / sol·licitud no contestada |

| Posició | **De tràmit / definitius** | Informe tècnic / decret que atorga o denega |

| Via administrativa | Hi posen fi / **no** hi posen fi | Decret d'Alcaldia (sí) / acte d'òrgan amb superior (no) |

Impugnabilitat	**Ferms** / no ferms	Notificat fa 3 mesos sense recórrer / fa 5 dies
Contingut	**Declaratiu de drets / de gravamen**	Subvenció concedida / sanció de trànsit
Marge	**Reglats / discrecionals**	Certificat de padró / decisió organitzativa

Truc. Els **actes confirmatoris** d'altres ja ferms i consentits **no es poden recórrer**. I dels actes de tràmit només es recorren els **qualificats** (art. 112.1): els que decideixen el fons, impedeixen continuar, causen indefensió o perjudici irreparable.

A l'ajuntament els actes tenen nom propi: **decret d'Alcaldia, acord de la Junta de Govern Local** (obligatòria a Figueres: ho és en municipis de més de **5.000 habitants**, art. 20.1.b LBRL), **acord de Ple i resolució de regidor delegat**. Els decrets van al **Llibre de resolucions (art. 200 ROF)** i les certificacions les expedeix el **secretariària (art. 204 ROF)**.

2. Els elements de l'acte administratiu

| Element | Què vol dir | Norma |

|---|---|---|

| **Subjectiu** | El dicta l'**òrgan competent** (matèria, territori, jerarquia), amb titular investit i sense causa d'abstenció | Art. 34.1 LPAC; arts. 8, 23 i 24 Llei 40/2015 |

| **Objectiu** | Hi ha **pressupòsit de fet real** i objecte **lícit, possible i determinat**, adequat als fins | Art. 34.2 |

| **Causal** | Els fets i el dret encaixen: hi ha raó jurídica | Art. 35 |

| **Teleològic (fi)** | Persegueix el fi d'interès públic que marca la norma | Art. 48.1 |

| **Formal** | S'ha seguit el **procediment**, amb la **forma** deguda i, si toca, **motivació** | Arts. 34.1, 35 i 36 |

Desviació de poder: fer servir una potestat per a un fi diferent del previst, encara que també sigui públic (obrir un expedient sancionador a un veí no per la infracció, sinó per fer-lo fora d'un local). És causa d'**anul·labilitat**.

3. Els requisits dels actes administratius

Producció i contingut (art. 34). Els produeix l'**òrgan competent** ajustant-se al **procediment** establert; el contingut ha de ser **determinat i adequat als fins**.

Motivació (art. 35). És explicar, amb referència succinta de fets i fonaments de dret, per què decideixes això. **No tots** s'han de motivar, però sí: els que **limiten drets o interessos legítims**; els que resolen **revisions d'ofici, recursos** i arbitratges o en declaren la **inadmissió**; els que se **separen del criteri** precedent o d'un **dictamen**; els de **suspensió i mesures provisionals**; els de **tramitació d'urgència, ampliació de terminis i actuacions complementàries**; els que **rebutgen proves**; els de **terminació per impossibilitat material** i desistiment de l'Administració; les **propostes i resolucions sancionadores i de responsabilitat patrimonial**; i els dictats en exercici de **potestats discrecionals**. L'apartat 2 hi afegeix els que posen fi a **procediments selectius i de concurrència competitiva**.

Forma (art. 36). Per **escrit i per mitjans electrònics**, llevat que la naturalesa n'exigeixi una altra (un guàrdia urbà que t'indica que giris dicta un acte verbal, del qual cal deixar constància escrita). Els actes en sèrie es poden **refondre en un únic acte** que individualitzi els efectes (36.3): el decret que aprova de cop la llista de beneficiaris d'una convocatòria.

Darrere del decret hi ha l'informe del tècnic, sovint l'informe jurídic de Secretaria i, si hi ha diners, la

fiscalització prèvia d'Intervenció. Són actes de tràmit, però sostenen la motivació.

4. La validesa: nul·litat de ple dret i anul·labilitat

Els actes **es presumeixen vàlids** (art. 39.1). Per això el ciutadà ha de recórrer i no simplement ignorar el paper.

| | **Nul·litat de ple dret (art. 47) | Anul·labilitat (art. 48) |**

|---|---|---|

| Vici | Màxim, **taxat** per llei | Qualsevol infracció de l'ordenament |

| Efectes | Ex tunc: com si mai no hagués existit | Ex nunc: des que s'anul·la |

| Esmenable? | **No** es pot convalidar | **Sí** (art. 52) |

| Termini per atacar | **En qualsevol moment** (art. 106) | Terminis de recurs, o **lesivitat** (art. 107) |

Causas de nul·litat (art. 47.1) - cauen literalment: a) lesionen **drets i llibertats susceptibles d'empara constitucional**; b) òrgan **manifestament incompetent** per **matèria o territori** (la incompetència jeràrquica NO és nul·litat); c) **contingut impossible**; d) **constitutius d'infracció penal**; e) dictats **prescindint total i absolutament del procediment** o de les regles essencials de formació de la voluntat dels òrgans col·legiats; f) actes **expressos o presumptes** pels quals **s'adquireixen facultats o drets** mancants els requisits essencials; g) qualsevol altre previst en **norma amb rang de llei**.

Anul·labilitat (art. 48): qualsevol infracció, inclosa la **desviació de poder**. Dos matisos molt preguntats: el **defecte de forma** només anul·la si l'acte **no té els requisits formals indispensables per assolir el seu fi** o causa **indefensió**; les actuacions **fora de termini** només anul·len si **la naturalesa del termini ho imposa**.

Salvaments (arts. 49-52): **limitació** de la nul·litat (no arrossega els actes independents), **conversió** (l'acte viciat produeix els efectes d'un altre de vàlid), **conservació** dels tràmits que haurien estat iguals i **convalidació** dels anul·lables esmenant el vici.

Revisió d'ofici (arts. 106-110):

- **Actes nuls (106)**: en qualsevol moment, previ **dictamen favorable** de l'òrgan consultiu -a Catalunya la **Comissió Jurídica Assessora** (art. 8.3.c Llei 5/2005; art. 72 Llei 26/2010)-. Termini **6 mesos**: d'ofici -> **caducitat**; a instància de part -> **desestimació per silenci**.

- **Actes anul·lables favorables (107)**: **declaració de lesivitat** i després contenciós. Màxim **4 anys** des que es va dictar l'acte, procediment que **caduca als 6 mesos** i que **a l'àmbit local adopta el PLE** (107.5).

- **Revocació d'actes de gravamen (109.1)** mentre no hagi prescrit, i **rectificació d'errors materials, de fet o aritmètics (109.2)** en qualsevol moment -el que fas quan una liquidació posa 1.500 ? on hi anaven 150 ?.

- **Límits (110)**: res de revisar quan pel temps transcorregut resulti contrari a l'**equitat, la bona fe, el dret dels particulars** o les lleis.

5. L'eficàcia: quan compta i com s'executa

Regla (39.1): efectes **des de la data en què es dicten**, llevat que hi digui una altra cosa. **Demorada (39.2)**: quan ho exigeix el contingut o quan depèn de **notificació, publicació o aprovació superior** -una sanció existeix des que es dicta, però no t'afecta fins que te la notifiquen. **Retroactivitat (39.3)**: excepcional, només en actes dictats **en substitució d'actes anul·lats** i en actes **favorables** si els supòsits

de fet ja existien i **no lesionen drets de tercers**.

Executivitat. Els actes són **immediatament executius** (art. 98 LPAC; per als ens locals, art. 208 ROF), excepte: a) que se n'hagi **suspès l'execució**; b) que sigui una **resolució sancionadora** contra la qual encara càpiga recurs administratiu, **inclosa la reposició**; c) que una disposició digui el contrari; d) que calgui **aprovació o autorització superior**.

Si no es compleix voluntàriament, hi ha **execució forçosa**, sempre **previ advertiment** (99) i amb **proporcionalitat**, per quatre mitjans (art. 100): **constrenyiment sobre el patrimoni**, **execució subsidiària**, **multa coercitiva** i **compulsió sobre les persones**. Per entrar al domicili cal consentiment o **autorització judicial**.

Cas Figueres: es declara un edifici en ruïna i el propietari no enderroca. L'Ajuntament fa l'obra (execució subsidiària) i li'n passa el cost; si no paga, constrenyiment sobre el patrimoni.

Suspensió (art. 117): recórrer **no suspèn**. L'òrgan competent pot suspendre si l'execució pot causar **perjudicis d'impossible o difícil reparació** o si el recurs es fonamenta en una **causa de nul·litat de ple dret**. I un regal per al ciutadà: si passa **1 mes** des que la sol·licitud de suspensió entra al registre sense resolució expressa, **s'entén concedida** (silenci positiu).

Terminis (art. 30): els dies són **hàbils**, exclosos **dissabtes, diumenges i festius**; els mesos i anys, **de data a data** des de l'endemà de la notificació (si no hi ha dia equivalent, l'**últim del mes**); si l'últim dia és inhàbil, es **prorroga al primer hàbil següent**.

6. La notificació dels actes administratius

Termini i contingut (art. 40). Cursar-la dins els **10 dies** des que l'acte s'ha dictat, amb: **text íntegre** de la resolució, si **posa fi o no a la via administrativa**, **recursos** procedents (administratius i judicials), **òrgan** on presentar-los i **termini**.

Notificació defectuosa (40.3): si té el text íntegre però li falta algun altre requisit (el peu de recursos, típicament), només fa efecte des que la persona fa actuacions que demostrin que en coneix el contingut o **interposa el recurs procedent**. Un peu de recursos mal posat pot deixar el termini obert indefinidament. **40.4:** per entendre complert el termini màxim del procediment n'hi ha prou amb l'**intent de notificació degudament acreditat** amb el text íntegre.

Mitjà (art. 41). **Preferentment electrònica**, i **obligatòriament** per als obligats a relacionar-s'hi així (art. 14.2: persones jurídiques, entitats sense personalitat, professionals col·legiats, representants i empleats públics). En paper si la persona compareix espontàniament al registre i ho demana o si cal lliurament directe per un empleat públic. **Mai** electrònicament si l'acte porta elements no convertibles o **mitjans de pagament** (xecs). Si la persona **rebutja** la notificació, es fa constar i **el tràmit es dona per efectuat**. Si arriba per diverses vies, val la **data de la primera**.

En paper (art. 42). La pot recollir **qualsevol persona més gran de 14 anys** que sigui al domicili i s'identifiqui. Si ningú no se'n fa càrrec: es fa constar dia i hora i es **repeteix una sola vegada més, dins els 3 dies següents i a hora diferent** (si el primer intent va ser abans de les **15 h**, el segon després, i a l'inrevés, amb un mínim de **3 hores** de marge). Si el segon també falla -> art. 44.

Electrònica (art. 43). Per **compareixença a la seu electrònica** o adreça electrònica habilitada única. **S'entén practicada en el moment en què s'accedeix al contingut**, i **rebutjada si passen 10 dies NATURALS** des de la posada a disposició sense accedir-hi (quan és obligatòria o triada). A Catalunya

s'utilitza habitualment **e-NOTUM**, del Consorci AOC. L'avís al mòbil o correu (41.6) és obligatori enviar-lo, però **si no s'envia la notificació continua sent vàlida**.

Infructuosa (art. 44). Interessats **desconeguts**, lloc ignorat o notificació intentada sense èxit -> **anunci al BOE**. Sí, encara que l'acte sigui de l'Ajuntament de Figueres; publicar-ho abans al BOP de Girona, al DOGC o al **tauler d'edictes** és **facultatiu** i **no eximeix** del BOE.

A Catalunya, la pràctica de la notificació i els requisits tècnics del mitjà electrònic també els regulen els arts. 56 i 57 de la Llei 26/2010.

7. La publicació dels actes administratius

La notificació és **individual**; la publicació s'adreça a **col·lectius indeterminats o persones desconegudes** (art. 45 LPAC i **art. 58 de la Llei 26/2010**).

Quan (45.1): quan ho estableixin les normes del procediment o ho aconsellin **raons d'interès públic**; i **en tot cas**, substituint la notificació: a) quan l'acte tingui per destinatària una **pluralitat indeterminada de persones** (o quan notificar a un de sol no basti, i llavors és **addicional**); b) quan siguin actes d'un **procediment selectiu o de concurrència competitiva** -la **convocatòria ha d'indicar el mitjà** de les publicacions successives i **no valen** les fetes en llocs diferents.

Com: amb els **mateixos elements** de l'art. 40.2 (45.2) i al **diari oficial que correspongui** segons l'Administració de què provingui l'acte (45.3) - per a Figueres, el **BOP de Girona**. La publicació al **tauler d'anuncis** exigida per una norma **s'entén complerta amb la del diari oficial** (45.4). Si publicar l'acte **lesiona drets** (art. 46), es publica només una **somera indicació** del contingut i del lloc on comparèixer.

Protecció de dades. La **DA 7a de la LO 3/2018 (LOPDGDD)** obliga a identificar la persona amb **nom i cognoms més quatre xifres aleatòries** del DNI, NIE o passaport. Mai el DNI sencer: error clàssic a les llistes d'admesos i exclosos.

8. Els recursos administratius

Impugnar un acte davant la mateixa Administració, abans (o en lloc) d'anar als tribunals.

Què es pot recórrer (112.1): les **resolucions** i els **actes de tràmit qualificats**, per qualsevol motiu de **nul·litat (47)** o **anul·labilitat (48)**. Contra la resta d'actes de tràmit només es pot **al·legar**.

Fi de la via administrativa. L'art. 114 LPAC ho diu en general, però el que cau és la regla **local** de l'**art. 52.2 LBRL** (i art. 210 ROF): hi posen fi les resolucions **del Ple, de l'Alcalde i de les Juntetes de Govern**, les dels **òrgans inferiors que resolen per delegació** d'un òrgan que hi posa fi, i les de qualsevol altre òrgan quan ho digui una llei.

Conseqüència per a Figueres: gairebé tot (decrets d'Alcaldia, acords de JGL i de Ple, resolucions de regidors delegats) **ja esgota la via administrativa**. El **recurs d'alçada pràcticament no existeix** a l'àmbit local; el del dia a dia és la **reposició**.

| | **Alçada (121-122)** | **Reposició potestativa (123-124)** | **Extraordinari de revisió (125-126)** |

|---|---|---|---|

| Contra què | Actes que **NO** posen fi a la via | Actes que **SÍ** hi posen fi | Actes **ferms** en via administrativa |

| Davant qui | **Superior jeràrquic** | **El mateix òrgan** | **El mateix òrgan** |

| Interposició | **1 mes** si és exprés | **1 mes** si és exprés | **4 anys** (causa a) / **3 mesos** (b, c, d) |

Si és presumpte	**En qualsevol moment**	**En qualsevol moment**	-
Resoldre	**3 mesos**	**1 mes**	**3 mesos**
Silenci	**Desestimatori**	**Desestimatori**	**Desestimatori**
Naturalesa	**Obligatori** per anar al contenciós	**Potestativa**	Extraordinari i taxat

Les quatre causes de l'extraordinari de revisió (125.1): a) **error de fet** que resulti dels documents del propi expedient; b) **apareixen documents** de valor essencial, encara que posteriors, que evidencien l'error; c) han influït **documents o testimonis declarats falsos** per sentència ferma; d) la resolució es va dictar per **prevaricació, suborn, violència, maquinació fraudulenta** o altra conducta punible declarada per sentència ferma. Només la causa **a)** té els **4 anys**; les altres, **3 mesos**.

Tramitació. Escrit (115): dades del recurrent, acte recorregut i raó de la impugnació, lloc, data, signatura i òrgan a qui s'adreça; **l'error o l'absència de qualificació del recurs no impedeix tramitar-lo** si se'n dedueix el veritable caràcter (115.2). **Inadmissió (116):** incompetència d'una altra Administració, manca de legitimació, acte no recurrible, **termini transcorregut** i manca manifesta de fonament. **Audiència (118):** si hi ha fets o documents nous, **no menys de 10 dies ni més de 15**. **Resolució (119):** estima, desestima o inadmet; ha de ser **congruent** i **mai pot agreujar la situació** del recurrent (reformatio in peius prohibida).

L'especialitat local: els tributs (art. 14.2 TRLHL). Contra els actes d'aplicació i efectivitat dels tributs i altres ingressos de dret públic dels ens locals **només cap recurs de reposició**, i aquí **no és potestatiu: és preceptiu** per accedir al contenciós. **1 mes** per interposar-lo (des de l'endemà de la notificació expressa o de l'acabament de l'exposició pública del padró), **1 mes** per resoldre'l, silenci **desestimatori**, notificació de la resolució en **10 dies** i **no s'hi pot tornar a interposar reposició**.

A Figueres això afecta l'**IBI**, l'**IAE**, l'**impost de vehicles**, la **plusvàlua** i les **taxes**. Figueres no és municipi de gran població (art. 121 LBRL): **no té òrgan propi de reclamacions economicoadministratives**, o sigui que després de la reposició es va directament al contenciós.

I després? Recurs contenciós administratiu: 2 mesos des de l'endemà de la notificació de l'acte exprés que posa fi a la via (art. 46.1 de la Llei 29/1998, LJCA); si hi ha hagut reposició, des de la notificació de la seva resolució o des que s'entén desestimada (46.4). Detall local: els **regidors que hagin votat en contra** poden impugnar l'acord, i el seu termini compta des de la **data de la sessió** (arts. 209.2 i 211.3 ROF).

Glossari

- **Acte administratiu:** declaració d'una Administració en exercici d'una potestat no reglamentària, sotmesa al dret administratiu.
- **Acte de tràmit qualificat:** acte intermedi recurrible perquè decideix el fons, impedeix continuar o causa indefensió.
- **Acte ferm:** aquell contra el qual ja no cap recurs ordinari perquè n'ha passat el termini.
- **Acte confirmatori:** el que repeteix un acte anterior ja ferm i consentit; no es pot recórrer.
- **Inderogabilitat singular:** prohibició que una resolució concreta contradigui una norma general.
- **Nul·litat de ple dret:** vici màxim i taxat; l'acte no ha existit mai i no es pot convalidar.
- **Anul·labilitat:** vici esmenable; l'acte val fins que s'anul·la.
- **Convalidació:** esmenar el vici d'un acte anul·lable perquè passi a ser vàlid.
- **Conversió:** fer que un acte viciat produeixi els efectes d'un altre acte que sí és vàlid.
- **Desviació de poder:** exercir una potestat per a un fi diferent del previst per la norma.

- **Revisió d'ofici**: procediment perquè la mateixa Administració expulsi un acte nul.
- **Declaració de lesivitat**: pas previ perquè l'Administració pugui impugnar als tribunals un acte favorable propi que és anul·lable.
- **Executivitat**: l'acte produeix efectes de seguida i l'Administració el pot fer complir per si mateixa.
- **Execució subsidiària**: l'Administració fa allò que l'obligat no ha fet i li'n passa el cost.
- **Multa coercitiva**: multa reiterada per forçar el compliment; no és una sanció.
- **e-NOTUM**: plataforma del Consorci AOC per a les notificacions electròniques a Catalunya.
- *****Reformatio in peius*****: empitjorar la situació de qui recorre; prohibit.

Els punts que cauen a l'examen

1. **Notificar: 10 dies** des que es dicta l'acte (40.2).
2. Contingut de la notificació: **text íntegre + si posa fi a la via + recursos + òrgan + termini**.
3. Notificació electrònica: **rebutjada als 10 dies NATURALS** sense accedir-hi (43.2). Naturals, no hàbils.
4. En paper: la recull qualsevol **major de 14 anys**; segon intent **dins 3 dies, hora diferent, 3 h de marge**, canviant de banda de les **15 h** (42.2).
5. Notificació infructuosa -> **BOE** (art. 44), encara que sigui un ajuntament.
6. Publicació: **nom, cognoms i 4 xifres aleatòries** del DNI (DA 7a LO 3/2018).
7. Eficàcia **des de la data en què es dicta** (39.1); **retroactivitat** només per substituir actes anul·lats o en actes **favorables** (39.3).
8. Actes **immediatament executius**, excepte les **sancions** mentre càpiga recurs administratiu, **inclosa la reposició** (98.1.b).
9. Execució forçosa: **constrenyiment sobre el patrimoni, execució subsidiària, multa coercitiva i compulsió sobre les persones** (100), previ advertiment.
10. Suspensió demanada en un recurs: **silenci POSITIU al mes** (117.3).
11. Nul·litat: incompetència **manifesta** per **matèria o territori**; la **jeràrquica** és anul·labilitat convalidable (47.1.b i 52.3).
12. Revisió d'ofici d'actes nuls: **en qualsevol moment, dictamen favorable** de la **Comissió Jurídica Assessora, 6 mesos**.
13. **Lesivitat: 4 anys** des que es va dictar l'acte, **6 mesos** de procediment, i a l'àmbit local la declara el **PLE** (107.5).
14. Recursos: **alçada 1 mes / 3 mesos; reposició 1 mes / 1 mes; extraordinari 4 anys (error de fet) o 3 mesos / 3 mesos**. Silenci sempre **desestimatori**.
15. A l'Administració local **gairebé tot esgota la via** (52.2 LBRL) -> reposició; però en **tributs locals la reposició és PRECEPTIVA** (14.2 TRLHL).
16. Contenciós: **2 mesos** des de la notificació de l'acte exprés (46.1 LJCA).
17. Audiència en el recurs: **entre 10 i 15 dies** (118.1). Prohibida la *****reformatio in peius***** (119.3).
18. Terminis: dies **hàbils** (fora dissabtes, diumenges i festius); mesos **de data a data** (art. 30).

Resum exprés

- L'acte administratiu és una declaració d'una Administració en exercici d'una potestat **no reglamentària**.
- Es classifica per destinataris, forma (exprés/presumpte), posició (tràmit/definitiu), si esgota la via, ferma i contingut (favorable/de gravamen).
- **Elements**: subjectius (òrgan competent), objectius (objecte lícit, possible i determinat), causals,

teleològics i formals.

- **Requisits** (34-37): òrgan competent i procediment, contingut adequat als fins, motivació dels casos de l'art. 35, forma escrita i electrònica, inderogabilitat singular.

- Els actes **es presumeixen vàlids**: vicis taxats de l'art. 47 -> **nul·litat de ple dret**; la resta d'infraccions -> **anul·labilitat** (48), convalidable.

- Salvaments: limitació, conversió, conservació i convalidació (49-52).

- **Eficàcia des que es dicta**, demorada si depèn de notificació, publicació o aprovació superior; retroactivitat excepcional.

- **Immediatament executius** amb quatre excepcions; execució forçosa per constrenyiment, execució subsidiària, multa coercitiva o compulsió, previ advertiment.

- **Notificació en 10 dies**, amb text íntegre i peu de recursos; preferentment electrònica; **rebuig als 10 dies naturals**; si és infructuosa, **BOE**.

- **Publicació**: substitueix la notificació si hi ha pluralitat indeterminada o en processos selectius i de concurrència competitiva; al diari oficial (a Figueres, BOP de Girona).

- **Recursos**: **alçada** (si no esgota la via), **reposició potestativa** (si l'esgota) i **extraordinari de revisió** (actes fermes, 4 causes taxades).

- L'Administració es desfà dels seus actes per **revisió d'ofici** (nuls) o **declaració de lesivitat** (anul·lables favorables, la fa el Ple).

- A Figueres, decrets d'Alcaldia i acords de JGL i de Ple **esgoten la via** (52.2 LBRL): el recurs quotidià és la **reposició**.

- En **tributs locals** la reposició de l'**art. 14.2 TRLHL** és **preceptiva** abans del contenciós, que té **2 mesos**.

Autoavaluació

<details><summary>1. Quina diferència essencial hi ha entre acte i reglament, i què implica per als recursos?</summary>El reglament crea norma nova i s'aplica indefinidament; l'acte l'aplica a un cas i s'esgota. Contra els reglaments (ordenances) no cap recurs administratiu (112.3): s'hi va directament per la via contenciosa; contra l'acte d'aplicació, sí. A més regeix la inderogabilitat singular (art. 37).</details>

<details><summary>2. Quins actes de tràmit es poden recórrer?</summary>Només els qualificats (112.1): els que decideixen directament o indirecta el fons, determinen la impossibilitat de continuar, produeixen indefensió o perjudici irreparable. Contra la resta només es poden fer al·legacions per a la resolució final.</details>

<details><summary>3. Enumera les causes de nul·litat de ple dret de l'art. 47.1.</summary>a) Lesió de drets i llibertats susceptibles d'empara constitucional; b) òrgan manifestament incompetent per matèria o territori; c) contingut impossible; d) constitutius d'infracció penal o dictats com a conseqüència d'aquesta; e) prescindint total i absolutament del procediment o de les regles essencials de formació de la voluntat dels òrgans col·legiats; f) actes expressos o presumptes contraris a l'ordenament pels quals s'adquireixen facultats o drets mancants els requisits essencials; g) qualsevol altre previst en norma amb rang de llei.</details>

<details><summary>4. Un defecte de forma anul·la sempre l'acte?</summary>No. L'art. 48.2 només el fa anul·lable si l'acte manca dels requisits formals indispensables per assolir el seu fi o causa indefensió. I actuar fora de termini només anul·la si ho imposa la naturalesa del termini

(48.3).

5. Des de quan produeix efectes un acte i quan queda demorada la seva eficàcia? Des de la **data en què es dicta** (39.1). Queda **demorada** quan ho exigeix el contingut o quan depèn de **notificació, publicació o aprovació superior** (39.2). La retroactivitat és excepcional: actes que substitueixen actes anul·lats i actes favorables sense lesió de tercers (39.3).

6. Quan s'entén rebutjada una notificació electrònica, i què passa si no s'envia l'avís al mòbil? Quan passen **10 dies naturals** des de la posada a disposició sense accedir al contingut, si la via electrònica és obligatòria o triada per la persona (43.2). La manca de l'avís de cortesia **no impedeix** que la notificació sigui plenament vàlida (41.6).

7. Fallen els dos intents de notificació en paper d'una sanció de l'Ajuntament de Figueres. Què cal fer? Publicar un anunci al **BOE** (art. 44). Publicar abans al BOP de Girona, al DOGC o al tauler d'edictes és facultatiu i no n'eximeix. Recorda el segon intent: dins els 3 dies següents, a hora diferent, amb 3 h de marge i canviant de banda de les 15 h (42.2).

8. Una veïna vol impugnar la liquidació de l'IBI. Quin recurs, en quin termini, i és opcional? El **recurs de reposició** de l'art. 14.2 TRLHL, davant el mateix òrgan que va dictar l'acte, en **1 mes** des de l'endemà de la notificació expressa o de l'acabament de l'exposició pública del padró. **No és opcional: és preceptiu** per anar al contenciós. L'Ajuntament té **1 mes** per resoldre i, si no ho fa, s'entén desestimat.

9. Contra un decret d'Alcaldia de Figueres, quins recursos caben i per què no hi ha alçada? Perquè els decrets d'Alcaldia **posen fi a la via administrativa** (52.2 LBRL) i l'alçada només procedeix contra actes que **no** l'esgoten (121.1). Per tant: **reposició potestativa** davant el mateix alcalde en **1 mes**, o directament **contenciós** en **2 mesos** (46.1 LJCA). Si l'acte ja és ferm i concorre una de les quatre causes del 125.1, cabria l'extraordinari de revisió.

10. L'Ajuntament vol deixar sense efecte una llicència atorgada fa dos anys que és merament anul·lable. Què ha de fer? No la pot revocar sense més: és un acte **favorable**. Ha de seguir la **declaració de lesivitat** (art. 107): audiència prèvia als interessats, acord dins els **4 anys** des que es va dictar l'acte, procediment que **caduca** als 6 mesos i que a l'àmbit local adopta el **Ple** (107.5); després, impugnació al contenciós. Si fos **nul·la**, aniria per revisió d'ofici (106) amb dictamen favorable de la Comissió Jurídica Assessora.

7**TEMA**

Tema 7. L'administració electrònica: principis generals. Dret de les persones en les seves relacions amb les administracions públiques. Dret i obligació de relacionar-se electrònicament amb les administracions públiques. L'expedient administratiu electrònic. El registre electrònic. Registre d'entrada i sortida de documents i punts de registre.

Introducció: l'administració electrònica no és un tema de temari, és la teva taula de treball

Un matí normal a l'OMAC de Figueres. Entra una senyora amb una instància en paper. Una constructora t'envia per correu electrònic una llicència d'obres. I al registre electrònic, a les 23.40 d'un diumenge, algú presenta un recurs contra una multa. Els tres casos es resolen diferent: a la senyora l'has d'atendre i digitalitzar-li el paper; l'empresa està **obligada** a fer-ho electrònicament i el correu electrònic **no és un registre**; i el recurs del diumenge es registra amb la data i hora reals, però pel que fa al termini de l'interessat compta com si fos dilluns a primera hora.

Des del **2 d'octubre de 2016** tenim dues lleis bessones: la **Llei 39/2015, d'1 d'octubre**, del procediment administratiu comú (cap enfora: drets, registre, expedient, notificacions) i la **Llei 40/2015, d'1 d'octubre**, de règim jurídic del sector públic (cap endins: seu electrònica, signatura del personal, arxiu). Totes dues parteixen de la mateixa idea: **l'electrònic és la norma i el paper l'excepció**.

Com que les administracions no anaven prou de pressa, les peces més dures (registre electrònic d'apoderaments, registre electrònic, registre d'empleats públics habilitats, punt d'accés general i arxiu únic electrònic) es van ajornar fins al **2 d'abril de 2021**, el mateix dia que va entrar en vigor el **RD 203/2021, de 30 de març**, Reglament d'actuació i funcionament del sector públic per mitjans electrònics.

1. L'administració electrònica: principis generals

No és "posar la instància en PDF": és que **l'expedient neixi, visqui i s'arxivi en format electrònic**.

| Àmbit | Norma | Què hi trobes |

|---|---|---|

| Europeu | **Reglament (UE) 910/2014** (eIDAS), modificat pel **Reglament (UE) 2024/1183** (eIDAS 2) | Identificació i signatura vàlides a la UE; **cartera europea d'identitat digital** (cada estat n'ha d'oferir una a finals de 2026) |

| Estatal | **Llei 39/2015** | Drets, obligació de relacionar-se electrònicament, registre, expedient |

| Estatal | **Llei 40/2015**, arts. **38-46** | Seu electrònica, actuació automatitzada, segell, signatura del personal, arxiu |

| Estatal | **RD 203/2021** | Reglament de desplegament (**2 d'abril de 2021**) |

Estatal	**RD 4/2010** (ENI) i **RD 311/2022** (ENS)	Interoperabilitat i seguretat dels sistemes
Local	**LRBRL 7/1985**, art. **70 bis.3**	Els ens locals han d'impulsar les TIC; les diputacions ajuden els municipis de menys de **20.000 habitants**
Català	**Llei 26/2010, del 3 d'agost**	Règim jurídic i procediment de les administracions catalanes
Català	**Llei 29/2010, del 3 d'agost**	Mitjans electrònics al sector públic de Catalunya: **model català** i **Consorci AOC**
Català	**Decret 76/2020, de 4 d'agost**	Administració digital: govern de les dades i interoperabilitat

Truc. Drets, registre, expedient o notificació -> **Llei 39/2015**. Seu, segell, signatura del personal o arxiu -> **Llei 40/2015**. AOC, EACAT, idCAT o e-TRAM -> normativa catalana.

L'article **3.2 de la Llei 40/2015** té la frase clau: les administracions **es relacionaran entre elles per mitjans electrònics**, assegurant interoperabilitat i seguretat. Entre administracions, el paper ja no és opció.

La **Llei 29/2010 (art. 4)** fixa els principis del model català: **proximitat, transparència i participació, accessibilitat, qualitat, simplificació, seguretat, neutralitat tecnològica** (no pots obligar ningú a un programa concret), **cooperació, proporcionalitat i legalitat** (passar-ho a electrònic no rebaixa cap garantia).

I un que notaràs cada dia: el principi "**una sola vegada**". L'article **28.2 i 28.3 de la Llei 39/2015** diu que l'interessat **no ha d'aportar documents que ja tingui qualsevol administració**: els has de consultar telemàticament, tret que **s'hi oposi** o una llei especial exigeixi consentiment. A Catalunya, amb **Via Oberta**.

El **Consorci Administració Oberta de Catalunya (AOC)** posa als ajuntaments les eines que no es podrien pagar sols: **EACAT** (tràmits entre administracions), **e-TRAM** (instància genèrica i tràmits del ciutadà), **e-NOTUM** (notificacions), **Via Oberta**, **idCAT** i **idCAT Mòbil**, **T-CAT** (personal i càrrecs electes), **VÀlid** (valida idCAT, Cl@ve i DNle) i **iArxiu**.

2. Dret de les persones en les seves relacions amb les administracions

Distinció clàssica d'examen: l'article **13** parla de "**les persones**" (qualsevol amb capacitat d'obrar, tingui expedient obert o no); l'article **53**, de "**l'interessat**" (ja té procediment en marxa).

Drets de l'article 13: a) comunicar-se a través d'un **Punt d'Accés General electrònic**; b) **ser assistit** en l'ús de mitjans electrònics; c) usar les **llengües oficials** de la seva comunitat autònoma; d) accedir a la **informació pública**, arxius i registres (Llei 19/2013 i, a Catalunya, **Llei 19/2014**); e) ser tractat amb **respecte i deferència**; f) **exigir responsabilitats**; g) obtenir i usar els **mitjans d'identificació i signatura electrònica**; h) la **protecció de dades personals**; i) qualsevol altre que li reconeixin la Constitució i les lleis.

Drets de l'article 53: conèixer l'**estat de tramitació** i **obtenir còpia** dels documents; identificar les autoritats i el personal responsable; **no presentar originals** llevat que la norma ho exigeixi; **no aportar** dades que ja tingui l'administració; al·legar i aportar documents **abans del tràmit d'audiència**; obtenir informació i orientació; i actuar assistit d'assessor.

El dret a ser assistit (art. 12) és el teu article. Si una persona no està obligada a l'electrònic i no té certificat ni mòbil, **un funcionari habilitat pot identificar-la i signar per ella** amb la seva pròpia signatura electrònica, amb el **consentiment exprés** de la persona, del qual ha de quedar constància. Si no hi ha

resposta, **s'entén que el consentiment no s'ha atorgat.**

No ho confonguis. El **registre d'empleats públics habilitats** (art. 12.3) llista els funcionaris que poden ajudar. El **registre electrònic d'apoderaments** (art. 6) és on el ciutadà inscriu que autoritza algú a actuar per ell: poder general, per a una categoria de procediments o per a un tràmit concret, amb vigència **màxima de 5 anys**.

A Catalunya, a més, la persona té **dret d'opció lingüística**: tria català o castellà i l'ajuntament li ha de contestar en la llengua triada.

3. Dret i obligació de relacionar-se electrònicament (art. 14)

Regla general: les **persones físiques** poden triar en tot moment el canal, i **canviar-lo quan vulguin**.

Excepció (art. 14.2): estan **obligats**, per a **qualsevol tràmit de qualsevol procediment**, com a mínim:

| | Subjecte obligat | Exemple |

|---|---|---|

| a) | Persones **jurídiques** | Una SL que demana llicència d'obres |

| b) | Entitats **sense personalitat jurídica** | Una comunitat de propietaris, una UTE |

| c) | Qui exerceixi activitat de **col·legiació obligatòria**, pels tràmits d'aquesta activitat (inclosos **notaris i registradors**) | L'arquitecte del projecte |

| d) | Qui **representi** un interessat obligat | El gestor de l'empresa |

| e) | Els **empleats públics**, pels tràmits per raó de la seva condició | Tu, demanant un trienni |

Art. 14.3: reglamentàriament es pot ampliar l'obligació a certs procediments i a col·lectius de persones físiques que, per capacitat econòmica, tècnica o dedicació professional, quedi acreditat que **tenen accés i disponibilitat** dels mitjans electrònics. Un ajuntament ho fa amb una **ordenança municipal d'administració electrònica** aprovada pel Ple.

Si un obligat ve en paper? Article **68.4:** se'l **requereix perquè esmeni presentant-ho electrònicament i la data vàlida és la de l'esmena**, no la del paper.

No és un detall burocràtic: si l'últim dia de termini una empresa presenta el recurs en paper i l'esmena tres dies després, el recurs és **fora de termini**.

4. L'expedient administratiu electrònic (art. 70)

Concepte (70.1): conjunt ordenat de **documents i actuacions** que serveixen d'antecedent i fonament a la resolució administrativa, i les diligències per executar-la.

Format (70.2): format **electrònic**, per **agregació ordenada** de documents, proves, dictàmens, informes, acords, notificacions i altres diligències, amb un **índex numerat** quan es remeti. Hi ha de constar la **còpia electrònica certificada de la resolució**.

Remissió (70.3): s'envia **complet, foliat, autenticat i amb un índex també autenticat**. L'autenticació de l'índex garanteix la **integritat i immutabilitat** de l'expedient. Un mateix document pot formar part de **diversos expedients**.

Què NO hi va (70.4): la informació **auxiliar o de suport** - bases de dades, notes, esborranys, opinions, resums, comunicacions i **informes interns** o entre òrgans, i els judicis de valor. **Excepció:** sí que hi van els **informes, preceptius i facultatius, sol·licitats abans de la resolució** que posa fi al procediment.

Les peces de dins:

- **Document electrònic (art. 26):** informació en suport electrònic amb **identificació de l'òrgan**, **referència temporal**, **metadades mínimes obligatòries** i, si escau, **signatura electrònica**.
- **Còpia autèntica (art. 27):** la fa l'òrgan competent i té **la mateixa validesa que l'original**; la còpia simple, no.
- **Arxiu electrònic únic (art. 17 Llei 39/2015 i art. 46 Llei 40/2015):** dels documents de procediments **finalitzats**, amb garanties d'autenticitat, integritat i **conservació**, i trasllat a altres formats si hi ha **obsolescència tecnològica**.

Truc. Un expedient electrònic ben fet és **índex signat + documents amb metadades + foliat + resolució + traça d'accessos**. Si el cas pràctic parla de trametre l'expedient al jutjat, la resposta passa per l'**índex autenticat**.

5. El registre electrònic (arts. 16 i 31)

Un registre general per administració (16.1): cada administració **disposa d'un Registre Electrònic General** on s'assenta tot document presentat o rebut en qualsevol òrgan. Els organismes vinculats poden tenir registre propi, però **plenament interoperable**, i el Registre General en fa de **portal d'accés**. La disposició de creació es **publica al diari oficial** i el text íntegre ha d'estar a la seu, indicant **òrgan responsable**, **data i hora oficial** i **dies inhàbils**.

Assentaments (16.2 i 16.3): s'anoten **respectant l'ordre temporal** de recepció o sortida. Consten **número**, **epígraf expressiu de la seva naturalesa** (no el nom de l'òrgan: és un parany típic), **data i hora**, **identificació de l'interessat**, òrgan remitent i destinatari. El registre **emet automàticament un rebut** amb còpia autenticada del document, **data i hora de presentació** i **número d'entrada**.

Horari i terminis (art. 31) - això val or:

- Permet presentar **tots els dies de l'any, les 24 hores**.
- Es regeix per la **data i hora oficial de la seu electrònica**.
- **Termini de l'interessat:** la presentació en **dia inhàbil** s'entén feta la **primera hora del primer dia hàbil següent**, tret que una norma permeti expressament la recepció en dia inhàbil.
- **Terminis de l'administració:** compten des de la **data i hora reals** d'entrada, que s'han de **comunicar a qui va presentar** el document.

Exemple. Un veí presenta un recurs de reposició a les **02.15 d'un diumenge**. L'assentament porta data de diumenge; per a ell val com dilluns a primera hora; i el mes que té l'ajuntament per resoldre compta des de l'entrada real.

Interoperabilitat: el **SIR** (Sistema d'Interconnexió de Registres) fa que un document presentat a Figueres arribi electrònicament a la Generalitat o a l'Estat sense enviar paper. El **REC** (Registre Electrònic Comú de l'Estat) permet presentar davant qualsevol administració, també l'Ajuntament de Figueres.

6. Registre d'entrada i sortida de documents i punts de registre

El **RD 2568/1986 (ROF)**, article **151**, ja deia que a **totes** les entitats locals hi ha d'haver un **Registre General** perquè consti amb claredat **l'entrada** dels documents rebuts i **la sortida** dels despatxats definitivament. És **únic**, sens perjudici que s'organitzi de manera **desconcentrada**. L'article **153** detalla els

assentaments:

Assentament d'ENTRADA	Assentament de SORTIDA
Número correlatiu i data d'entrada	Número d'ordre i data de sortida
Procedència (qui el signa)	Òrgan d'origen i **destinatari**
Extracte de l'assumpte	Extracte del contingut
Servei competent per tramitar-lo	Referència a l'assentament d'entrada
Resolució i observacions	Observacions

Són regles de **1986**, pensades per a llibres de paper; avui les compleix el programa de gestió. La lògica no ha canviat: **tot el que entra i tot el que surt deixa rastre, per ordre i amb data.**

Els punts de registre (art. 16.4) - memoritza la llista:

	Lloc de presentació
a)	El **registre electrònic** de l'administració destinatària i el de **qualsevol altra** administració
b)	Les oficines de **Correus**, en la forma reglamentàriament establerta
c)	Les **representacions diplomàtiques o oficines consulars** d'Espanya a l'estranger
d)	Les **oficines d'assistència en matèria de registres**
e)	Qualsevol altre que estableixin les disposicions vigents

Compte. El correu electrònic no és un punt de registre. Una instància enviada al correu d'un departament **no està presentada**. Tampoc un WhatsApp ni un escrit deixat a consergeria.

Les **oficines d'assistència en matèria de registres** són l'evolució dels antics registres presencials: la feina ja no és segellar papers, sinó **assistir**. Reben els documents presencials, els **digitalitzen** (art. 16.5) i els incorporen a l'expedient electrònic, **retornant els originals** a l'interessat, excepte quan la norma imposi la custòdia per l'administració o l'objecte no sigui digitalitzable. També fan **còpies autèntiques** i ajuden en la identificació i signatura. Cada administració ha de **publicar i mantenir actualitzada** la relació de les seves oficines (art. 16.7).

A Figueres això és l'**OMAC** (Oficina Municipal d'Atenció a la Ciutadania), amb cita prèvia, i els canals electrònics són la **seu electrònica** (seu-e.cat), el **registre en línia municipal**, l'**e-TRAM** de l'AOC i el **REC** estatal indicant "Ajuntament de Figueres" com a destinatari. Amb uns **49.689 habitants**, Figueres té mitjans propis i no depèn de l'assistència que la LRBRL preveu per als municipis de menys de 20.000.

Quatre regles més: **16.6**, si cal pagar per presentar, es pot fer per **transferència**; **16.8**, **no es tenen per presentats** els documents amb règim especial que fixi una altra forma de presentació (per exemple, ofertes de contractació); **66.6**, si hi ha **models específics** aprovats, el seu ús és **obligatori**; **68.1**, sol·licitud defectuosa -> esmena en **10 dies** (ampliables **5 més**) o se'l té per **desistit**.

Glossari

- **Seu electrònica**: adreça electrònica de titularitat d'una administració on es tramita amb plena validesa jurídica (art. 38 Llei 40/2015).
- **Punt d'Accés General electrònic (PAGE)**: portal únic que dirigeix el ciutadà cap a les seus i serveis de les administracions.
- **Assentament registral**: cada anotació d'entrada o sortida al registre, amb número i data.

- **Oficina d'assistència en matèria de registres:** oficina presencial que rep documents, els digitalitza i ajuda amb els mitjans electrònics.
- **Funcionari habilitat:** empleat inscrit en un registre que pot identificar i signar per un ciutadà sense mitjans electrònics, amb consentiment exprés.
 - **Registre electrònic d'apoderaments (REA):** on s'inscriuen els poders de representació davant l'administració.
 - **Còpia autèntica:** reproducció feta per òrgan competent amb la mateixa validesa que l'original.
 - **Metadades:** dades que descriuen un document (òrgan, data, tipus) i permeten identificar-lo i conservar-lo.
 - **Interoperabilitat:** capacitat dels sistemes de diferents administracions d'entendre's i intercanviar dades.
- **SIR / REC:** interconnexió de registres entre administracions / Registre Electrònic Comú de l'Estat.
- **ENI / ENS:** Esquema Nacional d'Interoperabilitat (RD 4/2010) i de Seguretat (RD 311/2022).
- **Consorci AOC:** proveeix els serveis d'administració electrònica als ens locals catalans (EACAT, e-TRAM, e-NOTUM, Via Oberta, idCAT, T-CAT, VÀlid, iArxiu).
- **Actuació administrativa automatitzada:** acte dictat íntegrament per un sistema sense intervenció d'un empleat (art. 41 Llei 40/2015); se signa amb **segell electrònic** o **codi segur de verificació (CSV)**.

Els punts que cauen a l'examen

1. Lleis **39/2015** i **40/2015**: en vigor el **2 d'octubre de 2016**; les previsions ajornades (apoderaments, registre electrònic, empleats habilitats, PAgE i arxiu únic), el **2 d'abril de 2021**, igual que el **RD 203/2021, de 30 de març**.
2. **Art. 13** = drets de **les persones**; **art. 53** = drets de **l'interessat**.
3. **Art. 14.2:** obligats = persones jurídiques, entitats sense personalitat jurídica, professionals de **col·legiació obligatòria** (notaris i registradors inclosos), **representants** d'obligats i **empleats públics**. **Són 5 lletres**.
4. Si un obligat presenta en paper: requeriment d'esmena i la data vàlida és **la de l'esmena (art. 68.4)**.
5. Esmena de sol·licituds defectuoses: **10 dies**, ampliables **5 més**; si no, **desistiment** (art. 68.1).
6. El registre electrònic està obert **365 dies l'any, 24 hores al dia** (art. 31).
7. Presentació en **dia inhàbil** -> per a l'interessat, **primera hora del primer dia hàbil següent**; per a l'administració, compta la **data i hora reals**.
8. **Llocs de presentació (art. 16.4):** registre electrònic de qualsevol administració, **Correus**, representacions **diplomàtiques o consulars**, **oficines d'assistència en matèria de registres** i altres previstos per norma. El **correu electrònic no hi és**.
9. En presentació presencial, l'oficina **digitalitza i retorna l'original** (art. 16.5).
10. **Art. 70.3:** l'expedient es remet **complet, foliat, autenticat i amb índex autenticat**.
11. **Art. 70.4:** fora notes, esborranys, resums i **informes interns**, **excepte** els informes preceptius i facultatius demanats **abans** de la resolució.
12. **Art. 12.2:** el funcionari habilitat signa amb **consentiment exprés**; el silenci **no** val. Els apoderaments del REA duren com a màxim **5 anys**.
13. **ROF, art. 151:** a **totes** les entitats locals, un **Registre General** d'entrada i sortida, **únic** però desconcentrable.
14. Normativa catalana: **Llei 26/2010** i **Llei 29/2010**, totes dues **del 3 d'agost**; **Decret 76/2020, de 4 d'agost**.

Resum exprés

L'administració electrònica és avui el règim ordinari: l'expedient neix electrònic i el paper és l'excepció. El marc són la **Llei 39/2015**, la **Llei 40/2015** i el **RD 203/2021**, amb l'**ENI** i l'**ENS** com a garanties tècniques i l'**eIDAS** com a paraigua europeu. A Catalunya hi sumes la **Llei 26/2010**, la **Llei 29/2010**, el **Decret 76/2020** i el **Consorci AOC**, que posa les eines reals.

L'**article 13** reconeix a tothom el Punt d'Accés General, l'assistència, la llengua, la informació pública, el tracte respectuós, exigir responsabilitats, els mitjans d'identificació i la protecció de dades; l'**article 53** hi afegeix els de qui ja té expedient obert; i l'**article 12** és el dret a ser assistit, amb el **funcionari habilitat** (consentiment exprés: el silenci no val).

L'**article 14** parteix el públic en dos: les **persones físiques trien** el canal; **persones jurídiques, entitats sense personalitat, professionals col·legiats, representants d'obligats i empleats públics** estan **obligats**. Si un obligat ve en paper, se'l requereix i la data que val és la de l'esmena (art. 68.4).

L'**expedient electrònic** (art. 70) és un conjunt ordenat de documents amb índex numerat, que es remet complet, foliat i autenticat; en queden fora notes, esborranys i informes interns, tret dels demanats abans de resoldre. El **registre electrònic** (art. 16) és únic i general, interoperable, obert **24 h els 365 dies**, emet **rebut automàtic** i respecta l'**ordre temporal**; la presentació en dia inhàbil val, per a l'interessat, com el primer dia hàbil següent. Els **punts de registre** són **cinc** i el correu electrònic no n'és cap. A la finestra, l'oficina d'assistència **digitalitza i retorna l'original**, fa còpies autèntiques i ajuda amb la identificació. A Figueres: **OMAC**, seu electrònica i e-TRAM.

Autoavaluació

<details><summary>1. Diferència entre els drets de l'article 13 i els de l'article 53 de la Llei 39/2015?</summary>L'art. 13 recull els drets de les persones en general (Punt d'Accés General, assistència, llengües oficials, informació pública, tracte respectuós, exigir responsabilitats, identificació i signatura, protecció de dades). L'art. 53, els de l'interessat en un procediment ja iniciat: conèixer l'estat de tramitació, obtenir còpia, no presentar originals ni documents que ja tinguin l'administració, i al·legar abans del tràmit d'audiència.</details>

<details><summary>2. Enumera els subjectes obligats a relacionar-se electrònicament (art. 14.2).</summary>a) Persones jurídiques; b) entitats sense personalitat jurídica; c) qui exerceixi una activitat de col·legiació obligatòria, per als tràmits d'aquesta activitat (notaris i registradors inclosos); d) qui representi un interessat obligat; e) els empleats públics, pels tràmits per raó de la seva condició.</details>

<details><summary>3. Una SL presenta la sol·licitud de llicència en paper a l'OMAC. Què fas?</summary>Està obligada (art. 14.2.a): cal requerir-la perquè esmeni la presentació per via electrònica i, segons l'art. 68.4, la data vàlida serà la de l'esmena, no la del paper. Convé advertir-la de l'efecte sobre els terminis.</details>

<details><summary>4. Un ciutadà presenta un escrit al registre electrònic un diumenge a les 23.50. Quina data compta?</summary>L'assentament es fa amb data i hora reals. Per al termini de l'interessat s'entén presentat la primera hora del primer dia hàbil següent (art. 31.2). Per als terminis de l'administració compten la data i hora reals d'entrada, que se li han de comunicar.</details>

<details><summary>5. On es poden presentar documents dirigits a l'Ajuntament de Figueres?</summary>Art. 16.4: al registre electrònic de l'ajuntament o de qualsevol altra administració; a

les oficines de Correus; a les representacions diplomàtiques o oficines consulars d'Espanya a l'estranger; a les oficines d'assistència en matèria de registres (l'OMAC); i a qualsevol altre lloc previst per les disposicions vigents. El correu electrònic **no** hi és.

6. Què fa l'oficina amb un original presentat presencialment? El **digitalitza** per incorporar-lo a l'expedient electrònic i **retorna l'original** a l'interessat (art. 16.5), llevat que una norma imposi la custòdia per l'administració o es tracti de suports no digitalitzables.

7. Què no forma part de l'expedient administratiu electrònic? La informació auxiliar o de suport: bases de dades, notes, esborranys, opinions, resums, comunicacions i informes interns o entre òrgans, i els judicis de valor (art. 70.4). **Excepció**: els informes, preceptius i facultatius, sol·licitats abans de la resolució que posa fi al procediment.

8. Com s'ha de remetre un expedient electrònic? Complet, **foliat**, autènticat i acompanyat d'un índex, també autènticat (art. 70.3). L'autenticació de l'índex garanteix la integritat i immutabilitat de l'expedient, i un mateix document pot formar part de diversos expedients.

9. Què és un funcionari habilitat i quin requisit imprescindible té la seva actuació? L'empleat públic inscrit en el registre d'empleats públics habilitats que pot identificar i signar en nom d'un interessat sense mitjans electrònics (art. 12.2). Requisit: el **consentiment exprés** de l'interessat, del qual ha de quedar constància; si no hi ha resposta, s'entén no atorgat.

10. Quines normes catalanes regulen l'administració electrònica i quin paper hi té el Consorci AOC? La **Llei 26/2010, del 3 d'agost** (règim jurídic i procediment), la **Llei 29/2010, del 3 d'agost** (mitjans electrònics al sector públic de Catalunya: principis del model català i marc del Consorci AOC) i el **Decret 76/2020, de 4 d'agost**, d'Administració digital. L'AOC proveeix EACAT, e-TRAM, e-NOTUM, Via Oberta, idCAT i idCAT Mòbil, T-CAT, VÀlid i iArxiu.

8**TEMA**

Tema 8. Transparència, accés a la informació pública i bon govern: marc legal a Catalunya. Drets de la ciutadania en matèria de protecció de dades de caràcter personal.

Introducció: aquest tema et diu què has de publicar, què pots ensenyar i què no pots dir mai de ningú

Hi ha dos moments que a l'OAC no fallen mai. El primer: algú entra i diu «vull veure el contracte de la neteja de les escoles». El segon: algú truca i diu «traieu-me d'aquell llistat». Aquest tema és la resposta als dos.

És una balança amb dos plats. En un, la **transparència**: l'Administració és de tothom i el que fa s'ha de poder veure, fins i tot sense que ningú ho demani. A l'altre, la **protecció de dades**: dins d'aquells expedients hi ha noms, adreces, informes mèdics i multes de gent concreta. Tu no decideixes qui guanya, però sí que has de saber quin paper registrar, quin termini corre i a qui deriva.

I amb la norma **catalana** al davant: Figueres és un ajuntament de Catalunya d'uns **49.689 habitants**, i aquí mana la **Llei 19/2014**, que en punts clau -el silenci, sobretot- diu just el contrari que la llei de l'Estat.

1. Tres conceptes i el marc legal

Distingeix bé tres coses: la **transparència** o publicitat activa (l'Administració publica pel seu compte, sense que ningú ho demani), el **dret d'accés a la informació pública** (algú demana i li han de contestar) i el **bon govern** (conducta dels càrrecs i dret de la ciutadania a una bona administració).

Fonaments: l'**art. 105.b de la Constitució** reconeix l'accés als arxius i registres, i l'**art. 18.4** encarrega a la llei limitar l'ús de la informàtica per protegir l'honor i la intimitat. L'**Estatut d'Autonomia de Catalunya** reconeix el dret a una **bona administració** (**art. 30**) i a la **protecció de dades** amb una autoritat independent designada pel Parlament (**art. 31**).

| Norma | Què regula |

|---|---|

| **Llei 19/2013, de 9 de desembre** | Transparència, accés i bon govern: llei **estatal** bàsica |

| **Llei 19/2014, del 29 de desembre** | La llei **catalana**: la que apliques a Figueres |

| **Decret 8/2021, de 9 de febrer** | Desplega la Llei 19/2014 |

| **Llei 26/2010 i Llei 39/2015** | Procediment de les administracions catalanes i procediment comú |

| **RGPD (UE) 2016/679** | Protecció de dades, aplicable des del **25 de maig de 2018** |

| **LO 3/2018 (LOPDGDD)** | Adapta el RGPD a Espanya i hi suma els drets digitals |

| **Llei 32/2010, de l'1 d'octubre** | Crea l'**Autoritat Catalana de Protecció de Dades (APDCAT)** |

Truc que separa aprovats de suspesos. No confonguis el **dret d'accés a la informació pública** (qualsevol persona, qualsevol informació, Llei 19/2014) amb el **dret d'accés a l'expedient** (només qui és **interessat**, i només el seu expedient, **art. 53.1.a de la Llei 39/2015**).

A qui s'aplica la Llei 19/2014 (art. 3): Generalitat, **ens locals** i el seu sector públic (organismes autònoms, empreses municipals, consorcis), universitats públiques i concessionaris. També **entitats privades** que rebin subvencions de més de **100.000 € anuals**, o que tinguin com a mínim el **40 % dels ingressos** d'ajuts públics si superen els **5.000 €**.

2. La publicitat activa: publicar sense que t'ho demanin

El **portal de la transparència** és l'instrument bàsic i general per complir aquestes obligacions (**art. 5**). Molts ajuntaments catalans el tenen via Consorci AOC (seus `seu-e.cat`). Els **arts. 8 a 15** diuen què s'hi penja:

| Art. | Bloc |

|---|---|

| **9** | Organització institucional i estructura administrativa |

| **10** | Decisions i actuacions de rellevància jurídica |

| **11** | Gestió econòmica, comptable, pressupostària i patrimonial |

| **12** | Planificació i programació |

| **13** | Contractació pública |

| **14** | Convenis de col·laboració |

| **15** | Activitat subvencional |

A Figueres això vol dir tenir penjats l'organigrama i les retribucions dels regidors, les ordenances i actes del Ple, el pressupost i la seva execució, les licitacions amb adjudicataris i imports, els convenis amb el Consell Comarcal o la Diputació i les subvencions atorgades.

La informació ha de ser **veraç, objectiva, actualitzada, comprensible i gratuïta**, i sempre que es pugui en **format obert i reutilitzable**. El **Decret 8/2021** fixa **15 dies hàbils** per publicar-la des que es genera o s'aprova, i concreta retribucions i indemnitzacions dels càrrecs, agendes públiques i obsequis.

Avís. Publicitat activa no vol dir publicar-ho tot en cru: un llistat de beneficiaris d'ajuts d'urgència social **no** es publica amb el DNI sencer ni amb el motiu de l'ajut.

3. El dret d'accés a la informació pública

Qui: qualsevol persona **a partir dels 16 anys (art. 18)**. **No cal ser interessat ni motivar la sol·licitud (art. 20)**, i la manca de motivació mai no és causa de denegació. **Què:** la **informació pública (art. 19)** és tota la que l'Administració ha elaborat o té per raó de la seva activitat, en qualsevol suport.

El circuit i els terminis

1. **Presentació** (art. 26): registre presencial o electrònic, amb identitat, informació demanada, contacte i format preferit.

2. **Concreció** si és imprecisa o massa genèrica (art. 28): termini **no inferior a 10 dies**. **Suspèn** el termini.

3. **Derivació:** si l'ajuntament no té la informació però sap qui la té, deriva en **15 dies naturals** (art. 30).

4. **Al·legacions de tercers** identificables afectats (art. 31): **10 dies**. També **suspèn**.

5. **Resolució:** **1 mes** des de la recepció, prorrogable **15 dies** si el volum o la complexitat ho justifiquen, comunicant-ho abans (**art. 33**).

6. **Silenci:** si no es resol dins de termini, la sol·licitud **s'entén ESTIMADA (art. 35)**, llevat que hi concorri

algun límit legal.

7. **Lliurament: 30 dies** des de la notificació de l'estimació (**art. 36**).

La pregunta estrella. A Catalunya el silenci en el dret d'accés és **POSITIU** (Llei 19/2014). A la llei estatal **19/2013** és **NEGATIU**: passat el mes, s'entén **desestimada** (art. 20.4).

Quan es pot dir que no

Inadmissió (art. 29): esborranys i documents de treball intern sense rellevància pública; informació en fase d'elaboració que s'ha de publicar dins de **3 mesos**; peticions que exigeixin una tasca complexa d'elaboració o reelaboració; consultes jurídiques o peticions d'informes.

Límits (art. 21): seguretat pública, investigació d'infraccions, secret de procediments, igualtat de parts en processos judicials, drets dels menors, intimitat i altres drets privats legítims, secret professional i propietat intel·lectual. S'apliquen de manera **restrictiva, motivada i proporcionada**, ponderant l'interès públic en la divulgació.

Dades personals dins la informació demanada:

| Tipus de dada | Regla | Art. |

|---|---|---|

| Especialment protegides (ideologia, afiliació sindical, religió, creences, origen racial, salut, vida sexual) |

Es **denega**, llevat de **consentiment exprés i per escrit** | **23** |

| Merament identificatives lligades a l'organització, el funcionament o l'activitat pública | En general **s'hi dona accés** (nom i càrrec de qui signa) | **24** |

| Altres dades personals | **Ponderació motivada**: temps transcorregut, finalitat, si són menors, si l'afectat és càrrec públic | **24** |

Accés parcial (art. 25): si el límit afecta només una part, es denega **només aquella part** i es lliura la resta indicant què s'ha omès. A la pràctica, **anonimitzar**. I **cost (art. 37):** l'accés és **gratuït** si es consulta a l'ajuntament o s'envia per mitjans electrònics; les **còpies** i el canvi de format poden meritar **taxa o preu públic** de l'ordenança fiscal.

4. Les garanties: la GAIP, el Síndic i les sancions

La **Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública (GAIP)** és un òrgan **independent** amb membres designats pel Parlament, que resol les reclamacions d'accés.

- Reclamació **gratuïta i voluntària, substitutiva** del recurs administratiu: qui vulgui pot anar directe al contenciós.

- Termini per reclamar: **1 mes** des de la notificació o des del silenci. Resol en **2 mesos**, ampliables **15 dies** si demana informes o proves; el seu silenci és **desestimatori**.

- Ofereix **mediació** voluntària i prèvia; si hi ha tercers cal el seu acord, i l'acord és **vinculant**.

A l'Estat l'equivalent és el **Consell de Transparència i Bon Govern (CTBG)**: també **1 mes** per reclamar, però resol en **3 mesos**, amb silenci desestimatori. El **Síndic de Greuges** fa l'**avaluació externa** del compliment amb un **informe general anual** al Parlament.

Règim sancionador (art. 77 molt greus, 78 greus, 79 lleus). Per als alts càrrecs no electes: les molt greus comporten destitució, inhabilitació d'**1 a 5 anys** i multa de **6.001 a 12.000 ?**; les greus, suspensió de **3 a 6 mesos**, inhabilitació de fins a **1 any** i multa de **600 a 6.000 ?**; les lleus, amonestació i declaració d'incompliment amb publicitat.

Ull viu. Als càrrecs **electes** no se'ls apliquen destitució, suspensió ni inhabilitació. I al **personal** -tu- se li aplica el **règim disciplinari de la funció pública**, no aquest quadre.

5. Bon govern i govern obert

El **bon govern** (títol V) té tres blocs:

- **Codi de conducta dels alts càrrecs (arts. 54-57): principis d'actuació** (interès públic, imparcialitat, integritat, austeritat, retre comptes), **incompatibilitats** i declaracions d'activitats, béns i interessos. Cada ajuntament ha d'aprovar el seu codi.
- **Dret a una bona administració i serveis públics de qualitat (arts. 58-61): resolució en termini raonable i motivada**, no haver d'aportar documents que l'Administració ja té, tracte imparcial. Aquí hi ha les **cartes de serveis (art. 59)**, amb compromisos de qualitat i indicadors.
- **Millora de la qualitat normativa (arts. 62-64):** avaluar les normes abans i després.

El **registre de grups d'interès** (arts. 45-52) obliga qui vol influir en normes o polítiques públiques a inscriure-s'hi dient qui és i per compte de qui actua. I el **govern obert** (títol VI) hi suma participació, col·laboració i **dades obertes**: aquí la llei catalana va més enllà que l'estatal, que no el regula.

6. Protecció de dades: el contrapès

Una **dada personal** és qualsevol informació que permeti identificar una persona física: nom, DNI, adreça, matrícula, IP, veu o imatge. Un **tractament** és qualsevol cosa que hi facis: recollir, guardar, consultar, cedir o esborrar.

| Principi (art. 5 RGPD) | En cristà |

|---|---|

| Licitud, lleialtat i transparència | Cal base legal i explicar-ho a la persona |

| Limitació de la finalitat | Les dades del padró són per al padró |

| Minimització | Demana només el que necessitis |

| Exactitud | Si estan malament, corregeix-les |

| Limitació de la conservació | No es guarden per sempre |

| Integritat i confidencialitat | Res d'expedients damunt del taulell |

| **Responsabilitat proactiva** | Has de complir i poder **demostrar-ho** |

Base que legitima el tractament (art. 6 RGPD): consentiment, contracte, **obligació legal**, interès vital, **missió d'interès públic o exercici de poders públics** i interès legítim. A l'ajuntament les bases normals són les dues del mig en negreta: el padró o els tributs no depenen del consentiment del veí. I l'**interès legítim no és invocable** per les autoritats públiques en l'exercici de les seves funcions.

Les **categories especials (art. 9 RGPD)** -salut, ideologia, religió, afiliació sindical, origen ètnic, vida sexual, dades genètiques i biomètriques- tenen el tractament **prohibit** en principi, amb excepcions taxades.

7. Els drets de la ciutadania en protecció de dades

| Dret | Art. RGPD | Què pot demanar |

|---|---|---|

| **Informació** | 13-14 | Qui tracta les seves dades, per a què i a qui es cedeixen |

- | **Accés** | **15** | Saber si en tractes i obtenir-ne còpia |
- | **Rectificació** | **16** | Corregir-les o completar-les |
- | **Supressió** («oblit») | **17** | Que s'esborrin quan ja no calen |
- | **Limitació** | **18** | Que es «congelin» mentre es discuteix |
- | **Portabilitat** | **20** | Endur-se-les en format estructurat |
- | **Oposició** | **21** | Oposar-s'hi per la seva situació particular |
- | **Decisions automatitzades** | **22** | Que no decideixi només un algoritme |

A la finestra. La **supressió** i l'**oposició** sovint **no prosperen** en un ajuntament: si el tractament respon a una obligació legal (padró, tributs, expedients), no es pot fer desaparèixer. Però no li diguis mai tu que no: **registra-ho** i deriva-ho al delegat de protecció de dades.

Com s'exerceixen: **gratuïtament**, davant l'ajuntament o el seu DPD, per registre o seu electrònica, acreditant la identitat. Resposta en **1 mes**, prorrogable **2 mesos més** si la petició és complexa, avisant dins del primer mes (**art. 12.3 RGPD**).

Les altres peces: el **delegat de protecció de dades (DPD)** és **obligatori** a totes les autoritats i organismes públics, i per tant a l'Ajuntament de Figueres (**art. 37.1.a RGPD** i **art. 34 LOPDGDD**); el **registre d'activitats de tractament** (**art. 30**) substitueix la vella inscripció de fitxers i s'ha de publicar; l'**avaluació d'impacte** (**art. 35**) cal quan hi ha **alt risc** (videovigilància, perfils); les **violacions de seguretat** es notifiquen a l'autoritat en **72 hores** (**art. 33**) i, si hi ha alt risc, també als afectats. Els **menors** consenten sols des dels **14 anys** (**art. 7 LOPDGDD**), i el títol X de la LOPDGDD recull els **drets digitals**: neutralitat d'Internet, **desconnexió digital** (**art. 88**), intimitat davant la videovigilància al lloc de treball i testament digital.

Qui vigila: l'**APDCAT** (Llei 32/2010), autoritat de control dels ens locals catalans, dependent del Parlament. El RGPD (art. 83) preveu multes de fins a **10 M?** o el **2 %** del volum de negoci global i fins a **20 M?** o el **4 %**; però l'**art. 77 de la LOPDGDD** disposa que a les administracions públiques se'ls imposa un **advertiment** i mesures correctores **en comptes de multa**. Les infraccions prescriuen als **3, 2 i 1 anys** segons siguin molt greus, greus o lleus (**art. 78**).

8. Quan els dos plats xoquen: el cas pràctic típic

Algú demana un document amb dades de persones. La seqüència és sempre la mateixa:

1. **És informació pública?** Si és una nota interna sense rellevància o una consulta jurídica, pot ser inadmissible (art. 29).
2. **Hi ha dades especialment protegides?** -> **denega**, llevat de consentiment exprés i per escrit (art. 23).
3. **Són identificatives i lligades a l'activitat pública?** -> **accés** (art. 24).
4. **Són altres dades personals?** -> **ponderació motivada** (art. 24).
5. **Es pot salvar amb accés parcial?** -> **anonimitza** i lliura la resta (art. 25).
6. **Hi ha tercers identificables?** -> abans, **10 dies** d'al·legacions (art. 31).

Glossari

- **Publicitat activa:** informació que l'Administració publica pel seu compte, sense petició prèvia.
- **Informació pública:** tota la que l'Administració ha elaborat o té per la seva activitat.
- **GAIP:** òrgan català independent que resol les reclamacions d'accés a la informació.

- **Ponderació:** pesar l'interès públic en conèixer contra la privacitat, cas per cas i motivadament.
- **Accés parcial:** lliurar el document amb la part protegida omesa (anonimitzada), dient-ho.
- **Carta de serveis:** compromisos de qualitat que l'ajuntament assumeix davant la ciutadania.
- **Dada personal:** informació que permet identificar una persona física.
- **Responsable / encarregat:** qui decideix per què i com es tracten les dades (l'Ajuntament) i qui les tracta per compte seu (una empresa contractada).
- **DPD:** delegat de protecció de dades, obligatori a les administracions públiques.
- **APDCAT:** Autoritat Catalana de Protecció de Dades.
- **Responsabilitat proactiva:** complir i, a més, poder demostrar que compleixes.

Els punts que cauen a l'examen

1. Dret d'accés: **a partir dels 16 anys** (art. 18) i **sense motivar** la sol·licitud (art. 20).
2. Resolució a Catalunya: **1 mes**, prorrogable **15 dies** (art. 33).
3. **Silenci a Catalunya: ESTIMATORI** (art. 35 Llei 19/2014). **Estatal: DESESTIMATORI** (art. 20.4 Llei 19/2013).
4. Lliurament un cop estimada: **30 dies** (art. 36). Concreció d'una sol·licitud imprecisa: **10 dies**; al·legacions de tercers: **10 dies**; derivació: **15 dies naturals**.
6. **GAIP:** reclamació en **1 mes**; resol en **2 mesos** (ampliables **15 dies**), silenci **desestimatori**. **CTBG:** 1 mes i **3 mesos**.
7. Publicitat activa: **arts. 8-15**; el **Decret 8/2021** dona **15 dies hàbils** per publicar.
8. Entitats privades subjectes: subvencions de més de **100.000 ? anuals**, o **40 % dels ingressos** d'ajuts amb un mínim de **5.000 ?** (art. 3).
9. Informació en fase d'elaboració: inadmissible si s'ha de publicar dins de **3 mesos** (art. 29).
10. Sancions a alts càrrecs no electes: molt greus **6.001-12.000 ?** i inhabilitació d'**1 a 5 anys**; greus **600-6.000 ?** i suspensió de **3 a 6 mesos**.
11. Drets del RGPD: resposta en **1 mes**, prorrogable **2 mesos més** (art. 12.3). Bretxa de seguretat: **72 hores** (art. 33). Consentiment de menors: **14 anys** (art. 7 LOPDGDD).
12. Multes RGPD: **10 M? o 2 %** i **20 M? o 4 %** (art. 83); a les administracions, **advertiment** (art. 77 LOPDGDD). Prescripció: **3/2/1 anys** (art. 78).
13. **DPD obligatori** a tota administració pública (art. 37.1.a RGPD, art. 34 LOPDGDD); autoritat de control local a Catalunya: **APDCAT** (Llei 32/2010).

Resum exprés

La transparència té dues cares: **publicar pel teu compte** (arts. 8-15, al portal de transparència, en **15 dies hàbils** segons el Decret 8/2021) i **contestar qui pregunta**.

El dret d'accés el té **qualsevol persona des dels 16 anys, sense motivar-ho**, sobre qualsevol informació pública i en qualsevol suport.

Circuit: registre, concreció si cal (**10 dies**), al·legacions de tercers (**10 dies**), resolució en **1 mes** prorrogable **15 dies**, lliurament en **30 dies**.

Si no es resol, a Catalunya el silenci és **POSITIU**; a l'Estat, **negatiu**.

Es denega pels **límits de l'art. 21** -restrictius, motivats i proporcionats- o s'inadmet pels supòsits de l'art. 29.

Amb dades personals: **especialment protegides = no** (llevat de consentiment escrit); **identificatives i lligades a l'activitat pública = sí**; la resta, **ponderació**. La sortida habitual és **anonimitzar i donar accés**

parcial.

Contra la resolució o el silenci, **reclamació gratuïta a la GAIP en 1 mes**; resol en **2 mesos**. El **Síndic de Greuges** avalua el compliment cada any.

El **bon govern** porta el codi de conducta dels alts càrrecs, el dret a una **bona administració** i les **cartes de serveis**; el **govern obert** hi suma participació i dades obertes.

A l'altre plat, **RGPD i LOPDGDD**: principis de l'art. 5 amb la **responsabilitat proactiva** al capdavant, i base legal que a l'ajuntament és **obligació legal o missió d'interès públic**.

Drets: **informació, accés, rectificació, supressió, limitació, portabilitat, oposició** i no ser objecte de decisions automatitzades, amb resposta en **1 mes**.

El **DPD** és obligatori, hi ha **registre d'activitats de tractament** i les bretxes es notifiquen en **72 hores**. Vigila l'**APDCAT**, que adverteix les administracions en comptes de multar-les.

Autoavaluació

<details><summary>A partir de quina edat es pot exercir el dret d'accés a la informació pública a Catalunya, i cal justificar-lo?</summary>A partir dels 16 anys (art. 18 de la Llei 19/2014). No cal motivar-lo (art. 20): la manca de motivació mai no pot ser causa de denegació.</details>

<details><summary>Quant temps té l'Ajuntament per resoldre una sol·licitud d'accés i què passa si no contesta?</summary>1 mes, prorrogable 15 dies si el volum o la complexitat ho justifiquen, avisant abans (art. 33). Si no resol, s'entén estimada (art. 35), llevat que hi concorri un límit legal, i s'ha de lliurar en 30 dies (art. 36).</details>

<details><summary>Quina diferència hi ha entre el silenci de la Llei 19/2013 i el de la Llei 19/2014?</summary>La catalana: silenci estimatori. L'estatal: silenci desestimatori (art. 20.4). És la pregunta que més cau del tema.</details>

<details><summary>Un veí demana un expedient de subvenció que conté un informe de serveis socials amb dades de salut. Què passa?</summary>Les dades de salut són especialment protegides: l'art. 23 obliga a denegar-les llevat de consentiment explícit i per escrit. La sortida és l'accés parcial (art. 25): lliurar la resta amb aquella part omesa i indicar-ho. I com que hi ha tercers identificables, abans calen 10 dies d'al·legacions (art. 31).</details>

<details><summary>Què és la GAIP, quin termini hi ha per reclamar-hi i quant triga a resoldre?</summary>La Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la Informació Pública, òrgan independent designat pel Parlament. Reclamació gratuïta i voluntària, substitutiva del recurs. Termini: 1 mes. Resol en 2 mesos, ampliables 15 dies, amb silenci desestimatori. Ofereix mediació voluntària amb acord vinculant.</details>

<details><summary>Quins drets té la ciutadania en protecció de dades i en quin termini s'han de contestar?</summary>Informació (13-14), accés (15), rectificació (16), supressió (17), limitació (18), portabilitat (20), oposició (21) i no ser objecte de decisions automatitzades (22) del RGPD. Es contesten gratuïtament en 1 mes, prorrogable 2 mesos més (art. 12.3).</details>

<details><summary>Una veïna demana esborrar les seves dades del padró i dels rebuts de l'IBI. Té dret?</summary>No automàticament: la supressió no opera quan el tractament és necessari per complir una obligació legal o per exercir poders públics. Tu registres la sol·licitud i la derives al DPD, que resoldrà motivadament dins del mes.</details>

<details><summary>Es pot multar un ajuntament per protecció de dades? Qui el supervisa i què cal fer davant d'una bretxa?</summary>L'art. 83 del RGPD arriba a 20 M? o el 4 %, però l'art. 77 de la LOPDGDD preveu que a les administracions públiques se'ls imposi un advertiment i mesures correctores en comptes de multa. Qui supervisa els ens locals catalans és l'APDCAT (Llei 32/2010). Una bretxa es notifica a l'autoritat en 72 hores (art. 33) i, si hi ha alt risc, també als afectats.</details>

9**TEMA**

Tema 9. Documents administratius: tipologia. El decret, la notificació, la diligència, l'ofici, la sol·licitud, l'informe, l'acta, el certificat, la carta, la citació, la convocatòria de reunió, el recurs.

Introducció: tot el que fas a la feina acaba convertit en un document amb nom i cognoms

Un dia qualsevol a l'Ajuntament de Figueres. Entra una senyora demanant una llicència de gual: això és una **sol·licitud**. La registres, l'incorpores a l'expedient i preguntes al tècnic si es pot concedir: un **informe**. L'alcaldia signa la concessió: un **decret**. Tu l'envies amb el peu de recursos: una **notificació**. Ella la impugna: un **recurs**. I mesos després algú demanarà una còpia acreditada d'allò que es va acordar: un **certificat**.

Cada pas del procediment deixa rastre escrit, i cada rastre té un nom tècnic, una estructura i una fórmula pròpia. No són sinònims: un ofici no és una carta, un certificat no és una diligència i un decret no és un acord. Confondre'ls no és una falta d'estil, és una falta jurídica, perquè cada document té un valor probatori i uns efectes diferents.

És el tema del temari que més s'assembla a la feina real, i el que més cau al **cas pràctic**: a Figueres hi ha hagut proves on et donaven deu documents transcrits i havies de dir de quin es tractava (acta, decret, certificat, carta, notificació, citació, informe, ofici, diligència i convocatòria). Si domines les fórmules d'encapçalament «CERTIFICO», «FAIG CONSTAR», «EXPOSO / SOL·LICITO», «RESOLC»- tens mig examen resolt.

1. Què és un document administratiu i com es classifica

L'**art. 26 de la Llei 39/2015** (LPACAP, la llei del procediment administratiu comú) defineix els documents públics administratius com els **vàlidament emesos pels òrgans de les administracions públiques**. En cristià: no n'hi ha prou que porti el segell de l'Ajuntament, l'ha d'haver dictat un òrgan competent.

S'emeten per escrit i **per mitjans electrònics**. Perquè un document electrònic sigui vàlid ha de complir **cinc requisits** (art. 26.2): informació arxivada en un format identificable, dades d'identificació que l'individualitzin, una **referència temporal**, les **metadades mínimes** i les **signatures electròniques** que corresponguin.

Truc: l'art. 26.3 diu que **no cal signatura electrònica** en documents merament informatius ni en els que no formen part d'un expedient. Però sempre cal identificar-ne l'origen.

Els documents s'agrupen en l'**expedient administratiu** (**art. 70**): conjunt ordenat de documents i actuacions que serveixen d'antecedent i fonament a la resolució. És electrònic i es tramet **foliat, autenticat i amb índex numerat**. Cau molt: **no en formen part** notes, esborranys, resums, comunicacions i informes interns ni judicis de valor, llevat dels informes -preceptius o facultatius- demanats abans de la resolució.

La tipologia. Cap llei no en dona una llista tancada, però la classificació per **funció comunicativa** dels materials de l'**Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC)** -la font que va fer servir el tribunal de Figueres- és aquesta:

| Família | Què fa | Documents |

|---|---|---|

| **De decisió** | Conté una voluntat amb efectes jurídics | Decret o resolució, acord d'òrgan col·legiat |

| **De transmissió** | Comunica una decisió o una dada | Notificació, publicació, ofici, carta, citació, convocatòria |

| **De constància** | Acredita fets i en deixa petja | Acta, certificat, diligència |

| **De judici** | Valora, opina, proposa | Informe, dictamen, proposta de resolució |

| **De la ciutadania** | Els fa la persona, no l'Administració | Sol·licitud, al·legacions, recurs, denúncia, comunicació prèvia |

A Catalunya la llengua també és forma. L'art. 9 de la Llei 1/1998, de política lingüística, obliga les administracions locals a usar el **català** en les actuacions internes i entre elles, i normalment també en comunicacions i notificacions, sens perjudici del dret de la persona a rebre-les en castellà si ho demana.

2. El decret (o resolució d'alcaldia)

És el **document de decisió d'un òrgan unipersonal**: la resolució que dicta l'alcaldia -o un regidor per delegació- en exercici de les competències de l'**art. 21 de la Llei 7/1985 (LBRL)**. Si qui decideix és un òrgan col·legiat (Ple, Junta de Govern Local), no se'n diu decret sinó **acord**.

Estructura: encapçalament (òrgan, número, data, expedient) -> **antecedents de fet** -> **fonaments de dret** -> «**RESOLC:**» amb punts numerats -> **peu de recursos** -> signatura de l'alcaldia i «dono fe» del secretari. El peu de recursos no és opcional: l'**art. 88.3 LPACAP** exigeix que la resolució expressi els recursos que hi caben, l'òrgan i el termini.

Els decrets es transcriuen al **Llibre de Resolucions** (art. 200 ROF i **art. 3.2.e) del RD 128/2018**), com a garantia d'autenticitat i integritat. A més, en **sis dies** des de l'adopció se n'ha de trametre còpia o extracte a l'Estat i a la Generalitat (**art. 196.3 ROF**).

Clau local: per l'**art. 52.2 LBRL**, les resolucions de l'alcaldia, del Ple i de la Junta de Govern Local **posen fi a la via administrativa**. Contra un decret d'alcaldia **no hi ha alçada**: reposició potestativa o contenciós. Va caure literalment al cas pràctic de Figueres.

3. La notificació

Notificar és **posar en coneixement de la persona interessada** un acte que afecta els seus drets. Sense notificació vàlida, l'acte no li és eficaç.

- **Termini per cursar-la:** **10 dies** des de la data en què s'ha dictat l'acte (art. 40.2).
- **Contingut:** text **íntegre** de la resolució, si posa fi o no a la via administrativa, recursos procedents, òrgan i termini.
 - Si té el text íntegre però li falta algun altre requisit és **defectuosa**: només fa efecte des que la persona actua demostrant que en coneix el contingut o interposa recurs (art. 40.3).
 - **Electrònica** (art. 43): per compareixença a la seu electrònica o a l'adreça electrònica habilitada única; practicada quan s'accedeix al contingut. Si és obligatòria o triada, s'entén **rebutjada als 10 dies naturals**

sense accedir-hi.

- **En paper** (art. 42): al domicili la pot recollir qualsevol persona **més gran de 14 anys** que s'identifiqui. Si no hi ha ningú, **2 intents**: el segon dins dels **3 dies** següents, en **hora diferent** (un abans i l'altre després de les **15 h**) i amb **3 hores** de marge.

- **Edictal** (art. 44): persona desconeguda, lloc ignorat o intents fallits -> anunci al **BOE**; facultativament també al DOGC/BOP i al tauler d'edictes.

La **publicació** (art. 45) fa els efectes de la notificació quan l'acte va dirigit a una pluralitat indeterminada de persones o forma part d'un **procés selectiu o de concurrència competitiva** -per exemple, les llistes d'admesos d'aquesta mateixa oposició.

4. La diligència

És el **certificat intern** de la casa: un document breu amb què un empleat públic fa constar que s'ha executat un tràmit o que s'ha produït un fet dins de l'expedient. No decideix res ni surt cap a fora: **deixa constància**. Fórmules: «**DILIGÈNCIA per fer constar que...**» o «**FAIG CONSTAR que...**», i acaba amb lloc, data, signatura i càrrec. Casos reals:

- **Diligència d'obertura** del Llibre d'Actes, signada pel secretari, amb el nombre de folis i la data d'inici de la transcripció (**art. 198 ROF**).

- **Diligència substitutòria de l'acta** quan la sessió no se celebra per falta d'assistents: hi consigna la causa i els noms dels concurrents i dels excusats (**art. 109.2 ROF**).

- **Diligència acreditativa** del resultat d'una publicació al tauler o a la seu electrònica (**art. 3.2.j) RD 128/2018**).

- Diligències de compulsa, de tancament de termini o de trasllat a un altre servei.

5. L'ofici

L'ofici és el document **monotemàtic i estrictament oficial** amb què es comuniquen continguts relacionats amb la tramitació d'un expedient. Pot ser **intern** (entre unitats o òrgans de l'Ajuntament) o **extern** (a una altra administració o a una persona).

Un sol assumpte per ofici, to institucional, verbs en primera persona («Us comunico que...», «Us tramet...», «Us requereixo perquè...») i sempre amb referència a l'expedient. **Estructura**: dades del destinatari -> salutació (opcional) -> cos -> comiat (opcional) -> signatura, càrrec, lloc i data.

Ofici vs. carta: l'ofici tracta un assumpte d'un expedient i és rigidament formal; la carta és personal i flexible. Si el contingut afecta drets dins d'un procediment: **ofici** o notificació. Si és cortesia: **carta**.

6. La sol·licitud (la instància)

És el document amb què una persona demana alguna cosa i, sovint, **inicia el procediment**. Contingut mínim de l'**art. 66.1 LPACAP**: a) nom i cognoms de la persona interessada i, si escau, de qui la representi; b) **mitjà electrònic** o lloc físic per a la notificació; c) **fets, raons i petició** amb tota claredat; d) lloc i data; e) signatura; f) òrgan a qui s'adreça i el seu **codi d'identificació**. En el model català es tradueix en dos blocs: «**EXPOSO:**» i «**SOL·LICITO:**».

- Si no reuneix els requisits, es requereix l'esmena en **10 dies** amb advertiment de **desistiment**; ampliable fins a **5 dies** més, però **mai en processos selectius o de concurrència competitiva** (art. 68.1

i 68.2).

- La persona pot exigir un **rebut** amb data i hora de presentació (art. 66.3).
- Els models són **voluntaris**, tret que l'Administració n'estableixi expressament d'específics per a un procediment: llavors són **obligatoris** (art. 66.6).
- **Persones jurídiques**, entitats sense personalitat, professionals col·legiats, els seus representants i els empleats públics estan **obligats** a relacionar-se electrònicament (art. 14.2). Si presenten en paper se'ls requereix l'esmena i **val la data de l'esmena** (art. 68.4).
- Llocs de presentació (art. 16.4): registre electrònic, **Correus**, consolats i **oficines d'assistència en matèria de registres**.

7. L'informe

És un document **de judici**: no decideix, il·lustra. El tècnic o el jurista exposen els fets i la normativa i acaben amb una conclusió o proposta. Es classifica en **preceptiu** (una norma l'exigeix) o **facultatiu**, i en **vinculant** (obliga qui resol) o **no vinculant**.

Regla d'or (art. 80.1 LPACAP): tret de disposició expressa en contra, els informes són **facultatius i no vinculants**. Cau moltíssim.

- **Termini d'emissió: 10 dies**, llevat que una disposició o els terminis del procediment n'exigeixin un altre (art. 80.2).
- Si no s'emet a temps es continua el procediment; si era **preceptiu**, es pot **suspendre** el termini màxim per resoldre (art. 80.3). Un informe fora de termini es pot no tenir en compte.
- En **responsabilitat patrimonial** és preceptiu l'informe del servei causant en un màxim de **10 dies**, i cal **dictamen** de l'òrgan consultiu si la indemnització reclamada és **igual o superior a 50.000 ?**, emès en **2 mesos** (art. 81).
- A Catalunya, la **Llei 26/2010** fixa **10 dies** per a informes i dictàmens i **15 dies** per a l'informe jurídic en l'elaboració de disposicions reglamentàries (arts. 62.3 i 65.2).
- **A l'Ajuntament**, l'informe del secretari és **preceptiu** en els casos de l'**art. 3.3 del RD 128/2018**: ordenances i reglaments, assumptes que exigeixin **majoria absoluta** o qualificada, revisió d'ofici, aprovació i modificació de la **relació de llocs de treball**, planejament urbanístic, i quan ho demani **un terç dels membres** de la corporació o ho ordeni l'alcaldia.

8. L'acta

Recull **què ha passat en una sessió** d'un òrgan col·legiat. La redacta i l'autoritza el **secretari o secretària**, que té la **fe pública** (art. 16.2 de la Llei 40/2015 i art. 3.1 del RD 128/2018).

Contingut obligatori a l'àmbit local (art. 109.1 ROF) - deu lletres, i solen preguntar-ne alguna: a) lloc (municipi i local); b) dia, mes i any; c) hora en què comença; d) nom del president, dels membres presents, dels absents excusats i dels que falten sense excusa; e) caràcter **ordinari o extraordinari** i si és en **primera o segona convocatòria**; f) assistència del secretari i presència de l'interventor si hi concorre; g) assumptes i **opinions sintetitzades** dels grups que hagin intervingut; h) votacions -en les nominals, el sentit del vot de cadascú; en les ordinàries, el nombre d'**afirmatius, negatius i abstencions**-; i) **part dispositiva** dels acords; j) hora en què el president aixeca la sessió.

- S'aprova **en la mateixa sessió o en la immediata següent** (art. 18.2 Llei 40/2015). Un cop aprovada, es transcriu al **Llibre d'Actes** amb les signatures de l'**alcalde i del secretari** (art. 110.2 ROF).

- El **Llibre d'Actes és «instrument públic solemne»** (art. 198 ROF) i el custodia el secretari a la casa consistorial, **sense que en pugui sortir per cap motiu** (art. 203 ROF).
- El secretari ha de **publicar l'acta a la seu electrònica**, respectant la protecció de dades (art. 3.2.d) RD 128/2018).
- Els membres discrepants poden formular **vot particular per escrit en 2 dies** (art. 19.5 Llei 40/2015).

9. El certificat

És el document mitjançant el qual una persona legalment autoritzada **fa constar oficialment per escrit** un fet, una dada o un acord que consta als arxius de la casa.

- **Qui el signa:** sempre el **secretari o secretària**, tret de precepte exprés en contra (**art. 204 ROF**, art. 3.2.f) RD 128/2018).
- **Com:** per **ordre de l'alcaldia i amb el seu «vistiplau»**, que significa que qui el signa està en exercici del càrrec i que la signatura és autèntica, amb el segell de la corporació (**art. 205 ROF**).
- **Abans d'aprovar l'acta?** Sí: l'**art. 206 ROF** ho permet sempre que s'hi faci l'advertiment i **«a reserva dels termes que resultin de l'aprovació de l'acta corresponent»**. Aquesta fórmula literal és or per a l'examen.
- **Qui el pot demanar:** qui acrediti un **interès legítim** (art. 17.7 Llei 40/2015); i l'**art. 207 ROF** reconeix a tots els ciutadans el dret a obtenir còpies i certificacions dels acords i dels seus antecedents.
- **Estructura:** identificació de qui certifica i del càrrec -> **«CERTIFICO:»** -> els fets en paràgrafs separats -> **«I, perquè consti, expedeixo aquest certificat»** -> vistiplau, lloc i data.

No confonguis: el **certificat** surt cap a fora i el signa el secretari amb vistiplau; la **diligència** es queda dins de l'expedient. I la **còpia autèntica** (art. 27) no certifica un fet: reproduceix un document, s'expedeix en **15 dies** des que la sol·licitud entra al registre i té la **mateixa validesa que l'original**.

10. La carta

És el document de **comunicació interpersonal** entre un càrrec o una unitat i una altra persona. No incorpora cap acte administratiu: serveix per acompanyar, felicitar, agrair, invitar o traslladar informació de cortesia.

Estructura: dades del destinatari -> **salutació** («Benvolgut senyor,») -> cos amb presentació, desenvolupament i conclusió -> **comiat** («Ben cordialment,») -> signatura, càrrec, lloc i data. Té un to més proper que l'ofici. Si el contingut ha de produir efectes jurídics, la carta **no serveix**: cal ofici o notificació.

11. La citació

És el document amb què l'Administració **convoca una persona concreta a comparèixer** en un lloc, dia i hora determinats: una inspecció, una prova d'oposició, la ratificació d'una denúncia. L'**art. 19 LPACAP** és curt i cau molt:

1. La compareixença davant les oficines públiques -presencial o electrònica- **només és obligatòria quan ho prevegi una norma amb rang de llei**.
2. La citació ha de fer constar **expressament** lloc, data, hora, mitjans disponibles, **objecte** de la compareixença i **efectes de no atendre-la**.
3. L'Administració ha de lliurar **certificació acreditativa de la compareixença** si la persona la demana.

Citació ? convocatòria. La citació s'adreça a **una persona determinada** perquè comparegui; la convocatòria, als **membres d'un òrgan col·legiat** perquè es reuneixin sobre un ordre del dia.

12. La convocatòria de reunió

Crida els membres d'un òrgan col·legiat a una sessió. Ha de contenir òrgan, caràcter (**ordinari / extraordinari / extraordinari urgent**), data, hora, lloc o sistema de connexió, **ordre del dia** numerat i la documentació dels assumptes.

A l'Ajuntament de Figueres, que té 49.689 habitants (padró oficial a 1/1/2025) i 21 regidors:

| Qüestió | Regla | Norma |

|---|---|---|

| Qui convoca el Ple | L'alcaldia; les extraordinàries han de ser **motivades** | art. 80.1 ROF |

| Antelació mínima | **2 dies hàbils** (excepte extraordinàries urgents, que el Ple ha de ratificar) | art. 46.2.b LBRL |

| Ple ordinari | **Cada mes** en municipis de **més de 20.000 habitants** -> Figueres, mensual | art. 46.2.a LBRL |

| Ple extraordinari a petició | El demana **una quarta part** dels membres; no es pot demorar més de **15 dies hàbils** | art. 46.2.a LBRL |

| Quòrum de constitució | **Un terç** del nombre legal, mai menys de **3**, més president i secretari, tota la sessió | art. 46.2.c LBRL |

| Documentació | A disposició dels regidors a la Secretaria **des del mateix dia de la convocatòria** | art. 46.2.b LBRL |

Regla que cau sempre (art. 17.4 Llei 40/2015): no es pot deliberar ni acordar cap assumpte **que no figuri a l'ordre del dia**, llevat que hi siguin **tots** els membres i es declari la urgència pel **vot favorable de la majoria**.

Els òrgans col·legiats es poden constituir i reunir **a distància** per videoconferència o mitjans equivalents (art. 17.1). Per als de l'Administració General de l'Estat, l'antelació mínima és de **2 dies** (art. 19.3.a Llei 40/2015).

13. El recurs

És el document amb què la persona interessada **impugna un acte davant la mateixa Administració** abans d'anar al jutjat. És un document de la ciutadania, però el tramites tu.

Contra què (art. 112.1): resolucions i **actes de tràmit qualificats** -els que decideixen el fons, impedeixen continuar el procediment, produeixen indefensió o perjudici irreparable-. Contra les **disposicions generals** (una ordenança) **no hi ha recurs administratiu**.

Contingut de l'escrit (art. 115.1): nom i identificació de qui recorre; **acte que es recorre i raó de la impugnació**; lloc, data, signatura i mitjà per a notificacions; òrgan a qui s'adreça i el seu codi. Si s'equivoca de nom del recurs **no passa res**: es tramita pel que realment és (art. 115.2).

| Recurs | Contra què | Interposició | Resolució | Silenci |

|---|---|---|---|---|

| **Alçada** (arts. 121-122) | Actes que **no** posen fi a la via administrativa; davant el superior jeràrquic | **1 mes** si és exprés; sense termini si és presumpte | **3 mesos** | Desestimatori |

| **Reposició** (arts. 123-124) | Actes que **sí** posen fi a la via administrativa; **potestatiu**, davant el mateix

òrgan | **1 mes** si és exprés; sense termini si és presumpte | **1 mes** | Desestimatori |
| **Extraordinari de revisió** (art. 125) | Actes **ferms**, per 4 causes taxades | **4 anys** (error de fet) o **3 mesos** (altres) | **3 mesos** | Desestimatori |

Clau de Figueres: com que els actes de l'alcaldia, del Ple i de la Junta de Govern Local **posen fi a la via administrativa** (art. 52.2 LBRL), contra un decret municipal hi cap **reposició potestativa** o **contenciós directe**. Si en un cas pràctic contestes «alçada», et resten punts.

Terminis del **contenciós administratiu** (art. 46 de la Llei 29/1998): **2 mesos** des de la notificació de l'acte exprés i **6 mesos** si és presumpte.

Glossari

- **LPACAP:** Llei 39/2015, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.
- **LRJSP:** Llei 40/2015, de règim jurídic del sector públic; regula els òrgans col·legiats.
- **LBRL:** Llei 7/1985, reguladora de les bases del règim local.
- **ROF:** Reial decret 2568/1986, reglament d'organització i funcionament de les entitats locals.
- **Fe pública:** potestat del secretari per donar valor oficial i autèntic al que consta als documents de la corporació.
- **Vistiplau:** signatura de l'alcaldia en un certificat que acredita que qui el signa està en exercici del càrrec.
- **Acte de tràmit qualificat:** acte intermedi que, excepcionalment, es pot recórrer perquè decideix el fons o impedeix continuar.
- **Preceptiu:** que una norma obliga a demanar-lo. **Vinculant:** que obliga a fer-ne cas.
- **Còpia autèntica:** reproducció d'un document feta per l'òrgan competent, amb la mateixa validesa que l'original.
- **Posar fi a la via administrativa:** que ja no hi ha superior a qui recórrer dins de l'Administració.
- **Part dispositiva:** el tros de la resolució on hi ha la decisió, no els motius.

Els punts que cauen a l'examen

1. **Document públic administratiu** = el **vàlidament emès** per un òrgan de l'Administració; **5 requisits** del document electrònic (art. 26).
2. **Notificació:** **10 dies** des que es dicta l'acte per cursar-la, amb text íntegre, si posa fi a la via administrativa, recursos, òrgan i termini (art. 40.2).
3. **Notificació electrònica:** **rebutjada als 10 dies naturals** sense accedir-hi (art. 43.2).
4. **Notificació en paper:** la recull qui tingui **més de 14 anys; 2 intents**, el segon dins de **3 dies**, en hora diferent (un abans i un després de les **15 h**) i amb **3 hores** de marge (art. 42.2).
5. **Informes:** **facultatius i no vinculants** si no diu el contrari; emissió en **10 dies** (art. 80).
6. **Responsabilitat patrimonial:** informe del servei en **10 dies**; dictamen preceptiu si la reclamació és **50.000 ?**, emès en **2 mesos** (art. 81).
7. **Esmena de la sol·licitud:** **10 dies**, ampliables **5** (mai en concurrència competitiva); si no s'esmena, **desistiment** (art. 68).
8. **Còpia autèntica:** **15 dies** des que la sol·licitud entra al registre (art. 27.4).
9. **Certificats:** els expedeix **sempre el secretari** (art. 204 ROF), per ordre del president i amb el seu **vistiplau** (art. 205), i abans d'aprovar l'acta **«a reserva dels termes que resultin de l'aprovació de**

l'acta» (art. 206).

10. **Acta:** contingut de l'**art. 109.1 ROF** (deu lletres); s'aprova a la mateixa sessió o a la següent; al Llibre d'Actes amb signatura de l'**alcalde i el secretari** (art. 110.2). **Vot particular per escrit: 2 dies.**

11. **Convocatòria del Ple: 2 dies hàbils** d'antelació. Quòrum: **un terç**, mai menys de **3**. Ple ordinari **mensual** en municipis de **més de 20.000 habitants** -> Figueres (art. 46.2 LBRL).

12. **Fora de l'ordre del dia** només si hi són **tots** els membres i s'aprova la urgència per **majoria** (art. 17.4 Llei 40/2015).

13. **Citació** (art. 19): compareixença obligatòria només si ho diu una **lleí**; ha d'indicar lloc, data, hora, objecte i **efectes de no comparèixer**.

14. **Recursos:** alçada **1 mes / 3 mesos**; reposició **1 mes / 1 mes**; revisió **4 anys o 3 mesos / 3 mesos**. En l'àmbit local, decrets i acords **posen fi a la via administrativa** (art. 52.2 LBRL) -> **reposició, mai alçada**.

15. **Contenciós: 2 mesos** (acte exprés), **6 mesos** (silenci), art. 46 de la Llei 29/1998.

Resum exprés

Tot el procediment es documenta, i cada document té nom, forma i efectes propis.

L'art. 26 de la Llei 39/2015 defineix el document públic administratiu com el vàlidament emès per un òrgan de l'Administració, avui electrònic i amb metadades, referència temporal i signatura. S'agrupen en expedients (art. 70): electrònics, foliats i amb índex.

Cinc famílies: **decisió** (decret, acord), **transmissió** (notificació, ofici, carta, citació, convocatòria), **constància** (acta, certificat, diligència), **judici** (informe, dictamen, proposta) i **de la ciutadania** (sol·licitud, al·legacions, recurs).

El **decret** és la resolució de l'alcaldia: fets, fonaments, «RESOLC» i peu de recursos; va al Llibre de Resolucions i posa fi a la via administrativa.

La **notificació** es cursa en 10 dies amb text íntegre i peu de recursos; l'electrònica es rebutja als 10 dies naturals i la de paper té dos intents.

La **diligència** deixa constància interna d'un tràmit («FAIG CONSTAR que»). L'**ofici** comunica un únic assumpte d'un expedient; la **carta** és cortesia i no produeix efectes jurídics.

La **sol·licitud** conté els sis punts de l'art. 66.1 i s'esmena en 10 dies. L'**informe** és de judici, facultatiu i no vinculant per defecte, i s'emet en 10 dies.

L'**acta** la fa el secretari amb el contingut de l'art. 109 ROF i s'aprova a la mateixa sessió o a la següent. El **certificat** el signa el secretari amb el vistiplau de l'alcaldia i pot avançar-se a l'acta amb la reserva de l'art. 206 ROF.

La **citació** crida una persona a comparèixer i n'ha d'advertir els efectes; la **convocatòria** crida l'òrgan col·legiat, amb 2 dies hàbils d'antelació al Ple i sense poder tractar res fora de l'ordre del dia.

El **recurs** impugna un acte: a Figueres, contra decrets i acords municipals, reposició potestativa (1 mes) o contenciós (2 mesos), mai alçada.

Autoavaluació

<details><summary>1. Quin termini té l'Administració per cursar una notificació i des de quan es compta?</summary>Deu dies a partir de la data en què l'acte s'ha dictat (art. 40.2). Ha de contenir el text íntegre de la resolució, si posa fi o no a la via administrativa, els recursos, l'òrgan i el termini.</details>

<details><summary>2. Quan s'entén rebutjada una notificació electrònica obligatòria?</summary>Quan

han passat deu dies naturals des de la posada a disposició sense accedir al contingut (art. 43.2). Es dona el tràmit per efectuat i el procediment continua.</details>

<details><summary>3. Qui pot signar un certificat a l'Ajuntament i amb quin requisit addicional?</summary>El secretari o secretària, sempre, tret de precepte exprés en contra (art. 204 ROF). S'expedeix per ordre de l'alcaldia i amb el seu vistiplau, que acredita que qui el signa està en exercici del càrrec i que la signatura és autèntica (art. 205 ROF).</details>

<details><summary>4. Es pot certificar un acord del Ple abans que s'aprovi l'acta?</summary>Sí. L'art. 206 del ROF ho permet sempre que s'hi faci l'avertiment i «a reserva dels termes que resultin de l'aprovació de l'acta corresponent».</details>

<details><summary>5. Diferència entre diligència i certificat.</summary>La diligència és interna, acredita l'execució d'un tràmit dins de l'expedient i comença amb «DILIGÈNCIA per fer constar que» o «FAIG CONSTAR que». El certificat surt cap a fora, el signa el secretari amb el vistiplau de l'alcaldia, comença amb «CERTIFICO:» i acredita un fet o acord davant de tercers.</details>

<details><summary>6. Amb quina antelació s'ha de convocar un Ple ordinari i cada quan se'n fa a Figueres?</summary>Amb un mínim de dos dies hàbils (art. 46.2.b LBRL i art. 80.4 ROF). Com que Figueres té més de 20.000 habitants, el Ple ordinari s'ha de fer com a mínim cada mes (art. 46.2.a LBRL).</details>

<details><summary>7. Es pot votar un assumpte que no consti a l'ordre del dia?</summary>Només si hi són presents tots els membres de l'òrgan col·legiat i la urgència es declara pel vot favorable de la majoria (art. 17.4 de la Llei 40/2015).</details>

<details><summary>8. Els informes són vinculants?</summary>No, per regla general: l'art. 80.1 diu que, tret de disposició expressa en contra, són facultatius i no vinculants. El termini per emetre'ls és de deu dies.</details>

<details><summary>9. Què passa si una sol·licitud no reuneix els requisits de l'art. 66?</summary>Es requereix la persona perquè l'esmeni en deu dies, amb advertiment que si no ho fa se la tindrà per desistida, amb resolució expressa prèvia. Ampliable fins a cinc dies més, però mai en procediments selectius o de concurrència competitiva (art. 68).</details>

<details><summary>10. Contra un decret de l'Alcaldia de Figueres, quins recursos hi caben i en quin termini?</summary>Com que els actes de l'alcaldia posen fi a la via administrativa (art. 52.2 LBRL), hi cap reposició potestativa davant el mateix òrgan en un mes si l'acte és exprés (arts. 123-124), o directament contenciós administratiu en dos mesos (art. 46 de la Llei 29/1998). Alçada, no.</details>

<details><summary>11. Què ha de constar obligatòriament en una citació?</summary>Lloc, data, hora, mitjans disponibles, objecte de la compareixença i efectes de no atendre-la (art. 19.2). Comparèixer només és obligatori si ho preveu una norma amb rang de llei.</details>

10**TEMA**

Tema 10. Estatut Bàsic de l'Empleat Públic: Classes, règim jurídic i estructura del personal al servei de les administracions públiques. Plantilla de personal: contingut, aprovació i modificació.

Introducció: aquest tema explica què seràs tu i què podràs signar

El dia que aprovis seràs **funcionari de carrera**, escala d'**administració general**, subescala **auxiliar**, subgrup **C2**. Cada paraula ve d'una norma i totes són en aquest tema. La companya del costat pot ser interina, la del fons laboral, i el noi que porta la carpeta de l'alcalde, personal eventual. Tots cobren de l'Ajuntament, però **no hi entren igual, no en surten igual i no poden fer les mateixes coses**.

Té conseqüències pràctiques: hi ha actes que **només** pot fer un funcionari de carrera (els que impliquen potestats públiques), no es pot cobrir cap lloc que no consti a la **plantilla** i no es pot nomenar cap interí per a una plaça que no sigui a l'**oferta d'ocupació pública**.

La norma bàsica és el **Text refós de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic (TREBEP)**, aprovat pel **RDL 5/2015, de 30 d'octubre**. Com que és una plaça d'un ajuntament català, a sobre s'hi apilen la **Llei 7/1985 (LBRL)**, el **RDL 781/1986 (TRRL)**, el **Decret legislatiu 2/2003 (TRLMRLC)** i el **Decret 214/1990**.

Truc de partida: el TREBEP diu **qui** és cadascú. La normativa local i catalana diu **com** es documenta i s'aprova: plantilla, relació de llocs i oferta.

1. L'EBEP: què és, d'on surt i a qui s'aplica

Va néixer com a **Llei 7/2007, de 12 d'abril**; el 2015 es va refondre en el **RDL 5/2015**. Text refós vol dir que no és una llei nova: és la reunió ordenada, en un sol document, de lleis que ja existien.

Àmbit (art. 2): Administració General de l'Estat; comunitats autònomes i ciutats de Ceuta i Melilla; **entitats locals**; organismes públics i entitats de dret públic que en depenguin; universitats públiques. Per al personal no inclòs és **supletori** (art. 2.5).

Article 3, la clau local: el personal funcionari de les entitats locals es regeix per la legislació estatal -de la qual forma part el TREBEP- i **per la de les comunitats autònomes**, amb respecte a l'autonomia local. La **polícia local** també s'hi regeix, excepte en allò que li reservi la Llei orgànica 2/1986. Hi ha personal amb **legislació específica pròpia** (art. 4) -jutges, fiscals, militars, forces i cossos de seguretat, personal de les Corts- al qual el TREBEP només s'aplica directament si la seva norma ho diu.

2. Classes de personal al servei de les administracions públiques

L'**article 8** defineix l'empleat públic -«qui exerceix funcions retribuïdes a les administracions públiques al servei dels interessos generals»- i el classifica en **quatre classes**:

| Classe | Vincle | Entrada | Sortida |

|---|---|---|---|

| **Funcionari de carrera** (art. 9) | Nomenament legal, relació **estatutària**, serveis **permanents** | Procés selectiu | Inamovible; causes taxades |

| **Funcionari interí** (art. 10) | Nomenament **temporal** per necessitat i urgència justificades | Procés públic i àgil | Causes de l'art. 10.3 |

| **Personal laboral** (art. 11) | **Contracte escrit**: fix, per temps indefinit o temporal | Convocatòria pública | Legislació laboral |

| **Personal eventual** (art. 12) | **Confiança o assessorament especial**, no permanent | Nomenament **lliure** | Cessament **lliure**; cessa amb l'autoritat |

Relació estatutària: els drets i deures no es negocien en un contracte, els fixa la llei.

Reserva de funcions (art. 9.2): les funcions que impliquin participació directa o indirecta en **potestats públiques** o en la salvaguarda dels interessos generals corresponen **exclusivament als funcionaris**. La LBRL ho repeteix (**arts. 92.2 i 92.3**) i hi afegeix que, amb caràcter general, els llocs de l'Administració local i dels seus organismes autònoms els han d'exercir **funcionaris**.

2.1. Interins: els quatre supòsits i els seus terminis

| Supòsit (art. 10.1) | Termini màxim |

|---|---|

| a) Plaça **vacant** no cobrible amb funcionari de carrera | **3 anys** |

| b) **Substitució transitòria** del titular | El temps estrictament necessari |

| c) **Programes de caràcter temporal** | **3 anys + 12 mesos** d'ampliació |

| d) **Excés o acumulació de tasques** | **9 mesos dins de 18 mesos** |

Passats els **tres anys** en el cas de la vacant, s'acaba la interinitat i la plaça només la pot ocupar un funcionari de carrera, llevat que el procés quedi desert (art. 10.4); si la convocatòria s'ha publicat **dins d'aquests tres anys**, l'interí segueix fins que es resolgui, sense compensació. L'article 10.3 obliga a formalitzar **d'ofici** el cessament per: cobertura reglada per funcionari de carrera, **supressió o amortització** del lloc, fi del termini del nomenament o fi de la causa.

Molt preguntat: la **Llei 20/2021, de 28 de desembre**, va reescriure l'article 10 i va afegir la **DA 17a**: incomplir els terminis màxims de temporalitat és **nul de ple dret** i dona dret a **20 dies de retribucions fixes per any de servei, màxim 12 mensualitats**. Fixa també l'objectiu de temporalitat **per sota del 8%** de les places estructurals, amb convocatòries publicades abans del **31-12-2022** i resoltes abans del **31-12-2024**, per **concurs oposició** amb un **40%** de la puntuació a la fase de concurs.

2.2. Personal eventual

Fa **només** funcions de confiança o assessorament especial. Dues regles clau: **no és mèrit** per accedir a la funció pública ni per promocionar (arts. 12.4 TREBEP i 176.4 TRRL), i els seus llocs **han de figurar a la plantilla** (art. 176.2 TRRL). Segons l'**article 104 LBRL**, el **nombre, les característiques i les retribucions** els fixa el **Ple a l'inici del mandat** i només es modifiquen amb els **pressupostos anuals**; el nomenament i el cessament els fa lliurement l'**alcalde** i es publiquen al **BOP**.

Sostres per població (**art. 104 bis LBRL**):

| Població | Màxim d'eventuals |

|---|---|

2.000 - 5.000 hab.	1, excepcionalment, si no hi ha regidors amb dedicació exclusiva
Més de 5.000 fins a 10.000	**1**
Més de 10.000 fins a 20.000	**2**
Més de 20.000 fins a 50.000	**7**
Més de 50.000 fins a 75.000	**Meitat** dels regidors
Més de 75.000 fins a 500.000	**Nombre** de regidors
Més de 500.000	**0,7%** dels llocs de la plantilla

Figueres, amb uns **49.689 habitants**, és al tram de 20.001 a 50.000: com a màxim **7** eventuals. Cal publicar-ne **semestralment** el nombre al BOP i a la seu electrònica, i l'alcalde n'informa el Ple **trimestralment**.

2.3. Personal directiu i versió catalana

L'article 13 preveu el **personal directiu professional**: designació per **mèrit, capacitat i idoneïtat** amb publicitat i concurrència, **avaluació** per eficàcia i eficiència, condicions d'ocupació **fora de la negociació col·lectiva** i, si és laboral, relació especial d'**alta direcció**.

L'article 282 TRLMRLC diu que a Catalunya el personal local el formen **funcionaris de carrera, personal interí, laboral i eventual**; alguns funcionaris poden ser **amb habilitació nacional** i el **laboral pot ser permanent o no permanent**. (L'article 89 LBRL, més antic, parla només de funcionaris de carrera, contractats laborals i eventuals.)

3. Règim jurídic: quina norma mana en cada cas

| Nivell | Norma | Contingut |

|---|---|---|

| Bàsic (funció pública) | **TREBEP, RDL 5/2015** | Classes, drets i deures, accés, carrera, disciplinari |

| Bàsic (règim local) | **LBRL 7/1985**, arts. 89-104 bis | Personal local, plantilla, RLT, oferta, habilitats nacionals |

| Desplegament estatal | **TRRL, RDL 781/1986**, arts. 126-129 i 167-177 | Plantilles, oferta, escales i subescales |

| Autonòmic | **TRLMRLC, DL 2/2003**, arts. 282-291 | Classificació, plantilla i RLT, oferta, selecció, català |

| Reglamentari català | **Decret 214/1990** | Contingut, aprovació, publicació i modificació de plantilla i RLT |

- **Personal laboral (art. 7 TREBEP)**: legislació laboral i convenis, **més** els preceptes del TREBEP que ho diguin. Excepció: en permisos de **naixement, adopció, progenitor diferent de la mare biològica, lactància i parental** se li aplica el TREBEP, no l'Estatut dels Treballadors.

- **Habilitació de caràcter nacional (art. 92 bis LBRL)**: són funcions necessàries a **totes** les corporacions la **Secretaria** (fe pública i assessorament legal preceptiu) i el **control i fiscalització interna** de la gestió econòmicofinancera, la comptabilitat, la tresoreria i la recaptació. Subescales: **Secretaria, Intervenció-tresoreria i Secretaria-intervenció**; les dues primeres amb categoria d'**entrada i superior**. Provisió normal per **concurs d'àmbit estatal**: mèrits generals mínim **80%**, autonòmics fins al **15%**, de la corporació fins al **5%**.

- **Català**: l'article 287.2 TRLMRLC exigeix acreditar el coneixement del **català**, oral i escrit, en el grau adequat a la plaça. Les convocatòries es publiquen al **BOP i al DOGC** i el **Ple** aprova les bases (art. 286).

4. Estructura del personal: grups, cossos, escales i subescales

Grups de classificació (art. 76), segons la titulació exigida:

| Grup | Titulació |

---|---

| **A1 i A2** | Títol universitari de **grau** |

| **B** | Títol de **tècnic superior** |

| **C1** | **Batxiller** o **tècnic** |

| **C2** | **Graduat en ESO** |

| Agrupacions professionals (**DA 6a**) | **Cap titulació** del sistema educatiu |

Equivalències (DT 3a), que encara surten en documents antics: **A->A1**, **B->A2**, **C->C1**, **D->C2**, **E->agrupacions professionals**. Els del subgrup **C1** amb titulació poden promocionar al grup **A** sense passar pel **B**. El **personal laboral** no fa servir aquests grups: es classifica **segons la legislació laboral** (art. 77).

Cossos i escales (art. 75): agrupen funcionaris amb competències i coneixements comuns acreditats en un procés selectiu i es **creen, modifiquen i suprimeixen per llei**.

Escales locals (art. 167 TRRL). Els funcionaris locals **sense** habilitació nacional s'integren en dues escales:

| Escala | Subescales |

---|---

| **Administració General** | Tècnica, de gestió, **administrativa**, **auxiliar**, subalterna |

| **Administració Especial** | Tècnica (superiors, mitjans i auxiliars) i **de serveis especials** |

Dins de **serveis especials** (art. 172): **policia local**, **extinció d'incendis**, **comeses especials**, **personal d'oficis** i **agents forestals i mediambientals**.

L'**article 169 TRRL** reserva els llocs predominantment **burocràtics** a l'Administració General: la subescala **administrativa** fa tasques **de tràmit i col·laboració** i la **auxiliar**, despatx de correspondència, càlcul senzill, maneig de màquines i arxiu (avui: registre, atenció al públic, tramitació electrònica i arxiu). Reserva a **promoció interna el 50%** de les places d'administratiu per a auxiliars amb titulació i **cinc anys** de serveis. Les escales concretes les crea **cada corporació** (arts. 167.4 TRRL i 287.1 TRLMRLC).

5. Els instruments d'ordenació: planificació, RLT i oferta

Planificació de recursos humans (art. 69). Busca eficàcia en els serveis i eficiència en els recursos mitjançant la dimensió adequada dels efectius; es concreta en **plans d'ordenació** (anàlisi de necessitats, mobilitat, promoció interna, formació i previsió d'incorporacions).

Relació de llocs de treball (RLT). Contingut mínim (**art. 74 TREBEP**): **denominació**, **grup de classificació**, **cos o escala**, **sistema de provisió** i **retribucions complementàries**; són **públiques**. El **Decret 214/1990** hi afegeix, per a cada lloc: enquadrament orgànic, característiques i funcions, requisits, **complement de destinació i nivell** (un dels **trenta**), complement específic si escau i forma de provisió (arts. 30.2 i 31.2). L'aprova el **Ple** (art. 32.1). L'article **283.3 TRLMRLC** permet **excepcionalment** llocs **polivalents**.

Oferta d'ocupació pública (art. 70). Recull les necessitats de nou ingrés **amb assignació pressupostària** i obliga a convocar les places compromeses **i fins a un 10% adicional**; s'ha d'executar en **tres anys improrrogables**; s'aprova **anualment** i es publica al diari oficial. A l'àmbit local (**art. 128 TRRL**), s'aprova i publica **dins d'un mes des de l'aprovació del pressupost**, i **no es pot nomenar interí per a places no incloses a l'oferta**, llevat de vacants produïdes després.

No els confonguis: la **plantilla** compta **places i diners**; la **RLT** descriu **llocs i funcions**; l'**oferta** diu què es **convoca** aquest any.

6. La plantilla de personal: contingut

La plantilla és la relació de **totes les places dotades pressupostàriament**, ordenades i classificades: quantes places tenim, de quin tipus i quantes n'hi ha de buides.

Article 90.1 LBRL: ha de **comprendre tots els llocs reservats a funcionaris, personal laboral i eventual** i respondre als principis de **racionalitat, economia i eficiència**, sense que les despeses de personal superin els límits fixats amb caràcter general. L'**article 126.1 TRRL** hi afegeix que hi han de constar **degudament classificats**, amb els **antecedents, estudis i documents** que acreditin aquests principis.

Article 25 del Decret 214/1990 (el contingut concret a Catalunya): relació detallada per **cossos, escales, subescales, classes i categories**, indicant la **denominació** de les places, el **nombre de places**, el **nombre de vacants** i el **grup** segons la titulació exigida per a l'ingrés.

Avís: aquest article encara enumera els grups **A, B, C, D i E** perquè és de 1990. Llegeix-los amb la **DT 3a del TREBEP**: si a l'examen surt «grup D», parlen del que ara és **C2**.

7. La plantilla de personal: aprovació i publicació

Qui i quan. L'aprova **cada corporació, anualment, a través del pressupost** (arts. 90.1 LBRL, 126.1 TRRL i 283.1 TRLMRLC). L'**article 26 del Decret 214/1990** és el més explícit: **en la mateixa sessió en què s'aprova el pressupost**, i un exemplar de la plantilla -amb el total de retribucions que se'n dedueixen- i de la relació de llocs és **un dels documents que integren el pressupost**. L'òrgan és el **Ple** (arts. 129.3.a TRRL i 28.1 i 32.1 del Decret 214/1990): si va dins del pressupost, l'aprova qui aprova el pressupost.

| Tràmit posterior | Termini | Norma |

|---|---|---|

| Còpia de plantilla i RLT a l'Estat i a la comunitat autònoma | **30 dies** | Art. 127 TRRL |

| Còpia al departament competent de la Generalitat | **30 dies** | Art. 283.4 TRLMRLC |

| Publicació **íntegra** al **BOP** i al **DOGC** | **30 dies** | Arts. 28.1 Decret 214/1990 i 283.4 TRLMRLC |

| Publicació al BOP amb el **resum del pressupost** | - | Art. 127 TRRL |

| Comunicació d'acords sobre plantilles, RLT i escales | **30 dies** des de l'endemà | Art. 129.3 TRRL |

Mnemotècnia: aquí **tot són trenta dies**. L'única excepció de calendari és l'**oferta d'ocupació pública: un mes** des de l'aprovació del pressupost.

8. La plantilla de personal: modificació

Ampliació (art. 126.2 TRRL). Només **dos supòsits**: **a)** que l'increment de despesa quedi **compensat** amb la reducció d'altres unitats o capítols de despeses corrents no ampliables; **b)** que l'increment de dotacions sigui conseqüència de l'**establiment o ampliació de serveis obligatoris** imposats per disposicions legals.

Modificació a Catalunya (art. 27.1 Decret 214/1990). Després d'aprovar el pressupost i durant l'any de vigència: per **establir nous serveis**; per **ampliar, suprimir o millorar** els existents quan no admetin demora per a l'exercici següent; o per **criteris d'organització administrativa interna**.

Tramitació. L'article 126.3 TRRL és taxatiu: la modificació durant la vigència del pressupost **requereix els tràmits establerts per modificar-lo**. L'article 27.2 del Decret 214/1990 ho matisa: si la despesa **no es pot compensar** amb reduccions ni amb consignacions de llocs vacants que no es pensin proveir aquell exercici, cal aprovar l'**expedient de modificació de crèdits**. Per a les places d'**eventual**, l'article 104.1 LBRL: el Ple ho fixa a l'inici del mandat i només es modifica amb els **pressupostos anuals**.

Publicació. L'article 28.2 del Decret 214/1990: **no cal publicar tota la plantilla**, només l'**abast concret de la modificació**. La modificació de la **RLT** l'aprova també el **Ple** (art. 32.1), justificada amb una **memòria** (art. 31.3).

Truc d'examen: «ampliar» -> art. 126.2 TRRL. «Modificar durant l'any» -> arts. 126.3 TRRL i 27 del Decret 214/1990. «Publicar la modificació» -> només l'**abast concret**.

Glossari

- **TREBEP:** Text refós de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic (RDL 5/2015), norma bàsica de funció pública.
- **Text refós:** reunió ordenada, en un sol document, de lleis que ja existien.
- **Relació estatutària:** vincle del funcionari fixat per llei, no per contracte.
- **Funcionari de carrera:** nomenat legalment per a serveis permanents; inamovible en la seva condició.
- **Funcionari interí:** nomenat temporalment per necessitat i urgència, en un dels quatre supòsits de l'art. 10.
- **Personal laboral:** vinculat per contracte de treball escrit; fix, indefinit o temporal.
- **Personal eventual:** nomenat i cessat lliurement per a funcions de confiança o assessorament especial.
- **Personal directiu professional:** exerceix funcions directives; designat per mèrit i capacitat i avaluat pels resultats.
- **Habilitació de caràcter nacional:** escala estatal de funcionaris locals que fan Secretaria i control i fiscalització interna.
- **Escala d'Administració General:** la dels llocs burocràtics comuns; **Escala d'Administració Especial:** la dels llocs propis d'una carrera, professió, art o ofici.
- **Plantilla de personal:** relació de totes les places dotades i classificades, aprovada amb el pressupost.
- **Relació de llocs de treball (RLT):** instrument que descriu cada lloc: funcions, requisits, provisió i complements.

- **Lloc polivalent:** lloc al qual la RLT atribueix excepcionalment funcions diverses, amb períodes temporals determinats.
- **Oferta d'ocupació pública:** document anual amb les places dotades que es convocaran.
- **Complement de destinació:** retribució complementària lligada al nivell del lloc (de l'1 al 30).
- **Amortitzar una plaça:** suprimir-la de la plantilla; és causa de cessament de l'interí que l'ocupava.

Els punts que cauen a l'examen

1. **TREBEP = RDL 5/2015, de 30 d'octubre**, procedent de la **Llei 7/2007, de 12 d'abril**.
2. **Quatre classes** (art. 8): carrera, interins, laborals i eventuais. El **directiu** és a l'art. 13, **fora** de la classificació.
3. **Interins (art. 10):** vacant **3 anys**; substitució, el temps estrictament necessari; programes temporals **3 anys + 12 mesos**; acumulació de tasques **9 mesos dins de 18**.
4. Incomplir els terminis de temporalitat: **nul de ple dret i 20 dies per any de servei, màxim 12 mensualitats** (DA 17a). Objectiu: temporalitat **per sota del 8%**.
5. **Grups (art. 76):** A1 i A2 (grau), B (tècnic superior), C1 (batxiller o tècnic), **C2 (graduat en ESO)**; DA 6a, agrupacions sense titulació.
6. **Equivalències (DT 3a):** A->A1, B->A2, C->C1, **D->C2**, E->agrupacions professionals.
7. **Oferta (art. 70):** places compromeses + **10% addicional**; execució en **3 anys improrrogables**; aprovació **anual**. A l'àmbit local, **un mes** des de l'aprovació del pressupost.
8. **RLT (art. 74):** denominació, grup, cos o escala, sistema de provisió i retribucions complementàries; són **públiques**. A Catalunya, **30 nivells** de complement de destinació.
9. **Plantilla (art. 90.1 LBRL):** l'aprova cada corporació **anualment a través del pressupost**; comprèn **tots** els llocs de funcionaris, laborals i eventuais; principis de **racionalitat, economia i eficiència**.
10. **Contingut (art. 25 Decret 214/1990):** denominació, **nombre de places, nombre de vacants i grup**.
11. **Trenta dies:** còpia a l'Estat i a la Generalitat i publicació íntegra al **BOP i al DOGC**.
12. **Ampliació (art. 126.2 TRRL):** només si la despesa **es compensa** o si ve d'un **servei obligatori imposat per llei**.
13. **Modificació durant l'any (art. 126.3 TRRL):** tràmits de **modificació del pressupost**; se'n publica només l'**abast concret** (art. 28.2).
14. **Eventual a Figueres (art. 104 bis):** tram **20.001-50.000 hab.** -> màxim **7**. Publicació **semestral**; informe al Ple **trimestral**.
15. **Habilitats nacionals (art. 92 bis):** Secretaria, Intervenció-tresoreria i Secretaria-intervenció; concurs **estatal**; mèrits **80% / 15% / 5%**.
16. **Escala locals (art. 167 TRRL):** General i Especial. Reserva del **50%** de places d'administratiu a auxiliars amb **5 anys** de serveis.

Resum exprés

El TREBEP és el **RDL 5/2015** i s'aplica a l'Estat, les comunitats autònomes, **les entitats locals**, els organismes públics i les universitats públiques; per a la resta és **supletori**.

El funcionari local es regeix per la legislació estatal i per la catalana (art. 3).

Hi ha **quatre classes** d'empleats públics (art. 8): carrera, interins, laborals i eventuais; el **directiu** va a

part. Només els funcionaris exerceixen **potestats públiques**.

Els **interins** tenen terminis taxats: **3 anys** per vacant, el temps necessari en substitució, **3 + 1 anys** en programes i **9 mesos dins de 18** per acumulació. Incomplir-los és **nul** i genera **20 dies per any**, fins a **12 mensualitats**.

L'**eventual** és de confiança, el nomena i el cessa l'alcalde, **no és mèrit i ha de constar a la plantilla**; a Figueres, màxim 7.

L'estructura són els **grups** (A1, A2, B, C1, **C2**, agrupacions), els **cossos i escales** creats per llei i, a l'àmbit local, les escales d'**Administració General i Especial**. L'auxiliar administratiu és **C2**, subescala **auxiliar**.

Els instruments són tres: **planificació** (art. 69), **RLT** (art. 74) i **oferta** (art. 70: **10%** addicional i **3 anys** d'execució).

La **plantilla** l'aprova el **Ple anualment amb el pressupost, en la mateixa sessió**, i és un document que integra el pressupost.

Ha d'indicar **denominació, nombre de places, vacants i grup** (art. 25 Decret 214/1990).

Un cop aprovada: còpia a l'Estat i a la Generalitat i publicació **íntegra al BOP i al DOGC** dins de **30 dies**.

Es pot **ampliar** només si la despesa es compensa o ve d'un servei obligatori legal (art. 126.2 TRRL).

Es **modifica** pels tràmits de **modificació pressupostària** (art. 126.3), amb **expedient de modificació de crèdits** si no es compensa (art. 27.2), i només se'n publica l'**abast concret** (art. 28.2).

Regla d'or: **plantilla = places i diners; RLT = llocs i funcions; oferta = què es convoca aquest any**.

Autoavaluació

<details><summary>1. Quines són les quatre classes d'empleats públics de l'article 8 del TREBEP? On queda el directiu?</summary>Funcionaris de carrera, funcionaris interins, personal laboral (fix, per temps indefinit o temporal) i personal eventual. El personal directiu professional no hi és: es regula a part, a l'article 13.</details>

<details><summary>2. Un interí cobreix una plaça vacant. Quant pot durar el nomenament i què passa després?</summary>Un màxim de tres anys (art. 10.1.a). Després s'acaba la interinitat i la plaça només la pot ocupar un funcionari de carrera, llevat que el procés selectiu quedi desert. Si la convocatòria s'ha publicat dins d'aquests tres anys, l'interí continua fins que es resolgui, sense compensació econòmica.</details>

<details><summary>3. Quin és el termini màxim d'un nomenament d'interí per excés o acumulació de tasques?</summary>Nou mesos dins d'un període de divuit mesos (art. 10.1.d).</details>

<details><summary>4. Quina titulació s'exigeix per al subgrup C2 i quin grup antic hi equival?</summary>El títol de graduat en educació secundària obligatòria (art. 76). Equival a l'antic grup D (disposició transitòria 3a).</details>

<details><summary>5. Qui aprova la plantilla d'un ajuntament, quan i com?</summary>El Ple, anualment i a través del pressupost, en la mateixa sessió en què s'aprova el pressupost (arts. 90.1 LBRL, 126.1 TRRL, 283.1 TRLMRLC i 26 del Decret 214/1990). Un exemplar de la plantilla és un dels documents que integren el pressupost.</details>

<details><summary>6. Què ha de contenir la plantilla segons l'article 25 del Decret 214/1990?</summary>La relació detallada per cossos, escales, subescales, classes i categories de les places de funcionaris, laborals i eventuais, indicant la denominació, el nombre de places, el nombre de vacants i el grup segons la titulació exigida per a l'ingrés.</details>

<details><summary>7. Un cop aprovada la plantilla, quins tràmits de publicitat calen i en quin termini?</summary>Publicació íntegra al Butlletí Oficial de la Província i al DOGC dins dels trenta dies següents a l'aprovació, i tramesa simultània de còpies a l'Administració de l'Estat i al departament competent de la Generalitat (arts. 28.1 del Decret 214/1990, 127 TRRL i 283.4 TRLMRLC).</details>

<details><summary>8. En quins dos supòsits es poden ampliar les plantilles (art. 126.2 TRRL)?</summary>Quan l'increment de despesa quedi compensat amb la reducció d'altres unitats o capítols de despeses corrents no ampliables, i quan l'increment de dotacions sigui conseqüència de l'establiment o ampliació de serveis de caràcter obligatori imposats per disposicions legals.</details>

<details><summary>9. Cal publicar tota la plantilla quan només se'n modifica una part?</summary>No. L'article 28.2 del Decret 214/1990 diu que només cal publicar l'abast concret de la modificació.</details>

<details><summary>10. Quantes places d'eventual pot tenir com a màxim Figueres i qui en fixa el nombre?</summary>Figueres té 49.689 habitants (padró oficial a 1/1/2025): tram de més de 20.000 i fins a 50.000, o sigui un màxim de set llocs (art. 104 bis.1.d LBRL). El nombre, les característiques i les retribucions els fixa el Ple a l'inici del mandat i només es modifiquen amb els pressupostos anuals; el nomenament i el cessament els fa lliurement l'alcalde.</details>

<details><summary>11. Quina diferència hi ha entre la plantilla i la relació de llocs de treball?</summary>La plantilla és un instrument pressupostari que relaciona i quantifica les places dotades (denominació, nombre, vacants i grup). La RLT és un instrument organitzatiu que descriu cada lloc: funcions, requisits, forma de provisió, complement de destinació i nivell i, si escau, complement específic.</details>

<details><summary>12. Quin és el termini d'execució de l'oferta d'ocupació pública i quin percentatge addicional s'hi pot convocar?</summary>L'execució ha de fer-se dins del termini improrrogable de tres anys, i obliga a convocar les places compromeses i fins a un deu per cent addicional (art. 70.1). A l'àmbit local, s'aprova i es publica dins d'un mes des de l'aprovació del pressupost (art. 128.1 TRRL).</details>

11**TEMA**

Tema 11. Drets i deures dels funcionaris públics locals. Normativa aplicable. Especial referència al règim retributiu.

Introducció: aquest tema és la teva nòmina, els teus permisos i el que et poden exigir (i el que no)

Tots els temes del temari parlen de com funciona l'Ajuntament. Aquest parla de **tu**. De quants dies de vacances tens, de què cobres cada mes i per quin concepte, de qui decideix si et paguen una productivitat, de quan pots dir «això no ho faig» a un superior i de què passa si t'equivoques. És el tema que t'acompanyarà cada 30 de mes durant tota la teva vida laboral.

També és, en el fons, un tema de **límits**. Com a funcionària o funcionari tens una posició molt protegida -no et poden fer fora perquè canviï el color de l'alcaldia, tens dret a defensa jurídica, tens la plaça garantida- però a canvi acceptes un paquet de deures que un treballador privat no té: imparcialitat, reserva, abstenció, incompatibilitats, un codi de conducta escrit en una llei. I acceptes que **el teu sou no el negocies tu**: te'l fixa una llei de pressupostos i un acord de Ple.

A la finestreta ho notaràs de seguida. Un company et preguntarà si pot fer classes particulars els vespres (incompatibilitats). Una companya voldrà saber quants dies li toquen per l'ingrés hospitalari del seu pare (permisos). Algú es queixarà que ell cobra un específic més alt fent el mateix (valoració de llocs de treball i RLT). I tu hauràs de saber, com a mínim, on està escrit.

Terminologia bàsica abans de començar. **Funcionari de carrera**: nomenat per llei, amb vincle estatutari i permanent. **Funcionari interí**: mateixes funcions, però nomenat per raons expressament justificades i per un temps. **Personal laboral**: contracte de treball, es regeix per l'Estatut dels Treballadors i pel conveni. Aquest tema parla sobretot dels **funcionaris**, però moltes coses (permisos, codi de conducta) s'apliquen a tot el personal.

1. Els drets dels funcionaris públics locals

El catàleg central és l'**article 14 del TREBEP** (Text refós de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic, aprovat pel **Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre**). Són drets **individuals**. Els agrupo com els agrupa el tribunal:

| Bloc | Drets (art. 14 TREBEP) |

|---|---|

| **Professionals** | Inamovibilitat en la condició de funcionari de carrera (a); exercir efectivament les funcions pròpies (b); progressar en la carrera i promoció interna (c); participar en els objectius de la unitat i ser informat de les tasques (e); formació contínua, preferentment en horari laboral (g) |

| **Econòmics** | Percebre les retribucions i les indemnitzacions per raó del servei (d); prestacions de la Seguretat Social del règim aplicable (o); jubilació (n) |

| **Personals** | Defensa jurídica i protecció de l'Administració (f); respecte a la intimitat, orientació i identitat sexual, expressió de gènere, imatge i dignitat, especialment davant l'assetjament (h); no-discriminació (i); conciliació (j); intimitat digital, protecció davant videovigilància i geolocalització i **dret a la desconnexió digital** (j bis); llibertat d'expressió (k); seguretat i salut en el treball (l); vacances, descansos, permisos i llicències (m); lliure associació professional (p) |

Trampa clàssica. La inamovibilitat és **en la condició de funcionari**, no en el lloc de treball. Et poden canviar de lloc pels procediments de provisió; no et poden treure la condició de funcionari si no és per les causes legals. Ho diu igual l'**article 138 del Decret 214/1990** català: «cap funcionari no pot ser privat de la seva ocupació en propietat si no és per les causes i amb les garanties legals».

L'**article 15 del TREBEP** recull els drets individuals **exercits de forma col·lectiva**: llibertat sindical, negociació col·lectiva, **vaga** (amb manteniment dels serveis essencials), plantejament de conflictes col·lectius i **reunió** (art. 46 TREBEP).

1.1. Carrera, promoció i grau personal

- **Promoció interna** (art. 18 TREBEP): cal reunir els requisits d'ingrés i tenir **almenys 2 anys de servei actiu** al subgrup inferior, i superar les proves selectives. A Catalunya, l'**article 296 del TRLMRLC** permet reservar **fins al 50%** de les vacants de cada convocatòria a promoció interna.

- **Grau personal** (art. 70 del RD 364/1995, aplicable als ens locals per l'art. 3.5 del RD 861/1986): els llocs es classifiquen en **30 nivells**. Consolides grau per ocupar llocs d'un nivell durant **2 anys continuats o 3 amb interrupció**. El grau consolidat et dona dret a cobrar **com a mínim** el complement de destinació d'aquell nivell, encara que després ocupis un lloc inferior.

- L'**article 297.2 del TRLMRLC** afegeix una peculiaritat catalana: el **Ple** pot decidir que els graus superiors s'adquireixin també **superant cursos de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya (EAPC)**.

Ull viu: els articles del TREBEP sobre **carrera horitzontal i avaluació de l'acompliment** (capítol II del títol III, arts. 16 a 20) **encara no produeixen efectes**. Ho explico al bloc 3.

1.2. Jornada, permisos i vacances

- **Jornada** (art. 47 TREBEP; art. 299 TRLMRLC): en còmput anual, la mateixa que els funcionaris de l'Administració civil de l'Estat.

- **Vacances** (art. 50 TREBEP): **22 dies hàbils** per any natural, o la part proporcional. **Els dissabtes no compten com a hàbils**. Si una IT, un permís de naixement o un risc durant l'embaràs t'impedeixen gaudir-les, les pots fer fora de l'any natural, però **com a màxim 18 mesos** després del final de l'any de meritació. **No es poden canviar per diners** (llevat de fi de la relació per causes alienes a la teva voluntat).

Permisos de l'**article 48 TREBEP** (els números que cauen):

| Permís | Durada |

|---|---|

| a) Accident/malaltia greu, hospitalització o intervenció amb repòs domiciliari de cònjuge, parella de fet, parents de **1r grau** o convivents a càrrec | **5 dies hàbils** |

| a) El mateix, de familiar de **2n grau** | **4 dies hàbils** |

| a) Mort de cònjuge, parella o familiar de **1r grau** | **3 dies hàbils** (mateixa localitat) / **5** (altra localitat) |

| a) Mort de familiar de **2n grau** | **2 dies hàbils** / **4** (altra localitat) |

| b) Trasllet de domicili sense canvi de residència | **1 dia** |

- | d) Exàmens finals i proves definitives d'aptitud | Els dies de celebració |
- | f) Lactància de fill menor de **12 mesos** | **1 hora** d'absència (divisible en dues fraccions) o reducció de mitja hora a l'inici i al final; acumulable en jornades completes |
- | g) Fills prematurs o hospitalitzats després del part | Fins a **2 hores diàries** retribuïdes |
- | h) Guarda legal de menor de **12 anys**, gent gran o persona amb discapacitat | Reducció de jornada amb reducció de retribucions |
- | i) Malaltia molt greu de familiar de **1r grau** | Reducció de fins al **50%** de la jornada, **retribuïda**, màxim **1 mes** |
- | k) Assumptes particulars | **6 dies l'any** |
- | l) Matrimoni o constitució formalitzada de parella de fet | **15 dies** |
- | m) Actes preparatoris de donació d'òrgans o teixits | Temps indispensable |

Permisos de conciliació de l'**article 49 TREBEP**, actualitzats pel Reial decret llei 9/2025, de 29 de juliol (en vigor des del 31/07/2025). Aquest és el punt més «nou» del tema i el més probable que caigui:

- **Naixement (mare biològica), progenitor diferent de la mare, i adopció/guarda/acolliment: 19 setmanes** cadascun. En **monoparentalitat, 32 setmanes**.
- Distribució: **6 setmanes ininterrompudes i obligatòries** immediatament posteriors al part o a la resolució, a jornada completa; **11 setmanes** (22 si monoparentalitat) distribuïbles fins que el fill faci **12 mesos**; i **2 setmanes** (4 si monoparentalitat) distribuïbles fins que faci **8 anys**.
- Ampliacions: **+2 setmanes** per discapacitat del fill i **+1 setmana per cada fill a partir del segon** en part múltiple, per a cada progenitor. Si el nadó queda hospitalitzat, s'amplia tants dies com duri l'hospitalització, amb un màxim de **13 setmanes addicionals**.
- És un **dret individual i intransferible**.
- **Permís parental** (art. 49.g): **fins a 8 setmanes**, contínues o discontinúes, **no retribuïdes**, per tenir cura d'un fill o menor acollit **fins que compleixi 8 anys**. Preavís de **15 dies** i per setmanes completes.
- **Cura de fill amb càncer o malaltia greu** (art. 49.e): reducció de **com a mínim la meitat** de la jornada, **amb retribucions íntegres**, fins als **23 anys** (fins als **26** si abans dels 23 s'acredita discapacitat ? **65%**).
- **Violència de gènere o sexual** (art. 49.d): les faltes d'assistència es consideren justificades; hi ha dret a reducció o reordenació de jornada, i **es mantenen les retribucions íntegres si la reducció és d'un terç o menys**.

A Catalunya, el **Decret 214/1990** (arts. 147 a 151) també regula vacances, llicències i permisos, però les seves xifres (un mes de vacances, nou dies d'assumptes personals) han quedat desplaçades per la normativa bàsica del TREBEP i per les lleis pressupostàries. El que sí que conserva utilitat és el seu **article 149: llicència per assumptes propis sense retribució, màxim 3 mesos cada 2 anys, i 15 dies per matrimoni**. I l'**acord de condicions de treball** del teu ajuntament pot **millorar** els mínims, mai empitjorar-los.

Drets propis del **Decret 214/1990** que val la pena recordar: l'entitat local ha de **protegir** el personal i donar-li la consideració social deguda (art. 136); dret a ser **assistit i protegit** davant amenaces, ultratges, calúmnies o injúries per raó del càrrec (art. 137); dret al **càrrec** (art. 138); dret a **carrera i promoció interna** (art. 139); dret a **cursos de formació** (art. 140); dret a **presentar iniciatives i suggeriments** (art. 141); dret a ser **retribuït segons el lloc de treball i el grau personal** (art. 142).

2. Els deures i el codi de conducta

Els deures són al **capítol VI del títol III del TREBEP (arts. 52 a 54)**. L'article 52 és el pòrtic: cal exercir amb diligència, vetllar pels interessos generals i actuar segons els principis d'**objectivitat, integritat, neutralitat, responsabilitat, imparcialitat, confidencialitat, dedicació al servei públic, transparència, exemplaritat, austeritat, accessibilitat, eficàcia, honradesa, promoció de l'entorn cultural i mediambiental i respecte a la igualtat entre dones i homes**. Aquests principis **informen la interpretació del règim disciplinari**: no són decoració.

| Principis ètics (art. 53) | Principis de **conducta** (art. 54) |

|---|---|

| Respectar la Constitució i l'ordenament | Tractar amb atenció i respecte ciutadans, superiors i companys |

| Actuar amb imparcialitat i interès comú | Complir la jornada i l'horari establerts |

| Lleialtat i bona fe | **Obeir les instruccions dels superiors, llevat que constitueixin infracció manifesta de l'ordenament**; en aquest cas, posar-ho en coneixement dels òrgans d'inspecció |

| **Abstenir-se** en assumptes amb interès personal | Informar la ciutadania del que té dret a conèixer |

| No acceptar tractes de favor ni privilegis | Administrar els recursos públics amb austeritat |

| No agilitar tràmits sense justa causa | **Rebutjar regals o favors** que vagin més enllà dels usos socials i de cortesia |

| Resoldre **dins de termini** els expedients de la seva competència | Garantir la constància i permanència dels documents |

| Guardar **secret** de les matèries classificades i discreció dels assumptes que coneix pel càrrec | Mantenir actualitzada la formació; complir la normativa de seguretat i salut |

| | **Atendre la ciutadania en la llengua oficial que demani** (art. 54.11) |

L'**article 152 del Decret 214/1990** és la versió catalana i afegeix un matís pràctic molt útil: si una ordre et sembla contrària a la legalitat, **pots demanar que te la confirmin per escrit**, i un cop rebuda pots comunicar la discrepància per escrit al cap superior, que decidirà. **En cap cas no es compleixen ordres que impliquin comissió de delictes**.

2.1. Incompatibilitats (Llei 53/1984, de 26 de desembre)

És la traducció pràctica del deure de dedicació. Regla general: **un sol lloc de treball al sector públic**.

- **Segona activitat pública** (arts. 3, 7 i 9): només en els casos taxats (docència, sanitat, interès públic) i amb **autorització expressa prèvia**. L'autoritza el **Ple de la Corporació** a la qual estigui adscrit el lloc principal. Límit econòmic: la suma dels dos llocs no pot superar la retribució d'un **director general**, ni la del lloc principal incrementada en **un 30% (grup A1), 35% (A2), 40% (C1) o 45% (C2)**. Superar-ho exigeix acord exprés del **Ple** per raons d'especial interès per al servei. Els serveis del segon lloc **no computen a efectes de triennis**.

- **Activitat privada** (art. 14): cal **reconeixement previ de compatibilitat**, per resolució motivada del **Ple de la Corporació**, dictada en el termini de **2 mesos**. No pot modificar la teva jornada ni el teu horari i queda **automàticament sense efecte** si canvies de lloc al sector públic.

- **El filtre del 30%** (art. 16.4): només es pot reconèixer compatibilitat per a activitats privades si el **complement específic** del teu lloc **no supera el 30% de la teva retribució bàsica**, exclosa l'antiguitat. Aquesta xifra cau moltíssim.

- **Article 10**: si accedeixes a un nou lloc incompatible, has d'optar dins el termini de presa de possessió; si no ho fas, s'entén que optes pel nou i passes a **excedència voluntària** en l'anterior.

2.2. Què passa si incompleixes: règim disciplinari (arts. 93 a 98 TREBEP)

| Sancions (art. 96.1) | Nota |

|---|---|

Separació del servei	Només per **falta molt greu**
Acomiadament disciplinari (laborals)	Només per **falta molt greu**
Suspensió ferma de funcions o d'ocupació i sou	Màxim **6 anys**
Trasllat forçós, amb o sense canvi de localitat	Pel període que s'estableixi
Demèrit	Penalització a efectes de carrera, promoció o mobilitat
Advertiment (apercibimiento)	La més lleu

Prescripció (art. 97): les faltes **molt greus als 3 anys**, les **greus als 2 anys**, les **lleus als 6 mesos**. Les sancions: **molt greus 3 anys**, **greus 2 anys**, **lleus 1 any**. Les faltes es compten des que es van cometre (o des del cessament, si són continuades); les sancions, des de la fermesa de la resolució.

També tens **responsabilitat patrimonial**: l'entitat local respon davant el ciutadà, però després pot **exercir l'acció de regress** contra tu si has actuat amb **culpa greu o ignorància inexcusable**, amb instrucció d'expedient i audiència (arts. 157 a 159 del Decret 214/1990).

Els deures no s'acaben al TREBEP. La **Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern** de Catalunya t'obliga a facilitar l'accés a la informació i imposa un codi de conducta a l'organització; el **RGPD i la LOPDGGD** hi afegeixen el deure de confidencialitat sobre les dades personals que tractes; i la **Llei 31/1995 de prevenció de riscos laborals** t'obliga a observar les mesures de seguretat.

3. Normativa aplicable: qui mana sobre què

La funció pública local és un **triple pis normatiu**: bàsic estatal, autonòmic català i local. Aquesta és la piràmide que has de saber recitar.

| Nivell | Norma | Què hi trobes |

|---|---|---|

Constitució	**CE arts. 103.3 i 149.1.18a**	Estatut dels funcionaris, sistema d'incompatibilitats, garanties d'imparcialitat; competència estatal sobre les **bases** del règim estatutari
Bàsic estatal	**RDLeg 5/2015 (TREBEP)**	Drets (14-15), carrera (16-20), retribucions (21-30), negociació col·lectiva (31-46), jornada i permisos (47-51), deures i codi de conducta (52-54), disciplinari (93-98)
Bàsic local	**Llei 7/1985 (LRBRL), arts. 92, 92 bis i 93**	Els funcionaris locals es regeixen pel TREBEP, la resta de legislació estatal i la de les CCAA; funcions reservades; **règim retributiu**
Estatal de règim local	**RDLeg 781/1986 (TRRL), arts. 126 a 177 (esp. 153 a 157)**	Conceptes retributius, triennis, no-adquisició de drets, indemnitzacions, preferència del pagament de personal
Estatal retributiu	**RD 861/1986, de 25 d'abril**	La norma clau del bloc retributiu local: complements i límits
Estatal supletori	**Llei 30/1984** (parcialment vigent), **RD 364/1995** (provisió, graus i intervals de nivells), **Llei 53/1984** (incompatibilitats)	Estructura retributiva i grau personal
Anual	**Llei de pressupostos generals de l'Estat**; actualment el **RDL 14/2025, de 2 de desembre**	Quanties del sou, dels triennis i del complement de destinació; límit d'increment de la massa salarial
Catalunya	**EAC art. 136; DLeg 2/2003 (TRLMRLC), arts. 290 a 315 (esp. 296-300); DLeg 1/1997** (text refós de funció pública de Catalunya); **Decret 214/1990** (Reglament del personal al servei de les entitats locals)	Català, EAPC, grau, retribucions, règim estatutari

| Local | **Plantilla, relació de llocs de treball (RLT), pressupost, acord de condicions de treball / conveni, bases d'execució** | El nivell i l'específic del teu lloc concret |

Dues claus d'aquest bloc:

Primera: la disposició final quarta del TREBEP. Diu que el **capítol II del títol III (carrera i avaluació de l'acompliment, arts. 16-20)**, el **capítol III del títol III (drets retributius, arts. 21-30, excepte l'art. 25.2)** i el **capítol III del títol V (provisió i mobilitat) no produiran efectes fins que s'aprovin les lleis de funció pública de desplegament.** Com que aquestes lleis encara no s'han aprovat amb caràcter general, el sistema retributiu real segueix sent el de la **Llei 30/1984 + RD 861/1986**. Per això a la teva nòmina hi ha «complement de destinació» i «complement específic» i no pas «complement de carrera».

Segona: l'article 300.1 del TRLMRLC. El règim estatutari dels funcionaris locals catalans -adquisició i pèrdua de la condició, situacions administratives, drets sindicals i de participació, vacances, llicències i permisos, deures i responsabilitats i règim disciplinari- **ha de ser idèntic al dels funcionaris de l'Administració de la Generalitat.** És la porta d'entrada del Decret legislatiu 1/1997 al món local.

4. El règim retributiu (I): l'esquelet de la nòmina

4.1. El principi de legalitat retributiva

Aquesta és la idea que ho governa tot. L'**article 93 de la LRBRL**, l'**article 298 del TRLMRLC** i els **articles 1 del RD 861/1986 i 153 del TRRL** diuen el mateix de tres maneres:

1. Les **retribucions bàsiques** dels funcionaris locals tenen **la mateixa estructura i idèntica quantia** que les de tota la funció pública.
2. Les **complementàries** han de respectar l'estructura i els criteris de valoració objectiva de la resta de funcionaris, i la seva **quantia global la fixa el Ple** dins dels límits màxims i mínims que assenyali l'Estat.
3. **Només es pot cobrar pels conceptes legalment establerts.** Res de participació en tributs, comissions, **premi en multes** ni pagaments «per confecció de projectes, direcció o inspecció d'obres, assessories o emissió de dictàmens i informes». És il·legal encara que ho aprovi el Ple.
4. Les corporacions han de **reflectir anualment les retribucions al pressupost** (art. 161 del Decret 214/1990).

Truc de memòria per al cas pràctic. Si a l'enunciat algú proposa pagar un plus per haver redactat un informe, o repartir un percentatge de les multes de trànsit entre els tramitadors: **és nul**. Cita l'art. 1 del RD 861/1986, l'art. 153 del TRRL i l'art. 22.5 del TREBEP.

4.2. L'estructura: bàsiques i complementàries

| Tipus | Conceptes | Qui en fixa la quantia |

|---|---|---|

| **Bàsiques** (arts. 22 i 23 TREBEP; art. 160.2 Decret 214/1990) | **Sou** (segons el subgrup) i **triennis** | La **Llei de pressupostos generals de l'Estat**. Iguals a tot Espanya |

| **Complementàries** (art. 24 TREBEP; art. 160.3 Decret 214/1990; RD 861/1986) | **Complement de destinació, complement específic, complement de productivitat, gratificacions** per serveis extraordinaris | El **Ple**, dins dels límits estatals i a través de la RLT i el pressupost |

| **No són retribució** | **Indemnitzacions per raó del servei** (dietes, quilometratge) | Les mateixes que a l'Estat (art. 157 TRRL; art. 8.2 RD 861/1986). **Mai indemnització per casa-habitació** |

- **Sou:** assignat a cada subgrup (A1, A2, B, C1, **C2**, agrupacions professionals). La plaça d'auxiliar administratiu de Figueres és **C2**.
- **Triennis** (art. 23.b TREBEP): una quantitat **igual per a cada subgrup per cada 3 anys de servei**. Si canvies de cos, escala, subescala o categoria, **conserves els triennis meritats**, i la fracció de temps no completada **es considera prestada al nou** (art. 155 TRRL; art. 164 del Decret 214/1990).
- **Pagues extraordinàries:** **dues l'any, el juny i el desembre**. Cadascuna inclou l'import de **sou i triennis** fixat per a extres a la LPGE **més el complement de destinació mensual** que percebis, i el complement específic anual es cobra en **14 pagues iguals**. (L'art. 22.4 del TREBEP diu una cosa més generosa -una mensualitat de bàsiques i la totalitat de les complementàries- però recorda que aquest capítol està **suspès** per la DF 4a.)

Per fer-te una idea d'ordres de magnitud, la **Llei 31/2022 (LPGE 2023)**, que és la darrera aprovada i la base de càlcul actual, fixava per a 12 mensualitats: **C2: sou 8.353,56 ? i trienni 250,08 ?; C1: sou 10.036,92 ? i trienni 367,32 ?; A1: sou 15.459,72 ? i trienni 595,08 ?**. Aquestes quanties s'han anat actualitzant: el **Reial decret llei 14/2025, de 2 de desembre** aprova un increment consolidable del **2,5% per al 2025** i de l'**1,5% per al 2026**, més un **0,5% addicional** si la variació de l'IPC del 2026 és igual o superior a l'1,5%.

No memoritzis els euros exactes: canvien cada any. Memoritza **qui els fixa** (la LPGE) i **que són idèntics a tot Espanya**.

5. El règim retributiu (II): els complements a l'ajuntament (RD 861/1986)

5.1. Complement de destinació (arts. 2 i 3 RD 861/1986; arts. 166 a 168 Decret 214/1990)

Retribueix **el nivell del lloc de treball**. Els llocs es classifiquen en **30 nivells** i cada grup de titulació té un **interval** dins del qual pot moure's (art. 71 RD 364/1995):

| Subgrup (equivalència) | Nivell mínim | Nivell màxim |

|---|---|---|

| A1 (antic grup A) | 20 | 30 |

| A2 / B (antic grup B) | 16 | 26 |

| C1 (antic grup C) | 11 | 22 |

| **C2 (antic grup D) | 9 | 18 |**

| Agrupacions professionals (antic E) | 7 | 14 |

- **El Ple assigna el nivell a cada lloc** en aprovar la RLT, atenent especialització, responsabilitat, competència i comandament (art. 3.2).

- El nivell d'un lloc ha de ser **superior al de qualsevol lloc que li estigui subordinat** (art. 167.1 del Decret 214/1990).

- **Cap funcionari pot ocupar un lloc fora de l'interval del seu grup** (art. 3.3), ni consolidar graus fora d'aquest interval (art. 3.5).

- Es percep en **14 pagues** (12 mensualitats més les dues extres). La quantia de cada nivell la fixa la LPGE i és **igual a tot Espanya**.

Com a auxiliar administratiu C2 a Figueres, el teu lloc estarà entre el **nivell 9 i el 18**. Habitualment els auxiliars administratius es mouen entre els nivells 14 i 16, però qui ho decideix és el Ple a la RLT, no el conveni ni el cap

de servei.

5.2. Complement específic (art. 4 RD 861/1986; arts. 169 i 170 Decret 214/1990)

Retribueix les **condicions particulars del lloc: especial dificultat tècnica, dedicació, incompatibilitat, responsabilitat, perillositat o penositat.**

- **Només un complement específic per lloc de treball**, encara que en fixar-lo es puguin considerar dues o més d'aquestes condicions conjuntament.
- **Exigeix, amb caràcter previ, una valoració del lloc de treball** feta per la corporació.
- Un cop valorat, **el Ple**, en aprovar la **relació de llocs de treball**, determina quins llocs en tenen i **quina quantia**.
- Es percep en **14 pagues iguals**.

5.3. Complement de productivitat (art. 5 RD 861/1986; arts. 171 i 172 Decret 214/1990)

Retribueix **l'especial rendiment, l'activitat extraordinària i l'interès i la iniciativa** amb què desenvolupa la feina. Les regles que cauen:

- L'apreciació ha de fer-se en funció de **circumstàncies objectives** relacionades amb l'exercici del lloc i els objectius assignats.
- **No genera cap dret individual** respecte de períodes successius. Que te'l paguin un any no vol dir que te'l deguin l'any següent.
- Les quantitats que percep cada funcionari són de **coneixement públic**, tant per als altres funcionaris com per als representants sindicals.
- **El Ple** fixa al pressupost la **quantia global**; **l'alcalde o president** la **distribueix** entre programes o àrees i fa **l'assignació individual**, amb subjecció als criteris que hagi establert el Ple (i pot delegar-ho).

5.4. Gratificacions per serveis extraordinaris (art. 6 RD 861/1986; arts. 173 i 174 Decret 214/1990)

- Han de respondre a **serveis extraordinaris realitzats fora de la jornada normal**.
- **En cap cas poden ser fixes en la quantia ni periòdiques en la meritació**. Si algú cobra cada mes el mateix import de gratificacions, hi ha un problema de legalitat.
- Igual que la productivitat: **quantia global pel Ple, assignació individual per l'alcalde**.

5.5. Els límits: l'article 7 del RD 861/1986 (i l'art. 175 del Decret 214/1990)

Primer es calcula la **bossa**: a la **massa retributiva global pressupostada** de l'exercici, **exclosa la del personal laboral**, se li resta la suma de les **retribucions bàsiques**, **l'ajut familiar** i el **complement de destinació** del personal funcionari. El que queda es reparteix amb aquests **màxims**:

| Concepte | Límit màxim |

|---|---|

| Complement específic (en qualsevol modalitat, inclosa la penositat o perillositat de la Policia Municipal i el Servei d'Extinció d'Incendis) | **75%** |

| Complement de productivitat | **30%** |

| Gratificacions | **10%** |

Aquests tres percentatges **-75 / 30 / 10-** són la pregunta de test més repetida de tot el tema. Aprèn-los i aprèn que **el que se'n descompta** són bàsiques + ajut familiar + complement de destinació.

I una regla final que tanca el bloc: **«el gaudi de les retribucions complementàries no crea drets adquirits»**, llevat del que estableix la llei sobre el **grau consolidat** en relació amb el complement de destinació (**art. 156 del TRRL**).

Qui decideix què (resum per al cas pràctic):

| Decisió | Òrgan |

|---|---|

| Assignar el **nivell** de cada lloc i fixar el **complement específic** (aprovant la RLT) | **Ple** |

| Fixar la **quantia global** de productivitat i gratificacions al pressupost | **Ple** |

| **Distribuir i assignar individualment** productivitat i gratificacions | **Alcalde/essa** (delegable) |

| Autoritzar **compatibilitats** | **Ple** |

| Fixar les **quanties** del sou, triennis i complement de destinació | **Llei de pressupostos generals de l'Estat** |

6. El règim retributiu (III): situacions que et toquen la nòmina

- **Incapacitat temporal.** Els funcionaris locals estan integrats al **Règim General de la Seguretat Social** des de l'**1 d'abril de 1993** (RD 480/1993, que va extingir la MUNPAL): no són ni de MUFACE ni de classes passives. La **DA 54a de la Llei 6/2018** permet que cada Administració estableixi un **complement retributiu des del primer dia d'IT** que, sumat a la prestació, arribi **fins al 100%** de les retribucions fixes del mes d'inici. És una **possibilitat**, no una obligació: mira't l'acord de condicions del teu ajuntament.

- **Vaga i jornada no realitzada** (art. 30 TREBEP): qui fa vaga **no merita ni percep** les retribucions d'aquell temps, i la part de jornada no realitzada dona lloc a **deducció proporcional d'havers**. En tots dos casos, **la deducció no té caràcter de sanció** (i no impedeix la sanció disciplinària que pugui correspondre, si escau).

- **Jornada reduïda** (art. 8.3 RD 861/1986): reducció proporcional de **totes** les retribucions, bàsiques i complementàries, **triennis inclosos**. Les pagues extres es redueixen si es té jornada reduïda **el dia 1 de juny o l'1 de desembre**, que és la data de meritació.

- **Funcionaris interins** (art. 25 TREBEP): cobren les **bàsiques i les pagues extres** del subgrup, i les complementàries de les lletres **b), c) i d) de l'art. 24** -és a dir, específic, productivitat i gratificacions- però **no la carrera** (lletra a). I se'ls reconeixen els **triennis**.

- **Retribucions diferides** (art. 29 TREBEP): aportacions a plans de pensions d'ocupació, fins al percentatge de la massa salarial que fixi la LPGE.

- **Preferència de pagament** (art. 154.3 TRRL): **l'ordenació del pagament de les despeses de personal té preferència sobre qualsevol altra** despesa de l'entitat. Bo per al cas pràctic de tresoreria.

- **Negociació col·lectiva** (arts. 31 a 38 TREBEP): l'**increment global** de retribucions i l'aplicació dels criteris de les complementàries són **matèria negociable** a la Mesa de Negociació. Ara bé, els **acords i pactes que impliquin creixements retributius superiors als límits de la LPGE** esdevenen **inaplicables** en la part que els superi.

Glossari

- **TREBEP:** Text refós de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic (RDLeg 5/2015). La norma bàsica estatal de

tot el personal públic.

- **TRRL**: Text refós de les disposicions legals vigents en matèria de règim local (RDLeg 781/1986).
- **TRLMRLC**: Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya (Decret legislatiu 2/2003).
- **Decret 214/1990**: Reglament del personal al servei de les entitats locals de Catalunya.
- **RLT (relació de llocs de treball)**: l'instrument on consta cada lloc amb el seu nivell, el seu complement específic, la forma de provisió i els requisits. L'aprova el Ple.
- **Plantilla**: la relació de places dotades pressupostàriament, per grups i escales. S'aprova amb el pressupost.
- **Retribucions bàsiques**: sou i triennis. Iguals a tot Espanya, les fixa la LPGE.
- **Retribucions complementàries**: destinació, específic, productivitat i gratificacions. Les concreta cada ajuntament dins dels límits estatals.
- **Complement de destinació**: retribueix el **nivell** del lloc (de l'1 al 30).
 - **Complement específic**: retribueix les **condicions particulars** del lloc (dificultat, dedicació, perillositat...). Un per lloc.
- **Productivitat**: retribueix el **rendiment i la iniciativa personals**. No consolida.
- **Gratificacions**: paguen **serveis extraordinaris fora de jornada**. Ni fixes ni periòdiques.
- **Grau personal**: nivell que consolides per haver ocupat llocs d'aquest nivell 2 anys continuats o 3 amb interrupció. Et garanteix el complement de destinació d'aquest nivell.
- **Massa retributiva global**: el total de retribucions pressupostades del personal, base de càlcul dels límits del 75/30/10.
- **Incompatibilitat**: prohibició legal de compaginar el teu lloc amb un altre lloc o activitat, si no hi ha autorització o reconeixement previ.
- **Trienni**: complement d'antiguitat que es merita cada 3 anys de servei.

Els punts que cauen a l'examen

1. **Drets individuals: art. 14 TREBEP; drets individuals exercits col·lectivament: art. 15.** La inamovibilitat és **en la condició de funcionari de carrera**, no en el lloc.
2. **Vacances: 22 dies hàbils** (art. 50 TREBEP). Els **dissabtes no són hàbils**. Es poden gaudir fins a **18 mesos** després del final de l'any de meritació si una IT o un permís ho han impedit.
3. **Assumptes particulars: 6 dies l'any** (art. 48.k). **Matrimoni o parella de fet: 15 dies** (art. 48.l).
4. **Mort o malaltia greu: 5 dies hàbils** (1r grau o convivent), **4 dies hàbils** (2n grau); **mort de 1r grau: 3 dies** (mateixa localitat) i **5** (altra localitat); **de 2n grau: 2 i 4 dies** (art. 48.a).
5. **Permisos per naixement, adopció i progenitor diferent: 19 setmanes** cadascun (**32** en monoparentalitat) des del **RDL 9/2025: 6 obligatòries** després del part, **11** fins als 12 mesos i **2** fins als 8 anys. **Permís parental: 8 setmanes no retribuïdes** fins als 8 anys.
6. **Deures i codi de conducta: arts. 52, 53 i 54 TREBEP.** Deure d'obeir **llevat d'infracció manifesta de l'ordenament** i deure d'atendre **en la llengua oficial que demani el ciutadà**.
7. **Disciplinari: prescripció de faltes 3 anys (molt greus) / 2 (greus) / 6 mesos (lleus)** i de sancions **3 / 2 / 1 any** (art. 97 TREBEP). **Suspensió de funcions: màxim 6 anys** (art. 96).
8. **Incompatibilitats: Llei 53/1984.** El **Ple** autoritza; resolució en **2 mesos** (art. 14); només si el **complement específic no supera el 30%** de la retribució bàsica exclosa l'antiguitat (art. 16.4); límits d'increment de la retribució principal del **30/35/40/45%** segons grup (art. 7).
9. **Base retributiva local: art. 93 LRBRL + art. 298 TRLMRLC + RD 861/1986.** Bàsiques iguals a tota la

funció pública; complementàries fixades pel **Ple** dins dels límits estatals.

10. **Retribucions bàsiques: sou i triennis** (art. 23 TREBEP). **Trienni = 3 anys de servei**, quantia igual per subgrup, **es conserva** en canviar de cos o escala (art. 155 TRRL).

11. **Dues pagues extres, juny i desembre**, que inclouen sou, triennis i el **complement de destinació mensual**. El **complement específic** es percep en **14 pagues iguals**.

12. **Els llocs es classifiquen en 30 nivells**. Interval del **C2: del 9 al 18**; C1: 11-22; A2/B: 16-26; A1: 20-30; agrupacions professionals: 7-14.

13. **Grau personal**: es consolida amb **2 anys continuats o 3 amb interrupció** al mateix nivell.

14. **Límits de l'art. 7 RD 861/1986: 75% específic, 30% productivitat, 10% gratificacions**, sobre la massa retributiva global menys bàsiques, ajut familiar i complement de destinació.

15. **Ple vs. alcalde**: el **Ple** fixa la quantia **global** de productivitat i gratificacions; l'**alcalde** fa la **distribució i l'assignació individual**. Les quanties de productivitat són de **coneixement públic**.

16. **La DF 4a del TREBEP** manté en suspens els capítols de **carrera (16-20)** i **retribucions (21-30, excepte l'art. 25.2)** fins que s'aprovin les lleis de funció pública de desplegament.

Resum exprés

1. Els drets individuals dels empleats públics són a l'**art. 14 del TREBEP** i els col·lectius a l'**art. 15**.

2. La **inamovibilitat** és en la condició de funcionari de carrera, no en el lloc concret.

3. **22 dies hàbils** de vacances, **6 dies** d'assumptes particulars, **15 dies** per matrimoni.

4. Els permisos de naixement i equivalents són ara de **19 setmanes** (32 en monoparentalitat) pel **RDL 9/2025**, amb **6 setmanes obligatòries** després del part.

5. Els deures i el **codi de conducta** són als **arts. 52 a 54 del TREBEP**, amb la versió catalana a l'**art. 152 del Decret 214/1990**: pots demanar per escrit una ordre dubtosa i mai no compleixes ordres delictives.

6. Incomplir deures porta al **règim disciplinari** (arts. 93-98 TREBEP): faltes molt greus prescriuen als **3 anys**, greus als **2**, lleus als **6 mesos**.

7. La **Llei 53/1984** exigeix autorització del **Ple** per a qualsevol segona activitat, i només permet la compatibilitat privada si l'específic no supera el **30%** de la retribució bàsica.

8. La normativa aplicable és una piràmide: **TREBEP -> LRBRL (92, 92 bis, 93) i TRRL (153-157) -> TRLMRLC (296-300) i Decret 214/1990 -> RLT, plantilla i acord de condicions**.

9. La **DF 4a del TREBEP** deixa en suspens el capítol retributiu: per això manen la **Llei 30/1984** i el **RD 861/1986**.

10. Les **bàsiques** (sou i triennis) les fixa la **LPGE** i són iguals a tot Espanya; el **trienni** es merita cada **3 anys**.

11. Les **complementàries** són **destinació, específic, productivitat i gratificacions**, i la seva quantia global la fixa el **Ple**.

12. Els llocs tenen **30 nivells**; un **C2** es mou entre el **9 i el 18**; el **grau personal** es consolida en **2 anys continuats o 3 amb interrupció**.

13. Els **límits** del RD 861/1986 són **75% / 30% / 10%** (específic / productivitat / gratificacions).

14. La **productivitat** no consolida drets, és de coneixement públic i la reparteix l'**alcalde**; les **gratificacions** mai no poden ser fixes ni periòdiques.

15. Només es cobra pels **conceptes legalment previstos**: res de premis en multes, ni pagaments per informes o projectes.

Autoavaluació

<details><summary>1. La inamovibilitat de l'art. 14.a) del TREBEP, garanteix que no et puguin canviar de lloc de treball?</summary>No. Garanteix la inamovibilitat en la condició de funcionari de carrera: no et poden privar d'aquesta condició si no és per les causes i amb les garanties legals (separació del servei per falta molt greu, renúncia, jubilació...). El lloc de treball concret sí que pot canviar pels procediments de provisió i mobilitat previstos a la normativa. L'art. 138 del Decret 214/1990 ho diu igual: hi ha dret al càrrec, «sens perjudici de l'adscripció a uns o altres llocs de treball».</details>

<details><summary>2. Quants dies de vacances i quants d'assumptes particulars et corresponen com a mínim, i on ho diu?</summary>22 dies hàbils de vacances retribuïdes per any natural (art. 50.1 TREBEP), tenint en compte que els dissabtes no es consideren hàbils; i 6 dies l'any per assumptes particulars (art. 48.k TREBEP). Són mínims: l'acord de condicions de treball de l'ajuntament els pot millorar, però no reduir.</details>

<details><summary>3. Un company ha estat pare la setmana passada. Quantes setmanes de permís li corresponen i com es distribueixen?</summary>19 setmanes (art. 49.c TREBEP, en la redacció del Reial decret llei 9/2025, de 29 de juliol), o 32 si és família monoparental. Es distribueixen en 6 setmanes obligatòries i ininterrompudes immediatament posteriors al fet causant i a jornada completa; 11 setmanes distribuïbles fins que el fill compleixi 12 mesos; i 2 setmanes distribuïbles fins que compleixi 8 anys. És un dret individual i intransferible.</details>

<details><summary>4. El teu cap et dona una ordre que creus il·legal. Què fas exactament?</summary>L'art. 54.3 del TREBEP t'obliga a obeir les instruccions i ordres professionals dels superiors, llevat que constitueixin una infracció manifesta de l'ordenament jurídic; en aquest cas, ho has de posar immediatament en coneixement dels òrgans d'inspecció procedents. L'art. 152.b) del Decret 214/1990 hi afegeix la via pràctica: pots demanar-ne la confirmació per escrit i, un cop rebuda, comunicar per escrit la teva discrepància al cap superior, que decidirà. En cap cas no es compleixen ordres que impliquin la comissió d'un delicte.</details>

<details><summary>5. Un auxiliar vol donar classes particulars remunerades. Qui ho autoritza, en quin termini i quin és el límit econòmic clau?</summary>És una activitat privada: cal el reconeixement previ de compatibilitat per resolució motivada del Ple de la Corporació, dictada en el termini de 2 mesos (art. 14 de la Llei 53/1984). El límit clau és l'art. 16.4: només es pot reconèixer la compatibilitat si el complement específic del lloc no supera el 30% de la retribució bàsica, exclosos els conceptes d'antiguitat. A més, el reconeixement no pot modificar la jornada ni l'horari.</details>

<details><summary>6. Explica els límits de l'article 7 del RD 861/1986 amb les xifres exactes.</summary>Primer es calcula la bossa: a la massa retributiva global pressupostada de l'exercici, exclosa la del personal laboral, se li resten les retribucions bàsiques, l'ajut familiar i el complement de destinació del personal funcionari. La quantitat resultant es destina, com a màxim:

75% a complement específic (en qualsevol modalitat, inclosa la penositat o perillositat de Policia Municipal i Extinció d'Incendis), 30% a complement de productivitat i 10% a gratificacions.</details>

<details><summary>7. Qui decideix el complement de productivitat: el Ple o l'alcalde?</summary>Tots dos, però coses diferents. El Ple determina al pressupost la quantitat global destinada a productivitat, dins del límit del 30% (art. 5.5 RD 861/1986). L'alcalde o president en fa la distribució entre programes o àrees i l'assignació individual, amb subjecció als criteris que hagi fixat el Ple, i pot delegar-ho (art. 5.6). Recorda també que la productivitat no genera dret per a períodes successius i que les quanties individuals són de coneixement públic.</details>

<details><summary>8. Ets C2. Entre quins nivells de complement de destinació es pot situar el teu lloc, i què és el grau personal?</summary>Entre el nivell 9 i el nivell 18 (art. 71 del RD 364/1995, aplicable als ens locals per l'art. 3 del RD 861/1986; el C2 correspon a l'antic grup D). Els llocs es classifiquen en 30 nivells. El grau personal és el nivell que consolides per haver ocupat un o més llocs d'aquell nivell durant 2 anys continuats o 3 amb interrupció; comporta el dret a percebre com a mínim el complement de destinació d'aquell nivell, encara que passis a un lloc de nivell inferior. No es pot consolidar un grau fora de l'interval del propi grup.</details>

<details><summary>9. El Ple aprova pagar als tramitadors un 2% de les multes de trànsit que gestionin. És legal?</summary>No, és nul. L'art. 1 del RD 861/1986, l'art. 153 del TRRL i l'art. 22.5 del TREBEP prohibeixen expressament percebre participació en tributs, comissions o qualsevol altre ingrés com a contraprestació d'un servei, i qualsevol participació o premi en multes imposades, encara que estiguessin normativament atribuïdes al servei. Tampoc no es pot cobrar per confecció de projectes, direcció o inspecció d'obres, assessories ni emissió de dictàmens o informes. Els funcionaris locals només poden ser remunerats pels conceptes legalment establerts.</details>

<details><summary>10. Per què encara parlem de «complement de destinació» i «complement específic» si el TREBEP és del 2015?</summary>Per la disposició final quarta del TREBEP: el capítol II del títol III (carrera professional i avaluació de l'acompliment, arts. 16-20) i el capítol III del títol III (drets retributius, arts. 21-30, excepte l'art. 25.2), així com el capítol III del títol V, no produiran efectes fins que entrin en vigor les lleis de funció pública que es dictin en desplegament de l'Estatut. Mentrestant es mantenen en vigor les normes anteriors: la Llei 30/1984 i, en l'àmbit local, el RD 861/1986.</details>

<details><summary>11. Fas vaga un dia. Et descompten el sou? És una sanció?</summary>Sí, te'l descompten, i no és una sanció. L'art. 30.2 del TREBEP diu que qui exerceix el dret de vaga no merita ni percep les retribucions corresponents al temps de vaga, sense que la deducció tingui caràcter de sanció ni afecti el règim de les seves prestacions socials. El mateix criteri val per a la part de jornada no realitzada (art. 30.1): deducció proporcional d'havers, sense caràcter sancionador i sense perjudici de la sanció disciplinària que pugui correspondre.</details>

<details><summary>12. En quin règim de Seguretat Social estàs com a funcionari d'un ajuntament català?</summary>Al Règim General de la Seguretat Social. El Reial decret 480/1993, de 2 d'abril, va integrar-hi el règim especial dels funcionaris de l'Administració local,

extingint la MUNPAL, amb efectes de l'1 d'abril de 1993. Els funcionaris locals, doncs, no estan a MUFACE ni al règim de classes passives. En situació d'IT, la DA 54a de la Llei 6/2018 permet que cada Administració estableixi un complement que, sumat a la prestació, arribi fins al 100% de les retribucions fixes des del primer dia.

12**TEMA**

Tema 12. Els contractes administratius a l'esfera local. Contractació administrativa: naturalesa jurídica dels contractes públics. Elements. Subjectes. Els contractes administratius típics: tipus. Sistemes de selecció de contractistes.

Introducció: quan l'Ajuntament compra o encarrega una obra, tot passa per un expedient de contractació - i el tramitaràs tu

Un dia qualsevol a Figueres: cal canviar l'enllumenat d'un carrer, comprar cadires per a una escola bressol o contractar la neteja de les dependències municipals. Res d'això es fa "de qualsevol manera": es fa amb **contractes públics**, i cada contracte és un **expedient** amb informes, plecs, publicitat, ofertes, adjudicació i signatura.

Com a auxiliar no decideixes qui guanya la licitació, però prepararàs l'expedient, penjaràs l'anunci al perfil de contractant, registraràs ofertes, faràs notificacions i controlaràs terminis. Si falles un termini o publiqués on no toca, el procediment pot acabar anul·lat.

La norma bàsica és la **Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic (LCSP)**, que transposa les directives **2014/23/UE** (concessions) i **2014/24/UE**. És estatal i bàsica, però amb **especialitats locals** (disposició addicional segona) i capa catalana al damunt.

1. Els contractes administratius a l'esfera local

Un ajuntament és **Administració pública** a efectes de la LCSP: juga amb les regles més estrictes i els seus contractes són, com a norma, **administratius**. Al seu voltant, organismes autònoms, societats municipals i consorcis formen el **sector públic local**: com més lluny de l'Ajuntament, menys rígides les regles, però mai barra lliure.

| Norma | Què hi trobes |

|---|---|

| **Llei 9/2017 (LCSP)** | Tipus, procediments, terminis, recursos |

| **DA 2a LCSP** | Especialitats locals: òrgan de contractació i mesa |

| **RD 1098/2001** | Reglament general, vigent en el que no contradiu la LCSP |

| **Decret Llei 3/2016** | Mesures urgents catalanes, aplicables als **ens locals catalans** |

| **DL 2/2003 (TRLRMLC)** i **Decret 179/1995 (ROAS)** | Règim local català: projectes d'obres, formes de gestió de serveis |

| **Llei 19/2014, de transparència** | Publicitat dels contractes al portal de transparència |

Truc: en un ajuntament català, l'òrgan consultiu és la **Comissió Jurídica Assessora** (no el Consell d'Estat) i el tribunal de recursos, el **Tribunal Català de Contractes del Sector Públic** (no el TACRC estatal).

2. Naturalesa jurídica dels contractes públics

Administratius. Només els pot fer una Administració pública. Són **típics** (obres, concessió d'obres, concessió de serveis, subministrament i serveis) o **especials** (vinculats al gir o tràfic de l'Administració sense encaixar en cap tipus anterior).

Privats. Objecte civil o mercantil: compravenda i arrendament d'immobles, contractes financers, assegurances, espectacles i creació artística. També ho són **tots** els contractes de les entitats del sector públic que no són Administració pública.

Teoria dels actes separables. En un contracte privat de l'Ajuntament, la **preparació i l'adjudicació** segueixen regles administratives i van a la **jurisdicció contenciosa administrativa**; els **efectes i l'extinció**, al dret privat i a la **jurisdicció civil**. Als administratius, **tot** és dret administratiu i contenciós.

Prerrogatives (art. 190). L'Ajuntament pot **interpretar** el contracte, **modificar-lo** per interès públic (ius variandi), **resoldre'l** i **inspeccionar-ne** l'execució. Amb fre (art. 191): **audiència al contractista**, informe del servei jurídic i **dictamen preceptiu** de la Comissió Jurídica Assessora en interpretació, nul·litat i resolució **si el contractista s'hi oposa**, i en modificacions no previstes superiors al **20 %** del preu inicial en contractes de **6.000.000 ? o més**. Els acords són **immediatament executius**.

3. Elements del contracte

L'objecte (art. 99) ha de ser **determinat** i no es pot **fraccionar** per esquivar les regles. Però la **divisió en lots és la regla general**: el que s'ha de justificar a l'expedient és la **NO divisió**.

El preu (art. 102) ha de ser **cert**, en euros i adequat al mercat. Tres xifres que l'examen encreua:

| Concepte | Art. | Què és |

|---|---|---|

| **Pressupost base de licitació** | 100 | Sostre màxim de despesa. **Inclou l'IVA** com a partida independent |

| **Valor estimat (VE)** | 101 | Import total **sense IVA**, amb pròrroques, modificacions previstes i opcions.

Determina procediment i llindars |

| **Preu del contracte** | 102 | El que s'acaba pagant a l'adjudicatari |

Avís: quan la llei diu 40.000 ?, 15.000 ? o 216.000 ?, parla de **valor estimat, IVA exclòs**.

La durada (art. 29): subministraments i serveis de prestació successiva, **màxim 5 anys** amb pròrroques incloses; concessió d'obres, **40 anys**; concessió de serveis, **25 anys** (**10** si són sanitaris); **contracte menor, 1 any i sense pròrroga**. La **pròrroga** ha d'estar prevista al plec, és **obligatòria per al contractista** i vol **preavís mínim de 2 mesos**.

L'expedient (arts. 116-117): **informe de necessitat i idoneïtat** (art. 28), **plec de clàusules administratives particulars (PCAP)**, **plec de prescripcions tècniques (PPT)**, **certificat d'existència de crèdit**, **fiscalització prèvia** de la Intervenció i **aprovació de la despesa**. Tramitació **ordinària, urgent** (terminis reduïts a la meitat) o **d'emergència** (art. 120: catàstrofe o greu perill; s'executa **sense expedient previ** i es regularitza després).

4. Els subjectes

L'òrgan de contractació local (DA 2a) - la pregunta local per excel·lència

| Òrgan | Competència |

|---|---|

| **Alcalde/essa** | Obres, subministrament, serveis, concessions i contractes administratius especials **quan el VE no superi el 10 % dels recursos ordinaris del pressupost NI, en tot cas, 6.000.000 ?**. Inclou **plurianuals de fins a 4 anys** si l'acumulat de totes les anualitats no supera cap dels dos límits |

| **Ple** | La resta, i els plurianuals de més de 4 anys |

Es poden **delegar**, normalment a la **Junta de Govern Local**. A Figueres (uns **49.689 habitants**) la Junta de Govern Local és **obligatòria** (ho és a partir de 5.000 habitants) i és on s'aproven la major part de llicitacions de volum.

Exemple: si els recursos ordinaris fossin 50 milions, el 10 % serien 5 M ?. Com que $5\text{ M} < 6\text{ M}$, el límit real de l'Alcalde serien **5.000.000 ?**: mana el més petit dels dos.

La mesa de contractació (DA 2a.7)

Obre sobres, qualifica documentació, valora ofertes i **proposa** l'adjudicació (no adjudica).

- **President:** membre de la corporació o funcionari.
- **Vocals necessaris:** **secretari/ària** (o titular de l'assessorament jurídic) i **interventor/a** (o titular del control economicopressupostari).
- **Mínim 3 membres;** els electes, com a màxim un terç.
- **El personal eventual no pot formar-ne part ni emetre informes de valoració.**
- La composició es **publica al perfil de contractant**.

És **obligatòria** en obert, obert simplificat, restringit, llicitació amb negociació, diàleg competitiu i associació per a la innovació; **potestativa** en negociat sense publicitat i simplificat abreujat.

El contractista

Cal **capacitat d'obrar**, **no estar incurs en prohibició de contractar** (art. 71: condemnes penals, sancions greus, no estar al corrent amb Hisenda o la Seguretat Social, incomplir la quota de reserva del **2 %** de treballadors amb discapacitat...) i acreditar **solvència econòmica i tècnica**. En obres, la **classificació és obligatòria si el VE és igual o superior a 500.000 ?**.

A Catalunya, les empreses poden inscriure's al **RELIC** (Registre d'empreses licitadores i classificades de Catalunya, l'antic RELI): **públic, voluntari i gratuït**, acredita personalitat, representació i solvència **una sola vegada**. Existeix també el **responsable del contracte** (art. 62), que en obres és el director facultatiu.

5. Els contractes administratius típics

| Tipus | Art. | En què consisteix | Exemple |

|---|---|---|---|

| **Obres** | 13 | Execució d'obra, o obra + projecte | Reurbanitzar un carrer |

| **Concessió d'obres** | 14 | Fa l'obra i l'**explota**, amb **risc operacional** | Aparcament soterrani de pagament |

| **Concessió de serveis** | 15 | Gestió d'un servei amb **risc operacional** | Instal·lació esportiva municipal |

| **Subministrament** | 16 | Compra, arrendament o adquisició de béns mobles | Ordinadors, mobiliari, combustible |

| **Serveis** | 17 | Prestacions de fer, sense risc operacional | Neteja d'edificis, jardineria |

Hi ha també els **contractes mixtos** (art. 18), regits per la prestació **principal**.

La diferència que més cau: entre **serveis** i **concessió de serveis** decideix el **risc operacional**. Preu fix pagat per l'Ajuntament -> serveis. Retribució explotant el servei, amb possibilitat real de perdre-hi diners -> concessió.

Contractes SARA (arts. 19-23): superen els llindars europeus i van al DOUE. Vigents des de **l'1 de gener de 2026** (Ordre HAC/1517/2025, que aplica els reglaments delegats (UE) 2025/2150, 2025/2151 i 2025/2152):

| Contracte | Llíndar (VE, IVA exclòs) |

|---|---|

| Obres i concessions | **5.404.000 ?** |

| Subministraments i serveis **d'entitats locals** | **216.000 ?** |

| Subministraments i serveis de l'AGE | 140.000 ? |

| Serveis especials de l'annex IV | 750.000 ? |

Contracte menor (art. 118): obres amb **VE inferior a 40.000 ?**; subministraments i serveis amb **VE inferior a 15.000 ?** (IVA exclòs). Només cal **informe motivat de l'òrgan de contractació** justificant la necessitat i **que no s'altera l'objecte, aprovació de la despesa i incorporació de la factura** (en obres, a més, pressupost i, si escau, projecte). **Durada màxima 1 any, sense pròrroga**. Publicació al perfil **almenys trimestralment**.

Contractes reservats (DA 4a): es poden reservar a **centres especials de treball d'iniciativa social i empreses d'inserció**.

6. Sistemes de selecció de contractistes

Principis rectors (art. 1): **llibertat d'accés, publicitat, transparència, no-discriminació i igualtat de tracte**, amb **eficient utilització dels fons públics**.

| Procediment | Quan s'utilitza |

|---|---|

| **Obert** | Qualsevol empresari pot licitar. **Ordinari**, com el restringit |

| **Obert simplificat** (159) | Obres VE ? **2.000.000 ?**; subministraments i serveis VE ? **140.000 ?**. Judici de valor ? **25 % (45 % en prestacions intel·lectuals)** |

| **Simplificat abreujat** (159.6) | Obres VE < **80.000 ?**; subministraments i serveis VE < **60.000 ?**, **excepte prestacions intel·lectuals**. Sense garantia definitiva ni solvència; mesa potestativa |

| **Restringit** | Dues fases: se selecciona qui és apte i després aquests liciten |

| **Licitació amb negociació** | Supòsits taxats (167): solucions no disponibles, disseny o innovació, prestacions complexes |

| **Negociat sense publicitat** | Supòsits molt taxats (168): únic empresari per exclusivitat, imperiosa urgència, licitació anterior deserta |

| **Diàleg competitiu** | Es dialoga amb els candidats per desenvolupar solucions complexes |

| **Associació per a la innovació** | Desenvolupar un producte o servei innovador i comprar-lo després |

Terminis de presentació d'ofertes

| Situació | Termini mínim |

|---|---|

| Obert **SARA** (obres, subministraments, serveis) | **35 dies** des de la tramesa al DOUE |

- | Obert SARA, concessions | **30 dies** |
- | Obert **no SARA**, obres | **26 dies** des de la publicació al perfil |
- | Obert **no SARA**, subministraments i serveis | **15 dies** |
- | **Obert simplificat** | **15 dies** (20 en obres) |
- | **Simplificat abreujat** | **10 dies hàbils** (5 en compres corrents de béns disponibles al mercat) |

Criteris d'adjudicació

S'adjudica a la **millor relació qualitat-preu** (art. 145). Els criteris són **automàtics** (fórmules: preu, terminis, garanties) o **dependents d'un judici de valor** (memòria tècnica). Regla d'or: **el sobre de judici de valor s'obre i es valora ABANS del de criteris automàtics**. Si una oferta sembla **anormalment baixa** (art. 149), **no es pot rebutjar directament**: cal **audiència al licitador** i informe tècnic. Els plecs han de portar les **obligacions mediambientals, socials i laborals** (art. 201) i **almenys una condició especial d'execució** (art. 202).

De l'oferta a la signatura

1. **Adjudicació** (art. 158): **15 dies** des de l'obertura si l'únic criteri és el preu; **2 mesos** si n'hi ha diversos; **+15 dies** si hi ha ofertes anormalment baixes. Passat el termini, els licitadors poden **retirar l'oferta**.
2. **Requeriment de documentació** (art. 150.2): **10 dies hàbils** per aportar-la i constituir la garantia definitiva; si no ho fa, s'entén que **retira l'oferta**.
3. **Adjudicació formal**: dins dels **5 dies hàbils** següents.
4. **Formalització** (art. 153): dins dels **15 dies hàbils** següents a la notificació; si el contracte és susceptible de recurs especial, **no abans de 15 dies hàbils** des de la tramesa de la notificació.
5. **Publicació de la formalització** al perfil: **15 dies**.

Clau pràctica: el contracte **no es perfecciona fins a la formalització**. Sense signatura no es pot començar a executar (excepte emergència).

Garanties, modificació i pagament

- | Garantia | Import | Art. |
- | ---|---|---|
- | **Provisional** (excepcional i justificada) | Màxim **3 %** del pressupost base de licitació, IVA exclòs | 106 |
- | **Definitiva** | **5 %** del preu final ofert, IVA exclòs | 107 |
- | **Complementària** | Fins a un **5 %** addicional | 107 |

La definitiva no es retorna fins que ha passat el **termini de garantia**; l'acord de devolució s'adopta i notifica dins dels **2 mesos** següents.

- **Modificacions previstes al plec** (art. 204): màxim **20 %** del preu inicial, redactades de manera clara, precisa i inequívoca.
- **Modificacions no previstes** (art. 205): només per prestacions addicionals, circumstàncies imprevisibles o modificacions no substancials, i **màxim 50 %** del preu inicial, IVA exclòs.
- **Pagament** (art. 198): **30 dies** per aprovar les certificacions o documents de conformitat i **30 dies més** per pagar; després, **interessos de demora**.

El recurs especial en matèria de contractació (arts. 44-60)

Va **contra** anuncis de licitació, plecs, actes de tràmit qualificats i acords d'adjudicació. **Llindars: obres**

amb VE superior a 3.000.000 ? i subministraments i serveis amb VE superior a 100.000 ? . Termini: 15 dies hàbils. És gratuït i potestatiu, però alternatiu al recurs administratiu ordinari. Recórrer l'adjudicació suspèn automàticament la tramitació. A Catalunya el resol el **Tribunal Català de Contractes del Sector Públic, també per als ens locals catalans, i la seva resolució posa fi a la via administrativa. Per sota dels llindars: **recursos ordinaris** (alçada o reposició) o **revisió d'ofici** dels supòsits de nul·litat de l'art. 39.**

On es publica tot a Catalunya

Al **perfil de contractant** (art. 63), allotjat a la **Plataforma de Serveis de Contractació Pública (PSCP)** de la Generalitat, integrada amb la plataforma estatal. Els contractes formalitzats es comuniquen al **Registre Públic de Contractes de Catalunya**, i la **Llei 19/2014** obliga a publicar-ne informació al portal de transparència municipal, inclosos menors, modificacions i pròrroques.

Glossari

- **Valor estimat (VE):** import total sense IVA, amb pròrroques i modificacions previstes. Decideix quin procediment toca.
- **Pressupost base de licitació:** sostre màxim de despesa; inclou l'IVA com a partida separada.
- **SARA:** contracte que supera els llindars europeus i s'ha de publicar al DOUE.
- **Poder adjudicador:** entitat obligada a aplicar les regles de contractació pública encara que no sigui Administració pública.
- **Risc operacional:** possibilitat real de perdre diners explotant el servei o l'obra; converteix un contracte de serveis en concessió.
- **Ius variandi:** potestat de modificar unilateralment el contracte per interès públic.
- **Actes separables:** en un contracte privat de l'Administració, la preparació i l'adjudicació es regeixen pel dret administratiu.
- **PCAP i PPT:** plec de clàusules administratives particulars i plec de prescripcions tècniques.
- **Mesa de contractació:** òrgan col·legiat que obre sobres, valora i **proposa** l'adjudicació.
- **RELIC:** registre d'empreses licitadores i classificades de Catalunya; públic, voluntari i gratuït.
- **Perfil de contractant:** espai electrònic de publicitat de les licitacions; a Catalunya, dins la PSCP.
- **Oferta anormalment baixa:** oferta desproporcionadament barata que obliga a demanar justificació abans de decidir.

Els punts que cauen a l'examen

1. **Contracte menor:** obres < **40.000 ?**, subministraments i serveis < **15.000 ?** (VE, IVA exclòs); **1 any sense pròrroga**; publicació al perfil **almenys trimestral**.
2. **Llindars SARA des de l'1-1-2026:** obres i concessions **5.404.000 ?**; subministraments i serveis d'entitats locals **216.000 ?** (AGE 140.000 ?); annex IV **750.000 ?**.
3. **DA 2a:** Alcalde fins al **10 % dels recursos ordinaris** i, en tot cas, **6.000.000 ?**, plurianuals de fins a **4 anys**; la resta, el **Ple**.
4. **Mesa local:** mínim **3 membres**; vocals necessaris **secretari i interventor**; electes **màxim 1/3**; personal eventual exclòs.
5. **Obert simplificat (159):** obres ? **2.000.000 ?**, subministraments i serveis ? **140.000 ?**; judici de valor ? **25 % (45 % en prestacions intel·lectuals)**; termini **15 dies (20 en obres)**.
6. **Simplificat abreujat (159.6):** obres < **80.000 ?**, subministraments i serveis < **60.000 ?**; termini **10 dies**

hàbils (5 en compres corrents).

7. **Obert: 35 dies SARA (30 concessions); 26 dies obres no SARA; 15 dies subministraments i serveis no SARA.**

8. **Garanties:** provisional màxim **3 %** del pressupost base de licitació; definitiva **5 %** del **preu final ofert**, IVA exclòs; devolució notificada dins de **2 mesos**.

9. **Adjudicació (158): 15 dies** si l'únic criteri és el preu; **2 mesos** si n'hi ha diversos; **+15 dies** amb baixes anormals.

10. **Documentació prèvia: 10 dies hàbils;** adjudicació dins dels **5 dies hàbils** següents; **formalització en 15 dies hàbils** (o no abans de 15 dies hàbils si hi ha recurs especial); publicació al perfil, **15 dies**.

11. **Recurs especial:** obres VE > **3.000.000 ?**; subministraments i serveis VE > **100.000 ?**; **15 dies hàbils; gratuït i potestatiu;** el resol el **TCCSP**; suspensió automàtica si es recorre l'adjudicació.

12. **Modificacions:** previstes **20 %**; no previstes **50 %** del preu inicial.

13. **Pagament: 30 dies** per aprovar la conformitat + **30 dies** per pagar.

14. **Durada:** serveis i subministraments **5 anys**; concessió d'obres **40 anys**; concessió de serveis **25 anys (10 si són sanitaris);** pròrroga amb **preavis de 2 mesos**.

15. **Classificació obligatòria** en obres amb VE ? **500.000 ?**; **dictamen** de la Comissió Jurídica Assessoradora en modificacions no previstes > **20 %** en contractes de ? **6.000.000 ?**.

Resum exprés

La norma bàsica és la **Llei 9/2017 (LCSP)**, que transposa les directives **2014/23/UE** i **2014/24/UE**, aplicada als ajuntaments amb les especialitats de la **DA 2a** i la capa catalana (Decret Llei 3/2016, PSCP, RELIC, TCCSP, Comissió Jurídica Assessoradora).

Els contractes es divideixen en **administratius** (típics: obres, concessió d'obres, concessió de serveis, subministrament i serveis; i especials) i **privats**, on regeix la doctrina dels **actes separables**. Als administratius, l'Administració té **prerrogatives**: interpretar, modificar, resoldre i inspeccionar.

Els **elements** són subjectius (òrgan de contractació, mesa, contractista), objectius (objecte determinat i no fraccionat però **divisible en lots per defecte**, preu cert, durada limitada) i formals (expedient amb informe de necessitat, PCAP, PPT, crèdit, fiscalització i aprovació de la despesa). El **valor estimat**, sense IVA, ho decideix tot.

A l'Ajuntament l'**Alcalde** contracta fins al **10 % dels recursos ordinaris i 6.000.000 ?**; la resta, el **Ple**; a la pràctica, delegat a la **Junta de Govern Local**. La **mesa** té com a vocals necessaris el secretari i l'interventor, mínim 3 membres i electes com a màxim un terç.

Els **procediments** són obert, obert simplificat (i abreujat), restringit, licitació amb negociació, negociat sense publicitat, diàleg competitiu i associació per a la innovació; els **ordinaris** són obert i restringit. S'adjudica a la **millor relació qualitat-preu**, obrint **abans** el sobre de judici de valor.

Terminis clau: **15 dies hàbils** per al recurs especial (obres > 3 M ?, serveis i subministraments > 100.000 ?) davant del **TCCSP**; **10 dies hàbils** per aportar documentació; **15 dies hàbils** per formalitzar; **30 + 30 dies** per pagar. I recorda: **el contracte no existeix fins que es formalitza**.

Autoavaluació

<details><summary>1. Quina diferència hi ha entre fraccionar un contracte i dividir-lo en lots?</summary>Fraccionar és partir artificialment l'objecte per reduir-ne la quantia i esquivar les regles

de publicitat o procediment: està prohibit (art. 99.2). Dividir en lots és la regla general, per facilitar l'accés de les pimes: el que s'ha de justificar és la decisió de NO dividir-lo.</details>

<details><summary>2. Un contracte de serveis de neteja amb VE de 190.000 ? en un ajuntament, és SARA? Es pot recórrer per recurs especial?</summary>SARA no: el llindar en subministraments i serveis d'entitats locals és 216.000 ? des de l'1-1-2026. Però sí que és susceptible de recurs especial, perquè aquest llindar és VE superior a 100.000 ?. Són dos llindars diferents: parany clàssic.</details>

<details><summary>3. Qui és l'òrgan de contractació d'un contracte d'obres de 7.000.000 ? en un ajuntament de 49.689 habitants?</summary>El Ple. L'Alcalde arriba fins al 10 % dels recursos ordinaris i, en tot cas, fins a 6.000.000 ?. Set milions superen el límit absolut, sigui quin sigui el pressupost.</details>

<details><summary>4. Pot un regidor formar part de la mesa de contractació? I un assessor de confiança de l'alcalde?</summary>Un regidor sí, però els electes no poden superar un terç del total. Un assessor de confiança (personal eventual) no: la DA 2a ho prohibeix, i tampoc no pot emetre informes de valoració.</details>

<details><summary>5. Què distingeix un contracte de serveis d'una concessió de serveis?</summary>El risc operacional. En el contracte de serveis el contractista cobra un preu pactat de l'Administració; en la concessió es retribueix explotant el servei i assumeix el risc de no recuperar la inversió.</details>

<details><summary>6. Quins requisits té un contracte menor de subministrament de 12.000 ? (IVA exclòs)?</summary>Informe motivat de l'òrgan de contractació justificant la necessitat i que no se n'altera l'objecte, aprovació de la despesa i incorporació de la factura. Durada màxima d'un any, sense pròrroga, i publicació al perfil almenys trimestralment.</details>

<details><summary>7. Quin és l'import de la garantia definitiva i sobre què es calcula?</summary>El 5 % del preu final ofert per l'adjudicatari, IVA exclòs: no sobre el pressupost base de licitació ni sobre el valor estimat. La provisional, excepcional, sí que es calcula sobre el pressupost base de licitació, amb un màxim del 3 %.</details>

<details><summary>8. En quin ordre s'obren els sobres quan hi ha criteris de judici de valor i criteris automàtics?</summary>Primer el sobre de criteris que depenen d'un judici de valor i només després el de criteris avaluable per fórmules, per evitar que la puntuació subjectiva s'ajusti coneixent els preus.</details>

<details><summary>9. Un licitador vol impugnar els plecs d'una licitació d'obres de 5.000.000 ? en un ajuntament català. Quin recurs, quin termini i davant de qui?</summary>Recurs especial en matèria de contractació, perquè el VE supera els 3.000.000 ? en obres. Termini de 15 dies hàbils. El resol el Tribunal Català de Contractes del Sector Públic, competent també per als ens locals catalans. És gratuït i potestatiu, però alternatiu al recurs administratiu ordinari.</details>

<details><summary>10. Fins a quin percentatge es pot modificar un contracte i quan es perfecciona?</summary>Les modificacions previstes als plecs (art. 204) tenen un límit del 20 % del preu inicial; les no previstes (art. 205), només en tres supòsits taxats i amb un límit del 50 %, IVA exclòs. El contracte es perfecciona amb la formalització, no amb l'adjudicació: fins que no està signat no es pot executar, excepte en tramitació d'emergència.</details>

13**TEMA**

Tema 13. El pressupost de les entitats locals: concepte i marc legal. Formació i aprovació. Estructura pressupostària.

Introducció: sense crèdit al pressupost no es pot gastar ni un euro

Arriba una factura o una proposta de contracte. Abans que ningú signi res, cal comprovar una cosa senzilla i molt seriosa: **hi ha diners consignats per a això, aquest any, en aquesta aplicació concreta?** Això és el pressupost. No és un document decoratiu que el Ple aprova al desembre: és la norma que autoritza cada despesa de l'ajuntament durant tot l'any. L'**article 173.5 del TRLRHL** ho diu sense embuts: els actes que comprometin despesa per sobre dels crèdits autoritzats són **nuls de ple dret**.

En una plaça d'auxiliar això és feina concreta: escriure bé l'aplicació pressupostària en una proposta de despesa, tramitar l'anunci al BOP de Girona, comptar els quinze dies d'exposició, registrar les al·legacions dels veïns i publicar el resum per capítols. I a l'examen és una mina de **dates**: 15 de setembre, 15 d'octubre, 15 dies, un mes, 31 de desembre.

Aquesta guia cobreix els tres blocs de l'enunciat: **concepte i marc legal, formació i aprovació i estructura pressupostària**.

1. Concepte i marc legal

La definició és l'**article 162 del TRLRHL** (text refós aprovat pel **Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març**): els pressupostos generals de les entitats locals són «l'expressió xifrada, conjunta i sistemàtica de les **obligacions que, com a màxim, poden reconèixer** l'entitat i els seus organismes autònoms, i dels **drets que prevegin liquidar** durant l'exercici», més les previsions d'ingressos i despeses de les societats mercantils de capital íntegrament local.

| Estat | Naturalesa | En cristià |

|---|---|---|

| **Despeses** (crèdits) | **Limitatiu i vinculant** (art. 172) | És un **sostre**: no pots gastar més ni canviar-ne la finalitat. |

| **Ingressos** (previsions) | **Estimatiu** | És una **previsió**: si es recapta menys IBI del previst, no és il·legal. |

Truc. Despeses = límit màxim. Ingressos = simple estimació. Si una pregunta diu que "les previsions d'ingressos són vinculants", és **falsa**.

Principis

- **Anualitat** (art. 163): l'exercici **coincideix amb l'any natural**; s'hi imputen els drets liquidats i les obligacions reconegudes durant l'exercici.
- **Unitat i universalitat** (art. 164): **un sol pressupost general** per a tot el grup municipal.
- **No-afectació** (art. 165.2): els recursos cobreixen el conjunt d'obligacions, **excepte els ingressos afectats** (una subvenció per a l'escola bressol només paga l'escola bressol).

- **Pressupost brut** (art. 165.3): drets i obligacions s'apliquen **per l'import íntegre**.
- **Equilibri** (art. 165.4): cada pressupost integrant s'aprova **sense dèficit inicial**.
- **Especialitat** (art. 172.1): els crèdits es destinen **exclusivament** a la finalitat autoritzada.

Contingut, bases d'execució i annexos

El pressupost general integra **tres** peces (art. 164.1): **1)** el de la mateixa entitat; **2)** els dels **organismes autònoms** dependents (un patronat de museus, un institut municipal d'esports), que poden ser **administratius o comercials, industrials, financers o anàlegs**; **3)** els **estats de previsió** de les **societats mercantils de capital íntegrament local**.

Cada pressupost conté **estat de despeses i estat d'ingressos**, i el general inclou les **bases d'execució** (art. 165.1): el "manual d'instruccions" anual que adapta la normativa pressupostària al teu ajuntament, sense poder modificar el que està legislat. L'**art. 9.2 del RD 500/1990** diu què hi han de regular: **nivells de vinculació jurídica**, relació **taxativa** de crèdits **ampliables**, **transferències de crèdit** i òrgan competent, **incorporació de romanents**, delegacions en autorització i disposició de despeses, **pagaments a justificar i bestretes de caixa fixa i compromisos plurianuals**.

Annexos (art. 166): plans i programes d'inversió i finançament a **quatre anys**; programes anuals d'actuació de les societats; **estat de consolidació**; estat de previsió de moviments i situació del **deute**.

El marc legal

| Norma | Què hi trobes |

|---|---|

| **CE, arts. 142 i 135** | Suficiència financera de les hisendes locals; estabilitat pressupostària. |

| **LBRL 7/1985, art. 22.2.e)** | Aprovar i modificar els pressupostos és competència del **Ple**. |

| **TRLRHL (RDL 2/2004), arts. 162-171** | El **nucli del tema**. |

| **RD 500/1990, de 20 d'abril** | Desenvolupa el capítol I del títol VI: bases d'execució, pròrroga, modificacions, fases de la despesa. |

| **Ordre EHA/3565/2008** | **Estructura** dels pressupostos locals. Modificada per l'**Ordre HAP/419/2014** (des del pressupost de **2015**). |

| **LO 2/2012 (LOEPSF)** | Estabilitat, sostenibilitat, regla de la despesa, pla economicofinancer. |

| **Ordre HAP/2105/2012, art. 15** | **Línies fonamentals** del pressupost següent al Ministeri **abans del 15 de setembre**. |

| **TRLMRLC (DL 2/2003), art. 52.2.f)** | Correspon al Ple «**aprovar i modificar els pressupostos**, disposar despeses en els assumptes de la seva competència i aprovar els comptes». |

| **Llei 19/2014, art. 11.1.a)** | Publicar al portal de transparència el pressupost, l'execució **trimestral**, la liquidació i el compliment dels objectius d'estabilitat. |

Ancoratge català. L'**art. 52.4 TRLMRLC** exclou la lletra f) de les atribucions delegables: **el pressupost no es pot delegar** ni a l'alcalde ni a la Junta de Govern Local (igual que l'art. 22.4 LBRL).

2. Formació i aprovació

Formació: la fa l'alcalde

El pressupost **el forma el president de l'entitat** (art. 168.1): el Ple l'aprova, però qui el redacta és

l'alcaldia. **Documentació que s'hi ha d'unir** (art. 168.1):

- **a) Memòria explicativa** del contingut i de les principals modificacions respecte del vigent.
- **b) Liquidació del pressupost anterior i avanç de la del corrent**, referida com a mínim a **sis mesos**.
- **c) Annex de personal. d) Annex de les inversions** a fer en l'exercici.
- **e) Annex de beneficis fiscals** en tributs locals i la seva incidència en els ingressos.
- **f) Annex de convenis amb les comunitats autònomes en matèria de despesa social**.
- **g) Informe economicofinancer**: com s'han avaluat ingressos i operacions de crèdit i si els crèdits basten; justifica l'anivellament.

Les lletres **e)** i **f)** les va afegir el **Reial decret llei 17/2014**: són les "noves" i les més preguntades. A més, hi va l'**informe de la Intervenció** (art. 168.4).

El calendari

| Data límit | Qui | Què |

|---|---|---|

| **15 de setembre** | Organismes autònoms | Remeten el seu pressupost a l'entitat (art. 168.2). |

| **15 de setembre** | Societats mercantils, **fins i tot les de participació majoritària** | Remeten previsions de despeses i ingressos i els programes d'actuació, inversions i finançament (art. 168.3). |

| **15 de setembre** | L'entitat local | Remet al Ministeri les **línies fonamentals** (Ordre HAP/2105/2012, art. 15). |

| **15 d'octubre** | L'alcalde | Remet el **pressupost general** al **Ple** perquè l'aprovi, l'esmeni o el retorni (art. 168.4). |

Parany. El 15 de setembre val també per a societats de participació **majoritària**; en canvi, al pressupost general només s'hi integren els estats de previsió de les de capital **íntegrament** local. I l'**art. 168.5** és taxatiu: l'acord d'aprovació **és únic i no se'n pot aprovar cap per separat**.

Aprovació: la seqüència completa (art. 169)

1. **Aprovació inicial pel Ple**, competència indelegable, per **majoria simple** (art. 47.1 LBRL): el pressupost **no** és dels supòsits de majoria absoluta de l'art. 47.2. Abans passa per la **comissió informativa** d'hisenda, que emet dictamen.

2. **Exposició pública**: anunci al **BOP** (a Figueres, el de Girona) i exposició **15 dies**, durant els quals els **interessats** poden examinar l'expedient i presentar **reclamacions davant el Ple**.

3. **Bifurcació**: sense reclamacions, el pressupost queda **definitivament aprovat automàticament**, sense nou acord plenari; amb reclamacions, el Ple té **un mes** per resoldre-les.

4. **Data límit**: aprovació definitiva **abans del 31 de desembre** de l'any anterior a l'exercici (art. 169.2).

5. **Publicació**: al butlletí de la corporació, si en té, i **resumit per capítols** de cada pressupost integrant, al **BOP** (art. 169.3).

6. **Remissió**: còpia a l'**Administració de l'Estat** i a la **comunitat autònoma**, **simultàniament** a l'enviament al butlletí (art. 169.4).

7. **Entrada en vigor**: **un cop publicat** el resum al BOP (art. 169.5). No amb l'aprovació: **amb la publicació**.

8. **Publicitat permanent**: còpia a disposició del públic **des de l'aprovació definitiva fins al final de l'exercici** (art. 169.7), més el portal de transparència.

Reclamacions: qui i per què (art. 170)

Interessats: (a) els **habitants** del territori; (b) els **directament afectats**, encara que no hi visquin; (c) **col·legis oficials, cambres oficials, sindicats i associacions** constituïts per vetllar per interessos professionals, econòmics o veïnals, quan actuïn en defensa dels propis.

Causes taxades (art. 170.2), només aquestes tres: **1)** no haver-se ajustat l'elaboració i l'aprovació als tràmits legals; **2)** ometre el crèdit necessari per complir obligacions exigibles per precepte legal o altre títol legítim; **3)** **manifesta insuficiència** dels ingressos respecte de les despeses pressupostades, o d'aquestes respecte de les necessitats previstes.

Truc. No s'hi pot reclamar per oportunitat política ("no m'agrada que es gastin tants diners en la Fira").

Recurs contenciós (art. 171). Contra l'aprovació definitiva es pot interposar **directament recurs contenciós administratiu**. El **Tribunal de Comptes** ha d'informar prèviament quan la impugnació **afecti l'anivellament pressupostari**. La interposició **no suspèn per si sola** l'aplicació del pressupost.

Pròrroga automàtica (art. 169.6 i art. 21 RD 500/1990)

Si l'1 de gener el pressupost no ha entrat en vigor, **es prorroga automàticament el de l'any anterior amb els seus crèdits inicials:**

- El límit és el **global dels crèdits inicials**; no es prorroguen les modificacions de crèdit.
- **No són prorrogables** els crèdits de serveis o programes que **havien de concloure** l'exercici anterior ni els finançats amb **ingressos específics o afectats** d'aquell exercici.
- Els ajustos s'aproven per **resolució motivada del president, previ informe de l'interventor**.
- El prorrogat **pot ser modificat** mentre no s'aprovi el definitiu, que s'aprova **amb efectes d'1 de gener**.

Molt important. La pròrroga és **automàtica**: no cal cap acord del Ple. Si l'examen diu "el Ple ha d'acordar la pròrroga", és **fals**.

3. Estructura pressupostària

L'art. 167 TRLRHL encarrega al Ministeri d'Hisenda fixar l'estructura. Ho fa l'**Ordre EHA/3565/2008**, modificada per l'**Ordre HAP/419/2014**.

| Classificació | Respon a | Obligatòria? |

|---|---|---|

| **Per programes** | **En què** es gasta, amb quina finalitat | **Sí** |

| **Econòmica** | **Quina naturalesa** té la despesa | **Sí** |

| **Orgànica** | **Qui** gasta (regidoria o servei) | **Opcional** |

Els **ingressos** només tenen classificació **econòmica**. Abans de 2010, la primera es deia classificació **funcional** (grup de funció, funció, subfunció).

Classificació per programes

Àrea de despesa (1 dígit) -> política de despesa (2) -> grup de programes (3) -> programa (4) -> subprograma. Les àrees són sis i no van correlatives (no hi ha 5, 6, 7 ni 8):

| Codi | Àrea de despesa | Polítiques típiques |

|---|---|---|

| **0** | **Deute públic** | Grup 011: interessos i amortització de préstecs. |

1	Serveis públics bàsics	13 Seguretat i mobilitat ciutadana, 15 Habitatge i urbanisme, 16 Benestar comunitari, 17 Medi ambient.
2	Protecció i promoció social	21 Pensions, 23 Serveis socials, 24 Foment de l'ocupació.
3	Béns públics de caràcter preferent	31 Sanitat, 32 Educació, 33 Cultura, 34 Esport.
4	Actuacions de caràcter econòmic	43 Comerç i turisme, 44 Transport públic, 45 Infraestructures.
9	Actuacions de caràcter general	91 Òrgans de govern, 92 Serveis generals, 93 Administració financera i tributària, 94 Transferències a altres administracions.

Regles (art. 4 de l'Ordre): l'estructura és **tancada i obligatòria** fins al **grup de programes** i **oberta** a partir de programes i subprogrames; el detall es presenta com a mínim a nivell de **grup de programes**; si l'entitat assumeix competències **per delegació** (art. 27 LBRL), ha de desplegar els grups perquè cada servei delegat correspongui a un únic programa.

Classificació econòmica

Capítol -> article -> concepte -> subconcepte -> partida. Els nivells de **capítol i article** són **tancats i obligatoris**; de concepte cap avall, oberts.

| Cap. | Despeses | Ingressos |

|---|---|---|

1	Despeses de personal	Impostos directes (IBI, IAE, IVTM, plusvàlua)
2	Despeses corrents en béns i serveis	Impostos indirectes (ICIO)
3	Despeses financeres	Taxes, preus públics i altres ingressos
4	Transferències corrents	Transferències corrents (PIE, subvencions)
5	Fons de contingència i altres imprevistos	Ingressos patrimonials (lloguers, interessos)
6	Inversions reals	Alienació d'inversions reals (venda de solars)
7	Transferències de capital	Transferències de capital
8	Actius financers	Actius financers
9	Passius financers	Passius financers (préstecs concertats)

A **despeses**, els capítols **1 a 4** són operacions **corrents**, el **6 i el 7** de **capital** i el **8 i el 9** **financeres**; a **ingressos**, **1 a 5** corrents, **6 i 7** de capital, **8 i 9** financeres.

Cau segur. El **capítol 5 de despeses és el Fons de contingència**, creat per l'Ordre HAP/419/2014; el **capítol 5 d'ingressos** són els **ingressos patrimonials**. I la **venda d'un solar** és capítol **6 d'ingressos**, no capítol 3.

L'aplicació pressupostària

L'**aplicació pressupostària** és la casella on va cada euro, i la **seva expressió xifrada constitueix el crèdit pressupostari**. Es defineix, com a mínim, per la conjunció de la classificació **per programes** (grup de programa o programa) i l'**econòmica** (concepte o subconcepte); si es fa servir la **orgànica**, aquesta també la integra (art. 167.4 TRLRHL i art. 6 de l'Ordre). Exemple: **`20 1532 61900`** = òrgan 20 (una regidoria), programa 1532 (pavimentació de vies públiques, àrea 1), econòmica 61900 (inversió de reposició en infraestructures).

Canvi que cau. L'antic **art. 10** de l'Ordre EHA/3565/2008, que permetia a les entitats de **menys de 5.000 habitants** presentar i executar el pressupost a nivell d'àrea de despesa i article, va ser **derogat per l'Ordre HAP/419/2014**.

Nivell de vinculació jurídica. Els crèdits són **limitatius i vinculants** (art. 172.2), però la vinculació no

sempre és per aplicació: la fixen les **bases d'execució**, normalment a nivell d'àrea o política de despesa + capítol. Dins d'una bossa de vinculació es pot gastar de més en una aplicació si en una altra de la mateixa bossa sobra, sense modificació de crèdit. El **control comptable** es fa sobre l'aplicació; el **fiscal**, sobre la vinculació.

4. El pressupost i l'estabilitat pressupostària

Des de la reforma de l'**art. 135 CE** i la **LO 2/2012 (LOEPSF)**, el pressupost ha de complir tres exigències: **estabilitat pressupostària** (equilibri o superàvit en termes de comptabilitat nacional), **regla de la despesa** (la despesa computable no pot créixer per damunt de la taxa de referència de creixement del PIB) i **sostenibilitat financera** (control del **deute** i del **període mitjà de pagament**). Si s'incompleix, cal un **pla economicofinancer** (art. 21 LOEPSF) per tornar al compliment **en l'any en curs i el següent**. I regeix la **prioritat absoluta del pagament del deute públic** (art. 135.3 CE).

Ancoratge a Figueres. Amb uns **49.689 habitants**, Figueres té **Junta de Govern Local obligatòria** (municipis de més de 5.000, art. 20.1.b LBRL) i comissions informatives, però el pressupost **només el pot aprovar el Ple**. El de **2025** es va aprovar per uns **83 milions d'euros** (uns 72,7 milions inicials més l'alienació d'un solar): un cas de llibre de **capítol 6 d'ingressos**, un ingrés de **capital** que, per prudència, no hauria de finançar despesa corrent.

Glossari

- **TRLRHL**: text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals (RDL 2/2004). La llei mare del tema.
- **Crèdit pressupostari**: import màxim autoritzat per gastar en una aplicació concreta.
- **Aplicació pressupostària**: la casella concreta de despesa (programes + econòmica, i orgànica si s'usa).
- **Bases d'execució**: normes internes anuals sobre com s'executa el pressupost en aquell ajuntament.
- **Nivell de vinculació jurídica**: la "bossa" de crèdits dins la qual es pot moure la despesa sense modificació.
- **Ingrés afectat**: ingrés que només es pot destinar a una finalitat concreta.
- **Anivellament**: que despeses i ingressos previstos quadrin; no s'admet dèficit inicial.
- **Pròrroga pressupostària**: continuïtat automàtica del pressupost anterior si l'1 de gener el nou no és vigent.
- **Romanent de crèdit**: crèdit no gastat al final de l'exercici; en certs casos s'incorpora a l'any següent.
- **Fons de contingència**: capítol 5 de despeses, reserva per a necessitats imprevistes i no discrecionals.
- **BOP**: Butlletí Oficial de la Província; per a Figueres, el de Girona.

Els punts que cauen a l'examen

1. **Art. 162**: expressió xifrada, **conjunta i sistemàtica** de les obligacions que **com a màxim** es poden reconèixer i dels drets que es preveu liquidar.

2. **L'exercici coincideix amb l'any natural** (art. 163) i s'aprova **sense dèficit inicial** (art. 165.4).
3. Integra **tres** peces: entitat + **organismes autònoms** + estats de previsió de societats de capital íntegrament local (art. 164.1). Plans d'inversió dels annexos: **quatre anys**.
4. Organismes autònoms i societats remeten documentació **abans del 15 de setembre**; també les **línies fonamentals** al Ministeri.
5. **L'alcalde el forma i el remet al Ple abans del 15 d'octubre**. L'acord d'aprovació és **únic**.
6. Art. 168.1: memòria, liquidació anterior i **avanç de la corrent de mínim 6 mesos**, annex de personal, d'inversions, de **beneficis fiscals** i de convenis de despesa social, i **informe economicofinancer**; més **informe d'Intervenció**.
7. **Exposició pública: 15 dies**. Sense reclamacions, **aprovació definitiva automàtica**; amb reclamacions, el Ple té **un mes**.
8. **Aprovació definitiva abans del 31 de desembre**; publicació **resumida per capítols** al BOP; **entra en vigor amb la publicació**; còpia a l'Estat i a la CA **simultàniament**.
9. **Pròrroga automàtica** amb els **crèdits inicials**; no es prorroguen modificacions ni crèdits afectats o de programes finalitzats. El definitiu, **amb efectes d'1 de gener**.
10. **Interessats**: habitants, directament afectats, i col·legis, cambres, sindicats i associacions. **Tres causes taxades**.
11. **Recurs contenciós directe**; informe previ del **Tribunal de Comptes** si afecta l'anivellament; el recurs **no suspèn**.
12. Classificacions **per programes i econòmica** obligatòries, **orgànica opcional**. Àrees de despesa: **0, 1, 2, 3, 4 i 9**.
13. Capítols **1-9**: a despeses el **5 = Fons de contingència**; a ingressos el **5 = Ingressos patrimonials**.
14. **Competència del Ple**, per **majoria simple** (art. 47.1 LBRL), **indelegable** (art. 22.4 LBRL i 52.4 TRLMRLC).

Resum exprés

El pressupost general (art. 162 TRLRHL) és l'expressió xifrada, conjunta i sistemàtica de les obligacions màximes reconeixibles i dels drets que es preveu liquidar; coincideix amb l'**any natural**.

Integra el pressupost de l'entitat, el dels **organismes autònoms** i els **estats de previsió** de les societats de capital íntegrament local, i inclou les **bases d'execució**.

Els **crèdits de despesa són limitatius i vinculants**; les previsions d'ingressos, estimatives. S'aprova **sense dèficit inicial**.

Formació: la fa l'**alcalde**. Organismes i societats envien documentació **abans del 15 de setembre**; l'alcalde remet el general al **Ple abans del 15 d'octubre**, amb informe d'Intervenció, memòria, liquidació anterior, avanç de la corrent (mínim 6 mesos) i annexos de personal, inversions, beneficis fiscals i convenis de despesa social.

Aprovació: el **Ple**, per **majoria simple**; competència **indelegable**; acord **únic**.

Anunci al **BOP** i **15 dies** d'exposició. Sense reclamacions, aprovació definitiva **automàtica**; amb reclamacions, **un mes** per resoldre.

Aprovació definitiva **abans del 31 de desembre**; publicació **resumida per capítols** al BOP; còpia a l'Estat i a la comunitat autònoma; **entra en vigor amb la publicació**.

Només s'hi reclama per **tres causes taxades**; el recurs contenciós és **directe** i **no suspèn**.

Si l'1 de gener no és vigent, **pròrroga automàtica** amb els crèdits inicials.

Estructura (Ordre EHA/3565/2008, modificada per l'Ordre HAP/419/2014): despeses per **programes** (àrees **0, 1, 2, 3, 4 i 9**) i per **econòmica** (capítols 1-9, **5 = Fons de contingència**); **orgànica opcional**; ingressos, només econòmica (**5 = Ingressos patrimonials**).

L'**aplicació pressupostària** és programes + econòmica (+ orgànica) i constitueix el **crèdit pressupostari**. I sobre tot això plana la **LOEPSF**: estabilitat, regla de la despesa i sostenibilitat financera.

Autoavaluació

<details><summary>1. Qui forma el pressupost general, a qui el remet i abans de quina data?</summary>El forma el president de l'entitat (l'alcalde) i el remet al Ple, informat per la Intervenció, abans del 15 d'octubre (art. 168.4). El Ple pot aprovar-lo, esmenar-lo o retornar-lo.</details>

<details><summary>2. Quines tres peces integren el pressupost general?</summary>El pressupost de la mateixa entitat, els dels organismes autònoms dependents i els estats de previsió de les societats mercantils de capital íntegrament local (art. 164.1).</details>

<details><summary>3. Què passa si durant els 15 dies d'exposició pública no hi ha cap reclamació?</summary>Queda definitivament aprovat automàticament, sense nou acord del Ple (art. 169.1). Si n'hi ha, el Ple disposa d'un mes per resoldre-les.</details>

<details><summary>4. Quan entra en vigor el pressupost?</summary>Un cop publicat el resum per capítols al BOP (art. 169.3 i 169.5). No amb l'aprovació definitiva: amb la publicació.</details>

<details><summary>5. Quines són les tres causes per les quals es pot reclamar contra el pressupost?</summary>(a) No haver-se ajustat l'elaboració i l'aprovació als tràmits legals; (b) haver omès el crèdit necessari per a obligacions exigibles; (c) manifesta insuficiència dels ingressos respecte de les despeses, o d'aquestes respecte de les necessitats previstes (art. 170.2). Són taxades.</details>

<details><summary>6. Què vol dir que la pròrroga és automàtica i què no es prorroga?</summary>Si l'1 de gener el nou pressupost no és vigent, es prorroga el de l'any anterior amb els crèdits inicials, sense cap acord del PleNo es prorroguen les modificacions de crèdit ni els crèdits de programes que havien de concloure l'exercici anterior o finançats amb ingressos afectats (art. 169.6 i art. 21 RD 500/1990).</details>

<details><summary>7. Quins nivells té la classificació per programes i quines àrees de despesa existeixen?</summary>Àrea -> política -> grup de programes -> programa -> subprograma. Àrees: 0 Deute públic, 1 Serveis públics bàsics, 2 Protecció i promoció social, 3 Béns públics de caràcter preferent, 4 Actuacions de caràcter econòmic i 9 Actuacions de caràcter general. No hi ha 5, 6, 7 ni 8.</details>

<details><summary>8. Què és el capítol 5 de despeses i què és el capítol 5 d'ingressos?</summary>A despeses, el Fons de contingència i altres imprevistos (introduït per l'Ordre HAP/419/2014). A ingressos, els ingressos patrimonials.</details>

<details><summary>9. Com es defineix l'aplicació pressupostària?</summary>Com a mínim, per la conjunció de la classificació per programes (grup de programa o programa) i l'econòmica (concepte o subconcepte); si s'usa la orgànica, també la integra. La seva expressió xifrada és el crèdit pressupostari (art. 167.4 TRLRHL).</details>

<details><summary>10. Quina majoria cal per aprovar el pressupost i es pot delegar?</summary>Majoria simple del Ple (art. 47.1 LBRL). És competència del Ple (art. 22.2.e LBRL i 52.2.f TRLMRLC) i és indelegable, ni a l'alcalde ni a la Junta de Govern Local (art. 22.4 LBRL i 52.4 TRLMRLC).</details>

14**TEMA**

Tema 14. La despesa: les seves fases. Execució de l'estat de despeses: autorització, disposició i obligació. Bestretes de caixa fixa. Pagaments a justificar.

Introducció: cada euro que surt de l'Ajuntament ha passat abans per quatre segells, i tu en tramitaràs uns quants

La brigada necessita 200 cons de senyalització. Algú els demana, algú diu que sí, algú tanca el preu amb el proveïdor, arriba la factura, un tècnic diu «conforme, s'ha rebut» i Tresoreria fa la transferència. Aquesta cadena té nom tècnic i està regulada article per article: es diu **execució de l'estat de despeses** i té **quatre fases: A** (autorització), **D** (disposició), **O** (reconeixement de l'obligació) i **P** (ordenació del pagament).

Per què t'importa? Perquè les fases no són teoria: són les pantalles del programa de comptabilitat. Quan registres una factura, prepares una proposta de despesa perquè la signi el regidor o passes l'expedient a Intervenció, estàs movent un expedient d'una fase a la següent. I si l'ordre es trenca -es compra primer i es tramita després- acabes amb el problema clàssic de la casa: una factura sense crèdit ni fiscalització que haurà d'anar al Ple com a reconeixement extrajudicial de crèdits.

I hi ha dues figures que semblen menors i que cauen sempre: els **pagaments a justificar** i les **bestretes de caixa fixa**, les excepcions a la regla «primer es justifica, després es cobra». Qui les gestiona sol ser personal administratiu habilitat: aprèn-te'n els terminis i tens mig tema resolt.

1. El punt de partida: crèdits limitatius i bases d'execució

El pressupost de despeses no és una previsió orientativa: és un **sostre**.

- Els **crèdits tenen caràcter limitatiu i vinculant** i són **finalistes** (art. 172 TRLRHL, RDLeg 2/2004). Si hi ha 30.000 ? per a «material d'oficina», no en pots gastar 30.001 sense modificar abans el pressupost.
- **No es poden adquirir compromisos per import superior als crèdits autoritzats**: els acords que ho infringeixin són **nuls de ple dret** (art. 173.5 TRLRHL). Nul de ple dret vol dir que jurídicament no ha existit mai i no es pot convalidar.
- Els **ordenadors de despeses i de pagaments**, i els **interventors** que no ho adverteixin **per escrit**, responen **personalment** de tota despesa que autoritzin sense crèdit suficient (art. 188 TRLRHL).

El procediment concret el fixen les **bases d'execució del pressupost** (art. 183 TRLRHL i art. 53 RD 500/1990): el «reglament de la casa» que el Ple aprova cada any amb el pressupost i que diu quines despeses van per ADO, quins imports signa l'alcalde o qui té bestreta de caixa fixa.

Truc. Quan una pregunta digui «segons el que estableixin les bases d'execució», sol ser la resposta correcta: la llei estatal marca el marc i les bases el concreten.

Hi ha un pas **previ** que no compta com a fase: la **retenció de crèdit (RC)**, acte pel qual s'expedeix certificació de saldo suficient i es reserva l'import (art. 31 RD 500/1990).

2. Les fases de la despesa: A, D, O, P

L'article **184.1 TRLRHL** i l'article **52 del RD 500/1990** diuen el mateix, en aquest ordre:

| Fase | Nom oficial | Què passa realment |

|---|---|---|

| **A** | Autorització de la despesa | Es decideix gastar una quantitat certa o aproximada i es reserva crèdit. Encara no hi ha ningú de fora. |

| **D** | Disposició o compromís | Ja se sap amb qui i per quant exacte. Vincula l'Ajuntament amb un tercer. |

| **O** | Reconeixement i liquidació de l'obligació | S'ha rebut la prestació i es declara un deute exigible. |

| **P** | Ordenació del pagament | L'ordenador expedeix l'ordre de pagament contra la Tresoreria. |

Després de la P ve el **pagament material** (la sortida efectiva dels diners), que **no** és una de les quatre fases de l'art. 184.

Mnemotècnia: Avui Decideixo, Obligat quedo, Pago.

En paral·lel va l'expedient de contractació: la resolució que l'aprova **implica també l'aprovació de la despesa** (fase A, art. **117 LCSP**, Llei 9/2017); l'adjudicació produeix la **D**; la conformitat amb la factura o la certificació d'obra porta a la **O**.

3. Autorització de la despesa (fase A)

Definició (art. 54 RD 500/1990): acte pel qual s'acorda la realització d'una despesa determinada **per una quantia certa o aproximada**, reservant-hi la totalitat o part d'un crèdit.

Dues idees: **inicia** el procediment i **no implica relacions amb tercers externs**. Si l'Ajuntament decideix «destinem 60.000 ? a arranjar la plaça», encara no ha promès res a cap constructor.

Qui l'aprova? Dins l'import dels crèdits pressupostats, **el president (alcalde) o el Ple** (arts. 55 RD 500/1990 i 185.1 TRLRHL). L'alcalde té atribuït «el desenvolupament de la gestió econòmica d'acord amb el pressupost aprovat» (art. 21.1.f LBRL). Les **delegacions** s'han de recollir a les bases d'execució (art. 55.2). En contractació, l'alcalde és òrgan de contractació quan el valor estimat **no superi el 10% dels recursos ordinaris del pressupost ni, en tot cas, 6.000.000 ?** (DA 2a LCSP); per damunt, Ple.

Aplicat a Figueres. Amb uns **49.689 habitants** és un municipi de règim comú, no de gran població: l'òrgan de contractació ordinari és l'**alcalde**. I com que passa de **5.000 habitants**, la **Junta de Govern Local és obligatòria** (art. 20.1.b LBRL), i moltes competències de despesa hi solen estar **delegades**.

4. Disposició o compromís (fase D)

Definició (art. 56 RD 500/1990): acte pel qual s'acorda, **després del compliment dels tràmits legalment establerts**, la realització de despeses **prèviament autoritzades**, per un **import exactament determinat**.

| | Autorització (A) | Disposició (D) |

|---|---|---|

| Import | Cert o aproximat | **Exactament determinat** |

| Tercers | **No** implica relacions amb tercers | **Sí**: rellevància jurídica davant tercers |

| Efecte | Reserva crèdit, obre el procediment | **Vincula** l'entitat en quantia i condicions |

Qui la fa? Dins l'import dels crèdits **autoritzats**, el president o el Ple (arts. 57 RD 500/1990 i 185.1 TRLRHL).

Exemple: s'aprova l'expedient per contractar el manteniment de les fonts amb 25.000 ? (A); es licita i s'adjudica per 21.780 ? (D). El crèdit sobrant s'allibera.

5. Reconeixement i liquidació de l'obligació (fase O)

Definició (art. 58 RD 500/1990): acte pel qual **es declara l'existència d'un crèdit exigible** contra l'entitat, derivat d'una despesa autoritzada i compromesa.

- **Prèviament cal acreditar documentalment** la realització de la prestació o el dret del creditor (arts. 59.1 RD 500/1990 i 189.1 TRLRHL): factura conforme, certificació d'obra, acta de recepció. Les bases d'execució diuen quins documents calen per a cada tipus de despesa (art. 59.2).

- Els **perceptors de subvencions** han d'acreditar, **abans de cobrar**, que estan al corrent de les obligacions fiscals amb l'entitat i, **després**, justificar l'aplicació dels fons (arts. 59.3 i 189.2 TRLRHL).

- **Competència**: el **president** (arts. 60.1 RD 500/1990 i 185.2 TRLRHL), delegable. **Excepció**: correspon al **Ple** el **reconeixement extrajudicial de crèdits** sempre que no hi hagi dotació pressupostària, i també les operacions especials de crèdit i les concessions de quitament i espera (art. 60.2).

El circuit de la factura. Segons la **Llei 25/2013**, la factura entra pel **punt general d'entrada de factures electròniques** (a Catalunya, sovint **e-FACT**, del Consorci AOC) i es remet **immediatament** a l'oficina comptable perquè l'anoti al **registre comptable de factures** (art. 9.1); es poden excloure de la facturació electrònica les factures de fins a **5.000 ?** (art. 4). Comptabilitat fa un **informe trimestral** de les factures amb **més de 3 mesos** anotades sense reconeixement d'obligació, que remet **en 15 dies** al control intern (art. 10), i **anualment** el control intern eleva al **Ple** l'informe de morositat (art. 12.2).

Terminis de l'article **198.4 LCSP**: el contractista presenta la factura **en 30 dies** des del lliurament o la prestació; l'Administració aprova la conformitat **en 30 dies** des del lliurament i **paga en 30 dies** des d'aquella aprovació, o merita **interessos de demora** (Llei 3/2004, de morositat). Amb més de **4 mesos** de demora el contractista pot **suspendre** el contracte; amb més de **6 mesos**, **resoldre'l**.

6. Ordenació del pagament (fase P)

Definició (art. 61 RD 500/1990): acte pel qual l'**ordenador de pagaments**, sobre la base d'una obligació reconeguda i liquidada, **expedeix l'ordre de pagament contra la Tresoreria**.

- Competència del **president** (arts. 186.1 TRLRHL i 62.1 RD 500/1990); **delegable** (art. 62.2).

- El **Ple**, a proposta del president, pot crear una **unitat d'ordenació de pagaments** (arts. 186.2 i 63).

Només el **Ple de les entitats de més de 500.000 habitants** de dret pot crear una **unitat central de**

tresoreria (arts. 186.3 i 64). Figueres, evidentment, no.

- L'expedició d'ordres s'ha d'ajustar al **pla de disposició de fons** que estableix el **president** i que **necessàriament** ha de recollir la **prioritat de les despeses de personal i de les obligacions concretes en exercicis anteriors** (arts. 187 TRLRHL i 65).

- L'acte es materialitza en **relacions d'ordres de pagament** amb, com a mínim, **importos brut i líquid, identificació del creditor i aplicació pressupostària**; també es pot ordenar el pagament **individualment** (art. 66).

Cau segur: el pla de disposició de fons **el fixa el president**, no el Ple ni l'interventor, i les dues prioritats obligatòries són **personal i obligacions d'exercicis anteriors**.

7. Acumulació de fases i documents comptables

L'article **184.2 TRLRHL** permet que un sol acte abasti dues o més fases, i l'article **67 RD 500/1990** concreta quines: **a) autorització-disposició (AD)** i **b) autorització-disposició-reconeixement de l'obligació (ADO)**. L'acte acumulat **produeix els mateixos efectes** que si les fases s'haguessin acordat per separat.

Dues condicions (art. 68): que les **bases d'execució** hagin establert els supòsits, atenent la naturalesa de la despesa i criteris d'economia i agilitat administrativa; i que l'òrgan **tingui competència -originària, delegada o desconcentrada-** per a totes i cadascuna de les fases acumulades.

Trampa clàssica. La llei preveu **AD i ADO**; no hi ha «DO» ni «AO». Sempre s'acumula començant per l'autorització i seguint l'ordre. El «P» s'hi afegeix a la pràctica comptable (ADOP), però la llista de l'art. 67.1 és la de dalt.

Cada entitat fixa els seus **documents comptables** (RC, A, D, AD, O, ADO, P...). Figueres aplica el **model normal** de comptabilitat local (**Ordre HAP/1781/2013**), que regeix als municipis amb pressupost **superior a 3.000.000 ?**. Exemple típic d'ADO: la factura del ferrer que ha soldat una barana per 1.200 ?.

8. Pagaments a justificar

Definició (arts. 190.1 TRLRHL i 69.1 RD 500/1990): tenen caràcter de «a justificar» les ordres de pagament **els documents justificatius de les quals no es puguin acompanyar en el moment de la seva expedició**.

- S'expedeixen **sobre la base d'una resolució de l'autoritat competent per autoritzar la despesa i s'apliquen als crèdits pressupostaris** corresponents (art. 69.2): **són pressupostaris**. Aquesta és la gran diferència amb les bestretes.

- S'han d'ajustar al **pla de disposició de fons**, **excepte** per pal·liar **esdeveniments catastròfics**, situacions de **greu perill** o necessitats que afectin directament la **seguretat pública** (art. 69.3).

- **Els perceptors han de justificar l'aplicació de les quantitats percebudes en el termini màxim de 3 MESOS** des de la percepció dels fons (arts. 190.2 TRLRHL i 70.1). **És el número estrella del tema**.

- Han de **reintegrar** les quantitats **no invertides o no justificades** i estan subjectes al règim de responsabilitats vigent (art. 70.2).

- **No es poden expedir noves ordres «a justificar», pels mateixos conceptes pressupostaris, a perceptors que tinguin fons pendents de justificació** (arts. 190.2 TRLRHL i 71).

- Les **bases d'execució, previ informe de la Intervenció**, han de determinar **necessàriament** (art. 72.2): forma d'expedició i execució; situació i disposició dels fons; pagaments amb aquests fons; comptabilitat i control; **límits quantitatius**; **conceptes pressupostaris** aplicables; i règim de les justificacions.

Exemple de Figueres. Un tècnic de Cultura viatja per tancar un espectacle de la Fira i ha d'avançar dietes i desplaçament. Encara no hi ha factura: se li lliura un pagament a justificar. Quan torna presenta el compte justificatiu i reintegra el sobrant. Té **3 mesos**, i fins llavors no pot rebre'n un altre pel mateix concepte pressupostari.

9. Bestretes de caixa fixa

No és una figura a part: és una **modalitat especial dins dels fons lliurats a justificar**.

Per a què (arts. 190.3 TRLRHL i 73.1 RD 500/1990): per a **atencions corrents de caràcter periòdic o repetitiu**, com ara **dietes, despeses de locomoció, material d'oficina no inventariable, conservació** i altres de característiques similars.

Naturalesa (art. 73.2): **provisions de fons de caràcter NO PRESSUPOSTARI i PERMANENT** a pagadores, caixes i habilitacions, per a l'atenció immediata i **posterior aplicació al pressupost de l'any** en què es facin.

- Es constitueixen per **resolució de l'autoritat competent per autoritzar els pagaments i s'apliquen inicialment a un concepte no pressupostari** (art. 73.3).

- **En cap cas la quantia global pot excedir la quantitat que fixi el PLE de l'entitat** (art. 73.4).

- **Reposició** (art. 74.1 i 74.2): els **caixers, pagadors i habilitats** reten comptes **a mesura que les necessitats de tresoreria aconsellin la reposició** dels fons utilitzats; les ordres de reposició s'expedeixen contra els **conceptes pressupostaris** corresponents i **per l'import degudament justificat**, prèvia aprovació dels comptes.

- **Els fons no invertits a fi d'exercici NO es reintegren**: s'utilitzen el nou exercici per a les mateixes atencions (art. 74.3). Per això la caixa és «permanent».

- **Els perceptors han de justificar al llarg de l'exercici i, com a mínim, EN EL MES DE DESEMBRE de cada any han de retre comptes** (arts. 74.4 i 190.3 TRLRHL).

- Les **bases d'execució**, previ informe de la Intervenció, han de determinar **necessàriament** (art. 75.2): aplicacions pressupostàries que s'hi poden atendre; **límits quantitatius**; **règim de reposicions**; situació i disposició dels fons; i comptabilitat i control. L'art. **76** hi afegeix el seguiment comptable adequat.

Enllaç amb contractació. L'art. **118.5 LCSP** eximeix de l'informe justificatiu de necessitat els contractes menors pagats **per bestreta de caixa fixa** quan el **valor estimat no excedeixi de 5.000 ?**. És el cas dels folis i les piles de l'oficina.

| | **Pagaments a justificar** | **Bestretes de caixa fixa** |

|---|---|---|

| Naturalesa | **Pressupostària** | **No pressupostària i permanent** |

| Motiu | No es poden acompanyar els justificants | Atencions corrents **periòdiques o repetitives** |

Justificació	**3 mesos** des de la percepció	Al llarg de l'exercici; comptes **com a mínim al desembre**
Sobrants a 31/12	Es **reintegren**	Es **mantenen** per a les mateixes atencions
Límit global	El que fixin les **bases d'execució**	El que fixi el **Ple** (art. 73.4)
Reposició	No n'hi ha	**Sí**, contra comptes justificatius aprovats

10. Qui ho vigila: la funció interventora

Les **quatre fases de la funció interventora** (arts. 214.2 TRLRHL i 7.1 del **RD 424/2017**) casen amb les de la despesa: **fiscalització prèvia** (A i D), **intervenció del reconeixement de l'obligació i comprovació material de la inversió** (O), **intervenció formal de l'ordenació del pagament** (P) i **intervenció material del pagament**.

- **Terminis** (art. 10.2 RD 424/2017): **10 dies hàbils**; **5 dies hàbils** si la tramitació és **urgent** o s'aplica **fiscalització limitada prèvia**.

- **Exempcions de fiscalització prèvia** (arts. 219.1 TRLRHL i 17 RD 424/2017): material **no inventariable**, **contractes menors**, despeses **periòdiques i de tracte successiu** un cop fiscalitzat el període inicial, i despeses **menors de 3.005,06 €** pagades per **bestreta de caixa fixa**.

- **Comprovació material** (art. 20.3 RD 424/2017): cal l'assistència de l'interventor quan la inversió sigui **≥ 50.000 €** (IVA exclòs), demanada amb **20 dies d'antelació**.

- **Reparaments** (objeccions escrites i motivades, art. 215 TRLRHL): **suspenen** la tramitació si afecten disposició de despeses, reconeixement d'obligacions o ordenació de pagaments i es basen en insuficiència o inadequació de crèdit; en la manca de fiscalització dels actes que van originar les ordres de pagament; en l'**omissió de requisits o tràmits essencials**; o en **comprovacions materials** (art. 216.2).

- **Discrepàncies** (art. 217): les resol el **president**, amb resolució **executiva** i facultat **no delegable en cap cas**; les resol el **Ple** si el reparament es basa en **insuficiència o inadequació de crèdit** o afecta despeses de competència plenària.

- **Omissió de la funció interventora** (art. 28 RD 424/2017): **no es pot reconèixer l'obligació ni tramitar el pagament** fins que es resolgui, i l'acord favorable **no eximeix de responsabilitats**.

Angle català. La **tutela financera** sobre els governs locals correspon a la **Generalitat** (art. 218.5 de l'Estatut d'autonomia) i l'**òrgan de control extern** és la **Sindicatura de Comptes**, a qui els ens locals reten comptes a més del Tribunal de Comptes. Qui exerceix la funció interventora és un **funcionari d'administració local amb habilitació de caràcter nacional** (RD 128/2018).

Glossari

- **Crèdit pressupostari**: import màxim que es pot gastar en una finalitat concreta durant l'exercici.
- **Aplicació (o partida) pressupostària**: la «casella» del pressupost on s'imputa la despesa.
- **Vinculació jurídica**: nivell (capítol, article, concepte...) al qual el crèdit és realment limitatiu.
- **Retenció de crèdit (RC)**: certificació de saldo suficient amb reserva de l'import.
- **Ordenador de despeses / de pagaments**: qui autoritza i compromet despeses / qui expedeix les ordres de pagament (a l'entitat local, el president).
- **Obligació exigible**: deute líquid, vençut i reclamable que l'Ajuntament ha de pagar.
- **Reconeixement extrajudicial de crèdits**: acord del Ple per assumir despeses sense dotació

pressupostària.

- **Nul de ple dret:** vici màxim; l'acte és com si no hagués existit i no es pot convalidar.
- **Compte justificatiu:** relació de despeses i justificants que presenta el percepcor de fons.
- **Reposició de fons:** reintegrament de la caixa fixa per l'import ja justificat, perquè torni al seu nivell.
- **Habilitat / caixer / pagador:** persona autoritzada a custodiar i pagar amb fons de caixa fixa.
- **Reparament:** objecció escrita i motivada de l'interventor; en certs casos suspèn l'expedient.
- **Pla de disposició de fons:** calendari de prioritats de pagament aprovat pel president.

Els punts que cauen a l'examen

1. Les fases són **quatre: autorització, disposició o compromís, reconeixement i liquidació de l'obligació i ordenació del pagament** (art. 184.1 TRLRHL; art. 52 RD 500/1990).
2. **Autorització:** quantia **certa o aproximada**, no implica tercers. **Disposició:** import **exactament determinat**, sí té rellevància davant tercers.
3. **Autorització i disposició:** president o **Ple**. **Reconeixement de l'obligació:** president (art. 185 TRLRHL). El reconeixement extrajudicial de crèdits: **Ple** (art. 60.2 RD 500/1990).
4. Acumulació de fases: només **AD i ADO** (art. 67.1), i l'òrgan ha de ser competent per a **totes** les fases acumulades (art. 68.2).
5. **Ordenació de pagaments:** el **president**. La **unitat d'ordenació de pagaments** la crea el **Ple**; la **unitat central de tresoreria**, només en entitats de **més de 500.000 habitants**.
6. El **pla de disposició de fons** l'estableix el **president** i ha de recollir la prioritat de **despeses de personal i obligacions d'exercicis anteriors** (art. 187 TRLRHL).
7. **Pagaments a justificar:** justificació en **3 mesos**; prohibit expedir-ne de nous **pel mateix concepte pressupostari** a qui tingui fons pendents (art. 190.2 TRLRHL).
8. **Bestretes de caixa fixa:** provisions **no pressupostàries i permanents**; comptes **com a mínim al mes de desembre**; els fons no invertits a 31/12 **no es reintegren**.
9. La **quantia global** de les bestretes no pot excedir la que fixi el **Ple** (art. 73.4 RD 500/1990).
10. Exemptes de fiscalització prèvia: material **no inventariable**, **contractes menors**, despeses **periòdiques i de tracte successiu**, i despeses **menors de 3.005,06 € per bestreta de caixa fixa**.
11. Fiscalització: **10 dies hàbils**; **5 dies hàbils** si urgent o limitada prèvia. **Comprovació material** amb l'interventor si la inversió és **≥ 50.000 €**, demanada amb **20 dies** d'antelació (RD 424/2017).
12. **Discrepàncies:** les resol el **president** (facultat **no delegable**); el **Ple** si el reparament es basa en **insuficiència o inadequació de crèdit** o afecta despeses de competència plenària (art. 217 TRLRHL).
13. Pagament (art. 198.4 LCSP): **30 dies** per presentar factura, **30 dies** per aprovar la conformitat, **30 dies** per pagar; **4 mesos** de demora -> suspensió; **6 mesos** -> resolució.
14. Comprometre despesa per sobre del crèdit autoritzat és **nul de ple dret** (art. 173.5 TRLRHL) i genera **responsabilitat personal** (art. 188).

Resum exprés

- Executar el pressupost de despeses és recórrer **quatre fases: A, D, O i P** (art. 184 TRLRHL; art. 52 RD 500/1990). Després ve el **pagament material**, que no és fase.
- Els crèdits són **limitatius, vinculants i finalistes**; comprometre despesa sense crèdit és **nul de ple**

dret i genera responsabilitat personal.

- La **retenció de crèdit (RC)** és el pas previ: certifica saldo i el reserva.
- **A**: quantia certa o aproximada, sense tercers. **D**: import exacte, vincula un tercer. Totes dues, president o Ple.
- **O**: es declara un crèdit **exigible**; abans cal acreditar la prestació. La fa el **president**; el **reconeixement extrajudicial**, el **Ple**.
- **P**: el president expedeix l'ordre contra la Tresoreria, ajustant-se al **pla de disposició de fons** (prioritat: personal i obligacions d'exercicis anteriors).
- Es poden acumular fases: **AD** i **ADO**, si ho preveuen les bases d'execució i l'òrgan és competent per a totes.
- **Pagaments a justificar**: quan no es poden aportar els justificants en expedir l'ordre. **Pressupostaris**. Justificació en **3 mesos**. Res de nou pel mateix concepte a qui deu justificacions.
- **Bestretes de caixa fixa**: despeses **periòdiques o repetitives**. **No pressupostàries i permanents**, es reposen contra comptes justificatius, comptes **com a mínim al desembre**, i el **Ple** fixa la quantia global màxima.
- Les **bases d'execució** ho concreten tot (límits, conceptes, delegacions), **previ informe de la Intervenció**.
- La **Intervenció** fiscalitza en **10 dies hàbils** (5 si urgent o limitada) i pot formular **reparaments suspensius**.

Autoavaluació

<details><summary>1. Quines són, per ordre, les fases de gestió del pressupost de despeses i en quins articles estan?</summary>Autorització de la despesa, disposició o compromís, reconeixement i liquidació de l'obligació i ordenació del pagament. Article 184.1 del TRLRHL i article 52 del RD 500/1990.</details>

<details><summary>2. Quina diferència essencial hi ha entre autorització i disposició?</summary>L'autorització és per una quantia certa o aproximada i no implica relacions amb tercers externs (art. 54 RD 500/1990); la disposició és per un import exactament determinat i és un acte amb rellevància jurídica davant tercers, que vincula l'entitat en quantia i condicions d'execució (art. 56).</details>

<details><summary>3. A qui correspon el reconeixement d'obligacions? I el reconeixement extrajudicial de crèdits?</summary>El reconeixement i la liquidació d'obligacions derivades de compromisos legalment adquirits, al president (arts. 185.2 TRLRHL i 60.1 RD 500/1990), i és delegable. El reconeixement extrajudicial de crèdits, al Ple sempre que no existeixi dotació pressupostària (art. 60.2 RD 500/1990).</details>

<details><summary>4. Quines acumulacions de fases permet el RD 500/1990 i amb quins requisits?</summary>Autorització-disposició (AD) i autorització-disposició-reconeixement de l'obligació (ADO), art. 67.1. Cal que les bases d'execució n'hagin previst els supòsits i que l'òrgan tingui competència -originària, delegada o desconcentrada- per a totes i cadascuna de les fases acumulades (art. 68).</details>

<details><summary>5. Què és el pla de disposició de fons, qui l'aprova i què hi ha de constar necessàriament?</summary>És el document al qual s'ha d'ajustar l'expedició de les ordres de pagament. L'estableix el president de l'entitat i ha de recollir necessàriament la prioritat de les despeses de personal i

de les obligacions contretes en exercicis anteriors (arts. 187 TRLRHL i 65 RD 500/1990).</details>

<details><summary>6. En quin termini s'han de justificar els pagaments a justificar i què passa si no es fa?</summary>En el termini màxim de 3 mesos des de la percepció dels fons (arts. 190.2 TRLRHL i 70.1 RD 500/1990). Cal reintegrar les quantitats no invertides o no justificades, amb subjecció al règim de responsabilitats vigent; a més, no es poden expedir noves ordres a justificar pels mateixos conceptes pressupostaris a qui tingui fons pendents (art. 71).</details>

<details><summary>7. Quina naturalesa tenen les bestretes de caixa fixa i per a quines despeses serveixen?</summary>Són provisions de fons de caràcter no pressupostari i permanent fetes a pagadores, caixes i habilitacions, per a l'atenció immediata i posterior aplicació al pressupost de l'any en què es realitzin. Serveixen per a atencions corrents de caràcter periòdic o repetitiu: dietes, despeses de locomoció, material d'oficina no inventariable, conservació i similars (arts. 190.3 TRLRHL i 73 RD 500/1990).</details>

<details><summary>8. Què passa amb els fons d'una bestreta de caixa fixa no gastats a 31 de desembre?</summary>No es reintegren: els utilitzen els mateixos caixers, pagadors o habilitats en el nou exercici per a les atencions per a les quals es va concedir la bestreta (art. 74.3 RD 500/1990). Ara bé, com a mínim al mes de desembre han de retre els comptes dels fons percebuts durant l'exercici (art. 74.4).</details>

<details><summary>9. Qui fixa el límit global de les bestretes de caixa fixa i què han de regular les bases d'execució?</summary>La quantia global no pot excedir en cap cas la quantitat que fixi el Ple (art. 73.4 RD 500/1990). Les bases d'execució, previ informe de la Intervenció, han de determinar necessàriament: aplicacions pressupostàries que s'hi poden atendre, límits quantitatius, règim de reposicions, situació i disposició dels fons, i comptabilitat i control (art. 75.2).</details>

<details><summary>10. Quines despeses estan exemptes de fiscalització prèvia i quan suspèn un reparament la tramitació?</summary>Exemptes: material no inventariable, contractes menors, despeses periòdiques i de tracte successiu un cop fiscalitzada la del període inicial, i despeses menors de 3.005,06 ? pagades per bestreta de caixa fixa (arts. 219.1 TRLRHL i 17 RD 424/2017). El reparament suspèn la tramitació quan afecta disposició de despeses, reconeixement d'obligacions o ordenació de pagaments i es basa en insuficiència o inadequació de crèdit, en la manca de fiscalització dels actes que van originar les ordres de pagament, en l'omissió de requisits o tràmits essencials, o en comprovacions materials (art. 216.2 TRLRHL).</details>

15**TEMA**

Tema 15. Les formes d'activitat de les entitats locals. La intervenció administrativa en l'activitat privada. El foment, especial referència a les subvencions: procediment de concessió, gestió i justificació; el reintegrament.

Introducció: saber en quin dels tres calaixos ets et diu quin procediment has de seguir

Un dilluns qualsevol a Figueres: entra algú que vol obrir una perruqueria i pregunta quins papers necessita; truca la presidenta d'una entitat de barri per saber quan surten els ajuts; i tens a la safata un informe que demana tancar un local sorollós. Semblen tres coses diferents, però són tres **formes d'activitat administrativa**: intervenció (o policia), foment i servei públic.

Identificar davant de quina ets et resol mig expedient. Si limites o condicions el que fa un particular, vas per la **intervenció**. Si li dones diners perquè faci una activitat d'interès general, vas pel **foment** i t'aplica la Llei general de subvencions. Si l'Ajuntament presta la cosa ell mateix, és **servei públic**.

Aquest tema es concentra en la intervenció i el foment, i sobretot en les **subvencions**: ajuts a entitats, al comerç, a l'habitatge. Tot segueix el mateix circuit - bases, convocatòria, sol·licituds, valoració, concessió, justificació, pagament - i si alguna cosa falla, **reintegrament**.

Parany de vocabulari: «bases reguladores» i «convocatòria» no són el mateix; «pèrdua del dret al cobrament» i «reintegrament» tampoc; i la concurrència competitiva és la regla, no l'excepció.

1. Les formes d'activitat de les entitats locals

La classificació clàssica (Jordana de Pozas) és **tripartita**:

| Forma | Què fa l'Administració | Exemple |

|---|---|---|

| **Policia o intervenció** | Limita, condiona o controla el particular | Llicència d'obres, comunicació prèvia, ordre de retirada |

| **Foment** | L'estimula perquè ho faci **voluntàriament** | Subvenció a una entitat, bonificació fiscal |

| **Servei públic** | Presta directament | Aigua, escombraries, biblioteca, escola bressol |

La doctrina hi afegeix l'activitat de **prestació econòmica** (ajuts socials), de **planificació** (planejament, pla estratègic de subvencions), **arbitral** (decidir entre interessos privats) i **empresarial** (l'ens local al mercat en lliure concurrència).

A Catalunya el mapa és literal. El **ROAS (Decret 179/1995, de 13 de juny**, Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals) té el **títol 1 d'obres**, el **títol 2 d'intervenció (art. 55-117)**, el **títol 3 de foment (art. 118-135)**, el **títol 4 d'activitats econòmiques (art. 136-152)** i el **títol 5 de serveis públics (art. 153 i s.)**. El **TRLMRLC (Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril)** fa el mateix als art. **236-249**.

Un expedient de foment vol crèdit, bases, publicitat i justificació. Un d'intervenció vol informe tècnic, audiència i resolució. No els barregis.

2. La intervenció administrativa en l'activitat privada

Intervenció o activitat de policia és l'actuació que limita o condiona la llibertat i els drets dels particulars per protegir l'interès general. No dona res: posa condicions.

2.1 Els mitjans (art. 84.1 LBRL)

La **Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases del règim local (LBRL)** els enumera:

| Mitjà | En cristià |

|---|---|

| a) Ordenances i bans | Normes generals del Ple i ordres generals de l'alcalde |

| b) **Llicència** i altres actes de control preventiu | Es comprova **abans** i s'autoritza |

| c) **Comunicació prèvia o declaració responsable** | El particular avisa i comença; es comprova després |

| d) **Control posterior** a l'inici | Inspecció amb l'activitat en marxa |

| e) **Ordres individuals** de manament | «Retiri la runa», «tanqui el local» |

Principis obligatoris (art. 84.2): **igualtat de tracte, necessitat i proporcionalitat**. I la llicència d'una altra Administració no eximeix d'obtenir la municipal (art. 84.3). El **TRLRHL art. 236** repeteix el llistat i hi afegeix la regla d'or de l'art. 236.6: cal triar sempre el **mitjà de control menys intens**. El **ROAS art. 55** hi suma els instruments de planejament.

2.2 El gir cap a la mínima intervenció

Amb la **Directiva 2006/123/CE de serveis** (transposada per la Llei 17/2009) la regla es va invertir. L'**art. 84 bis LBRL**: amb caràcter general, l'exercici d'activitats **no** se sotmet a llicència; només se'n pot exigir per raons d'**ordre públic, seguretat pública, salut pública o protecció del medi ambient** en el lloc concret, o quan el nombre d'operadors sigui limitat (escassetat de recursos, ús del domini públic, impediments tècnics). L'**art. 84 ter** obliga a planificar els procediments de comunicació i de **verificació posterior**. El **TRLRHL art. 236.3** ho diu igual, i l'**art. 236 bis** imposa la **finestreta única**.

2.3 Declaració responsable i comunicació (art. 69 LPAC)

La **Llei 39/2015, d'1 d'octubre (LPAC)** les defineix. La **declaració responsable** és el document on l'interessat manifesta **sota la seva responsabilitat** que compleix els requisits, que té la documentació que ho acredita i que la posarà a disposició de l'Administració. La **comunicació** només **posa en coneixement** unes dades per iniciar l'activitat.

Regles: permeten actuar **des del dia mateix de la presentació** (art. 69.3); la **inexactitud, falsedat o omissió essencial** impedeix continuar l'activitat des que l'Administració en té constància i pot obligar a restituir la situació anterior (art. 69.4); i només se'n pot exigir **una de les dues**, mai les dues acumulades (art. 69.6).

A Catalunya el marc vigent és la **Llei 18/2020, de 28 de desembre, de facilitació de l'activitat econòmica**, que va derogar el títol equivalent de la Llei 16/2015. Principis (art. 28): exercici lliure, **intervenció mínima**, responsabilitat del titular i **no concurrència** de règims previs sobre un mateix interès general. L'**art. 29.3** només permet exigir llicència si hi ha raons imperioses d'interès general en els termes

de l'art. 17 de la **Llei estatal 20/2013, de garantia de la unitat de mercat**. I l'art. **32.9**: la comunicació **habilita immediatament** per exercir l'activitat.

El detall de llicències urbanístiques i d'activitats és el **tema 16**.

2.4 Ordres, execució forçosa i sanció

Si el ciutadà incompleix, es dicten **ordres individuals de manament o prohibició** (ROAS art. 98-102) i, si no s'obeeixen, hi ha **execució subsidiària i multes coercitives** (ROAS art. 101), que no són sancions sinó mitjans d'execució. Si la conducta és infracció tipificada, s'obre expedient sancionador (ROAS art. 110-117; **tema 17**).

Número molt preguntat: quan cap llei sectorial no fixa règim sancionador, el **TRLMRLC art. 237.3** limita les multes per infracció d'ordenances segons població: **1.803,04 ?** en municipis de més de 250.000 habitants; **901,52 ?** de 50.001 a 250.000; **450,76 ?** de 20.001 a 50.000; **300,51 ?** de 5.001 a 20.000; i **150,25 ?** a la resta. **Figueres, amb 49.689 habitants (padró oficial a 1/1/2025)**, està al tram de **450,76 ?**.

3. El foment i les subvencions: concepte i marc legal

Foment és l'activitat que **estimula** els particulars perquè facin voluntàriament allò d'interès general, sense coacció ni prestació directa. Tècniques: **honorífiques** (medalles, premis), **econòmiques** (subvencions, bonificacions fiscals, avals, crèdits) i **jurídiques**.

El **TRLMRLC art. 239** fixa els principis del foment local: **publicitat, objectivitat, lliure concurrència i igualtat**, amb adequació a la legalitat pressupostària. L'art. **240** habilita a subvencionar activitats que **complementin o supleixin** les competències locals i obliga a **comprovar-ne l'aplicació efectiva**. L'art. **242** regula l'**acció concertada**, l'altra tècnica de foment: bases aprovades pel Ple i, si l'empresa incompleix, suspensió dels beneficis i reintegrament.

Subvenció: l'art. **2.1 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions (LGS)** exigeix **tres requisits acumulatius**: (1) lliurament de diners **sense contraprestació directa** (si n'hi ha, és un contracte); (2) **subjecte al compliment** d'un objectiu, projecte, activitat, comportament o situació; (3) amb la finalitat de **fomentar una activitat d'utilitat pública o interès social** o promoure una finalitat pública. El **ROAS art. 118** en diu «disposició gratuïta de fons públics», i l'art. **119.2** hi posa una regla d'or: mai poden respondre a **mera liberalitat**, sota sanció de **nul·litat**. **No** ho són les aportacions entre administracions per finançar-ne globalment l'activitat, les quotes a associacions d'ens locals, les prestacions de la Seguretat Social, els beneficis fiscals ni el crèdit oficial (art. 2.2 a 2.4).

| Norma | Què hi trobes |

|---|---|

| **Llei 38/2003 (LGS)** | Norma **bàsica** estatal: el gruix del règim |

| **RD 887/2006 (RLGS)** | Comptes justificatius, terminis de detall |

| **TRLMRLC art. 239-242** | Principis del foment local a Catalunya |

| **ROAS art. 118-129** | Subvencions locals catalanes, en el compatible amb la LGS |

| **Llei 19/2014** (Catalunya) | Transparència de l'activitat subvencional |

| **Ordenança general i bases d'execució** | Les regles pròpies de l'Ajuntament |

Dues regles imprescindibles per a la teva plaça. L'art. **17.2 LGS**: les bases reguladores de les **corporacions locals** s'aproven **en el marc de les bases d'execució del pressupost**, per **ordenança general de subvencions** o per **ordenança específica**. I l'art. **8 LGS**: cal un **pla estratègic de**

subvencions previ (objectius, efectes, termini, costos i finançament) i la gestió es regeix per **publicitat, transparència, concurrència, objectivitat, igualtat i no discriminació**, més **eficàcia i eficiència**. L'art. 9.4 hi suma competència de l'òrgan, **crèdit adequat i suficient, fiscalització prèvia** de la Intervenció i **aprovació de la despesa**.

4. El procediment de concessió

4.1 Bases i convocatòria: no són el mateix

Les **bases reguladores** són la norma: objecte, beneficiaris, criteris de valoració, forma de justificació, criteris de graduació dels incompliments (contingut mínim, art. 17.3 LGS). La **convocatòria** obre el termini d'un exercici concret: crèdits, quantia màxima, terminis (art. 23.2 LGS).

La convocatòria es publica a la **BDNS** (Base de Dades Nacional de Subvencions) i **un extracte** al diari oficial - a Figueres, el **BOP de Girona** -, que hi trasllada la mateixa BDNS gratuïtament. Convocar **sense seguir aquest procediment és causa d'anul·labilitat** (art. 20.8.a LGS); a les entitats locals, la responsable de subministrar la informació a la BDNS és la **Intervenció** o l'òrgan que designi l'entitat (art. 20.4.c). El **ROAS art. 124.2** hi afegeix el tràmit català: **informació pública de 20 dies com a mínim**, publicació al **BOP** i al tauler, i referència al **DOGC**.

4.2 Concurrència competitiva: la regla general

Art. 22.1 LGS: el procediment **ordinari** és la **concurrència competitiva**, que **compara** les sol·licituds, n'estableix una **prelació** segons criteris fixats prèviament i adjudica, dins del crèdit disponible, les millor valorades. La proposta la formula un **òrgan col·legiat** a través de l'òrgan instructor.

1. **Iniciació d'ofici**, sempre per **convocatòria** (art. 23.1).
2. Sol·licituds; si estan incompletes, **esmena en 10 dies improrrogables** o es tenen per desistides (art. 23.5).
3. **Instrucció** (art. 24): informes en **10 dies** (excepcionalment fins a **2 mesos**) i avaluació segons criteris.
4. Informe de l'òrgan col·legiat i **proposta de resolució provisional** motivada, amb **10 dies d'al·legacions** (art. 24.4). Es pot prescindir de l'audiència si no hi ha altres fets ni proves que les aportades pels interessats.
5. **Proposta definitiva** i, si escau, acceptació. Cap proposta crea drets fins que es notifica la concessió (art. 24.6).
6. **Resolució** motivada, que ha d'expressar també la **desestimació** de la resta (art. 25.3).

| Norma | Termini per resoldre i notificar | Silenci |

|---|---|---|

| Art. 25.4 i 25.5 LGS | 6 mesos des de la publicació de la convocatòria | **Desestimatori** |

| TRLMRLC art. 241.2 i ROAS art. 124.1.f | 3 mesos | **Desestimatori** |

Si la pregunta va de subvenció local catalana, la resposta esperada acostuma a ser **3 mesos**; si va del règim general de la LGS, **6 mesos**. En tots dos casos, silenci **desestimatori**.

4.3 Concessió directa, beneficiari i import

Concessió directa, només tres supòsits (art. 22.2 LGS): **a)** previstes **nominativament** als pressupostos (dotació i beneficiari als estats de despeses; es formalitzen en conveni o resolució); **b)** imposades per **norma amb rang de llei**; **c)** amb **caràcter excepcional**, per raons d'**interès públic, social, econòmic o humanitari** o altres que dificultin la convocatòria pública.

Prohibicions per ser beneficiari (art. 13.2 LGS), les més preguntades: condemna ferma per **prevaricació, suborn, malversació, tràfic d'influències, frau i exaccions il·legals o delictes urbanístics**; estar en **concurs**; **no estar al corrent** amb Hisenda o la Seguretat Social; residència fiscal en **paradís fiscal**; deure **reintegraments**; i haver estat sancionat amb la pèrdua de la possibilitat d'obtenir subvencions.

Import: **mai** pot superar, sol o acumulat a altres ajuts, el **cost de l'activitat** (art. 19.3 LGS); si el supera, es reintegra l'excés (art. 37.3). El **ROAS art. 123.4** afegeix que normalment no excediran el **50 %** del cost, i el 123.3, que el beneficiari **no pot exigir-ne l'augment**.

5. La gestió: obligacions, justificació i pagament

Obligacions del beneficiari (art. 14 LGS): complir l'objectiu; **justificar-lo**; sotmetre's a **comprovació i control financer**; **comunicar** altres subvencions o ingressos per a la mateixa finalitat, sempre abans de justificar; acreditar que està **al corrent** amb Hisenda i Seguretat Social abans de la proposta de concessió; tenir la **comptabilitat** en ordre; **conservar** els justificants; fer **difusió** del caràcter públic del finançament; i **reintegrar** quan escaigui.

Despeses subvencionables (art. 31 LGS). Han de respondre indubtablement a l'activitat i fer-se en el termini de les bases; si no n'hi ha, **abans que acabi l'any natural** de la concessió. Tres regles amb número:

- **Tres pressupostos** (art. 31.3): si la despesa supera els límits del **contracte menor**, cal demanar **tres ofertes** de proveïdors diferents abans de comprometre-la. Límits de l'art. 118 LCSP (Llei 9/2017): **40.000 ?** en obres i **15.000 ?** en subministraments i serveis. Si no es tria la més econòmica, cal memòria justificativa.

- **Béns inventariables** (art. 31.4): el període de destinació a la finalitat no pot ser inferior a **5 anys** si el bé és inscripció en registre públic ni a **2 anys** per a la resta; vendre'l o gravar-lo abans és causa de reintegrament.

- **Mai** són subvencionables els interessos deutors de comptes, els interessos, recàrrecs i sancions, ni les despeses de procediments judicials; l'IVA només si **no** és recuperable.

Subcontractació (art. 29 LGS): és encarregar a un tercer l'execució total o parcial de l'activitat (no ho és comprar el que cal per fer-la un mateix). Només si les bases ho preveuen, amb el límit que fixin i, si callen, **el 50 %** de l'import de l'activitat. Si la part concertada supera el **20 %** de l'import de la subvenció i aquest import passa de **60.000 ?**, calen **contracte per escrit i autorització prèvia**. Prohibit **fraccionar** per esquivar-ho i prohibit subcontractar amb persones incurses en l'art. 13 o **vinculades** al beneficiari, llevat d'autorització expressa.

Justificació (art. 30.2 LGS): el termini és el de les bases; si callen, com a màxim **3 mesos des que acaba el termini per fer l'activitat**. L'**ampliació** no pot excedir **la meitat** del termini (RLGS art. 70.1); si no es justifica, cal **requerir** el beneficiari amb **15 dies improrrogables** (RLGS art. 70.3), sense que justificar en aquest termini extra eximeixi de sancions.

| Modalitat | Quan | Norma |

|---|---|---|

| **Compte justificatiu** general | Memòria d'actuació + memòria econòmica (relació de despeses, factures, altres ingressos, els tres pressupostos) | RLGS art. 72 |

| Amb **informe d'auditor** | Es redueix la memòria econòmica a canvi d'informe d'auditor inscrit al ROAC | RLGS art. 74 |

| **Simplificat** | Subvencions **inferiors a 60.000 ?**, si les bases ho preveuen; comprovació per **mostreig** | RLGS art. 75 |

| **Mòduls / estats comptables** | Unitats de cost estandarditzades / casos taxats | RLGS art. 76-80 |

Si l'activitat s'ha finançat també amb fons propis o altres ajuts, cal acreditar-ne **import, procedència i aplicació** (art. 30.4).

Pagament: regla general, **prèvia justificació** (art. 34.3). Excepcions (art. 34.4): **pagaments a compte** (fraccionats, per la quantia ja justificada) i **pagaments anticipats o bestretes** (fons abans de justificar), que només caben si les bases els preveuen expressament amb el seu règim de garanties, i **mai** a beneficiaris en concurs o inhabilitats. No es pot pagar si el beneficiari no està **al corrent** amb Hisenda i Seguretat Social o és deutor per reintegrament (art. 34.5); el certificat aportat amb la sol·licitud val si no ha superat els **6 mesos** (RLGS art. 88.4). Iniciat un reintegrament, es pot acordar cautelament la **retenció de pagaments** (art. 35).

Transparència: la **Llei 19/2014, de 29 de desembre**, art. 15, obliga a publicar les subvencions previstes convocar, els objectius, les **atorgades** amb import, objecte i beneficiaris -dels **darrers 5 anys**, incloses les concedides sense publicitat i concurrència-, el control financer i la justificació. L'art. 15.2: les bases de subvencions per import **superior a 10.000 ?** han d'obligar els beneficiaris **persones jurídiques** a comunicar les **retribucions dels òrgans de direcció o administració**.

6. El reintegrament

| Figura | Quan | Efecte |

|---|---|---|

| **Invalidesa** de la concessió (art. 36 LGS) | Nul·litat (causes de la LPAC o **manca o insuficiència de crèdit**) o anul·lació | Revisió d'ofici o lesivitat; obligació de tornar el percebut |

| **Pèrdua del dret al cobrament** (art. 34.3, RLGS 89) | **Encara no s'ha pagat** i falta justificació o hi ha causa de l'art. 37 | No es paga, total o parcialment |

| **Reintegrament** (art. 37 i s.) | **Ja s'ha pagat** i hi ha causa | Torna els diners **més interessos de demora** |

Causas (art. 37.1 LGS): a) **falsejar** les condicions o ocultar les que ho haurien impedit; b) **incompliment total o parcial** de l'objectiu o activitat; c) incompliment o **insuficiència de la justificació**; d) incompliment de les mesures de **difusió**; e) **resistència, excusa, obstrucció o negativa** al control i incompliment d'obligacions comptables o de conservació; f) i g) incompliment d'altres obligacions i compromisos; h) decisió europea sobre **ajuts d'Estat**; i) altres supòsits de la normativa reguladora. També es reintegra l'**excés** sobre el cost (art. 37.3).

Proporcionalitat (art. 37.2): si el compliment **s'aproxima de manera significativa al total** i s'acredita una actuació inequívocament dirigida a complir, la quantitat a reintegrar surt dels **criteris de graduació** que les bases han d'haver previst (art. 17.3.n). No és tot o res.

Règim econòmic i procedimental:

- Les quantitats a reintegrar són **ingressos de dret públic** (art. 38.1): es cobren per via de constrenyiment.

- **Interès de demora:** **interès legal del diner incrementat en un 25 %** (art. 38.2), meritat **des del pagament** de la subvenció fins que s'acorda la procedència del reintegrament.

- **Devolució voluntària** (RLGS art. 90): si es torna **sense requeriment previ**, els interessos només corren fins a la devolució efectiva.

- **Prescripció** (art. 39.1): el dret a reconèixer o liquidar el reintegrament prescriu als **4 anys** des del venciment del termini de justificació.
- **Òrgan competent** (art. 41): el mateix **òrgan concedent**.
- **Procediment** (art. 42): d'ofici, amb **audiència** garantida; termini màxim de **12 mesos des de l'acord d'iniciació** i, si passa sense resolució expressa, **caduca** (art. 42.4). La resolució **posa fi a la via administrativa** (art. 42.5).

Infraccions i sancions (títol IV LGS), **independents** de l'obligació de reintegrar: multa **fixa de 75 a 6.000 ?** o **proporcional del tant al triple** de la quantitat indegudament obtinguda, aplicada o no justificada (art. 59). En concret: **lleus**, de **75 a 900 ?** (o de **150 a 6.000 ?** en supòsits comptables i de negativa a aportar documentació, art. 61); **greus**, **del tant al doble** (art. 62); **molt greus**, **del doble al triple** (art. 63). En greus i molt greus hi caben sancions **no pecuniàries** -pèrdua de la possibilitat d'obtenir subvencions i **prohibició de contractar**- de fins a **3 anys** (greus) o **5 anys** (molt greus). Infraccions i sancions prescriuen als **4 anys** (art. 65).

Glossari

- **Forma d'activitat administrativa**: manera com l'Administració actua sobre la societat (intervenció, foment, servei públic).
- **Activitat de policia o intervenció**: la que limita o condiciona la llibertat i els drets dels particulars.
- **Foment**: activitat que estimula els particulars a fer voluntàriament allò d'interès general.
- **Llicència**: acte de control **previ** que remou un obstacle i permet exercir un dret.
- **Declaració responsable**: document en què l'interessat manifesta sota la seva responsabilitat que compleix els requisits i té la documentació que ho acredita.
- **Comunicació prèvia**: document que només posa unes dades en coneixement de l'Administració per iniciar una activitat.
- **Raons imperioses d'interès general**: motius taxats (ordre públic, seguretat, salut, medi ambient) que justifiquen mantenir un control previ.
- **Multa coercitiva**: multa reiterada per forçar el compliment d'una ordre; no és sanció, és execució forçosa.
- **Subvenció**: lliurament de diners sense contraprestació directa, afectat a una finalitat d'utilitat pública o interès social.
- **Bases reguladores**: norma que fixa les regles del joc d'una línia de subvencions.
- **Convocatòria**: acte que obre el termini per demanar-la en un exercici concret.
- **Concurrencia competitiva**: procediment que compara sol·licituds i les ordena per puntuació fins a exhaurir el crèdit.
- **Beneficiari**: qui rep la subvenció i ha de fer l'activitat o es troba en la situació que la legitima.
- **BDNS**: Base de Dades Nacional de Subvencions, sistema nacional de publicitat de subvencions.
- **Compte justificatiu**: memòria d'actuació i memòria econòmica amb què es justifica la subvenció.
- **Bestreta o pagament anticipat**: lliurament de fons **abans** de justificar.
- **Reintegrament**: obligació de tornar la subvenció cobrada, amb interessos, per una causa de l'art. 37 LGS.
- **Acció concertada**: tècnica de foment per la qual l'ens local concerta obligacions amb particulars a canvi d'ajuts.

Els punts que cauen a l'examen

1. **Formes d'activitat:** policia o intervenció, **foment** i **servei públic**.
2. **Mitjans d'intervenció (art. 84.1 LBRL):** ordenances i bans, llicència, comunicació prèvia o declaració responsable, control posterior i ordres individuals; principis d'**igualtat de tracte**, **necessitat** i **proporcionalitat**.
3. **TRLMRLC art. 236.6:** cal triar el **mitjà de control menys intens**.
4. **Multes per ordenances (TRLMRLC art. 237.3):** Figueres, tram 20.001-50.000 hab. -> **450,76 ?**.
5. **Concepte de subvenció (art. 2.1 LGS):** tres requisits - sense contraprestació directa, subjecta al compliment d'un objectiu i amb finalitat de foment d'utilitat pública o interès social.
6. **Bases locals (art. 17.2 LGS):** bases d'execució del pressupost, **ordenança general** o **específica**. ROAS art. 124.2: informació pública **20 dies**, publicació al **BOP** i referència al **DOGC**.
7. **Procediment ordinari:** **concurrència competitiva** (art. 22.1); **concessió directa** només en **3 supòsits** (art. 22.2).
8. **Terminis de tràmit:** esmena **10 dies improrrogables** (art. 23.5); al·legacions a la proposta provisional **10 dies** (art. 24.4); informes **10 dies** (màxim 2 mesos).
9. **Resolució i silenci:** **6 mesos** i silenci **desestimatori** (art. 25.4 i 25.5 LGS); **3 mesos** i desestimatori a Catalunya (TRLMRLC art. 241.2, ROAS art. 124.1.f).
10. **Import:** mai superior al **cost de l'activitat** (art. 19.3); ROAS art. 123.4, normalment fins al **50 %**.
11. **Subcontractació (art. 29):** **50 %** si les bases callen; **contracte escrit i autorització prèvia** si supera el **20 %** i **60.000 ?**.
12. **Tres ofertes (art. 31.3)** superats els llindars del contracte menor: **40.000 ?** obres i **15.000 ?** subministraments i serveis (art. 118 LCSP).
13. **Béns inventariables (art. 31.4):** **5 anys** si són inscripcions en registre públic, **2 anys** la resta.
14. **Justificació (art. 30.2):** **3 mesos** si les bases callen; ampliació màxima **la meitat** del termini (RLGS 70.1); requeriment de **15 dies improrrogables** (RLGS 70.3); **compte justificatiu simplificat** per sota de **60.000 ?** (RLGS 75).
15. **Reintegrament:** interès legal + **25 %** (art. 38.2); prescripció **4 anys** (art. 39.1); procediment de **12 mesos** amb **caducitat** (art. 42.4); resolució que **posa fi a la via administrativa** (art. 42.5). Sancions: fixa **75-6.000 ?**, proporcional **del tant al triple**; prescripció **4 anys** (art. 65). I transparència: publicitat de **5 anys** i retribucions dels òrgans de direcció si la subvenció supera **10.000 ?** (Llei 19/2014 art. 15).

Resum exprés

L'activitat local es classifica en **intervenció**, **foment** i **servei públic**; el ROAS i el TRLMRLC estan organitzats així.

La **intervenció** fa servir els mitjans de l'art. **84.1 LBRL** amb principis d'igualtat, necessitat i proporcionalitat, i el TRLMRLC art. 236.6 obliga a triar el **mitjà menys intens**.

Des de la Directiva de serveis la regla és la **mínima intervenció**: només llicència si hi ha **raons imperioses d'interès general** (art. 84 bis LBRL; art. 29 Llei 18/2020).

La **declaració responsable** i la **comunicació** (art. 69 LPAC) permeten actuar **des del dia de la presentació**, amb control posterior; la falsedat essencial impedeix continuar l'activitat.

Si es vulnera una ordenança i no hi ha règim sectorial, a Figueres el sostre de multa és **450,76 ?**.

El **foment** es regeix per publicitat, objectivitat, lliure concurrència i igualtat (TRLMRLC art. 239); la seva eina és la **subvenció** (art. 2.1 LGS, tres requisits).

Marc: **Llei 38/2003** i **RD 887/2006**, més ROAS art. 118-129 i les ordenances municipals; calen **pla estratègic** i **crèdit amb fiscalització prèvia**.

Circuit: **bases** -> **convocatòria** a la **BDNS** amb extracte al **BOP** -> sol·licituds (esmena **10 dies**) -> instrucció i òrgan col·legiat -> proposta provisional amb **10 dies** d'al·legacions -> **resolució** en **6 mesos** (3 a Catalunya), silenci **desestimatori**.

Regla: **concurrència competitiva**; excepció: **concessió directa** en tres supòsits taxats.

Gestió: obligacions de l'art. 14, **tres pressupostos** superats els llindars del contracte menor i subcontractació fins al **50 %** (amb **20 % / 60.000 ?** com a llindar de contracte escrit i autorització).

Justificació en **3 mesos** si les bases callen, per compte justificatiu (general, amb auditor o **simplificat sota 60.000 ?**), mòduls o estats comptables.

Pagament posterior a la justificació; bestretes només si les bases les preveuen i amb el beneficiari al corrent.

Reintegrant per les causes de l'art. 37, amb **proporcionalitat**, **interès legal + 25 %**, prescripció de **4 anys** i procediment de **12 mesos** que **caduca**.

A banda, **infraccions i sancions** independents: multes de **75 a 6.000 ?** o **del tant al triple**, i prohibicions de fins a **5 anys**.

Autoavaluació

<details><summary>1. Quines són les tres formes clàssiques d'activitat administrativa?</summary>

Policia o intervenció (limita o condiona: llicències, comunicacions, ordres, sancions), foment (estimula sense obligar: subvencions, bonificacions, premis) i servei públic (presta directament). El ROAS s'estructura així: títol 2 intervenció, títol 3 foment, títol 5 serveis públics.</details>

<details><summary>2. Enumera els mitjans d'intervenció de l'article 84.1 LBRL.</summary>

a) Ordenances i bans; b) prèvia llicència i altres actes de control preventiu; c) comunicació prèvia o declaració responsable; d) control posterior a l'inici de l'activitat; e) ordres individuals de manament. L'art. 84.2 hi afegeix els principis d'igualtat de tracte, necessitat i proporcionalitat.</details>

<details><summary>3. Diferència entre declaració responsable i comunicació, i des de quan permeten actuar.</summary>

La declaració responsable és una manifestació sota responsabilitat pròpia que es compleixen els requisits i que se'n té la documentació. La comunicació només posa unes dades en coneixement de l'Administració. Totes dues permeten iniciar l'activitat des del dia de la presentació (art. 69.3 LPAC) i només se'n pot exigir una de les dues (art. 69.6).</details>

<details><summary>4. Quins tres requisits ha de complir un lliurament de diners per ser subvenció?</summary>

Art. 2.1 LGS: sense contraprestació directa; subjecte al compliment d'un objectiu, projecte, activitat, comportament o situació; i amb finalitat de fomentar una activitat d'utilitat pública o interès social o promoure una finalitat pública. El ROAS art. 119.2 hi afegeix que mai poden respondre a mera liberalitat, sota sanció de nul·litat.</details>

<details><summary>5. Com s'aproven les bases reguladores en un ajuntament?</summary>

Art. 17.2 LGS: en el marc de les bases d'execució del pressupost, per ordenança general de subvencions o per ordenança específica. El ROAS art. 124.2 hi afegeix informació pública de 20 dies com a mínim i publicació al BOP i al tauler, amb referència al DOGC.</details>

<details><summary>6. Procediment ordinari de concessió i supòsits de concessió directa.</summary>

L'ordinari és la concurrència competitiva (art. 22.1 LGS). La concessió directa (art. 22.2)

només en tres casos: previstes **nominativament** als pressupostos; imposades per **norma** amb rang de **lleï**; o, amb **caràcter excepcional**, per raons d'interès públic, social, econòmic o humanitari o altres que dificultin la convocatòria pública.

7. Termini per resoldre una subvenció i efectes del silenci.

Amb caràcter general, **6 mesos** des de la publicació de la convocatòria (art. 25.4 LGS), i el venciment permet entendre-la **desestimada** (art. 25.5). A Catalunya, TRLMRLC art. 241.2 i ROAS art. 124.1.f fixen **3 mesos**, també amb efectes **desestimatoris**.

8. Quan cal demanar tres pressupostos i quins són els llindars?

Art. 31.3 LGS: quan la despesa subvencionable supera les quanties del **contracte menor**, cal demanar **tres ofertes** de proveïdors diferents abans de comprometre-la. Llindars de l'art. 118 LCSP: **40.000 ?** en obres i **15.000 ?** en subministraments i serveis. Si no es tria la més econòmica, cal justificar-ho en una memòria.

9. Termini de justificació i què passa si el beneficiari no justifica.

El de les bases; si callen, **3 mesos** des que acaba el termini per fer l'activitat (art. 30.2 LGS). Si no justifica, cal **requerir-lo** amb un termini **improrrogable de 15 dies** (RLGS art. 70.3); si tot i així no ho fa, s'exigeix el **reintegrament**, i justificar en aquest termini extra no eximeix de sancions. L'ampliació no pot excedir **la meitat** del termini inicial (RLGS art. 70.1).

10. Diferència pèrdua del dret al cobrament i reintegrament.

La **pèrdua del dret al cobrament** és quan la subvenció **encara no s'ha pagat** i falta justificació o hi ha causa de l'art. 37: no es paga. El **reintegrament** és quan **ja s'ha pagat** i cal tornar els diners amb **interessos de demora** des del moment del pagament. Totes dues se substancien pel procediment de l'art. 42 LGS.

11. Interessos, prescripció i terminis del reintegrament.

Interès de demora = **interès legal del diner + 25 %** (art. 38.2 LGS). El dret a reconèixer o liquidar el reintegrament prescriu als **4 anys** (art. 39.1). El procediment té un màxim de **12 mesos** des de l'acord d'iniciació i, si passa sense resolució expressa, **caduca** (art. 42.4). La resolució **posa fi a la via administrativa** (art. 42.5).

12. Com juga la proporcionalitat en el reintegrament?

Art. 37.2 LGS: si el beneficiari **s'aproxima de manera significativa al compliment total** i acredita una actuació inequívocament dirigida a satisfer els compromisos, la quantitat a reintegrar es determina aplicant els **criteris de graduació dels incompliments** que les bases han d'haver previst (art. 17.3.n). És a dir, reintegrament parcial en comptes de total.

13. Quines sancions preveu la LGS i quan prescriuen?

Multa **fixa de 75 a 6.000 ?** o **proporcional del tant al triple** (art. 59): lleus de 75 a 900 ? (o 150 a 6.000 ? en supòsits comptables), greus del tant al doble, molt greus del doble al triple. En greus i molt greus, sancions **no pecuniàries** de fins a 3 o **5 anys**. Infraccions i sancions prescriuen als **4 anys** (art. 65), i la sanció és **independent** del reintegrament.

14. Obligacions de transparència en matèria de subvencions a Catalunya.

Llei 19/2014 art. 15: publicar les subvencions previstes convocar, els objectius, les atorgades amb import, objecte i beneficiaris (**darrers 5 anys**, incloses les concedides sense publicitat i concurrència), el control financer i la justificació. L'art. 15.2 obliga les bases de subvencions superiors a **10.000 ?** a exigir que els beneficiaris persones jurídiques comuniquin les **retribucions dels òrgans de direcció**.

A més, tota convocatòria s'ha de comunicar a la **BDNS**: no fer-ho és causa d'anul·labilitat (art. 20.8.a LGS).

16**TEMA**

Tema 16. Estudi del règim de llicències i comunicació prèvia. Les llicències urbanístiques i d'activitats.

Introducció: si algú vol obrir una perruqueria o tirar un envà a casa, ha de passar per la teva finestra

Aquest és el tema que més s'assembla a la feina real d'un auxiliar administratiu de l'Ajuntament de Figueres. Cada dia arriba gent que vol fer una obra, obrir un bar, posar una tanca o canviar l'aparador. Tots necessiten un **títol habilitant**: el document que els permet fer-ho legalment. Pot ser una **llicència** (l'Ajuntament diu que sí abans) o una **comunicació prèvia / declaració responsable** (ells avisen, comencen, i l'Ajuntament comprova després).

La diferència no és teoria: determina quin imprès dones, quina documentació demanes, quina taxa es liquida, quant de temps té l'Ajuntament per contestar i què passa si no contesta. Un error aquí és un expedient mal iniciat i un termini corrent en contra de la casa.

Aquí conflueixen tres blocs que a l'examen es barregen: el **règim local bàsic** (Llei 7/1985), el **procediment comú** (Llei 39/2015) i, sobretot, la **normativa catalana pròpia**. Figueres té uns **49.689 habitants**: aquesta xifra arriba a decidir qui autoritza segons què.

1. Per què l'Administració pot intervenir: el marc general

L'article **84 de la Llei 7/1985, reguladora de les bases del règim local (LBRL)** enumera els mitjans d'intervenció dels ens locals:

| Mitjà d'intervenció | En cristà |

|---|---|

| Ordenances i bans | Normes municipals que diuen què es pot fer |

| Llicència prèvia o altres actes de **control preventiu** | Has de demanar permís abans |

| **Comunicació prèvia o declaració responsable** | Avises i comences |

| **Control posterior** a l'inici de l'activitat | Inspecció un cop ja funciona |

| Ordres individuals de manament | T'obliguen a fer o deixar de fer una cosa |

Truc: la pregunta clàssica és "quins mitjans preveu l'art. 84 LBRL?". Recorda que **les ordenances i bans també hi són**: molta gent només recorda la llicència.

El gir de la Directiva de Serveis. Fins al 2009 la regla era: primer el permís, després actuo. Va canviar amb la **Directiva 2006/123/CE** (Directiva de Serveis o Bolkestein), transposada per la **Llei 17/2009** i la **Llei 25/2009** (la llei òmnibus). Ara **la llicència és l'excepció**.

L'art. **84 bis LBRL** ho diu clar: en general **no es pot exigir llicència per a activitats econòmiques**, i només se'n pot exigir si hi ha una **raó imperiosa d'interès general** -ordre públic, seguretat pública, salut pública o medi ambient en el lloc concret- que no es pugui protegir amb una declaració responsable o comunicació; també si hi ha escassetat de recursos naturals, ús del domini públic o nombre limitat

d'operadors. L'art. **84 ter LBRL** tanca el cercle: quan no cal autorització prèvia, els ens locals **han de planificar la verificació posterior**. Si renuncies a controlar abans, estàs obligat a controlar després. La **Llei 20/2013, de garantia de la unitat de mercat**, hi afegeix els principis de **necessitat i proporcionalitat**.

2. Els tres títols habilitants

Base estatal: art. **69 de la Llei 39/2015 (LPACAP)**. A Catalunya, la **Llei 26/2010, del 3 d'agost**, hi dedica els arts. **35 (declaració responsable)** i **36 (comunicació prèvia)**.

| | **Llicència** | **Declaració responsable** | **Comunicació prèvia** |

|---|---|---|---|

| Qui decideix | L'Ajuntament, amb **resolució** | L'interessat | L'interessat |

| Quan pots començar | Quan te la donen (o per silenci) | **Des de la presentació** | **Des de la presentació** |

| Què presentes | Sol·licitud + documentació | Manifestes **sota la teva responsabilitat** que compleixes els requisits i que tens els documents que ho acrediten | Poses l'inici de l'actuació **en coneixement** de l'Administració |

| Hi ha silenci? | Sí | **No** | **No** |

| Control | **Previ** | **Posterior** | **Posterior** |

Si la declaració responsable és falsa (art. **69.4 LPACAP**): la **inexactitud, falsedat o omissió de caràcter essencial**, o no presentar-la, **impedeix continuar l'activitat des del moment en què l'Administració en té constància**, sense perjudici de responsabilitats penals, civils o administratives. La resolució pot obligar a **restituir la situació jurídica al moment previ** i a no poder instar un nou procediment amb el mateix objecte durant un temps.

Avís: una comunicació prèvia **no legalitza** el que és il·legal. Molta gent creu que "com que ho vaig comunicar, ja està bé". No.

3. Com es tramita: el circuit que veuràs a la teva taula

1. **Presentació** (registre d'entrada, cada cop més per seu electrònica) i obertura d'expedient.
2. **Esmena:** si falta documentació, requeriment de **10 dies hàbils** (art. **68 LPACAP**), amb advertiment de tenir-lo per desistit.
3. **Informes:** **tècnic** (arquitecte o enginyer municipal) i **jurídic** (secretaria); si cal, informes d'altres administracions, que **suspenen o amplien el termini**.
4. **Tributs:** la **taxa** de tramitació (art. **20 del text refós de la Llei d'hisendes locals, RDL 2/2004**) i, en obres, l'**ICIO** (arts. **100-103** del mateix text refós): impost **potestatiu**, base = **cost real i efectiu**, tipus **màxim del 4%**.
5. **Resolució:** correspon a l'**alcalde** (art. **21.1 LBRL** i art. **53.1 del TRLMRLC, Decret legislatiu 2/2003**), llevat que una llei sectorial ho atribueixi al Ple. A la pràctica sol estar **delegada a la Junta de Govern Local**.
6. **Notificació** a l'interessat.

El **ROAS (Decret 179/1995)** recull les regles clàssiques: s'atorguen **deixant fora el dret de propietat i**

sense perjudici de tercers i són **transmissibles** comunicant-ho a l'Ajuntament.

Concepte clau: la llicència és un **acte reglat**, no discrecional. Si el projecte compleix la norma i el planejament, l'Ajuntament **ha** d'atorgar-la.

4. Les llicències urbanístiques

Norma bàsica: **Text refós de la Llei d'urbanisme de Catalunya (TRLUC), Decret legislatiu 1/2010**, desplegat pel **Reglament sobre protecció de la legalitat urbanística, Decret 64/2014**.

4.1. Què va per llicència (art. 187 TRLUC)

Moviments de terra i explanacions; **parcel·lacions urbanístiques**; **construcció d'edificis de nova planta** i intervencions en edificis existents que **requereixen projecte tècnic**; enderrocament total o parcial; **primera utilització i ocupació parcial** dels edificis; **canvi d'ús a residencial**; extracció d'àrids i pedreres; acumulació de residus que alterin el paisatge; camins rurals; **tala de masses arbòries**; **cases prefabricades**; **constitució d'un règim de propietat horitzontal** (dividir un edifici en pisos); actuacions en **béns del patrimoni cultural**; usos i obres **provisionals**.

4.2. Què va per comunicació prèvia (art. 187 bis TRLUC)

Construccions, instal·lacions i obres d'ampliació, reforma, rehabilitació o enderrocament que **no requereixen projecte tècnic** (les "obres menors": canviar el bany, substituir finestres); la **primera utilització i ocupació** dels edificis (la total; la **parcial** va per llicència); el **canvi d'ús, excepte a residencial**; **murs i tanques**; **cartells de propaganda** visibles des de la via pública; operacions jurídiques que, sense parcel·lació, incrementin el nombre d'habitatges o aprofitaments.

4.3. Què no necessita res (art. 187 ter TRLUC)

El que ja té empara pròpia: obres incloses en un **pla o projecte d'urbanització** aprovat, parcel·lacions incloses en un **projecte de reparcel·lació** aprovat, i actes executats en compliment d'una **ordre d'execució o de restauració** quan no requereixin projecte tècnic o l'ordre ja l'incorpori.

4.4. Terminis i silenci (art. 188 TRLUC): la part que més cau

- **2 mesos** per resoldre i notificar si l'actuació **exigeix projecte tècnic**.
- **1 mes** si **no** l'exigeix.
- Els terminis s'amplien o se suspensen si cal informe preceptiu d'una altra administració o esmena.
- El **silenci és positiu** com a regla, **amb dues cauteles enormes**:

1. Art. 5.2 TRLUC (i art. 11.3 del text refós de la Llei de sòl, RDL 7/2015): **mai** s'adquireixen per silenci facultats **contràries a la llei o al planejament**.

2. Art. 11.4 del RDL 7/2015: **silenci negatiu** en una llista tancada - **moviments de terra i explanacions**; **parcel·lacions, segregacions i divisions de finques**; **obres d'edificació, construcció i implantació d'instal·lacions de nova planta**; **cases prefabricades**; **tala de masses arbòries o vegetació arbustiva**; i actuacions en immobles protegits o catalogats.

Mnemotècnia: el silenci positiu no et regala mai un edifici. Tot el que és obra grossa o transforma el territori té silenci **negatiu**.

4.5. Caducitat (art. 189 TRLUC)

Tota llicència ha de fixar un termini per **començar** i un altre per **acabar** les obres. Si no els fixa la llicència, el planejament ni les ordenances, s'apliquen els supletoris: **1 any** per començar i **3 anys** per acabar, amb dret a **pròrroga per la meitat** del termini.

Perquè caduqui calen **dos elements**: el **material** (que hagi passat el temps) i el **formal** (que l'òrgan municipal competent **declari** la caducitat, amb **audiència prèvia** del titular, i acordi l'arxiu). Sense declaració expressa, la llicència **no** està caducada.

5. Les llicències i comunicacions d'activitats

5.1. Activitats amb incidència ambiental: la Llei 20/2009 (PCAA)

La **Llei 20/2009, del 4 de desembre, de prevenció i control ambiental de les activitats** classifica les activitats per annexos segons l'impacte ambiental:

| Annex | Règim | Qui l'atorga | Termini | Silenci |

|---|---|---|---|---|

| I (I.1, I.2, I.3) | **Autorització ambiental** (amb declaració o avaluació d'impacte ambiental) | **Generalitat** | **8 mesos** | **Desestimatori** |

| II | **Llicència ambiental** | **Ajuntament** | **6 mesos** | **Desestimatori** |

| III | **Comunicació ambiental** | **Ajuntament** | - | - |

L'antic **annex IV** va quedar **derogat per la Llei 2/2014**: si el veus en apunts vells, està desfasat. Les activitats de l'annex II poden estar sotmeses, a més, a **control ambiental inicial** (abans de començar) i a **controls periòdics**.

Compte: aquí el silenci és **negatiu**. En matèria ambiental la llei no permet que "qui calla atorga". És una excepció clàssica al silenci positiu de l'art. 24 LPACAP.

5.2. Activitats de baix risc: de la Llei 16/2015 a la Llei 18/2020

La **Llei 16/2015, del 21 de juliol, de simplificació de l'activitat administrativa** va crear un règim simplificat amb dos annexos: **annex I -> declaració responsable** (activitats innòcues) i **annex II -> comunicació prèvia** (baix risc, amb projecte i certificat tècnic).

L'ha substituïda en bona part la **Llei 18/2020, del 28 de desembre, de facilitació de l'activitat econòmica**, en vigor des del **20 de gener de 2021** i desplegada pel **Decret 131/2022, de 5 de juliol**. Trets clau:

- **Desapareix la declaració responsable**: per als establiments amb activitats del seu annex, la **comunicació** és l'únic règim d'intervenció.
- Dues modalitats: comunicació **amb certificat tècnic** i comunicació **amb projecte tècnic i certificat**.
- Incorpora activitats abans sense règim municipal clar (petites explotacions ramaderes, sanitàries, docents, recreatives).
- **Finestreta Única Empresarial (FUE)**: catàleg únic de tràmits, **identificador únic de l'establiment** i tramitació unificada, sota el principi just once (**les dades s'aporten una sola vegada**).
- Distingeix **modificacions substancials** (cal comunicar-les) de **no substancials** (només informar-ne).

On et poden enredar: llicència ambiental i comunicació **no** són alternatives que triï el titular. Depèn de l'**annex**

on està classificada l'activitat. La teva feina és localitzar-la a la taula de classificació i dir quin tràmit toca.

5.3. Espectacles i activitats recreatives: la Llei 11/2009

La **Llei 11/2009, del 6 de juliol**, i el seu reglament (**Decret 112/2010**) regulen bars musicals, discoteques i sales de concerts: **llicència municipal** per als establiments oberts al públic i règims de comunicació per als casos més lleus.

El punt amb xifra: els **espectacles i activitats de caràcter extraordinari** (els que es fan esporàdicament en un establiment que té títol per a una altra activitat) van a **autorització de la Generalitat**, **excepte** si es fan en municipis de **més de 50.000 habitants**, amb motiu de **festes populars** o en **espais oberts**, casos en què són **llicència municipal**.

Aplica-ho a Figueres: amb uns **49.689 habitants**, Figueres **no arriba** al llindar dels 50.000. Un espectacle extraordinari en un local de la ciutat aniria, en principi, a la **Generalitat**; si és per festa popular o en espai obert, torna a ser **llicència municipal**.

6. I després? Control posterior i disciplina

Quan l'Ajuntament renuncia al control previ, assumeix el deure de comprovar després (art. **84 ter LBRL**):

- **Verificació documental** de la comunicació: si falta documentació essencial, esmena i, si escau, declaració d'**ineficàcia** del títol.
- **Inspecció** al local o a l'obra.
- Si es detecta obra sense títol o que no s'ajusta al comunicat: **protecció de la legalitat urbanística** (TRLUC i Decret 64/2014), amb possible **ordre de suspensió immediata**, requeriment de legalització i, si no és legalitzable, **ordre de restauració**.
- En paral·lel, **procediment sancionador**, independent del de restauració.

Idea clau: restaurar la legalitat i sancionar són **dues coses diferents**. Pagar la multa no salva l'obra; enderrocar-la no t'estalvia la multa.

Glossari

- **Títol habilitant:** document que permet fer legalment una obra o una activitat.
- **Acte reglat:** acte en què l'Administració no té marge; si es compleixen els requisits, l'ha de dictar.
- **Control preventiu / posterior:** comprovació abans d'actuar / un cop ja s'actua.
- **Raó imperiosa d'interès general:** motiu taxat (ordre públic, seguretat, salut, medi ambient) que justifica exigir llicència.
- **Silenci positiu / negatiu:** efecte d'estimar o desestimar per no resoldre dins el termini.
- **Projecte tècnic:** document signat per tècnic competent; separa llicència de comunicació prèvia en urbanisme.
- **ICIO:** impost sobre construccions, instal·lacions i obres; grava el cost real i efectiu.
- **Modificació substancial:** canvi en una activitat prou important per exigir un nou tràmit d'intervenció.
- **FUE:** Finestreta Única Empresarial, portal únic de tramitació d'activitats econòmiques a Catalunya.

- **Ordre de restauració:** manament de tornar la realitat física a l'estat anterior a l'obra il·legal.

Els punts que cauen a l'examen

1. **Art. 84 LBRL:** ordenances i bans, llicència o control preventiu, comunicació prèvia o declaració responsable, control posterior i ordres individuals.
2. **Art. 84 bis LBRL:** regla general = **no** exigir llicència; excepció = **raó imperiosa d'interès general**.
Art. 84 ter: obligació de planificar la **verificació posterior**.
3. **Directiva 2006/123/CE**, transposada per la **Llei 17/2009** i la **Llei 25/2009** (Llei òmnibus); **Llei 20/2013** d'unitat de mercat.
4. **Art. 69 LPACAP:** declaració responsable i comunicació permeten actuar **des del dia de la presentació**; la **falsedat o omissió essencial** impedeix continuar i pot obligar a **restituir la situació anterior**. A Catalunya, **Llei 26/2010**, arts. 35 i 36.
5. **TRLUC = Decret legislatiu 1/2010:** art. 187 (llicència), 187 bis (comunicació prèvia), 187 ter (no subjectes), 188 (procediment), 189 (caducitat). Reglament: **Decret 64/2014**.
6. Criteri de repartiment en urbanisme: **si cal projecte tècnic -> llicència; si no cal -> comunicació prèvia**.
7. Terminis art. 188 TRLUC: **2 mesos** amb projecte tècnic, **1 mes** sense.
8. Silenci urbanístic: positiu com a regla, **negatiu** en els casos de l'art. 11.4 RDL 7/2015; i **mai** facultats contràries a llei o planejament (art. 5.2 TRLUC).
9. Caducitat (art. 189 TRLUC): **1 any** per començar, **3 anys** per acabar, pròrroga per **la meitat**; cal **declaració expressa** amb audiència prèvia.
10. **Llei 20/2009 (PCAA):** annex I -> autorització ambiental de la **Generalitat**, **8 mesos**; annex II -> **llicència ambiental** municipal, **6 mesos**, **silenci desestimatori**; annex III -> **comunicació**. Annex IV derogat per la **Llei 2/2014**.
11. **Llei 16/2015** (annex I declaració responsable / annex II comunicació prèvia) i **Llei 18/2020** (en vigor el **20 de gener de 2021**, desplegada pel **Decret 131/2022**): deixa la **comunicació** com a únic règim, amb dues modalitats.
12. **Llei 11/2009:** espectacles **extraordinaris** -> **Generalitat**, excepte municipis de **més de 50.000 habitants**, festes populars o espais oberts -> **llicència municipal**. Figueres, **49.689**, per sota del llindar.
13. Competència per atorgar llicències: **alcalde** (art. 21.1 LBRL, art. 53.1 TRLMRLC), habitualment **delegada a la Junta de Govern Local**.
14. **ICIO:** arts. 100-103 TRLRHL, **potestatiu**, base = **cost real i efectiu**, tipus **màxim 4%**; més la **taxa** (art. 20 TRLRHL). Esmena de sol·licituds: **10 dies hàbils** (art. 68 LPACAP).

Resum exprés

- Els ens locals intervenen l'activitat privada per les cinc vies de l'**art. 84 LBRL**.
- Des de la **Directiva de Serveis**, la **llicència és l'excepció** (art. 84 bis) i el **control posterior** és obligatori (art. 84 ter).
- Tres títols: **llicència** (control previ, resolució, silenci), **declaració responsable** i **comunicació prèvia** (actuen des de la presentació, sense silenci): art. 69 LPACAP, arts. 35-36 Llei 26/2010. La **falsedat essencial** impedeix continuar i pot obligar a restituir la situació anterior.

- En urbanisme mana el **TRLUC (DL 1/2010)** amb el **Decret 64/2014**.
- **Art. 187** = llicència (obra amb projecte, parcel·lacions, enderrocs, ocupació **parcial**, canvi a ús residencial, tala, propietat horitzontal).
- **Art. 187 bis** = comunicació prèvia (obres sense projecte, primera ocupació **total**, canvi d'ús no residencial, tanques, cartells). **Art. 187 ter** = no subjectes.
- Terminis: **2 mesos** amb projecte, **1 mes** sense. Silenci **positiu**, llevat de l'**art. 11.4 RDL 7/2015**, i mai contra llei o planejament.
- Caducitat: **1 any** per iniciar, **3 anys** per acabar, pròrroga de **la meitat**, amb **declaració expressa**.
- Activitats ambientals (**Llei 20/2009**): annex I Generalitat **8 mesos**; annex II llicència ambiental municipal **6 mesos**, silenci **desestimatori**; annex III comunicació.
- Activitats de menys risc: **Llei 18/2020 + Decret 131/2022** -> només **comunicació**, amb la **FUE** i el principi just once.
- Espectacles (**Llei 11/2009**): extraordinaris a la **Generalitat**, excepte municipis de **més de 50.000 hab.**, festes populars o espais oberts.
- Les atorga l'**alcalde**, sovint per delegació a la **Junta de Govern Local**; porten **taxa** i **ICIO** (màxim **4%**).
- Després: inspecció, **restauració de la legalitat** i **sanció**, procediments independents.

Autoavaluació

<details><summary>1. Quins són els mitjans d'intervenció dels ens locals i on es regulen?</summary>Art. 84 LBRL: a) ordenances i bans; b) llicència prèvia o altres actes de control preventiu; c) comunicació prèvia o declaració responsable; d) control posterior a l'inici de l'activitat; e) ordres individuals de manament.</details>

<details><summary>2. Regla general i excepció per exigir llicència en activitats econòmiques.</summary>Art. 84 bis LBRL: la regla general és que **no** es pot exigir llicència. Només si ho justifica una **raó imperiosa d'interès general** (ordre públic, seguretat, salut o medi ambient en el lloc concret) que no es pugui salvaguardar amb declaració responsable o comunicació, o si hi ha escassetat de recursos, ús del domini públic o nombre limitat d'operadors.</details>

<details><summary>3. Diferència entre llicència i comunicació prèvia quant a l'inici de l'actuació.</summary>Amb llicència no es pot començar fins que s'atorga (expressament o per silenci, quan és positiu). Amb comunicació prèvia i declaració responsable es comença **des del dia de la presentació**, sota la responsabilitat del titular, i l'Administració comprova després.</details>

<details><summary>4. Què passa si una declaració responsable conté una falsedat essencial?</summary>Art. 69.4 LPACAP: impedeix continuar exercint el dret o l'activitat des del moment en què l'Administració en té constància, sense perjudici de responsabilitats penals, civils o administratives; i pot obligar a restituir la situació jurídica al moment previ i impedir instar un nou procediment amb el mateix objecte durant un temps.</details>

<details><summary>5. Quin criteri separa, en urbanisme català, llicència de comunicació prèvia?</summary>L'exigència de **projecte tècnic** segons la legislació d'ordenació de l'edificació: si l'obra en requereix, va per **llicència** (art. 187 TRLUC); si no, per **comunicació prèvia** (art. 187 bis TRLUC).</details>

<details><summary>6. Terminis per resoldre una llicència urbanística i sentit del silenci.</summary>Art. 188 TRLUC: **2 mesos** si s'exigeix projecte tècnic i **1 mes** si no. Silenci positiu com a regla, però **negatiu**

en els supòsits de l'art. 11.4 del RDL 7/2015 (moviments de terra, parcel·lacions i divisions, obra nova, cases prefabricades, tala de masses arbòries, immobles protegits); i en cap cas s'adquireixen per silenci facultats contràries a la llei o al planejament (art. 5.2 TRLUC).

7. Terminis de caducitat d'una llicència urbanística si no en fixa cap la llicència: **1 any** per començar les obres i **3 anys** per acabar-les, amb **pròrroga per la meitat** del termini (art. 189 TRLUC). A més cal la **declaració expressa de caducitat** de l'òrgan municipal competent, amb audiència prèvia del titular.

8. Quin règim correspon a cada annex de la Llei 20/2009 i amb quins terminis?
Annex I (I.1, I.2, I.3): **autorització ambiental** de la **Generalitat**, amb declaració o avaluació d'impacte ambiental; **8 mesos**. Annex II: **llicència ambiental** de l'**ajuntament**; **6 mesos** i **silenci desestimatori**. Annex III: **comunicació** davant l'ajuntament. L'annex IV va ser derogat per la Llei 2/2014.

9. Què va canviar la Llei 18/2020 respecte de la Llei 16/2015?
Va suprimir la **declaració responsable** i va deixar la **comunicació** com a únic règim per als establiments amb activitats del seu annex, amb dues modalitats (amb certificat tècnic, i amb projecte tècnic i certificat). Va incorporar activitats abans no regulades i va desplegar la **FUE** amb el principi just once. En vigor el 20 de gener de 2021; desplegada pel Decret 131/2022.

10. Un local de Figueres vol fer un concert extraordinari. Qui l'autoritza?
Llei 11/2009: els espectacles i activitats de caràcter extraordinari els autoritza la **Generalitat**, llevat que es facin en municipis de més de **50.000 habitants**, amb motiu de festes populars o en espais oberts, casos en què són **llicència municipal**. Figueres té uns **49.689 habitants**: fora d'aquests supòsits, la competència és de la Generalitat.

17**TEMA**

Tema 17. El règim sancionador a l'Administració Local. Procediment sancionador: principis, garanties i tramitació.

Introducció: quan l'Ajuntament multa algú, ets tu qui fa que l'expedient no caduqui per un termini mal comptat

Un dimarts qualsevol a Figueres: la Guàrdia Urbana denuncia un cotxe damunt d'un pas de vianants, un veí es queixa que el bar té la terrassa oberta a les tres, l'inspector troba un local que fa de magatzem sense haver comunicat res. En els tres casos l'Ajuntament pot castigar. Però no "perquè sí": ha d'obrir un expedient, dir a la persona de què l'acusa, deixar-la defensar, decidir motivadament i fer-ho **dins d'un termini**. Si es passa, l'expedient caduca i la multa es perd.

Aquí entres tu: registres la denúncia, prepares i notifiques l'acord d'iniciació, apuntes la data límit, reps les al·legacions i avises el tècnic que "això caduca d'aquí a tres setmanes". No decideixes la sanció, però si t'equivoques amb una data o notifiques malament, la sanció cau tota sola.

Entén d'entrada que el règim sancionador són **tres capes**: la Llei 40/2015 posa els **principis** (què es pot castigar i amb quins límits), la Llei 39/2015 posa la **tramitació** (passos i terminis) i la norma **sectorial** -trànsit, residus, activitats, l'ordenança de civisme- diu quina conducta és infracció i quants euros costa. A Catalunya hi ha capa pròpia: la Llei 26/2010 i el Decret 278/1993.

1. La potestat sancionadora local: d'on surt i fins on arriba

Potestat sancionadora és el poder de l'Administració de castigar conductes il·lícites sense passar per un jutge. La Constitució ho permet amb dos límits durs:

- **Art. 25.1 CE**: ningú pot ser sancionat per fets que en el moment de produir-se no fossin infracció segons la legislació vigent (legalitat).
- **Art. 25.3 CE**: l'Administració civil **no pot imposar sancions que impliquin privació de llibertat**, ni directament ni subsidiàriament (ho repeteix l'**art. 63.3 LPACAP**). Un ajuntament pot multar, precintar, retirar una llicència o immobilitzar un vehicle; empresonar, mai.

Que els municipis la tinguin ho diuen l'**art. 4.1.f de la Llei 7/1985 (LBRL)** i l'**art. 8.1 del Decret legislatiu 2/2003 (TRLMRLC)**, la llei municipal catalana.

| Norma | Què hi trobes |

|---|---|

| Constitució, art. 25 | Legalitat, irretroactivitat, prohibició de privar de llibertat |

| **Llei 40/2015 (LRJSP), arts. 25-31** | Els **principis** de la potestat sancionadora |

| **Llei 39/2015 (LPACAP)** | La **tramitació**: arts. 53.2, 55, 56, 62-64, 75-78, 82, 85, 89-90, 96 |

| **LBRL, arts. 139-141** | Que les **ordenances** puguin tipificar infraccions, i els límits de multa |

| **TRLMRLC, art. 53** | Que l'**alcalde** sanciona per infracció d'ordenances |

| **Llei 26/2010, arts. 102-106** | Potestat sancionadora a Catalunya: òrgans, mesures, resolució, terminis |
| **Decret 278/1993** | Procediment sancionador català, supletori per als ens locals |

Truc: principis = Llei 40/2015. Procediment = Llei 39/2015. La **prescripció** és al 40 (art. 30); la **caducitat**, al 39 (art. 25.1.b).

Les ordenances i el títol XI de la LBRL

Si cal una **lleï** per tipificar i una ordenança **no és una lleï**, com pot multar l'Ajuntament per fets que només preveu la seva ordenança? Ho va resoldre la **Llei 57/2003, de mesures per a la modernització del govern local**, afegint el **títol XI de la LBRL (arts. 139-141)**:

- **Art. 139:** quan **no hi hagi lleï sectorial**, els ens locals poden tipificar infraccions i sancions a les ordenances per a la convivència ciutadana i l'ús de serveis, equipaments, infraestructures, instal·lacions i espais públics.
- **Art. 140:** les classifica en **molt greus, greus i lleus** (ho són, entre d'altres, la pertorbació rellevant de la convivència, impedir l'ús d'un servei o d'un espai públic i el deteriorament greu d'equipaments).
- **Art. 141:** límits de multa: **molt greus 3.000 €, greus 1.500 €, lleus 750 €**.

Aquests imports **només valen si no hi ha lleï sectorial**. Una infracció urbanística o de residus pot arribar molt més amunt, perquè hi ha lleï que l'empara.

Qui sanciona a Figueres

L'alcalde o alcaldessa, per defecte: **art. 21.1.n LBRL** i **art. 53 TRLMRLC** ("sancionar les faltes de desobediència a la seva autoritat i les infraccions de les ordenances municipals"), llevat que la facultat s'atribueixi a un altre òrgan. Es pot **delegar** a la Junta de Govern Local o a una regidoria: Figueres, amb uns **49.689 habitants**, té JGL **obligatòria** (ho és a partir de **5.000 habitants**) i hi sol tenir delegat el gruix de les resolucions. El **Ple** no sanciona, tret que una lleï sectorial li ho atribueixi. Regla d'or: **qui instrueix no pot resoldre** (art. 63.1 LPACAP).

2. Els principis (arts. 25-31 de la Llei 40/2015)

| Art. | Principi | Què vol dir de veritat |

|---|---|---|

| 25 | **Legalitat** | Només es pot sancionar si una **norma amb rang de lleï** ho ha reconegut expressament |

| 26 | **Irretroactivitat** | S'aplica la norma vigent quan es van fer els fets... llevat que la nova sigui **més favorable** |

| 27 | **Tipicitat** | Només és infracció allò que una norma descriu com a tal, i ha d'estar classificada |

| 28 | **Responsabilitat** | Es castiga qui ho és **a títol de dol o culpa**: no hi ha responsabilitat objectiva |

| 29 | **Proporcionalitat** | El càstig ha d'anar amb la gravetat; hi ha criteris de graduació taxats |

| 30 | **Prescripció** | Passat un temps ja no es pot perseguir la infracció ni cobrar la sanció |

| 31 | **No-concurrencia** (non bis in idem) | No es pot castigar dues vegades el mateix |

Quatre matisos que cauen sempre. **(26)** Les disposicions **favorables sí que tenen efecte retroactiu**, fins i tot sobre sancions ja imposades però **pendents de compliment**. **(27)** Reglaments i ordenances poden fer **especificacions o graduacions** del quadre legal, però **no crear infraccions ni sancions noves**. **(28)** Poden ser responsables persones físiques i **jurídiques**, de manera **solidària** o **subsidiària** quan la lleï ho

prevegi; i la sanció **és compatible** amb **reposar la situació alterada** i **indemnitzar els danys**, que **no són sancions** encara que vagin a la mateixa resolució. **(29)** La infracció **no pot resultar més beneficiosa** que complir la norma; criteris de graduació: **culpabilitat o intencionalitat, continuïtat o persistència, naturalesa dels perjudicis i reincidència** (= més d'una infracció de la mateixa naturalesa en un any, declarada per **resolució ferma en via administrativa**).

Prescripció (30), si la llei sectorial no fixa terminis propis:

| | Molt greus | Greus | Lleus |

|---|---|---|---|

| **Infraccions** | **3 anys** | **2 anys** | **6 mesos** |

| **Sancions** | **3 anys** | **2 anys** | **1 any** |

Les **infraccions** compten des del dia en què s'han comès (si són **continuades o permanents**, des que va acabar la conducta); les **sancions**, des de l'endemà que la resolució sigui executiva. **Interromp** la prescripció la iniciació del procediment **amb coneixement de l'interessat**; però si l'expedient queda **aturat més d'un mes** per causa **no imputable** al presumpte responsable, el termini es **reinicia**.

Prescripció = temps per perseguir o cobrar. **Caducitat** = temps per acabar un expedient ja obert. Un expedient pot caducar sense que la infracció hagi prescrit, i llavors se'n pot obrir un de nou.

No-concurrencia (31). No es pot sancionar el que ja s'ha sancionat penalment o administrativament quan hi ha identitat de **subjecte, fet i fonament**. Si apareixen indicis de **delicte**, es passa el tant de culpa al Ministeri Fiscal i el procediment **se suspèn**; els **fets provats per sentència ferma vinculen** l'Administració.

3. Les garanties de la persona expedientada

- **Presumpció d'innocència** (art. 53.2.b LPACAP): presumpció de **no existència de responsabilitat** mentre no es demostrï el contrari. La càrrega de provar és de l'Administració.
- **Dret a conèixer l'acusació** (art. 53.2.a): ser notificat dels **fets imputats**, les **infraccions** i **sancions** possibles, la **identitat de l'instructor** i l'**òrgan competent per resoldre**.
- **Separació entre instrucció i resolució** (art. 63.1 LPACAP), amb **abstenció i recusació** de l'instructor (arts. 23-24 de la Llei 40/2015).
- **Audiència i defensa**: al·legar, aportar documents i proposar prova abans de la proposta i abans de la resolució.
- **Motivació** (art. 35.1.h LPACAP): s'han de motivar tant la **proposta de resolució** com la **resolució**.
- **Congruència** (art. 90.2): la resolució **no pot acceptar fets diferents** dels determinats en el procediment (la qualificació jurídica sí que pot canviar, amb nova audiència).
- **Prohibició de *reformatio in peius** (art. 119.3 LPACAP): resolent un recurs no es pot agreujar la situació del recurrent. Si recorres una multa, mai no te la poden apujar.**
- **Valor probatori de les actes** (art. 77.5 LPACAP): els documents de **funcionaris amb condició d'autoritat** que recullin fets constatats per ells **fan prova d'aquests fets, llevat que s'acrediti el contrari**.
- **Mesures provisionals** (art. 56 LPACAP): precintar, immobilitzar, suspendre una activitat; **proporcionades i motivades**. Si s'adopten **abans** d'iniciar, per urgència inajornable, s'han de confirmar, modificar o aixecar en l'acord d'iniciació, dictat dins dels **15 dies** següents.

4. La tramitació, pas a pas

Actuacions prèvies (art. 55). L'òrgan amb funcions d'inspecció o investigació pot fer actuacions prèvies per veure si val la pena incoar (la "informació reservada"). **No és encara el procediment:** per tant **no interromp la prescripció**.

Iniciació (arts. 58, 62, 63 i 64). Sempre d'ofici, per acord de l'òrgan competent, per iniciativa pròpia, ordre superior, petició raonada d'altres òrgans o denúncia. La denúncia (art. 62) **no obliga a incoar i el denunciant no esdevé interessat** pel sol fet de denunciar: el veí que denuncia el soroll no té dret a saber com va l'expedient ni a recórrer la resolució, tret que sigui perjudicat directe.

Contingut de l'acord d'iniciació (art. 64.2) - els sis punts:

1. Identificació de la persona **presumptament responsable**.
2. **Fets, qualificació provisional i sancions** que hi podrien correspondre.
3. Nomenament d'instructor i, si escau, **secretari**, amb règim d'abstenció i recusació.
4. **Òrgan competent per resoldre** i norma que li atribueix la competència.
5. **Mesures provisionals** acordades, si n'hi ha.
6. Indicació del **dret a al·legacions i audiència** i dels terminis.

Parany del 64.2.f: si no es formulen al·legacions dins del termini, l'acord d'iniciació **pot ser considerat proposta de resolució**, sempre que contingui un pronunciament precís sobre la responsabilitat imputada. Callar no surt gratis.

El **termini d'al·legacions** a l'acord d'iniciació és, a Catalunya, de **10 dies** (art. 10.3 del Decret 278/1993, concordant amb la regla general de tràmits de l'art. 73.1 LPACAP).

Instrucció (arts. 75-78). L'instructor fa d'ofici els actes necessaris per determinar fets i responsabilitats. **Període de prova** (art. 77.2): **no superior a 30 dies ni inferior a 10**. Les proves només es poden **rebutjar per resolució motivada** quan siguin manifestament improcedents o innecessàries.

Proposta de resolució (art. 89). La formula l'òrgan instructor i es **notifica** als interessats. Pot proposar **arxivament** quan la infracció no existeix o no està acreditada, els fets no consten provats o no són infracció, no s'identifica el responsable, o la infracció ha **prescrit**. Si continua, fixa motivadament **fets provats, qualificació jurídica, infracció, persona responsable, sanció proposada i valoració de les proves**. Amb la proposta s'obre el **tràmit d'audiència: no inferior a 10 dies ni superior a 15** (art. 82.2 LPACAP; art. 14 del Decret 278/1993, **10 dies**).

Resolució (art. 90). La dicta l'òrgan competent per resoldre, **motivada**, decidint totes les qüestions plantejades i sense acceptar fets diferents dels de la instrucció. Hi pot afegir la **reposició de la situació alterada** i la **indemnització de danys** quan la quantia hagi quedat determinada a l'expedient. És **executiva quan no càpiga contra ella cap recurs ordinari en via administrativa** (art. 90.3).

Terminació anticipada: el descompte del 40% (art. 85). Si la sanció és **només de diners**:

| Supòsit | Reducció mínima |

|---|---|

| **Reconeixement de responsabilitat** | **20%** |

| **Pagament voluntari** abans de la resolució | **20%** |

| Les dues coses (**acumulables**) | **40%** |

La contrapartida: **renúncia a formular al·legacions i a recórrer en via administrativa**. El pagament

voluntari **acaba el procediment**, però **no** allibera de reposar ni d'indemnitzar.

Terminis màxims i caducitat:

| Situació | Termini per resoldre i notificar |

|---|---|

| Regla general si cap norma no diu res (art. 21.3 LPACAP) | **3 mesos** |

| Infraccions tipificades per normes de la Generalitat o d'ens locals de Catalunya (art. 16 del Decret 278/1993; art. 106 de la Llei 26/2010) | **6 mesos**, ampliables **3 mesos** més per resolució motivada |

| **Trànsit** (art. 112.3 del RDL 6/2015) | **1 any** des de la iniciació |

| **Tramitació simplificada** (art. 96.6 LPACAP) | **30 dies** des de la notificació de l'acord |

Passat el termini sense resolució notificada es produeix la **caducitat** (art. 25.1.b LPACAP) i l'expedient s'arxiva. Però **es pot incoar un procediment nou** si la infracció **no ha prescrit**, i les actuacions caducades **no interrompen** la prescripció. La **tramitació simplificada** (art. 96.5) s'aplica quan l'òrgan competent per iniciar consideri que hi ha **elements de judici suficients per qualificar la infracció com a lleu**. ?? **Compte amb el parany**: l'article diu literalment «sin que quepa la oposición expresa por parte del interesado», és a dir, l'interessat **NO s'hi pot oposar**. És just al revés del que molts manuals expliquen.

Recursos i cobrament. Els actes de l'alcalde, la Junta de Govern Local i el Ple posen fi a la via administrativa (art. 52.2 LBRL): **no hi ha recurs d'alçada**. Hi ha reposició potestativa, **1 mes** si l'acte és exprés (arts. 123-124 LPACAP), **contenciós administratiu, 2 mesos** (art. 46 de la Llei 29/1998), i el **recurs extraordinari de revisió** (art. 125) contra actes fermes. La multa es cobra en **període voluntari** i, si no es paga, per **via de constrenyiment**.

5. Els règims sectorials que més veuràs

| Àmbit | Norma principal |

|---|---|

| **Trànsit i seguretat viària** | RDL 6/2015 (text refós de la LTSV) |

| **Convivència i civisme** | Ordenança municipal + arts. 139-141 LBRL |

| **Activitats i medi ambient** | Llei 20/2009, de prevenció i control ambiental de les activitats |

| **Espectacles i activitats recreatives** | Llei 11/2009 |

| **Urbanisme** | Decret legislatiu 1/2010 (TRLU) |

| **Transparència i bon govern** | Llei 19/2014, del 29 de desembre |

| **Protecció de dades** | RGPD i LOPDGGDD (a Catalunya, l'APDCAT) |

Especialitats de trànsit, que cauen perquè se surten de la regla general: prescripció d'infraccions **3 mesos** les lleus i **6 mesos** les greus i molt greus (art. 112.1 LTSV); prescripció de la **sanció** ferma **4 anys**; **caducitat 1 any**; i **pagament amb reducció del 50%** dins dels **20 dies naturals** següents a la notificació de la denúncia, renunciant a al·legacions.

Glossari

- **Potestat sancionadora**: poder de castigar conductes il·lícites sense passar per un jutge.
- **Sanció**: el càstig (multa, retirada de llicència, suspensió d'activitat). Mai privació de llibertat.

- **Tipicitat:** la conducta ha d'estar descrita prèviament en una norma.
- *****Non bis in idem***:** no castigar dos cops el mateix fet, del mateix subjecte, pel mateix fonament.
- **Acord d'iniciació (incoació):** acte que obre formalment l'expedient sancionador.
- **Instructor:** qui investiga i proposa. Mai qui resol.
- **Proposta de resolució:** document final de l'instructor, amb fets provats i sanció proposada.
- **Prescripció:** extinció pel pas del temps del dret a perseguir la infracció o cobrar la sanció.
- **Caducitat:** mort de l'expedient per haver superat el termini màxim per resoldre.
- **Mesures provisionals:** mesures cautelars per assegurar l'eficàcia de la resolució.
- **Reincidència:** més d'una infracció de la mateixa naturalesa en un any, per resolució ferma.
- **Presumpció de veracitat:** valor probatori de les actes dels funcionaris amb condició d'autoritat; admet prova en contra.
- **Reposició de la situació alterada:** tornar les coses com estaven. No és una sanció.
- **Via de constrenyiment:** execució forçosa per cobrar el deute, amb recàrrec i possible embargament.

Els punts que cauen a l'examen

1. **Principis** = arts. **25-31 de la Llei 40/2015**. **Tramitació** = Llei 39/2015.
2. Prescripció d'**infraccions**: molt greus **3 anys**, greus **2 anys**, lleus **6 mesos**.
3. Prescripció de **sancions**: **3 anys**, **2 anys** i **1 any**. La diferència és **només en les lleus**.
4. La prescripció es **reinicia** si l'expedient s'atura **més d'un mes** per causa no imputable al presumpte responsable.
5. Multes màximes per ordenança (art. 141 LBRL): **3.000 / 1.500 / 750 ?**.
6. El títol XI de la LBRL (arts. **139-141**) el va introduir la **Llei 57/2003**.
7. **Al·legacions** a l'acord d'iniciació: **10 dies**. **Audiència**: **no menys de 10 ni més de 15 dies**.
8. **Període de prova**: **no superior a 30 dies ni inferior a 10**.
9. Termini per resoldre: **3 mesos** (regla general), **6 mesos** a Catalunya (ampliables **3 mesos** més), **1 any** en trànsit, **30 dies** en tramitació simplificada.
10. **Art. 85 LPACAP**: **20% + 20% = 40%**, **acumulables**, amb renúncia a recórrer.
11. Mesures provisionals **prèvies** a la incoació: ratificació en l'acord d'iniciació dins de **15 dies**.
12. **Reincidència** = més d'una infracció de la mateixa naturalesa en **un any**, per **resolució ferma**.
13. **Separació** instructor / òrgan que resol: art. **63.1 LPACAP**.
14. A l'Administració local **no hi ha alçada**: **reposició potestativa 1 mes**, **contenciós 2 mesos**.
15. **Trànsit**: lleus **3 mesos**, greus i molt greus **6 mesos**; sanció ferma **4 anys**; caducitat **1 any**; descompte **50%** en **20 dies naturals**.

Resum exprés

L'ajuntament pot castigar perquè l'art. 4.1.f de la LBRL li reconeix potestat sancionadora, amb els límits de l'art. 25 CE: legalitat i prohibició de privar de llibertat.

Els **principis** són set (arts. **25-31 de la Llei 40/2015**): legalitat, irretroactivitat amb retroactivitat favorable, tipicitat, responsabilitat per dol o culpa, proporcionalitat, prescripció i non bis in idem.

Les **ordenances** poden tipificar infraccions quan no hi ha llei sectorial (arts. **139-141 LBRL**), amb multes màximes de **3.000 / 1.500 / 750 ?**.

Sanciona l'**alcalde** (art. 21.1.n LBRL i art. 53 TRLMRLC), sovint per delegació a la Junta de Govern Local, obligatòria a Figueres per superar els **5.000 habitants**.

El procediment s'inicia **sempre d'ofici**; la denúncia no obliga a incoar i el denunciant **no és interessat**.

L'acord d'iniciació té **sis elements** (art. 64.2) i obre **10 dies** d'al·legacions; si no se'n fan, pot valer com a proposta de resolució.

La **instrucció** la fa una persona diferent de qui resol, amb prova d'entre **10 i 30 dies**.

La **proposta de resolució** fixa fets provats, qualificació, responsable i sanció, amb audiència de **10 a 15 dies**.

La **resolució** ha de ser motivada i congruent, i pot afegir reposició i indemnització, que no són sancions.

Es pot acabar abans pagant: **20% + 20% = 40%**, renunciant a recórrer (art. 85).

El termini màxim és de **3 mesos** en general, **6 mesos** a Catalunya i **1 any** en trànsit; passar-se'n és **caducitat**, que arxiva l'expedient però permet reobrir-lo si la infracció no ha prescrit.

Contra la resolució: **reposició potestativa 1 mes** i **contenciós 2 mesos**; si no es paga, **via de constreyniment**.

Autoavaluació

<details><summary>1. Quina diferència hi ha entre prescripció i caducitat, i què passa si un expedient caduca?</summary>La prescripció és el temps per perseguir la infracció o cobrar la sanció (art. 30 de la Llei 40/2015); la caducitat, el temps màxim per resoldre un expedient ja obert (art. 25.1.b de la Llei 39/2015). Si caduca, s'arxiva i les actuacions no interrompen la prescripció; però si la infracció no ha prescrit, es pot incoar un procediment nou.</details>

<details><summary>2. Quins imports màxims de multa pot preveure una ordenança municipal i on ho diu?</summary>Article 141 de la LBRL: 3.000 ? les molt greus, 1.500 ? les greus i 750 ? les lleus, llevat que una altra llei disposi una altra cosa.</details>

<details><summary>3. Els terminis de prescripció de les infraccions i de les sancions són iguals?</summary>No. Infraccions: 3 anys, 2 anys i 6 mesos. Sancions: 3 anys, 2 anys i 1 any. La diferència és en les lleus: 6 mesos la infracció, 1 any la sanció.</details>

<details><summary>4. Qui és competent per sancionar en un ajuntament i es pot delegar?</summary>Per defecte l'alcalde o alcaldessa (art. 21.1.n LBRL i art. 53 TRLMRLC), llevat que una llei ho atribueixi a un altre òrgan. Es pot delegar a la Junta de Govern Local o a una regidoria. Qui resol no pot ser qui instrueix (art. 63.1 LPACAP).</details>

<details><summary>5. Què passa si el presumpte infractor no presenta al·legacions contra l'acord d'iniciació?</summary>Segons l'art. 64.2.f de la Llei 39/2015, l'acord d'iniciació pot ser considerat proposta de resolució, sempre que contingui un pronunciament precís sobre la responsabilitat imputada.</details>

<details><summary>6. Quines reduccions preveu l'art. 85 de la Llei 39/2015 i a canvi de què?</summary>Un mínim del 20% per reconeixement de responsabilitat i un mínim del 20% per pagament voluntari abans de la resolució, acumulables fins al 40%. A canvi es renuncia a formular al·legacions i a recórrer en via administrativa.</details>

<details><summary>7. El veí que denuncia un soroll és part de l'expedient sancionador?</summary>No. La denúncia no converteix el denunciant en interessat (art. 62 LPACAP) ni obliga a incoar. Només ho serà si acredita la condició de perjudicat o de titular d'un dret o interès legítim.</details>

<details><summary>8. Un agent de la Guàrdia Urbana aixeca acta d'una infracció. Quin valor té?</summary>Segons l'art. 77.5 de la Llei 39/2015, els documents formalitzats per funcionaris amb condició d'autoritat que recullin fets constatats per ells fan prova d'aquests fets, llevat que s'acrediti el contrari. La presumpció d'innocència segueix vigent.</details>

<details><summary>9. Quin és el termini màxim per resoldre un expedient sancionador a Catalunya?</summary>Sis mesos des de l'acord d'incoació quan la infracció està tipificada per normes de la Generalitat o dels ens locals de Catalunya (art. 16 del Decret 278/1993 i art. 106 de la Llei 26/2010), ampliables fins a tres mesos més per resolució motivada. En defecte de norma específica, tres mesos (art. 21.3 de la Llei 39/2015); en trànsit, un any.</details>

<details><summary>10. Quan es pot fer servir la tramitació simplificada en un procediment sancionador?</summary>Quan l'òrgan competent per iniciar consideri que hi ha elements de judici suficients per qualificar la infracció com a lleu. L'art. 96.5 de la Llei 39/2015 precisa que **no hi cap l'oposició expressa de l'interessat**. Es resol en 30 dies des de la notificació de l'acord.</details>

18**TEMA**

Tema 18. Els serveis públics: concepte i formes de gestió. Classes de serveis públics en l'esfera local.

Introducció: l'ajuntament, sobretot, presta serveis - i tu tramitaràs els papers que fan que funcionin

Pensa en un dia qualsevol a Figueres: s'encén l'enllumenat, passa el camió de les escombraries, algú va a la biblioteca, un veí truca perquè no li arriba l'aigua. Res d'això és un acte d'autoritat: és **activitat de prestació**. Aquest tema explica com neixen aquests serveis i què passa quan qui els fa és una empresa i no l'ajuntament.

Per a tu no és teoria. Els serveis públics generen expedients sense parar: la creació d'un servei nou, el reglament que el regula, la licitació de la concessió, les tarifes anuals, les queixes. Quan algú et digui «vull reclamar per la neteja del carrer», has de saber si el servei el presta l'ajuntament, una empresa municipal o un concessionari: d'això depèn a qui va l'escrit.

I hi ha una raó pràctica per estudiar-lo bé: **és un tema numèric** (trams de població, terminis, majories, durades de contracte), fàcil de preguntar i de corregir.

Avís de partida. Conviuen tres capes de normativa: la bàsica estatal (**Llei 7/1985, LBRL**), la catalana (**Decret legislatiu 2/2003, TRLMRLC**, i **Decret 179/1995, ROAS**) i la de contractes (**Llei 9/2017, LCSP**). Part de la catalana ha quedat desfasada; t'aniré avisant.

1. Concepte de servei públic local

L'**art. 85.1 LBRL** ho diu curt: «són serveis públics locals els que presten les entitats locals en l'àmbit de les seves competències». Calen tres coses: **titularitat pública** (l'ens l'ha assumit formalment com a propi), **competència** (arts. 25 LBRL i 66.3 TRLMRLC) i **satisfacció d'una necessitat col·lectiva**.

Fixa-t'hi: **servei públic no vol dir que el faci un funcionari**. Vol dir que la titularitat és de l'ajuntament. Qui hi posa el camió pot ser una empresa privada. La titularitat no es cedeix mai; només la gestió.

Porta enganxades potestats que l'ajuntament no perd: **autoorganització**, o sigui decidir com es gestiona (**art. 249.1 TRLMRLC**); **direcció i control**, amb la clàusula implícita d'actualització del servei als estàndards econòmics i socials del moment (**art. 251 TRLMRLC**) - un servei contractat el 2005 no es pot prestar el 2026 com el 2005; **poders de policia** sobre el concessionari (**art. 287.2 LCSP**) i potestat reglamentària.

I uns principis: **continuitat i regularitat**, sense més interrupcions que les que hi hauria si el prestés l'ajuntament (**art. 161.2 ROAS**, **art. 288.a LCSP**), i **igualtat en l'accés** per a qui compleixi el reglament (**art. 248.1 TRLMRLC**).

Detall català que val or: l'**art. 157 ROAS** obliga l'ens local, els seus organismes i els contractistes a informar els usuaris en la llengua pròpia de l'entitat local, contractes d'adhesió inclosos.

2. Com es crea i se suprimeix un servei

Qui pren la iniciativa: els òrgans de l'ens local i **els veïns**, amb memòria justificativa (**art. 158.1 ROAS**). I atenció al dret concret: els veïns poden **exigir** la prestació i, si escau, l'establiment del servei quan sigui **competència pròpia de caràcter obligatori** (**art. 18.1.g LBRL**, **art. 158.2 ROAS**).

Els tres documents (**art. 159 ROAS**): memòria justificativa; **projecte d'establiment** (característiques, **forma de gestió**, obres i instal·lacions, estudi econòmicofinancer i tarifes, cànon o compensació si hi ha gestió indirecta, règim estatutari dels usuaris); i **reglament del servei**, que ha de declarar **expressament** **que l'activitat queda assumida per l'ens local com a pròpia**.

Procediment (**art. 160 ROAS**): informació pública de **30 dies** amb anuncis al **BOP**, al **DOGC** i al **tauler**, audiència als interessats i **acord del Ple** que resol al·legacions i aprova projecte i reglament.

Qui aprova la forma de gestió? El **Ple**: **art. 22.2.f LBRL** i, als municipis de gran població, **art. 123.1.k LBRL**. Mai l'alcalde.

Iniciativa pública econòmica. Una cosa és obrir la biblioteca i una altra que l'ajuntament competeixi al mercat. L'**art. 86.1 LBRL** exigeix expedient de conveniència i oportunitat que justifiqui que **no genera risc per a la sostenibilitat financera** i que contingui **anàlisi de mercat** (oferta, demanda, rendibilitat, efectes sobre la concurrència empresarial); l'aprova el **Ple** i ha de determinar la forma de gestió. A Catalunya el procediment és l'**art. 243.2 TRLMRLC** amb els **arts. 143-149 ROAS**:

| Pas | Contingut | Termini / òrgan |

|---|---|---|

| 1 | Acord inicial i designació de **comissió d'estudi** (membres de la corporació + tècnics) | **Ple** |

| 2 | **Memòria**: aspectes socials, financers, tècnics i jurídics, forma d'exercici, beneficis i cessament | màxim **3 mesos** (**art. 145.1 ROAS**) |

| 3 | Presa en consideració i **informació pública** | mínim **30 dies hàbils** (**art. 148 ROAS**): **DOGC**, **BOP**, **un mitjà escrit** i **tauler** |

| 4 | **Aprovació definitiva** | **Ple** |

L'activitat s'exerceix **en lliure concurrència** i pot adoptar forma d'organisme autònom industrial o comercial, societat de capital públic o mixt, o cooperativa (**art. 243.3 TRLMRLC**).

Supressió: només els serveis **que no siguin competència pròpia obligatòria**, per interès públic justificat documentalment, per **acord del Ple**, amb informació pública i audiència prèvies (**art. 163 ROAS**). Un servei mínim no se suprimeix: com a molt es demana dispensa (punt 5).

3. Formes de gestió (I): gestió directa

L'**art. 85.2 LBRL** obre amb una frase que has de memoritzar: els serveis s'han de gestionar «**de la forma més sostenible i eficient**» d'entre les enumerades. L'**art. 249.2 TRLMRLC** la repeteix.

| Modalitat | Personalitat pròpia | Trets | Norma |

|---|---|---|---|

| **a)** Per la **pròpia entitat local** | No | Mitjans integrats al pressupost i la plantilla; l'ajuntament assumeix el risc | arts. 252 TRLMRLC, 190 ROAS |

| **b)** **Organisme autònom local** | Sí, pública | Patrimoni independent; administratiu o industrial/comercial; els seus actes s'impugnen davant l'ajuntament per **recurs d'alçada** | arts. 85 bis LBRL, 254 TRLMRLC |

| **c) Entitat pública empresarial local** | Sí, pública | Consell d'administració; secretari funcionari amb titulació superior | art. 85 bis LBRL |

| **d) Societat mercantil local de capital íntegrament públic** | Sí, privada | Junta general assumida pel Ple; el personal **no adquireix mai la condició de funcionari** | arts. 85 ter LBRL, 255 i 257 TRLMRLC |

A Catalunya hi ha una figura afegida: la **gestió directa per organització especial desconcentrada**, amb consell d'administració i gerència i secció pressupostària pròpia (**art. 253 TRLMRLC, art. 188.2.b ROAS**). No té personalitat jurídica pròpia.

El fre de la LRSAL, el punt més preguntat del tema: des de la Llei 27/2013, per fer servir les lletres **c) i d)** cal acreditar amb **memòria justificativa** que són **més sostenibles i eficients** que a) i b), amb criteris de rendibilitat i recuperació de la inversió; s'eleva al **Ple** amb els informes sobre el cost del servei i cal **informe de l'interventor** sobre sostenibilitat financera (**art. 85.2 LBRL, art. 249.4 TRLMRLC**).

Regla d'or: dins la gestió directa hi ha **jerarquia**. Primer l'ajuntament o l'organisme autònom; l'empresa pública, només si es demostra per escrit que és millor.

Serveis que no s'externalitzen mai. L'**art. 249.6 TRLMRLC**: els que impliquen **exercici de potestats públiques o salvaguarda dels interessos generals** no es poden prestar per gestió indirecta **ni per societat mercantil de capital íntegrament públic**. L'**art. 189.1 ROAS** els reserva a la gestió directa i l'**art. 284.1 LCSP** prohibeix concessionar els que impliquin exercici d'autoritat. A Figueres: la Guàrdia Urbana o la instrucció d'expedients sancionadors, mai; la neteja viària, sí.

L'encàrrec a mitjà propi (art. 32 LCSP) no és una forma de gestió però surt a tot arreu: es pot encarregar a un ens propi sense licitar si hi ha **control anàleg**, si **més del 80 %** de la seva activitat són encàrrecs seus i, si és de personificació privada, **capital íntegrament públic**. L'encàrrec **no és un contracte** i es paga per **tarifes**.

4. Formes de gestió (II): gestió indirecta

Compte, perquè aquí les normes catalanes van quedar enrere:

- L'**art. 85.2.B LBRL** remet a la llei de contractes **de 2011, ja derogada**: avui es llegeix com a remissió a la **LCSP 9/2017**.
- L'**art. 188.3 ROAS** encara llista **concessió, gestió interessada, concert, arrendament i societat o cooperativa de capital mixt**: serveix per entendre la lògica, però **no és el dret vigent**.
- Els **arts. 258 a 267 TRLMRLC**, que regulaven aquestes figures, van ser **derogats per la Llei catalana 16/2015**.

Avui la gestió indirecta va per **dos contractes**:

| | **Concessió de serveis** (art. 15 LCSP) | **Contracte de serveis** (art. 17 LCSP) |

|---|---|---|

| Com cobra | Explotant el servei (tarifes), sol o amb un preu afegit | L'Administració li paga un preu |

| **Risc operacional** | **El transfereix al contractista** | El suporta l'Administració |

| Durada màxima | **40 anys** si comprèn obres i explotació; **25** si és només explotació de servei; **10** en serveis sanitaris (art. 29.6) | **5 anys**, pròrrogues incloses (art. 29.4) |

El risc operacional ho separa tot. Si l'empresa pot perdre diners perquè no va prou gent a la piscina municipal, és concessió. Si cobra igual vinguin cinc o cinc-cents, és contracte de serveis.

Abans de licitar una concessió sobre un servei públic **cal haver-ne establert prèviament el règim jurídic**,

declarant que l'activitat queda assumida per l'Administració com a pròpia (**art. 284.2 LCSP**), igual que l'art. 159.3 ROAS per al reglament.

Societat d'economia mixta: continua existint per la **DA 22a LCSP**. Les concessions es poden adjudicar **directament** a una societat d'economia mixta de capital majoritàriament públic **si el soci privat s'ha triat amb licitació** i no es canvien objecte ni condicions.

Quan les coses van malament:

- **Segrest o intervenció:** davant una pertorbació greu i no reparable per altres mitjans, l'Administració explota el servei per compte i risc del concessionari. És **temporal** i no pot excedir, pròrrogues incloses, de **3 anys (arts. 293.1 i 263.3 LCSP)**.

- **Rescat:** recuperar el servei per gestionar-lo directament per interès públic; **exigeix acreditar que la gestió directa és més eficaç i eficient que la concessional (art. 294.c LCSP)**. És l'article de les «remunicipalitzacions».

- Altres causes de resolució: **supressió del servei** per interès públic (294.d) i demora de l'Administració superior a **6 mesos** (294.b).

Qui signa. DA 2a LCSP: l'alcalde quan el valor estimat no superi el **10 % dels recursos ordinaris** ni **6.000.000** €, plurianuals inclosos si la durada **no passa de 4 anys**; la resta, el **Ple**; als municipis de gran població, la **Junta de Govern Local**. I dues **majories absolutes** de l'**art. 47.2 LBRL**: **j)** concessió de béns o serveis **per més de 5 anys** amb quantia superior al **20 % dels recursos ordinaris**; **k)** **municipalització en règim de monopoli** i aprovació de la forma concreta de gestió.

5. Classes de serveis públics en l'esfera local

5.1 Els serveis mínims obligatoris

Els que **tot municipi ha de prestar**, sol o associat, segons població. Hi ha **dues llistes** i les has de saber distingir.

Art. 26.1 LBRL (bàsica estatal):

| Tram | Serveis |

|---|---|

| **Tots** | Enllumenat públic, cementiri, recollida de residus, neteja viària, abastament domiciliari d'aigua potable, clavegueram, accés als nuclis de població i pavimentació de les vies públiques |

| **> 5.000** | + parc públic, biblioteca pública i tractament de residus |

| **> 20.000** | + protecció civil, avaluació i informació de situacions de necessitat social i atenció immediata a persones en risc d'exclusió, prevenció i extinció d'incendis i instal·lacions esportives d'ús públic |

| **> 50.000** | + transport col·lectiu urbà de viatgers i medi ambient urbà |

Art. 67 TRLMRLC (catalana, més exigent; en negreta, les diferències):

| Tram | Serveis |

|---|---|

| **Tots** | Els mateixos + **conservació** de les vies públiques + **control d'aliments i begudes** |

| **> 5.000** | + parc públic, biblioteca pública, **mercat** i tractament de residus |

| **> 20.000** | + protecció civil (amb plans bàsics d'emergència municipal), **prestació de serveis socials**, incendis i instal·lacions esportives |

| **> 30.000** | + **lectura pública de forma descentralitzada**, segons el mapa de lectura pública |

| **> 50.000** | + transport col·lectiu urbà, protecció del medi i **transport adaptat** per a persones amb mobilitat

reduïda, **que també han de prestar totes les capitals de comarca** |

Figueres, a la pràctica. Amb prop de **49.689 habitants** (dades del 2025) està als trams **tots + >5.000 + >20.000 + >30.000**, però **encara no arriba als 50.000**: el transport col·lectiu urbà no li és exigible per població. Ara bé, com que és **capital de l'Alt Empordà**, sí que li és exigible el **transport adaptat**. I presta transport urbà igualment: quan un ajuntament presta un servei al qual no està obligat, se'n diu **servei impropï o voluntari**.

Cau sovint: quan un municipi **arriba** al tram següent, ha d'implantar els serveis nous **l'annualitat següent** a aquella en què hagi superat el límit segons l'última rectificació anual del padró, i aquestes despeses tenen **caràcter preferent (art. 168.2 ROAS)**.

Dispensa. Si prestar un servei mínim és **impossible o de molt difícil compliment**, el municipi pot demanar-ne la **dispensa al Govern de la Generalitat (art. 68 TRLMRLC, arts. 170-174 ROAS)**; també per **innecessarietat**, i llavors cal informació pública prèvia. Calen informes del consell comarcal i de la diputació. El Govern resol en **3 mesos** i el silenci és **desestimatori**; la resolució diu quina administració assumeix el servei i quines aportacions fa el municipi (**tot** el cost si la dispensa és per causes tècniques, **part** si és per raons econòmiques). Supletòriament presta el servei la **comarca**.

Complement: l'**art. 26.2 LBRL** preveu que als municipis de **menys de 20.000 habitants** la diputació coordini residus, aigua, neteja viària, accés als nuclis, pavimentació i enllumenat (la **STC 111/2016** en va anul·lar els incisos que donaven l'última paraula al ministeri).

5.2 Els serveis reservats o essencials

L'**art. 86.2 LBRL** reserva a les entitats locals **tres** activitats essencials: **abastament domiciliari i depuració d'aigües; recollida, tractament i aprofitament de residus; i transport públic de viatgers**.

Reserva no és monopoli automàtic: es poden prestar **en lliure concurrència o en monopoli (art. 245.1 TRLMRLC, art. 182.1 ROAS)**. Per al **monopoli** cal: expedient dels **arts. 143-149 ROAS** amb comissió d'estudi que inclou **representants dels usuaris** i memòria que justifiqui la conveniència del monopoli i incorpori **projecte de tarifes (art. 183.1 ROAS, art. 244 TRLMRLC)**; acord del Ple per **majoria absoluta** del nombre legal de membres (**art. 183.2 ROAS, art. 47.2.k LBRL**); i **aprovació del Govern de la Generalitat**, que resol en **3 mesos** amb silenci **desestimatori (art. 184 ROAS)**; també l'**art. 86.2 LBRL** exigeix l'aprovació de l'òrgan competent de la comunitat autònoma).

L'aprovació comporta **declaració d'utilitat pública i necessitat d'ocupació** dels béns afectes; si cal expropiar empreses, s'ha de notificar amb **6 mesos d'antelació com a mínim (art. 185 ROAS)**. Tornar del monopoli a la lliure concurrència només necessita acord del Ple per **majoria simple (art. 187.2 ROAS)**.

Trampa clàssica: l'**art. 181.2 ROAS** encara llista com a reservats el gas i la calefacció, els escorxadors, els mercats i llotges centrals i els serveis mortuoris. **Està desfasat** (RDL 7/1996 i Llei 34/1998): avui només en queden **tres**.

5.3 Altres classificacions

| Criteri | Classes |

|---|---|

| Origen de la competència | **Propis** (arts. 25 LBRL i 66.3 TRLMRLC), **delegats** (art. 27 LBRL) i **impropis o voluntaris** |

| Obligatorietat per a l'ens | **Mínims obligatoris i facultatius** |

| Règim de prestació | **Lliure concurrència o monopoli** (art. 245.1 TRLMRLC) |

| Obligatorietat per a l'usuari | De **recepció voluntària o obligatòria**, que l'ens pot declarar per disposició general per raons de tranquil·litat, seguretat i salubritat (**arts. 247.2 TRLMRLC i 155 ROAS**) |

| Contingut econòmic | **De caràcter econòmic** (poden anar per societat mercantil, art. 255.1 TRLMRLC) i **no econòmics** |

| Àmbit territorial | **Municipals, comarcals** (arts. 164-167 ROAS), **provincials** i **supramunicipals** via mancomunitat o **consorci** (arts. 269-271 TRLMRLC) |

| Forma de gestió | **Directa** i **indirecta** |

6. Qui paga i què pot exigir l'usuari

| | **Taxa** | **Preu públic** |

|---|---|---|

| Quan | Servei de **recepció no voluntària** (imposat per norma o imprescindible per a la vida privada o social) o que **no presta el sector privat** (art. 20.1.B TRLRHL) | Quan **no** concorre cap d'aquestes circumstàncies (art. 41 TRLRHL) |

| Import | **No pot excedir el cost real o previsible** del servei (art. 24.2) | Ha de **cobrir com a mínim el cost** (art. 44.1), llevat de raons socials, benèfiques, culturals o d'interès públic, dotant la diferència al pressupost (art. 44.2) |

La recollida d'escombraries és taxa (no la pots «no rebre»); el taller municipal de ceràmica és preu públic. I hi ha serveis pels quals **mai** es pot exigir taxa (**art. 21.1 TRLRHL**): aigua en **fonts públiques, enllumenat** de vies públiques, **vigilància pública, protecció civil, neteja de la via pública i ensenyament obligatori**.

De l'usuari, recorda: **igualtat en l'accés i participació** si la naturalesa del servei ho permet (**art. 248 TRLMRLC, art. 154 ROAS**); l'**art. 23 de la Llei 26/2010** reconeix el **dret a serveis públics de qualitat**; i els béns afectes a serveis amb prestacions directes a la ciutadania **no es poden embargar** (**art. 312.c LCSP**).

Glossari

- **Servei públic local**: activitat de prestació que l'ens local ha assumit com a pròpia dins les seves competències.
- **Gestió directa / indirecta**: la fa l'ajuntament o un ens seu / la fa un tercer per contracte, però la titularitat continua sent pública.
- **Concessió de serveis**: contracte pel qual un tercer gestiona el servei i es remunera explotant-lo.
- **Risc operacional**: possibilitat real que el contractista no recuperi inversions i costos; distingeix concessió de contracte de serveis.
- **Contracte de serveis**: l'Administració paga un preu i manté el risc.
- **Organisme autònom local**: ens públic amb personalitat i patrimoni propis per gestionar un servei descentralitzadament.
- **Entitat pública empresarial local**: ens públic amb personalitat pròpia que actua sobretot amb dret privat.
- **Societat mercantil local**: societat de capital, de titularitat pública, que gestiona el servei en règim d'empresa privada.
- **Societat d'economia mixta**: societat de capital públic i privat que pot rebre directament una concessió si el soci privat s'ha triat licitant.

- **Mitjà propi personificat:** ens amb control anàleg que fa més del 80 % de la seva activitat per a l'ajuntament i rep encàrrecs sense licitació.
- **Servei reservat o essencial:** activitat que la llei reserva a les entitats locals i que poden prestar en monopoli.
- **Municipalització:** assumpció per l'ajuntament d'una activitat econòmica, típicament per prestar-la en monopoli.
- **Servei mínim obligatori / impropri:** el que la llei imposa segons el tram de població / el que el municipi presta sense estar-hi obligat.
- **Dispensa:** autorització de la Generalitat per no prestar un servei mínim.
- **Rescat:** extinció anticipada de la concessió per tornar a la gestió directa.
- **Segrest o intervenció:** mesura temporal en què l'Administració explota el servei per compte i risc del concessionari.
- **Cànon:** quantitat que el concessionari paga a l'ajuntament per explotar el servei.
- **Taxa / preu públic:** contraprestacions per un servei; la taxa té el cost com a sostre i el preu públic com a terra.
- **TRLMRLC / ROAS:** Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya (DL 2/2003) i Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals (D 179/1995).

Els punts que cauen a l'examen

1. Són serveis públics locals els que presten les entitats locals **en l'àmbit de les seves competències (art. 85.1 LBRL)**, i s'han de gestionar de la forma **més sostenible i eficient** (art. 85.2).
2. **Quatre formes de gestió directa** (arts. 85.2.A LBRL i 249.3 TRLMRLC): pròpia entitat, organisme autònom local, entitat pública empresarial local i societat mercantil de capital **íntegrament públic**; a Catalunya, a més, l'**organització especial desconcentrada** (art. 253 TRLMRLC).
3. Entitat pública empresarial i societat mercantil **només amb memòria justificativa, informe de l'interventor** i aprovació del **Ple** (art. 85.2 LBRL).
4. **Potestats públiques:** ni gestió indirecta ni societat de capital íntegrament públic (**art. 249.6 TRLMRLC**); ni concessió (**art. 284.1 LCSP**).
5. **Durades LCSP** (art. 29): concessió amb obres **40 anys**; concessió de serveis sense obres **25**; sanitaris **10**; contracte de serveis **5**, pròrrogues incloses.
6. **Segrest o intervenció:** màxim **3 anys** (art. 263.3 LCSP). **Rescat:** cal acreditar que la gestió directa és **més eficaç i eficient** (art. 294.c LCSP).
7. **Serveis mínims LBRL** (art. 26.1): trams **tots, >5.000, >20.000 i >50.000**. A Catalunya (art. 67 TRLMRLC) hi ha un tram addicional de **>30.000** i el transport adaptat obliga tota **capital de comarca**.
8. **Nou tram de població:** implantació **l'annualitat següent**, amb despesa **preferent** (art. 168.2 ROAS).
9. **Dispensa:** la resol el **Govern de la Generalitat** en **3 mesos**, silenci **desestimatori**; presta supletòriament la **comarca** (art. 68 TRLMRLC).
10. **Serveis reservats** (art. 86.2 LBRL): **només tres** - aigües, residus i transport públic de viatgers.
11. **Monopoli:** Ple per **majoria absoluta + aprovació del Govern de la Generalitat** en **3 mesos**, silenci desestimatori (arts. 183-184 ROAS; art. 47.2.k LBRL). Tornar a la lliure concurrència: **majoria simple** (art. 187.2 ROAS).
12. **Iniciativa econòmica:** acord del Ple + comissió d'estudi + memòria en **3 mesos** + informació pública de **30 dies** + aprovació definitiva del Ple (art. 243.2 TRLMRLC), amb **anàlisi de mercat** (art. 86.1 LBRL).
13. **Majories absolutes (art. 47.2 LBRL): j)** concessió de béns o serveis de **més de 5 anys** i quantia

superior al **20 % dels recursos ordinaris**; **k)** municipalització en **monopoli**.

14. **Òrgan de contractació** (DA 2a LCSP): **alcalde** fins al **10 % dels recursos ordinaris i 6.000.000 ?**, plurianuals de fins a **4 anys**; la resta, **Ple**; als municipis de gran població, **Junta de Govern Local**.

15. **Taxa**: sostre, el **cost** (art. 24.2 TRLRHL). **Preu públic**: terra, el **cost** (art. 44.1 TRLRHL).

Resum exprés

Un servei públic local és una activitat de prestació que l'ens local assumeix com a pròpia dins les seves competències (art. 85.1 LBRL). La titularitat és sempre pública; només se cedeix la gestió.

Per crear-lo cal expedient: memòria, projecte d'establiment i reglament (art. 159 ROAS), informació pública de 30 dies i acord del Ple (art. 160 ROAS).

Si a més és iniciativa econòmica al mercat, s'hi afegeixen comissió d'estudi, memòria en 3 mesos i anàlisi de mercat (arts. 243 TRLMRLC i 86.1 LBRL).

Les formes de gestió són directa i indirecta, i la llei mana triar la més sostenible i eficient.

Gestió directa: pròpia entitat, organisme autònom, entitat pública empresarial i societat de capital íntegrament públic; les dues últimes, només amb memòria justificativa i informe de l'interventor.

Gestió indirecta: concessió de serveis (el contractista assumeix el risc operacional; 40/25/10 anys) i contracte de serveis (l'Administració paga un preu; 5 anys). Concert, gestió interessada i arrendament són figures derogades.

Els serveis que impliquen potestats públiques o coacció no s'externalitzen mai.

Classes: mínims obligatoris per trams de població (arts. 26 LBRL i 67 TRLMRLC), reservats o essencials (només tres, art. 86.2 LBRL), propis, delegats i impropis, en lliure concurrència o monopoli, de recepció voluntària o obligatòria, econòmics i no econòmics, municipals o supramunicipals.

El monopoli exigeix majoria absoluta del Ple i aprovació del Govern de la Generalitat en 3 mesos, amb silenci desestimatori.

Si un servei mínim és impossible o molt difícil, es demana dispensa a la Generalitat i el presta la comarca.

Es finança amb taxa (recepció no voluntària o no prestat pel sector privat; sostre, el cost) o amb preu públic (voluntari; terra, el cost).

Figueres, amb prop de 49.689 habitants i capital de comarca, està obligada als trams fins a >30.000 i al transport adaptat, però encara no al transport col·lectiu urbà com a servei mínim.

Autoavaluació

<details><summary>Quines són les formes de gestió directa dels serveis públics locals?</summary>Pròpia entitat local, organisme autònom local, entitat pública empresarial local i societat mercantil local de capital íntegrament públic (arts. 85.2.A LBRL i 249.3 TRLMRLC). A Catalunya s'hi afegeix la gestió directa per organització especial desconcentrada, amb consell d'administració i gerència (art. 253 TRLMRLC i art. 188.2.b ROAS).</details>

<details><summary>Un ajuntament vol crear una empresa pública per a les instal·lacions esportives. Què ha d'acreditar?</summary>Que és més sostenible i eficient que la gestió per la pròpia entitat o per organisme autònom, amb memòria justificativa que valori rendibilitat i recuperació de la inversió, memòria de l'assessorament rebut amb els informes sobre el cost del servei, informe de l'interventor sobre sostenibilitat financera i aprovació pel Ple (art. 85.2 LBRL i art. 249.4 TRLMRLC).</details>

<details><summary>Quina diferència hi ha entre concessió de serveis i contracte de serveis?</summary>El risc operacional. A la concessió (art. 15 LCSP) el contractista es remunera

explotant el servei i assumeix el risc de no recuperar inversions i costos; al contracte de serveis (art. 17 LCSP) l'Administració paga un preu i manté el risc. També canvia la durada: 40/25/10 anys (art. 29.6) davant de 5 anys amb pròrrogues incloses (art. 29.4).

Quins serveis reserva l'art. 86.2 LBRL a les entitats locals? Abastament domiciliari i depuració d'aigües; recollida, tractament i aprofitament de residus; i transport públic de viatgers. Només aquests tres: la llista més llarga de l'art. 181.2 ROAS (gas, calefacció, escorxadors, mercats, llotges, serveis mortuoris) està desfasada.

Quins tràmits calen per prestar un servei reservat en règim de monopoli? Expedient dels arts. 143-149 ROAS amb comissió d'estudi que inclou representants dels usuaris i memòria amb projecte de tarifes; acord del Ple per majoria absoluta del nombre legal de membres (art. 183.2 ROAS i art. 47.2.k LBRL); i aprovació del Govern de la Generalitat, que resol en 3 mesos amb silenci desestimatori (art. 184 ROAS i art. 86.2 LBRL).

Figueres té prop de 49.689 habitants i és capital de l'Alt Empordà. Quins serveis mínims li són exigibles segons l'art. 67 TRLMRLC? Els de tots els municipis (enllumenat, cementiri, recollida de residus, neteja viària, aigua potable a domicili, clavegueram, accés als nuclis, pavimentació i conservació de vies i control d'aliments i begudes), els de més de 5.000 (parc públic, biblioteca, mercat i tractament de residus), els de més de 20.000 (protecció civil, serveis socials, incendis i instal·lacions esportives) i els de més de 30.000 (lectura pública descentralitzada). El transport col·lectiu urbà pertany al tram de més de 50.000, que encara no assoleix; el transport adaptat sí que li és exigible per ser capital de comarca.

Què passa quan un municipi supera un llindar de població que li amplia els serveis mínims? Ha d'implantar els serveis nous l'annualitat següent a aquella en què hagi superat el límit segons l'última rectificació anual del padró, i les despeses necessàries tenen caràcter preferent (art. 168.2 ROAS).

Un municipi no pot prestar un servei mínim. Què pot fer i qui decideix? Demanar la dispensa al Govern de la Generalitat per impossibilitat o molt difícil compliment, o per innecessarietat (amb informació pública prèvia). Calen informes del consell comarcal i de la diputació. El Govern resol en 3 mesos amb silenci desestimatori i determina quina administració assumeix el servei i les aportacions municipals. Supletòriament el presta la comarca (art. 68 TRLMRLC i arts. 170-174 ROAS).

Es pot concessionar la policia local o la instrucció d'expedients sancionadors? No. Els serveis que impliquen exercici de potestats públiques o salvaguarda dels interessos generals no es poden prestar per gestió indirecta ni per societat mercantil de capital íntegrament públic (art. 249.6 TRLMRLC); l'art. 189.1 ROAS els reserva a la gestió directa i l'art. 284.1 LCSP prohibeix concessionar els que impliquin exercici d'autoritat.

Quan es cobra amb taxa i quan amb preu públic, i quins límits tenen? Taxa quan el servei no és de sol·licitud o recepció voluntària o quan no el presta el sector privat (art. 20.1.B TRLRHL); no pot excedir el cost real o previsible (art. 24.2). Preu públic quan no concorre cap d'aquestes circumstàncies (art. 41); ha de cobrir com a mínim el cost, tot i que es pot fixar per sota per raons socials, benèfiques, culturals o d'interès públic dotant la diferència al pressupost (art. 44).

19**TEMA**

Tema 19. La gestió tributària en l'Administració Local. Òrgans recaptadors: enumeració i competències. Recaptació voluntària: règim i funcionament. Procediment de recaptació en via de constrenyiment.

Introducció: aquest és el tema que et trobaràs cada dia a la finestra, amb un rebut de l'IBI a la mà i la pregunta "i això per què m'ha pujat un 20 %?"

La gestió tributària i la recaptació són el que fa que l'ajuntament tingui diners per pagar la brigada, l'escola bressol i la llum. I són la porta per on passa més gent: el padró de l'IBI, el rebut de les escombraries, l'impost de circulació, la taxa del gual, la multa que no s'ha pagat i acaba amb un embargament del compte corrent.

La feina d'un auxiliar aquí és concreta: registrar sol·licituds de fraccionament, emetre duplicats de rebuts, expedir certificats de deute o d'estar al corrent, donar d'alta domiciliacions, explicar d'on surt un recàrrec i tramitar recursos de reposició. Per fer-ho bé no cal ser jurista, però sí saber **en quina fase és cada deute**: si encara és en **període voluntari** (l'ajuntament espera que paguis) o ja és en **període executiu** (l'ajuntament et pot anar a buscar els diners al banc).

La normativa és una escala de tres graons. A dalt, la **Llei 58/2003, general tributària (LGT)** i el **Reglament general de recaptació, RD 939/2005 (RGR)**: són estatals, però s'apliquen íntegrament als ajuntaments. Al mig, el **TRLRHL (RDLeg 2/2004)** i la **Llei 7/1985, de bases del règim local (LBRL)**. A baix, les **ordenances fiscals**, que fixen els dies concrets en què es cobra a Figueres. La normativa catalana pròpia (**TRLMRLC, DL 2/2003**) reconeix la potestat tributària dels ens locals però **no regula el procediment de recaptació**: aquí manen la LGT i el RGR.

1. La gestió tributària a l'Administració local

1.1 Gestió, inspecció i recaptació no són el mateix

| Branca | Què fa | En cristià |

|---|---|---|

| **Gestió** | Determina qui deu i quant | Fa el rebut |

| **Inspecció** | Descobreix el que no s'ha declarat | Busca el que s'amaga |

| **Recaptació** | Cobra el que ja està determinat | Cobra el rebut |

L'article 117 LGT enumera les funcions de gestió: rebre i tramitar declaracions i autoliquidacions, fer devolucions, reconèixer exempcions i bonificacions, **verificació de dades**, **comprovació de valors**, **comprovació limitada**, practicar les liquidacions que en resultin, emetre certificats, mantenir censos i padrons i informar el contribuent.

Truc: l'última lletra de l'art. 117.1 LGT és una clàusula d'escombra: és gestió tot el que no sigui inspecció ni recaptació.

1.2 De qui és la competència

L'**article 106.3 LBRL**: és competència de les entitats locals la gestió, la recaptació i la inspecció dels seus tributs propis. L'**art. 12.1 TRLRHL** hi afegeix que es fa d'acord amb la LGT, i el **12.2** permet **adaptar-la per ordenança** sense contradir-ne el contingut material. D'aquí surten (art. 106.2 LBRL) les **ordenances fiscals de cada tribut** i l'**ordenança general de gestió, inspecció i recaptació**.

1.3 Liquidació, autoliquidació i padró: la clau del tema

De com neix el deute depèn quin termini de pagament s'aplica.

| Forma | Qui calcula | Exemple a Figueres | Termini |

|---|---|---|---|

| **Liquidació** notificada individualment | L'ajuntament | Alta nova d'IBI, plusvàlua liquidada, multa | Art. **62.2** LGT |

| **Autoliquidació** | El contribuent | Plusvàlua en autoliquidació, ICIO | El de l'ordenança (art. **62.1**) |

| **Padró o matrícula** | L'ajuntament, un cop l'any | IBI, IVTM, escombraries, guals | Art. **62.3** i calendari fiscal |

El **padró** és la llista anual de contribuents i quotes. La clau és l'**article 102.3 LGT**: un cop notificada individualment l'**alta**, les liquidacions successives es notifiquen **col·lectivament per edictes**. Per això no reps cap carta certificada cada any amb l'IBI.

Avís: el termini per recórrer un rebut de padró no compta des de cap carta, sinó des que **acaba el període d'exposició pública** del padró (art. 14.2.c TRLRHL).

1.4 Gestió compartida amb l'Estat

- **IBI**: la **gestió cadastral** és de la **Direcció General del Cadastre**; la **gestió tributària** (liquidar, cobrar, bonificacions, recursos) és **competència exclusiva de l'ajuntament** (art. **77.1 TRLRHL**). El padró cadastral s'ha de trametre a l'ens gestor **abans de l'1 de març** (art. 77.5).

- **IAE**: la **gestió censal** (matrícula, quotes) la fa l'**Estat**; la liquidació i la recaptació, l'**ajuntament** (art. **91 TRLRHL**).

1.5 Procediments de gestió i terminis

Devolució (arts. 124-127 LGT), iniciat mitjançant **declaració** (128-130), **verificació de dades** (131-133), **comprovació de valors** (134-135) i **comprovació limitada** (136-140).

Termini clau (**art. 104.1 LGT**): el termini màxim per notificar la resolució és el que digui la norma i **mai més de 6 mesos**; si no en diu res, **6 mesos**. Si el procediment es paralitza per causa del contribuent, se l'adverteix que passats **3 mesos** es podrà declarar la caducitat.

Excepció d'or: l'art. 104.1 exclou el **procediment de constrenyiment**: **no caduca**, s'allarga fins a la prescripció del dret de cobrament.

1.6 El recurs de reposició tributari local

Excepció important al que has estudiat de la Llei 39/2015. Per l'**article 14.2 TRLRHL**, contra els actes d'aplicació dels tributs i altres ingressos de dret públic locals **només** cap el **recurs de reposició**, i és **obligatori i previ** al contenciós (no potestatiu).

- **1 mes** per interposar-lo (des de l'endemà de la notificació o del final de l'exposició pública del padró);

el resol **el mateix òrgan** que va dictar l'acte; **no cal advocat ni procurador**.

- Si hi ha altres interessats, **5 dies** per al·legar.
- **1 mes** per resoldre; silenci **desestimatori**; la resolució expressa es notifica en **10 dies**.
- **No suspèn** l'execució si no es demana la suspensió amb garantia.

Els **municipis de gran població** tenen a més un **òrgan propi de reclamacions economicoadministratives** (art. 137 LBRL), i allà la reposició sí que és potestativa. **Figueres, amb 49.689 habitants (padró oficial a 1/1/2025), no ho és**: aquí la reposició és l'única via administrativa.

2. Òrgans recaptadors: enumeració i competències

2.1 L'article 8 RGR, de memòria

La recaptació dels deutes de les entitats locals i dels seus organismes autònoms els correspon a elles i es pot dur a terme:

1. **Directament** per l'entitat local i els seus organismes autònoms.
2. **Per altres ens territorials** del seu àmbit (la **diputació**, la comunitat autònoma), quan ho digui la llei, per **conveni** o per **delegació**.
3. **Per l'AEAT**, mitjançant **conveni de recaptació**.

Ho sustenta l'**art. 2.2 TRLRHL**: per cobrar tributs, preus públics, multes i altres prestacions de dret públic, la hisenda local té **les mateixes prerrogatives que la hisenda de l'Estat**. En clau catalana, l'**art. 8 TRLMRLC** reconeix als ens locals la potestat **tributària i financera** i les prerrogatives de **prelació i preferència** dels seus crèdits.

2.2 Els òrgans de dins de l'ajuntament

| Òrgan | Competència | Norma |

|---|---|---|

| **Ple** | Aprovar les **ordenances fiscals**; acordar la **delegació** en la diputació | arts. 22.2.e i 47.2.h LBRL; art. 7 TRLRHL |

| **Alcalde/essa** | Desenvolupar la **gestió econòmica** segons el pressupost | art. 21.1.f LBRL |

| **Junta de Govern Local** | Les competències delegades per l'alcalde o el Ple | art. 23 LBRL |

| **Tresorer/a** | Prefectura dels serveis d'ingressos i recaptació, impuls i direcció dels procediments, **dictar la providència de constrenyiment** i resoldre'n els recursos | art. **5.2 RD 128/2018** |

| **Interventor/a** | Control i fiscalització interna dels drets i ingressos | art. 4 RD 128/2018 |

Pregunta d'or: qui dicta la providència de constrenyiment? El **tresorer o tesorera** (art. 5.2 RD 128/2018; l'art. 70.3 RGR remet a la norma d'organització específica). No l'alcalde, no l'interventor.

Compte: les **entitats de crèdit** que presten el servei de caixa o actuen com a **col·laboradores** (bancs, caixes, cooperatives de crèdit i, des del RD 117/2024, entitats de diners electrònic i de pagament) **no són òrgans de recaptació** (art. 9.2 RGR). Són una finestreta on ingressar.

2.3 La delegació en la diputació: el cas gironí

L'**article 7 TRLRHL** permet delegar en la comunitat autònoma o en altres entitats locals en què s'integrin les facultats de **gestió, liquidació, inspecció i recaptació**. Requisits: acord del **Ple** fixant **abast i contingut**, amb **majoria absoluta** del nombre legal de membres perquè és transferència de funcions a una altra administració (art. 47.2.h LBRL); **acceptació** per l'òrgan de govern de l'ens delegat; i **publicació**

al butlletí oficial de la província i al de la comunitat autònoma. Els actes dictats s'impugnen segons el procediment de l'ens gestor i, en últim terme, davant la **jurisdicció contenciosa administrativa**.

L'**art. 36.1.f) LBRL** atribueix a les diputacions l'**assistència** en recaptació, voluntària i executiva, als municipis de **menys de 20.000 habitants**. Figueres (uns **49.689**) en queda fora, però pot **delegar voluntàriament** per l'art. 7 TRLRHL. A Girona l'organisme que assumeix aquestes delegacions és **XALOC** (Xarxa Local de Municipis de la Diputació de Girona), amb oficina al carrer Nou de Figueres; l'Ajuntament manté servei propi de tributs i recaptació (calendari del contribuent, domiciliacions, ajornaments, certificats).

L'**art. 8 TRLRHL** regula la **col·laboració** entre administracions i hi afegeix una regla pràctica: les actuacions d'inspecció o **recaptació executiva fora del terme municipal** les fan els òrgans de la **comunitat autònoma** (dins Catalunya) o de l'Estat (fora), a petició del **president de la corporació**.

3. La recaptació voluntària: règim i funcionament

La **recaptació** és l'exercici de les funcions administratives conduents al **cobrament** del deute (art. **160.1 LGT**) i es fa en **període voluntari** o en **període executiu** (art. 160.2).

Segons l'**art. 68 RGR**, el període voluntari **s'inicia** amb la **notificació** de la liquidació, amb l'**obertura del termini recaptatori** en els padrons o amb l'**inici del termini de presentació** en les autoliquidacions; i **conclou** el dia del venciment del termini d'ingrés.

Liquidacions notificades individualment (art. 62.2 LGT):

| Si la notificació es fa... | Es pot pagar fins... |

|---|---|

| entre els dies **1 i 15** del mes | el dia **20 del mes següent** |

| entre el **16 i l'últim** dia del mes | el dia **5 del segon mes següent** |

Padrons (art. 62.3 LGT): si la seva normativa no en fixa un altre, **de l'1 de setembre al 20 de novembre**; l'administració el pot modificar sempre que **no sigui inferior a 2 mesos**. Aquesta és la base legal del **calendari fiscal** o **calendari del contribuent** que aprova cada ajuntament. **Autoliquidacions (art. 62.1):** el termini el fixa la normativa de cada tribut. Sempre: **si el darrer dia no és hàbil, es passa al primer hàbil següent**.

Altres regles de finestreta:

- Es pot pagar **parcialment**; per la resta s'inicia el període executiu (art. 68.3 RGR).
- La **domiciliació bancària** evita oblits i sovint dona bonificació per ordenança.
- **Ajornament i fraccionament (art. 65 LGT):** en voluntària o en executiva, quan la situació econòmicofinancera impedeixi **transitòriament** pagar. Cal **garantia** (art. 82 LGT); si és **aval solidari** d'entitat de crèdit, SGR o certificat d'assegurança de caució, l'interès exigible és l'**interès legal**, no el de demora.
- **Regla local (art. 10 TRLRHL):** si l'ordenança ho preveu, **no s'exigeix interès de demora** en ajornaments i fraccionaments **sol·licitats en voluntària** de deutes de **venciment periòdic i notificació col·lectiva**, si el pagament total es fa **dins el mateix exercici** de meritació.

Regla d'or: demanar **ajornament, fraccionament o compensació en voluntària** impedeix que s'iniciï el **període executiu** mentre es tramita (art. 161.2 LGT), però **no atura l'interès de demora** (art. 65.5). Si la demanes ja en executiva, no atura el constrenyiment: només atura l'**alienació** dels béns embargats fins que es resolgui.

4. El procediment de recaptació en via de constrenyiment

4.1 Inici del període executiu

S'inicia (art. **161.1 LGT**) l'**endemà** del venciment del termini d'ingrés en voluntària (deutes liquidats) o l'endemà del final del termini d'ingrés de l'autoliquidació presentada sense ingrés (o el dia després de presentar-la, si el termini ja havia acabat).

No confonguis: el **període executiu** s'inicia sol, pel pas del temps. El **procediment de constrenyiment** comença amb la **notificació de la providència** (art. 69.2 RGR).

4.2 Els recàrrecs: 5, 10 i 20

L'**article 28 LGT** és el punt més preguntat del tema. Són **incompatibles entre si** i es calculen sobre la **totalitat del deute no ingressat en voluntària**.

| Recàrrec | Quantia | Quan s'aplica | Interessos |

|---|---|---|---|

| **Executiu** | **5 %** | Si pagues tot el deute **abans** de la notificació de la providència | **No** |

| **De constrenyiment reduït** | **10 %** | Si pagues deute i recàrrec **dins el termini de l'art. 62.5** | **No** |

| **De constrenyiment ordinari** | **20 %** | En la resta de casos | **Sí** |

L'**interès de demora** (art. **26.6 LGT**) és l'**interès legal del diner incrementat en un 25 %**, llevat que la Llei de pressupostos en fixi un altre (com fa habitualment). L'**art. 10 TRLRHL** obliga a exigir recàrrecs i interessos als tributs locals **en els mateixos casos, forma i quantia** que als de l'Estat.

4.3 La providència de constrenyiment

És l'acte que **ordena l'execució contra el patrimoni** del deutor (art. 70.1 RGR). Dues característiques (art. **167.2 LGT**): és **títol suficient** per iniciar el procediment i té **la mateixa força executiva que una sentència judicial**.

Contingut (art. 70.2 RGR): identificació de l'obligat; concepte, import i període; constatació de l'impagament i inici de la meritació d'interessos; **liquidació del recàrrec**; requeriment de pagament en el termini de l'art. 62.5; advertiment que si no es paga s'embargaran els béns amb el recàrrec del **20 %** i interessos; i data d'emissió.

Terminis un cop notificada (art. 62.5 LGT):

| Si la providència es notifica... | Es pot pagar fins... |

|---|---|

| entre els dies **1 i 15** del mes | el dia **20 d'aquell mateix mes** |

| entre el **16 i l'últim** dia del mes | el dia **5 del mes següent** |

L'error més típic: en voluntària els terminis "salten" un mes (20 del mes posterior / 5 del segon mes posterior); en executiva són més curts (20 del mateix mes / 5 del mes següent).

Motius taxats d'oposició (art. 167.3 LGT) - només **cinc**: a) extinció total del deute o **prescripció**; b) sol·licitud d'**ajornament, fraccionament o compensació en voluntària** i altres causes de suspensió; c) **falta de notificació de la liquidació**; d) **anul·lació** de la liquidació; e) **error o omissió** que impedeixi identificar el deutor o el deute. "No estic d'acord amb l'import" **no** hi és: el fons s'havia de discutir recurrent la liquidació.

4.4 Caràcter i suspensió

- És **exclusivament administratiu** (art. **163.1 LGT**), **no acumulable** a procediments judicials ni a altres execucions (163.2), i s'inicia i s'impulsa **d'ofici** (163.3).
- **Suspensió automàtica i sense garantia** (art. **165.2 LGT**) si es demostra **error material, aritmètic o de fet**, o que el deute s'ha **ingressat, condonat, compensat, ajornat o suspès**, o que ha **prescrit**.
- **Terceries** (art. 165.3-5): la de **domini suspèn** el procediment respecte d'aquell bé; la de **millor dret no suspèn** (es ven i el producte es consigna en dipòsit).
- Si el deute està **garantit**, primer s'executa la **garantia** (art. **168 LGT**), tret que sigui desproporcionada o que l'obligat assenyali béns suficients.

4.5 L'embargament

Ha de cobrir (art. **169.1 LGT**) el deute no ingressat, els **interessos**, els **recàrrecs** i les **costes**.

Ordre (art. **169.2 LGT**). Primer manen **major facilitat d'alienació i menor onerositat**; si no es poden aplicar: **1) diners en efectiu o en comptes; 2) crèdits, efectes, valors i drets realitzables a l'acte o a curt termini** (curt = **6 mesos o menys**); **3) sous, salaris i pensions; 4) béns immobles; 5) interessos, rendes i fruits; 6) establiments mercantils o industrials; 7) metalls preciosos, pedres fines, joieria, orfebreria i antiguitats; 8) béns mobles i semovents; 9) crèdits i drets realitzables a llarg termini**.

- **En últim lloc** s'embarguen sempre els béns que exigeixin **entrar al domicili** (art. 169.4).
- A petició de l'obligat es pot **alterar l'ordre** si els béns proposats garanteixen el cobrament amb la mateixa eficàcia i promptitud i no perjudiquen tercers.
- **No s'embarguen** els béns declarats **inembargables** ni aquells el cost de realització dels quals superaria el que se n'obtindria (169.5).
- En comptes on s'ingressen **sous, salaris o pensions** s'apliquen els límits d'inembargabilitat de la **Llei 1/2000, d'enjudiciament civil** (art. **171.3 LGT**); en comptes de **titularitat conjunta o indistinta** el saldo es presumeix dividit **a parts iguals**, llevat de prova en contra.

La **diligència d'embargament** (art. 170 LGT) documenta cada actuació i es notifica a l'obligat i, si escau, al tercer titular o dipositari, al cònjuge (béns guanyancials) i als cotitulars. Si els béns són **inscriptibles**, es pot practicar **anotació preventiva d'embargament**. **Motius taxats d'oposició** (art. **170.3**) - només **quatre**: a) **extinció o prescripció**; b) **falta de notificació de la providència**; c) **incompliment de les normes de l'embargament** de la LGT; d) **suspensió** del procediment.

4.6 Alienació dels béns

- Formes (arts. **172.1 LGT i 100 RGR**): **subhasta pública, concurs o adjudicació directa**. La **subhasta és l'ordinària**, és **única** i es fa per **mitjans electrònics** al **Portal de Subhastes de l'Agència Estatal BOE**.
- Entre les notificacions de l'acord d'alienació i la subhasta, **15 dies com a mínim** (art. 101.2 RGR). S'anuncia al **BOE** i s'obre com a mínim **24 hores** després (101.3).
- **Dipòsit** per licitar: **5 % o 10 %** del tipus (101.4.c). **Pujes durant 20 dies naturals**; puja mínima de sortida, el **10 %** del tipus; no es tanca fins que ha passat **1 hora** des de l'última puja, amb ampliació màxima de **24 hores** (art. 104 RGR). L'adjudicatari té **15 dies** per ingressar la diferència.
- **No es pot vendre** fins que la liquidació sigui **ferma**, excepte força major, béns peribles, risc de pèrdua imminent de valor o petició de l'obligat (172.3).
- Si no s'adjudiquen, es poden **adjudicar a la Hisenda pública** per l'import del deute i **mai per sobre del 75 %** del tipus inicial (172.2).

- **Fins al moment de l'adjudicació** el deutor pot **alliberar els béns** pagant deute, interessos, recàrrecs i costes (172.4).

4.7 Costes i terminació

Costes (art. 113 RGR): despeses originades pel procediment, **a càrrec de l'obligat** (honoraris de professionals aliens, despeses de registres, dipòsit i administració dels béns...). **No** hi entren mai les **despeses ordinàries** dels òrgans de l'administració.

Terminació (art. 173 LGT): a) amb el **pagament**; b) amb l'acord que declari el crèdit **total o parcialment incobrable**, un cop declarats **fallits** tots els obligats; c) amb l'extinció del deute per **qualsevol altra causa**. Si es declara incobrable, es **reprèn** dins el termini de prescripció si algun obligat esdevé solvent.

Prescripció (art. 66 LGT): **4 anys** per liquidar, per **exigir el pagament**, per sol·licitar devolucions i per obtenir-les.

Glossari

- **Liquidació:** l'administració calcula el deute i te'l notifica.
- **Autoliquidació:** el contribuent calcula el deute i l'ingressa.
- **Padró o matrícula:** llista anual de contribuents i quotes d'un tribut de cobrament periòdic (IBI, IVTM, escombraries).
- **Notificació col·lectiva:** notificar per edictes les liquidacions successives d'un padró, un cop notificada l'alta (art. 102.3 LGT).
- **Meritació:** moment en què neix l'obligació de pagar. A l'IBI i a l'IVTM, l'**1 de gener**.
- **Període voluntari:** fase en què es paga sense recàrrec. **Període executiu:** s'obre automàticament l'endemà d'acabar el voluntari sense pagar; comporta recàrrecs.
- **Providència de constrenyiment:** acte que ordena l'execució sobre el patrimoni; força executiva de sentència.
- **Diligència d'embargament:** document que recull cada actuació concreta d'embargament.
- **Recàrrec:** quantitat afegida per pagar fora de termini (5 %, 10 % o 20 %).
- **Interès de demora:** compensació pel retard; interès legal + **25 %**.
- **Costes:** despeses del constrenyiment que paga el deutor.
- **Fallit:** obligat declarat insolvent. Quan tots ho són, el crèdit es declara **incobrable**.
- **Terceria:** reclamació d'un tercer que diu que el bé és seu (**de domini**) o que ha de cobrar abans (**de millor dret**).
- **Ajornament / fraccionament:** pagar més tard / a terminis, amb garantia i normalment amb interessos.
- **Ordenança fiscal:** norma municipal que regula un tribut propi o la gestió i recaptació en general.
- **Entitat col·laboradora:** banc o caixa on pots ingressar; **no** és òrgan de recaptació.
- **Prescripció:** extinció d'un dret pel pas del temps; en matèria tributària, **4 anys**.

Els punts que cauen a l'examen

1. **Art. 62.2 LGT (voluntària):** notificació entre l'**1 i el 15** -> fins al **dia 20 del mes següent**; entre el **16 i el final** -> fins al **dia 5 del segon mes següent**.
2. **Art. 62.5 LGT (providència):** entre l'**1 i el 15** -> fins al **dia 20 del mateix mes**; entre el **16 i el final** -> fins al **dia 5 del mes següent**.
3. **Padrons (art. 62.3):** termini supletori de l'**1 de setembre al 20 de novembre**; modificable, però **mai**

inferior a 2 mesos.

4. **Recàrrecs (art. 28): 5 %** executiu, **10 %** de constrenyiment reduït, **20 %** ordinari. Només el del **20 %** és compatible amb interessos de demora.

5. **Prescripció: 4 anys** (art. 66). El constrenyiment **no caduca** (art. 104.1); els altres procediments, **6 mesos**.

6. **Motius d'oposició: 5** contra la providència (art. 167.3) i **4** contra la diligència d'embargament (art. 170.3). Llistes **taxades**.

7. **Ordre d'embargament (art. 169.2):** comptes -> curt termini -> sous i pensions -> immobles -> rendes -> establiments -> metalls preciosos -> mobles -> llarg termini. Els que exigeixen **entrar al domicili, els últims**.

8. **Qui dicta la providència a l'ajuntament: el tesorera/a** (art. 5.2 RD 128/2018), que també en resol els recursos.

9. **Art. 8 RGR:** recaptació local **directa**, per **altres ens territorials** (delegació o conveni) o per l'**AEAT** per conveni. Les **entitats col·laboradores no són òrgans de recaptació** (art. 9.2 RGR).

10. **Delegació (art. 7 TRLRHL):** acord del **Ple** per **majoria absoluta** (art. 47.2.h LBRL), acceptació de l'ens delegat i publicació al **BOP** i al **DOGC**.

11. **Diputació:** assistència obligatòria en recaptació als municipis de **menys de 20.000 habitants** (art. 36.1.f LBRL). **Figueres (~49.689) no hi entra**, però pot delegar en **XALOC**.

12. **Recurs de reposició (art. 14.2 TRLRHL): obligatori i previ** al contenciós, **1 mes** per interposar, **1 mes** per resoldre, **silenci desestimatori, 10 dies** per notificar la resolució, **5 dies** d'al·legacions a altres interessats, **no suspèn i no cal advocat**.

13. **Òrgan economicoadministratiu propi** només als **municipis de gran població** (art. 137 LBRL): **Figueres no en té**.

14. **Subhasta:** electrònica al **Portal del BOE**, mínim **15 dies** després de les notificacions, oberta ? **24 h** després de l'anunci, pujes **20 dies naturals**, dipòsit del **5 % o 10 %**, puja mínima **10 %** del tipus, adjudicació a la Hisenda com a màxim pel **75 %** del tipus inicial.

15. **Gestió compartida:** **IBI**, cadastralment el **Cadaastre** i tributàriament l'**ajuntament** (art. 77 TRLRHL; padró cadastral tramès abans de l'**1 de març**); **IAE**, **matrícula de l'Estat** i recaptació de l'**ajuntament** (art. 91).

16. **Interès de demora (art. 26.6 LGT):** interès legal + **25 %**, llevat que la Llei de pressupostos en fixi un altre; **interès legal** si hi ha aval solidari.

Resum exprés

La **gestió** tributària (art. 117 LGT) determina qui deu i quant; la **recaptació** (art. 160) cobra. Als ajuntaments la competència és seva (arts. 106.3 LBRL i 12 TRLRHL), amb les regles de la LGT i el RGR adaptades per **ordenances fiscals**.

El deute neix per **liquidació** notificada individualment, per **autoliquidació** o per **padró** amb notificació col·lectiva per edictes (art. 102.3).

El **període voluntari** té els terminis de l'art. 62: dia **20 del mes següent** o dia **5 del segon mes següent** per a liquidacions; el **calendari fiscal** (mínim **2 mesos**) per als padrons.

Si no es paga, l'endemà s'obre sol el **període executiu** (art. 161.1), amb recàrrecs del **5 %, 10 % o 20 %** (art. 28).

El **procediment de constrenyiment** comença amb la **providència**, que dicta el **tesorerer/a** i té força executiva de sentència (art. 167.2). Contra ella, només **5 motius** taxats.

Els terminis per pagar-la són més curts: dia **20 del mateix mes** o dia **5 del mes següent** (art. 62.5).

Després ve l'**embargament**, amb l'ordre de l'art. 169.2 (primer comptes; els béns del domicili, els últims) i respectant els límits inembargables de sous i pensions. Contra la **diligència**, només **4 motius** (art. 170.3).

Els béns es venen per **subhasta electrònica al Portal del BOE**; el deutor pot alliberar-los pagant fins al moment de l'adjudicació.

Acaba amb el **pagament**, amb la declaració d'**incobrable** (prèvia de **fallits**) o amb l'extinció per una altra causa (art. 173). **No caduca**: dura fins a la **prescripció als 4 anys**.

A Figueres, contra tot això només hi ha el **recurs de reposició** de l'art. 14.2 TRLRHL: **1 mes**, obligatori i previ al contenciós.

La recaptació local es pot fer **directament**, **delegada** en la Diputació de Girona (**XALOC**, acord de Ple per majoria absoluta) o per **conveni amb l'AEAT** (art. 8 RGR).

Autoavaluació

<details><summary>Quan s'inicia el període executiu d'un rebut d'IBI no pagat?</summary>L'endemà del venciment del termini d'ingrés en voluntària fixat al calendari fiscal municipal (art. 161.1.a LGT). S'inicia sol, sense cap acte administratiu: el que ve després, la providència, és el que obre el procediment de constrenyiment.</details>

<details><summary>Liquidació de plusvàlua notificada el 18 de març: fins quan es pot pagar sense recàrrec?</summary>Fins al 5 de maig. Notificació entre el 16 i l'últim dia del mes: art. 62.2.b) LGT, dia 5 del segon mes posterior. Si no fos hàbil, el primer dia hàbil següent.</details>

<details><summary>Providència notificada el 9 de juny: fins quan es pot pagar amb el recàrrec del 10 %?</summary>Fins al 20 de juny (art. 62.5.a LGT). Dins d'aquest termini, recàrrec reduït del 10 % i sense interessos de demora. Passat, 20 % més interessos.</details>

<details><summary>Recorre la providència dient que el valor cadastral del seu pis és massa alt. Prosperarà?</summary>No. Els motius són taxats (art. 167.3 LGT): extinció o prescripció; sol·licitud d'ajornament, fraccionament o compensació en voluntària o altra causa de suspensió; falta de notificació de la liquidació; anul·lació de la liquidació; error o omissió que impedeixi identificar deutor o deute. El fons s'havia de discutir en el seu moment, i la gestió cadastral no és municipal.</details>

<details><summary>Qui pot dur a terme la recaptació dels tributs de Figueres?</summary>Per l'art. 8 RGR: directament l'ajuntament i els seus organismes autònoms; altres ens territorials (Diputació de Girona, via XALOC) per delegació o conveni; o l'AEAT per conveni. La delegació exigeix acord de Ple per majoria absoluta (arts. 7 TRLRHL i 47.2.h LBRL) i publicació al BOP i al DOGC.</details>

<details><summary>Per què Figueres no pot exigir a la Diputació que li faci la recaptació?</summary>Perquè l'assistència obligatòria de la diputació en recaptació, voluntària i executiva, és per als municipis de menys de 20.000 habitants (art. 36.1.f LBRL) i Figueres en té uns 49.689. Sí que hi pot delegar voluntàriament (art. 7 TRLRHL).</details>

<details><summary>Quin ordre segueix l'embargament i què s'embarga sempre l'últim?</summary>Primer manen la major facilitat d'alienació i la menor onerositat; si no són aplicables, l'ordre de l'art. 169.2 LGT: diners i comptes; valors a curt termini; sous, salaris i pensions; immobles; rendes i fruits; establiments mercantils; metalls preciosos i joieria; mobles i semovents; valors a llarg termini. Sempre els

últims, els béns que exigeixen entrar al domicili (art. 169.4).</details>

<details><summary>Demana el fraccionament el darrer dia del voluntari. Què passa amb el període executiu?</summary>La sol·licitud d'ajornament, fraccionament o compensació en voluntària impedeix l'inici del període executiu mentre es tramita (art. 161.2 LGT), però no atura l'interès de demora (art. 65.5). Excepció local: l'ordenança pot eximir d'interessos en deutes de venciment periòdic i notificació col·lectiva si el pagament total es fa dins el mateix exercici (art. 10 TRLRHL).</details>

<details><summary>Quin recurs cap contra un rebut d'escombraries de Figueres i amb quin termini?</summary>Només el recurs de reposició de l'art. 14.2 TRLRHL, obligatori i previ al contenciós. 1 mes des de l'endemà de la notificació o del final de l'exposició pública del padró; es resol en 1 mes i el silenci és desestimatori. Figueres no és municipi de gran població: no hi ha reclamació economicoadministrativa municipal (art. 137 LBRL).</details>

<details><summary>Com acaba el procediment de constrenyiment i pot caducar?</summary>Acaba (art. 173 LGT) amb el pagament de deute, interessos, recàrrecs i costes; amb l'acord que declari el crèdit total o parcialment incobrible un cop declarats fallits tots els obligats; o amb l'extinció per una altra causa. No caduca: l'art. 104.1 LGT l'exclou i les actuacions s'estenen fins a la prescripció als 4 anys. Si l'incobrible esdevé solvent, es reprèn dins d'aquest termini.</details>

20

TEMA

Tema 20. La responsabilitat patrimonial de l'Administració Pública. Regulació i pressupòsits per què es doni. El procediment administratiu en matèria de responsabilitat.

Introducció: quan l'ajuntament fa mal a algú, ha de pagar - i tu obriràs l'expedient

Un dilluns qualsevol, a la finestra. Entra una senyora amb el braç embenat i un informe d'urgències: ha ensopegat amb una llosa aixecada de la vorera i s'ha trencat el canell. Ve a "posar una reclamació". Això té nom tècnic: és una **reclamació de responsabilitat patrimonial**. No és una queixa: és l'inici d'un procediment especial, amb terminis propis i informes obligatoris, que pot acabar amb l'Ajuntament pagant diners de la caixa municipal.

La responsabilitat patrimonial és, en cristià, **l'obligació de l'Administració d'indemnitzar els particulars pels danys que els causa el funcionament dels seus serveis públics. És el contrapès del poder**: precisament perquè l'Administració pot fer moltes coses (obrir carrers, netejar, podar, inspeccionar), quan la seva activitat et fa mal, t'ha de reparar.

Per a una plaça d'auxiliar això no és teoria. En un ajuntament mitjà com el de Figueres (uns **49.689-49.689 habitants**) aquests expedients són dels més habituals: caigudes al carrer, danys al cotxe per un clot o per una branca caiguda, degotes en un edifici municipal. Tu registraràs la reclamació, comprovaràs que porti tot el que ha de portar, demanaràs l'informe al servei i controlaràs el termini. Cau a l'examen i te'l trobaràs a la taula.

1. Què és la responsabilitat patrimonial

La base és l'**art. 106.2 CE**: els particulars tenen dret a ser indemnitzats per **tota lesió** que pateixin en qualsevol dels seus béns i drets, sempre que sigui conseqüència del **funcionament dels serveis públics, llevat dels casos de força major**.

| Característica | Què vol dir |

|---|---|

| **Objectiva** | No cal demostrar que ningú hagi fet res malament: respon el **funcionament normal i l'anormal** |

| **Directa** | Reclames a l'Administració, no al treballador. Ella paga i després ja s'ho farà amb el seu personal (art. 36 LRJSP) |

| **Integral** | S'indemnitza tot el dany provat: danys materials, lesions, lucre cessant i danys morals |

Truc. "Funcionament **normal o anormal**" és la literalitat de l'art. 32.1 LRJSP i la clau del tema: encara que el servei funcioni perfectament, si et causa un dany que no tens el deure de suportar, es respon.

No ho confonguis: l'**expropiació** és una privació volguda amb preu just; la **responsabilitat**

penal del funcionari és personal i que n'hi hagi una d'oberta no atura l'expedient patrimonial (art. 37 LRJSP). I anul·lar un acte no dona dret automàtic a indemnització (art. 32.1 LRJSP).

2. La regulació: quines normes manen

| Norma | Què hi trobes |

|---|---|

| Art. 106.2 CE | El dret a ser indemnitzat |

| Art. 149.1.18 CE | El sistema de responsabilitat és **competència exclusiva de l'Estat** |

| Llei 40/2015 (LRJSP), arts. 32-37 | Part **substantiva**: principis, requisits, indemnització, acció de regress |

| Llei 39/2015 (LPACAP): arts. 65, 67, 81, 91, 92 i 96.4 | Part **procedimental**: com es tramita |

| Art. 54 LBRL | Les entitats locals **responen directament** dels danys causats pel funcionament dels serveis públics o per l'actuació de les seves autoritats, funcionaris o agents |

| Art. 174 TRLMRLC (DL 2/2003) | El mateix, en clau catalana, per als ens locals |

| Llei 26/2010 (RJPAPC), **títol VI** | Règim i especialitats a les administracions catalanes |

| Llei 5/2005, art. 8.3.a | Dictamen preceptiu de la **Comissió Jurídica Assessora** si es reclamen **50.000 ? o més** |

| Art. 159 EAC | Competència de la Generalitat sobre règim jurídic i responsabilitat de les administracions catalanes |

| Art. 196 LCSP (Llei 9/2017) | Danys causats per **contractistes** |

| Art. 2.e LJCA | Tot va al contenciós-administratiu, sempre |

Error clàssic de test. El RD 429/1993, que regulava aquest procediment, està **derogat** des de les lleis 39 i 40/2015. Avui el procediment viu **dins** de la Llei 39/2015.

3. Els pressupòsits: què ha d'encaixar perquè es pagui

Han de concórrer **tots** alhora. Si en falla un, es desestima.

a) Dany efectiu, avaluable econòmicament i individualitzat (art. 32.2 LRJSP). Efectiu: real i ja produït (tenir "por de caure" no és un dany). Avaluable: s'ha de poder posar en euros; el dany moral s'admet, però s'ha de quantificar. Individualitzat: t'ha de tocar a tu o a un grup concret, no les molèsties generals d'unes obres que tot el veïnat suporta igual.

b) Que derivi del funcionament d'un servei públic, entès en sentit **ampli**: qualsevol activitat, prestació o **omissió**. La **inactivitat** compta: si l'ajuntament sap que hi ha un escocell buit al mig de la vorera i no fa res durant mesos, això és funcionament anormal.

c) Relació de causalitat: nexa demostrable entre l'actuació municipal i el dany. Aquí cauen la majoria de reclamacions, perquè **la càrrega de la prova la té qui reclama** (fotografies, atestat de la Guàrdia Urbana, testimonis, informe d'urgències del mateix dia). El nexa es trenca per **culpa** exclusiva de la víctima, **s'atenua per** concurrència de culpes o concausa (**la indemnització es redueix** en un percentatge) o es desplaça per la **intervenció d'un tercer**, com la companyia de serveis que va fer el clot.

d) Antijuridicitat. L'art. 34.1 LRJSP: només són indemnitzables els danys que el particular

no tingui el deure jurídic de suportar. Sí que tens el deure de suportar la multa ben imposada, el tribut ben liquidat o la molèstia raonable d'unes obres senyalitzades.

e) Que no hagi prescrit el dret a reclamar: 1 any (art. 67.1 LPACAP; punt 5).

Quan NO es respon

| Causa | Explicació |

|---|---|

| **Força major** | Fet **extern** al servei, extraordinari i inevitable (un aiguat excepcional). **Exclou** la responsabilitat (art. 32.1 LRJSP) |

| **Cas fortuït** | Fet **intern**, dins del risc propi del servei (es trenca una peça d'una màquina municipal). **No** l'exclou |

| **Risc del desenvolupament** | Dany impossible de preveure o evitar segons la ciència o la tècnica del moment (art. 34.1 LRJSP) |

| **Deure jurídic de suportar** | El de la lletra d) |

| **Culpa exclusiva de la víctima** | Trenca el nexa causal |

Aquesta parella cau segur. Força major = fora del servei -> **no** es paga. Cas fortuït = dins del servei -> **sí** es paga.

4. La indemnització: quant i com

L'art. 34 LRJSP:

- **Càlcul:** criteris de la legislació **fiscal**, la d'**expropiació forçosa** i altres normes aplicables, ponderant les valoracions predominants **al mercat**.
- **Mort o lesions corporals:** es pot prendre com a referència el **barem** de la normativa d'assegurances obligatòries i de la Seguretat Social (el barem de trànsit).
- **Data:** es calcula amb referència al **dia en què es va produir la lesió** i s'**actualitza** fins al final del procediment amb l'**Índex de Garantia de la Competitivitat (IGC)**, de l'INE, més els interessos de demora (art. 34.3).
- **Forma:** en diners; es pot substituir per **compensació en espècie** o **pagaments periòdics** si és més adequat i **hi ha acord amb la persona interessada** (art. 34.4).

Molts ajuntaments tenen **assegurança de responsabilitat civil** i la companyia perita el dany. Però això **no canvia el procediment**: qui resol és l'Ajuntament, no l'asseguradora.

5. El procediment (I): iniciació

És un **procediment administratiu comú amb especialitats** escampades per la Llei 39/2015.

A instància de part. A més de les dades de qualsevol sol·licitud (art. 66), l'**art. 67.2** exigeix que hi consti: les **lesions produïdes**, la **presumpta relació de causalitat** amb el servei públic, l'**avaluació econòmica** del dany si és possible, el **moment** en què es va produir i la **proposició de prova**. Si hi falta res, s'ha d'esmenar en **10 dies**, ampliables **fins a 5 dies més si els documents són difícils d'obtenir; si no, se la té per desistida (art. 68)**.

El termini de prescripció: 1 any.

| Situació | Des de quan compta l'any (art. 67.1) |

|---|---|

| Regla general | Des del fet o l'acte que motiva la indemnització, o des que es manifesta l'efecte lesiu |

| **Danys físics o psíquics** | Des de la **curació** o la **determinació de l'abast de les seqüeles** |

| Anul·lació d'un acte o disposició | Des de la notificació de la resolució o de la sentència definitiva |

| Norma inconstitucional o contrària al dret de la UE | Des de la publicació de la sentència al **BOE** o al **DOUE** |

El detall amb què t'enredaran. En un dany físic l'any **no** compta des del dia de l'accident, sinó des de l'alta o la fixació de les seqüeles: fins que no saps com quedaràs, no pots quantificar el dany.

D'ofici. L'Administració pot obrir l'expedient ella sola (art. 65), sempre que **no hagi** prescrit **el dret a reclamar**. **Es notifica als presumptes perjudicats, que tenen 10 dies per** al·legar i proposar proves; **s'instrueix igualment** encara que no compareguin.

Qui resol. L'**art. 92 LPACAP** remet, en l'àmbit local, als òrgans de l'entitat local. Per la competència residual de l'alcaldia (**art. 21.1.s LBRL**), a Figueres resol l'**alcalde o** alcaldia, **sovint per delegació a la** Junta de Govern Local.

6. El procediment (II): instrucció

1. **Comunicació** a la persona interessada (art. 21.4): se li ha de dir el **termini màxim per** resoldre i els efectes del silenci.

2. **Informe del servei - preceptiu.** L'art. 81.1 obliga a demanar informe **al servei el** funcionament del qual hauria ocasionat la lesió (**Via Pública, Brigada, Parcs i Jardins...**), amb un termini d'emissió màxim de **10 dies**.

3. **Prova:** s'admeten i es practiquen les proposades; si se'n rebutja alguna, s'ha de motivar.

4. **Audiència** (art. 82): abans de la proposta de resolució, entre **10 i 15 dies** per al·legar.

Va sempre **abans** del dictamen consultiu.

5. **Proposta de resolució** de l'òrgan instructor.

6. **Dictamen de l'òrgan consultiu** (art. 81.2): **preceptiu** quan la indemnització reclamada sigui de quantia **igual o superior a 50.000 ?**. A Catalunya l'emet la **Comissió Jurídica Assessora** (**art. 8.3.a de la Llei 5/2005**), també per als **ens locals**. L'instructor té **10 dies** des que acaba l'audiència per remetre-li la proposta; el dictamen s'emet en **2 mesos** i s'ha de pronunciar sobre la relació de causalitat i, si escau, sobre la valoració del dany i la quantia i la manera d'indemnitzar. És **preceptiu però no vinculant**: l'Ajuntament se'n pot apartar motivant-ho.

Dues coses del dictamen. El llindar són **50.000 ?** i el text diu "**igual o superior**", no "**superior**". I demanar informes **preceptius suspèn** el termini màxim per resoldre, amb un topall de **3 mesos** (art. 22.1.d).

7. El procediment (III): resolució, silenci i tramitació simplificada

Contingut de la resolució. L'art. 91.2 exigeix que, a més del contingut general de l'art. 88, es pronunciï sobre l'**existència o no de relació de causalitat** entre el funcionament del servei i la lesió i, si escau, sobre la **valoració del dany**, la **quantia** i la **manera** d'indemnitzar. També pot acabar de manera **convencional**, amb un acord amb la persona interessada (art. 91.1).

Termini: 6 mesos. Silenci: negatiu. Passats **6 mesos** sense resolució expressa notificada, **s'entén que la resolució és contrària a la indemnització** (art. 91.3); l'art. 24.1 enumera la responsabilitat patrimonial entre els procediments de **silenci desestimatori**. El silenci **no allibera l'Administració, que continua obligada a resoldre expressament (art. 21.1): l'únic efecte és obrir la porta al recurs**. El procediment a instància de part **no caduca** pel simple transcurs dels 6 mesos; sí que pot caducar si queda **paralitzat per causa imputable a la persona interessada i, advertida, deixa passar 3 mesos (art. 95)**.

Tramitació simplificada (art. 96). Si un cop iniciat el procediment l'òrgan instructor considera **inequívocs** la relació de causalitat, la valoració del dany i el càlcul de la quantia, pot acordar d'ofici la tramitació simplificada (art. 96.4).

- Es resol en **30 dies** des de l'endemà de la notificació de l'acord (art. 96.6).
- Tràmits: inici, esmena si escau, **al·legacions en 5 dies**, audiència **només si la resolució serà desfavorable, informe del servei jurídic i dictamen consultiu si són preceptius, i resolució**.
- Demanar el dictamen **suspèn automàticament** el termini; es pot emetre en **15 dies** si l'òrgan competent ho demana.
- Si el dictamen és **contrari al fons** de la proposta, es torna a la **tramitació ordinària** i es convaliden els tràmits fets (excepte el dictamen). Si cal un tràmit no previst a la llista, també s'ha d'anar a l'ordinària (art. 96.7).

8. Recursos i via judicial

- Les resolucions de responsabilitat patrimonial **posen fi a la via administrativa**, sigui quin sigui el tipus de relació de què derivin (**art. 114.1.e LPACAP**). **No hi ha recurs d'alçada**.
- **Reposició potestativa** davant el mateix òrgan: **1 mes** si l'acte és exprés; si és presumpte, en qualsevol moment. L'òrgan té **1 mes** per resoldre'l (arts. 123 i 124).
- **Contenciós-administratiu: 2 mesos** des de la notificació de la resolució expressa, **6 mesos des de l'acte presumpte (art. 46.1 LJCA)**.
- **Unitat de jurisdicció (art. 2.e LJCA): va sempre** al contenciós, encara que en el dany hi concorrin particulars o l'Administració tingui assegurança. No se la pot demandar per això davant la jurisdicció civil ni la social.

9. Situacions especials que veuràs a l'ajuntament

Contractistes i concessionaris (brossa, neteja viària, una piscina gestionada per una empresa). L'art. 196 LCSP: respon el **contractista** dels danys causats a tercers per les operacions d'execució del contracte. Respon l'**Administració** quan el dany és conseqüència **immediata** i

directa d'una ordre **seva o dels** vicis del projecte **que ella ha elaborat**. El tercer pot **requerir l'òrgan de contractació dins de l'any següent** perquè, escoltat el contractista, informi de qui és el responsable; això **interromp la prescripció**.

Concurrencia d'administracions (art. 33 LRJSP). Si el dany deriva de **fórmules conjuntes** d'actuació (**consorci, conveni, mancomunitat**), **responen** solidàriament. **En la resta de casos es** reparteix segons **competència, interès públic tutelat i intensitat de la intervenció**; si no es pot determinar, torna a ser **solidària**. L'Administració instructora ha de **consultar** les altres implicades, que tenen **15 dies** (art. 33.4).

Acció de regrés (art. 36 LRJSP). Un cop indemnitzats els lesionats, l'Administració **exigirà** d'ofici **al seu personal la responsabilitat** només si hi ha hagut dol o culpa o negligència greus, **ponderant el resultat danyós, el grau de culpabilitat i la responsabilitat professional**.

Tràmits (art. 36.4): al·legacions **15 dies**, proves **15 dies**, audiència **10 dies**, proposta **5 dies** i resolució **5 dies**. La resolució declarativa **posa fi a la via administrativa** (art. 36.5), i el mateix procediment val quan el personal danya **els béns de la mateixa** Administració (**art. 36.3**).

Glossari

- **Responsabilitat patrimonial**: obligació de l'Administració d'indemnitzar els danys causats als particulars pel funcionament dels serveis públics.
- **Lesió antijurídica**: dany que la persona **no té el deure jurídic de suportar**.
- **Relació de causalitat (nexa)**: vincle demostrable entre l'actuació o inactivitat del servei i el dany.
- **Força major**: fet extern al servei, extraordinari i inevitable. **Exonera**.
- **Cas fortuït**: fet intern, dins del risc propi del servei. **No exonera**.
- **Concausa**: la víctima també hi ha contribuït; la indemnització es redueix proporcionalment.
- **Lucre cessant**: guany que has deixat d'obtenir pel dany (els dies que un taxista no treballa).
- **Risc del desenvolupament**: dany impossible de preveure o evitar segons la ciència del moment.
- **Acció de regrés**: reclamació de l'Administració al seu personal després d'haver pagat, si hi ha hagut dol o culpa/negligència greus.
- **Dictamen preceptiu**: informe que **s'ha de demanar obligatòriament**; no és el mateix que vinculant.
- **Comissió Jurídica Assessora (CJA)**: òrgan consultiu superior de la Generalitat i dels ens locals de Catalunya.
- **Silenci desestimatori**: passat el termini sense resposta, s'entén denegat; només serveix per poder recórrer.
- **IGC**: Índex de Garantia de la Competitivitat, de l'INE, amb què s'actualitza la indemnització.

Els punts que cauen a l'examen

1. **Art. 106.2 CE**: base del dret a ser indemnitzat. **Art. 149.1.18 CE**: competència **exclusiva** de l'Estat **sobre el sistema de responsabilitat**.

2. Substantiu: **Llei 40/2015, arts. 32-37**. Procedimental: **Llei 39/2015**. El **RD 429/1993** està derogat.
3. Respon el funcionament **normal o anormal** (art. 32.1). Sistema **objectiu, directe i integral**.
4. El dany ha de ser **efectiu, avaluable econòmicament i individualitzat** (art. 32.2).
5. **Força major exonera; cas fortuït no**.
6. Prescripció: **1 any**; en danys **físics o psíquics**, des de la **curació o determinació de les seqüeles (art. 67.1)**.
7. Inici **d'ofici: 10 dies** d'al·legacions (art. 65.2). Esmena: **10 dies + 5** (art. 68).
8. **Informe preceptiu del servei** causant: **10 dies** per emetre'l (art. 81.1).
9. **Dictamen preceptiu del Consell d'Estat o de la CJA si es reclamen 50.000 ? o més**: l'instructor té **10 dies** des de l'audiència per remetre la proposta i el dictamen s'emet en **2 mesos** (art. 81.2; a Catalunya, art. 8.3.a de la Llei 5/2005). **No és vinculant**.
10. **Audiència: 10-15 dies** (art. 82.2), sempre **abans** del dictamen.
11. Termini per resoldre: **6 mesos**. Silenci **desestimatori** (arts. 91.3 i 24.1).
12. **Tramitació simplificada: 30 dies**; al·legacions **5 dies**; dictamen possible en **15 dies**; si és contrari al fons, es torna a l'**ordinària** (art. 96).
13. La resolució **posa fi a la via administrativa** (art. 114.1.e). Reposició **1 mes**; contenciós **2 mesos** (expres) o **6 mesos** (presumpte, art. 46.1 LJCA).
14. **Acció de regress** només per **dol o culpa/negligència greus** (art. 36.2): **15 / 15 / 10 / 5 / 5 dies**.
15. **Contractista**: respon ell, llevat d'**ordre immediata i directa o vicis del projecte**; el tercer pot requerir l'òrgan de contractació dins de l'**any següent** (art. 196 LCSP).
16. Àmbit local: **art. 54 LBRL i art. 174 TRLMRLC**; resol l'òrgan de l'entitat local (art. 92 LPACAP), a la pràctica l'alcaldia.
17. Suspensió per informes preceptius: topall de **3 mesos** (art. 22.1.d). Consulta a altres administracions concurrents: **15 dies** (art. 33.4).

Resum exprés

La responsabilitat patrimonial és l'obligació de l'Administració d'indemnitzar els danys que causa als particulars el funcionament **normal o anormal** dels serveis públics. Neix de l'**art. 106.2 CE**; **el règim substantiu és als arts. 32-37 de la Llei 40/2015 i el procediment, a la Llei 39/2015**. **En l'àmbit local, l'art. 54 LBRL i l'art. 174 TRLMRLC confirmen que els ens locals responen directament**. És un sistema **objectiu, directe i integral**.

Perquè es pagui calen **dany efectiu, avaluable i individualitzat, relació de causalitat, antijuridicitat** i que **no hagi prescrit** el dret. No es respon per **força major, risc del desenvolupament ni culpa exclusiva de la víctima**; **el cas fortuït, en canvi, sí que genera responsabilitat**. El dret prescriu a l'**any**; en danys físics o psíquics, des de la **curació o determinació de les seqüeles**.

En la instrucció són clau l'**informe preceptiu del servei (10 dies)**, l'**audiència (10-15 dies)** i, **si es reclamen 50.000 ? o més, el dictamen de la Comissió Jurídica Assessora (2 mesos, preceptiu i no vinculant), posterior a l'audiència**. La resolució s'ha de pronunciar sobre la causalitat i, si escau, sobre la quantia, calculada al dia del dany i actualitzada per l'IGC.

Termini: **6 mesos; silenci negatiu**. Hi ha **tramitació simplificada de 30 dies** quan tot és inequívoc. La resolució **posa fi a la via administrativa**: reposició d'**1 mes** o contencions de **2 mesos (6 si hi ha silenci)**. Si el dany l'ha causat un **contractista**, respon ell, llevat d'ordre directa o vicis del projecte; i si el personal ha actuat amb **dol o culpa greu**, l'Ajuntament li ho reclamarà per **acció de regrés**.

Autoavaluació

<details><summary>1. L'Administració només respon quan el servei ha funcionat malament?</summary>
No. L'art. 32.1 LRJSP diu funcionament normal o anormal. És responsabilitat objectiva: no cal demostrar culpa, només el nexa causal i que el dany sigui antijurídic.</details>

<details><summary>2. Quins tres adjectius ha de reunir el dany (art. 32.2 LRJSP)?</summary>
Efectiu, avaluable econòmicament i individualitzat respecte d'una persona o grup de persones.</details>

<details><summary>3. Quin és el termini per reclamar i des de quan compta si t'has trencat un canell?</summary>
Un any (art. 67.1 LPACAP). En danys físics o psíquics compta des de la curació o la determinació de l'abast de les seqüeles, no des del dia de l'accident.</details>

<details><summary>4. Diferència entre força major i cas fortuït</summary>
La força major és un fet extern al servei, extraordinari i inevitable: exonera. El cas fortuït és intern, dins del risc propi del servei: no exonera.</details>

<details><summary>5. Quan és preceptiu el dictamen de la Comissió Jurídica Assessora i quin termini té?</summary>
Quan la indemnització reclamada sigui de quantia igual o superior a 50.000 ? (art. 81.2 LPACAP i art. 8.3.a de la Llei 5/2005). S'emet en 2 mesos i és preceptiu però no vinculant. L'instructor té 10 dies des del final de l'audiència per remetre-li la proposta.</details>

<details><summary>6. Termini per resoldre i sentit del silenci</summary>
Sis mesos. Passats sense resolució expressa notificada, s'entén que la resolució és contrària a la indemnització: silenci desestimatori (arts. 91.3 i 24.1). L'Administració continua obligada a resoldre expressament.</details>

<details><summary>7. Quin informe és sempre obligatori en la instrucció i quin termini té?</summary>
El del servei el funcionament del qual hauria ocasionat la lesió (art. 81.1). No pot excedir de 10 dies.</details>

<details><summary>8. Què és la tramitació simplificada i en quin termini es resol?</summary>
La via que es pot acordar d'ofici quan són inequívocs el nexa causal, la valoració del dany i la quantia (art. 96.4). Es resol en 30 dies, amb al·legacions de 5 dies i audiència només si la resolució serà desfavorable. Si el dictamen consultiu és contrari al fons, es continua per la tramitació ordinària.</details>

<details><summary>9. Un veí llisca a la piscina municipal, gestionada per una concessionària. Qui respon?</summary>
En principi el contractista (art. 196 LCSP). Respondria l'Administració si el dany derivés d'una ordre immediata i directa seva o de vicis del projecte elaborat per ella. El perjudicat pot

requerir l'òrgan de contractació dins de **l'any següent**, cosa que **interromp la prescripció**.

10. Es pot demandar l'Ajuntament davant un jutjat civil per aquests danys?

No. L'**art. 2.e LJCA** ho atribueix al **contenciós-administratiu**, encara que hi concorrin particulars o hi hagi assegurança. La resolució posa fi a la via administrativa (art. 114.1.e): reposició d'**1 mes** o contenciós de **2 mesos** (**6** si hi ha silenci).

21**TEMA**

Tema 21. La igualtat efectiva entre homes i dones. Principis d'actuació dels poders públics i mecanismes per a garantir el dret a la igualtat efectiva de dones i homes en el sector públic. Els plans d'igualtat a les administracions públiques: naturalesa i contingut.

Introducció: aquest tema és a l'examen perquè una llei catalana obliga que hi sigui

Comencem per una cosa curiosa. L'article **16.3 de la Llei 17/2015**, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, diu literalment que **els temaris per a l'accés a l'ocupació pública han d'incloure els continguts sobre normativa d'igualtat efectiva de dones i homes i sobre violència masclista. O sigui: aquest tema no és a la teva convocatòria perquè al tribunal li ha semblat bonic**. Hi és perquè una llei ho mana. I això ja et diu una cosa sobre la matèria: no és un tema de "bones intencions", és **dret vigent, amb obligacions, terminis i sancions**.

Segona cosa. Aquest tema sembla abstracte i no ho és gens. Quan entris a treballar a l'Ajuntament de Figueres et trobaràs la igualtat en llocs molt concrets del dia a dia: el **tribunal d'una oposició** que ha de tendir a la paritat, el **plec d'un contracte** que ha de portar com a mínim una clàusula social, la **sol·licitud d'una subvenció** que porta adjunta una declaració responsable de no haver estat sancionada per discriminació, el **protocol d'assetjament** que hauràs de saber on és si un company t'explica alguna cosa, i el **pla d'igualtat del personal**, que és un annex del vostre acord de condicions de treball i que regula permisos i mesures que t'afecten a tu.

Tercera cosa, i important per estudiar bé: aquí conviuen **dues lleis marc**. La **Llei orgànica 3/2007 (estatal)** i la **Llei 17/2015 (catalana)**. **No es contradiuen: la catalana complementa i va més enllà. Com que la teva plaça és d'un ajuntament de Catalunya, el tribunal esperarà que coneguis les dues i que sàpigues quina mana en cada cosa**. Al llarg de la guia t'ho aniré marcant.

1. Igualtat formal i igualtat efectiva: d'on ve tot això

Quan la Constitució diu que "els espanyols són iguals davant la llei" (**art. 14 CE**), està establint la **igualtat formal**: cap norma pot tractar-te pitjor per raó de sexe. Això és imprescindible, però es va veure de seguida que no n'hi havia prou. Podies tenir una llei impecablement neutra i, tot i així, trobar-te que a la plantilla directiva no hi havia ni una dona.

Per això la Constitució té una segona peça, l'**art. 9.2 CE**, que és el veritable motor del tema: els poders públics han de **promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat siguin reals i efectives i han de remoure els obstacles que ho impedeixin**. Aquí neix la igualtat efectiva (o material, o real): no n'hi ha prou de no discriminar, cal **actuar** perquè el resultat sigui igual.

| Concepte | Què vol dir | Norma |

|---|---|---|

| **Igualtat formal** | Cap norma ni cap acte et pot tractar pitjor per raó de sexe | **Art. 14 CE** |

| **Igualtat efectiva o real** | L'Administració ha d'actuar activament per corregir desigualtats de fet | **Art. 9.2 CE** |

| **Valor superior** | La igualtat és un dels valors superiors de l'ordenament | **Art. 1.1 CE** |

| **En l'àmbit laboral** | Sense discriminació per raó de sexe en el treball i la retribució | **Art. 35.1 CE** |

| **Accés a càrrecs públics** | En condicions d'igualtat | **Art. 23.2 CE** |

Truc de memòria. Si a l'examen et pregunten "en quin article de la CE es fonamenta la igualtat efectiva", la resposta és el **9.2**, no el 14. El 14 és la igualtat davant la llei; el 9.2 és el mandat d'actuar. La Llei orgànica 3/2007 ho diu al seu **art. 1.1**: desenvolupa els **articles 9.2 i 14 CE**.

En clau catalana

L'Estatut d'autonomia de Catalunya (LO 6/2006) hi afegeix tres peces que has de saber:

- **Art. 19 EAC - Drets de les dones:** dret al lliure desenvolupament de la personalitat, a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, maltractaments i tota mena de discriminació; i a **participar en condicions d'igualtat d'oportunitats** en tots els àmbits públics i privats.

- **Art. 41 EAC - Perspectiva de gènere:** és un **principi rector**. Obliga els poders públics a garantir la igualtat d'oportunitats en la feina i la **transversalitat** de la perspectiva de gènere en **totes** les polítiques públiques.

- **Art. 153 EAC - Polítiques de gènere:** **competència exclusiva** de la Generalitat (respectant l'art. 149.1.1 CE, que reserva a l'Estat la regulació de les condicions bàsiques d'igualtat).

Avís. L'art. 153 EAC és la clau que explica per què Catalunya pot tenir la seva pròpia Llei 17/2015 amb règim sancionador propi. També explica per què el Tribunal Constitucional, en la **STC 159/2016**, va **anul·lar** alguns apartats de l'art. 36 d'aquella llei (els que imposaven plans d'igualtat obligatoris a les **empreses** privades, matèria laboral reservada a l'Estat) però va **mantenir la resta de la llei**, inclòs tot el que afecta el **sector públic**.

2. El mapa de normes: qui mana en cada cosa

Aquesta taula és el teu esquelet. Si la domines, tens mig tema.

| Norma | Àmbit | Què hi trobes |

|---|---|---|

| **CE arts. 1.1, 9.2, 14, 23.2, 35.1** | Estat | El fonament constitucional |

| **EAC arts. 19, 41 i 153** | Catalunya | Drets de les dones, perspectiva de gènere, competència exclusiva |

| **LO 3/2007, de 22 de març (LOIEDH)** | Estat | La llei marc: conceptes, principis, ocupació pública (**Títol V**), plans d'igualtat d'empreses |

| **RDL 5/2015 (TREBEP), DA 7a** | Estat, bàsic | **Plans d'igualtat de les administracions públiques** |

| **Llei 17/2015, del 21 de juliol** | Catalunya | Igualtat efectiva de dones i homes: competències locals, mecanismes al sector públic, plans, sancions |

| **Llei 5/2008, del 24 d'abril** | Catalunya | Dret de les dones a erradicar la **violència masclista** (modificada

per la Llei 17/2020) |

| **Llei 19/2020, del 30 de desembre** | Catalunya | Igualtat de tracte i **no-discriminació** (per qualsevol causa, no només el sexe) |

| **LO 1/2004, de 28 de desembre** | Estat | Protecció integral contra la violència de gènere |

| **LO 10/2022, de 6 de setembre** | Estat | Garantia integral de la llibertat sexual ("del només sí és sí") |

| **RD 901/2020 i RD 902/2020** | Estat | Reglaments de plans d'igualtat i d'igualtat retributiva (**empreses**) |

| **Llei 9/2017 (LCSP), arts. 71.1.d i 202** | Estat | Prohibició de contractar i clàusules socials |

| **Llei 26/2010, art. 64.3.d** | Catalunya | **Informe d'impacte de gènere** en els reglaments de la Generalitat |

| **Llei 11/2014 i Llei 19/2020** | Catalunya | Drets LGTBI i no-discriminació |

Error clàssic de test. La **Llei orgànica 3/2007 no és orgànica sencera**. Té preceptes orgànics (els que toquen drets fonamentals i la llei electoral) i molts d'ordinaris. Però al test se sol demanar simplement "LO 3/2007, de **22 de març**". Aprèn la data.

3. Els conceptes que has de saber distingir

Aquest bloc cau **sempre**, i cau en forma de definició. Te'ls poso amb l'article al costat.

Discriminació directa i indirecta (art. 6 LOIEDH)

- **Directa**: una persona és, ha estat o podria ser tractada, **per raó del seu sexe**, de manera **menys favorable** que una altra en situació comparable. Exemple: no contractar una dona perquè "es quedarà embarassada".
- **Indirecta**: una disposició, criteri o pràctica **aparentment neutres** posa les persones d'un sexe **en desavantatge particular** respecte de les de l'altre, **llevat** que es justifiqui objectivament amb una finalitat legítima i mitjans necessaris i adequats. Exemple: exigir per a un lloc administratiu una prova de força física sense cap relació amb les tasques.
- **Ordre de discriminar** (art. 6.3): qualsevol instrucció de discriminar, directa o indirecta, és **en tot cas** discriminatòria.

Truc. Directa = la norma o l'acte **et miren el sexe**. Indirecta = la norma **no et mira el sexe**, però el resultat és que perjudica sobretot un sexe. La paraula clau de la indirecta és "**aparentment neutres**".

Assetjament (art. 7 LOIEDH)

- **Assetjament sexual**: qualsevol comportament, verbal o físic, **de naturalesa sexual** que tingui el propòsit o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una persona, en particular quan es crea un entorn intimidatori, degradant o ofensiu.
- **Assetjament per raó de sexe**: qualsevol comportament fet **en funció del sexe** d'una persona, amb el propòsit o l'efecte d'atemptar contra la seva dignitat i crear-li aquest mateix entorn.
- Tots dos són **en tot cas discriminatoris** (art. 7.3). I condicionar un dret a acceptar l'assetjament també és discriminació (art. 7.4).

Truc. Sexual = **contingut** sexual (proposicions, tocaments, comentaris obscens). Per raó de sexe = **motiu** el sexe, encara que no hi hagi res sexual (fer la vida impossible a una companya "perquè és dona"). A Catalunya, la Llei 5/2008 (art. 5, àmbit laboral) els classifica

com a **formes de violència masclista en l'àmbit laboral**, juntament amb la **discriminació per embaràs o maternitat**.

La resta del quadre bàsic

| Concepte | Contingut | Article |

|---|---|---|

| **Discriminació per embaràs o maternitat** | Tot tracte desfavorable relacionat amb l'embaràs o la maternitat és discriminació **directa** | **Art. 8 LOIEDH** |

| **Indemnitat enfront de represàlies** | Qualsevol tracte advers per haver presentat queixa, denúncia, demanda o recurs també és discriminació | **Art. 9 LOIEDH** |

| **Conseqüències jurídiques** | Els actes i clàusules discriminatoris són **nuls i sense efecte** + reparacions reals, efectives i proporcionades | **Art. 10 LOIEDH** |

| **Accions positives** | Mesures **específiques a favor de les dones** per corregir situacions **paleses** de desigualtat de fet; **mentre subsisteixin**, raonables i proporcionades | **Art. 11 LOIEDH** |

| **Tutela judicial** | Qualsevol persona pot demanar tutela, **fins i tot un cop acabada la relació** | **Art. 12 LOIEDH** |

| **Legitimació en assetjament** | La **persona assetjada** és l'**única legitimada** | **Art. 12.3 LOIEDH** |

| **Inversió de la càrrega de la prova** | Correspon a la **part demandada** provar l'absència de discriminació i la proporcionalitat. **No s'aplica al procés penal** | **Art. 13 LOIEDH** |

| **Composició equilibrada** | Cap sexe **no supera el 60%** ni és **menys del 40%** | **DA 1a LOIEDH** |

| **Representació paritària (Catalunya)** | Igual (40%-60%) i **ha de tendir al 50%** | **Art. 2.i Llei 17/2015** |

| **Representació equilibrada (Catalunya)** | Presència de dones "en una proporció adequada en cada circumstància" (concepte més flexible) | **Art. 2.h Llei 17/2015** |

| **Discriminació múltiple** | Una dona pateix formes agreujades per pertànyer també a altres grups discriminats | **Art. 2.m Llei 17/2015** |

Avís de matís català. A Catalunya, **paritària** i **equilibrada** **no** són sinònims. La paritària porta el número (40-60, tendint al 50); l'equilibrada és la "proporció adequada". A l'estatal, en canvi, **composició equilibrada** ja és el 40-60. Si el test et dona el 40-60 i et demana el nom, mira si la pregunta parla de la LO 3/2007 (-> **equilibrada**) o de la Llei 17/2015 (-> **paritària**).

Una peça que sempre cau i que et sonarà de les eleccions municipals: la **DA 2a de la LO 3/2007** va introduir l'**art. 44 bis de la LOREG**. Les candidatures han de tenir composició equilibrada, de manera que en el conjunt de la llista cada sexe suposi **com a mínim el 40%**, i aquesta proporció s'ha de mantenir **en cada tram de cinc llocs**. **No és exigible** als municipis de **3.000** habitants o menys. **Figueres, amb uns 49.689 habitants, hi està plenament subjecte.**

4. Principis d'actuació dels poders públics

Aquest és, literalment, un dels blocs de l'enunciat. Hi ha **dues llistes** que has de saber distingir: la de l'art. 14 LOIEDH (estatal) i la de l'art. 3 de la Llei 17/2015 (catalana).

4.1. Els criteris generals de l'art. 14 LOIEDH

Són **dotze**. No els memoritzis paraula per paraula; queda't amb els que es pregunten:

1. Compromís amb l'efectivitat del dret constitucional d'igualtat.
2. **Integració del principi en el conjunt de les polítiques** (econòmica, laboral, social, cultural i artística), per evitar la segregació laboral i eliminar les diferències retributives.
3. Col·laboració i cooperació entre administracions.
4. **Participació equilibrada** en les candidatures electorals i en la presa de decisions.
5. Erradicació de la **violència de gènere**, la violència familiar i totes les formes d'assetjament.
6. Atenció a les dones de **col·lectius d'especial vulnerabilitat** (minories, migrants, nenes, dones amb discapacitat, grans, vídues, víctimes de violència): s'hi poden aplicar **accions positives**.
7. Protecció de la **maternitat**.
8. **Conciliació** i foment de la **corresponsabilitat** en les tasques domèstiques.
9. Col·laboració amb agents socials i associacions de dones.
10. Foment de la igualtat en les relacions **entre particulars**.
11. **Implantació d'un llenguatge no sexista en l'àmbit administratiu**.
12. Projectió de tot això a la **cooperació internacional**.

Cau molt. El **punt 11** (llenguatge no sexista) és el que et toca directament: els models de documents, els oficis, les notificacions. A Catalunya està reforçat pel **principi vuitè de l'art. 3 de la Llei 17/2015**, que a més obliga els poders públics a **formar el seu personal** en l'ús respectuós i inclusiu de la llengua.

4.2. La transversalitat (art. 15 LOIEDH)

És **el** concepte estrella. També se'n diu mainstreaming de gènere. El principi d'igualtat **informa amb caràcter transversal l'actuació de tots els poders públics**, i les administracions l'han d'integrar **de forma activa**:

- en l'adopció i execució de les seves **disposicions normatives**,
- en la **definició i pressupostació** de les polítiques públiques en tots els àmbits,
- i en el desenvolupament del conjunt de les seves activitats.

Truc. Transversalitat = la igualtat **no és un departament**, és una **manera de fer-ho tot**. Si a l'examen surt "informarà, amb caràcter transversal, l'actuació de tots els poders públics", és l'**art. 15 LOIEDH**. Si surt "els poders públics han d'aplicar la perspectiva de gènere... a tots els nivells i en totes les etapes", és el **principi primer de l'art. 3 de la Llei 17/2015**.

4.3. Els vuit principis de l'art. 3 de la Llei 17/2015

Els has de saber enumerar. En ordre:

1. **Transversalitat** de la perspectiva de gènere i de les polítiques d'igualtat.
2. **Equilibri** entre el treball de mercat i el treball domèstic i de cura, i **corresponsabilitat**.
3. **Erradicació de la violència masclista**.
4. **Apoderament** de les dones.
5. **Democràcia paritària** i participació paritària en els afers públics.
6. **Perspectiva de les dones** (valorar-ne les aportacions, visibilitzar-les).
7. **Justícia social i redistribució de la riquesa** (lluita contra la feminització de la pobresa).
8. **Ús no sexista ni estereotipat del llenguatge**.

4.4. Instruments de planificació i avaluació

| Instrument | Qui l'aprova | Norma |

|---|---|---|

| **Pla estratègic d'igualtat d'oportunitats** | El Govern de l'Estat, periòdicament | **Art. 17 LOIEDH** |

| **Informe periòdic a les Corts** | El Govern de l'Estat | **Art. 18 LOIEDH** |

| **Informe d'impacte de gènere** en projectes normatius i plans d'especial rellevància | Els que van al Consell de Ministres | **Art. 19 LOIEDH** |

| **Informe d'impacte de gènere** en els reglaments de la Generalitat | Dins la memòria d'avaluació d'impacte | **Art. 64.3.d Llei 26/2010** |

| **Pla estratègic de polítiques d'igualtat de gènere** | El Govern de la Generalitat, dissenyat per l'ICD | **Arts. 13.a i 14 Llei 17/2015** |

| **Pressupostos amb perspectiva de gènere** i auditories de gènere | Departaments de la Generalitat | **Art. 17 Llei 17/2015** |

| **Estadístiques desagregades per sexe** | Tots els poders públics | **Art. 20 LOIEDH i art. 56 Llei 17/2015**

|

Avís important. L'informe d'impacte de gènere de l'art. 64.3.d de la Llei 26/2010 està previst per al procediment d'elaboració de **reglaments de l'Administració de la Generalitat**. No el traslladis automàticament a les ordenances municipals: allà el que mana és l'**art. 133 LPACAP** i la normativa local. Dit això, molts ajuntaments l'incorporen voluntàriament, i el **principi de transversalitat** (art. 15 LOIEDH i art. 3.1r de la Llei 17/2015) empeny en aquesta direcció.

L'**art. 21 LOIEDH** tanca el bloc amb una frase que t'has de saber perquè és la que connecta el tema amb la teva feina: "**Les entitats locals integraran el dret d'igualtat en l'exercici de les seves competències i col·laboraran, a tal efecte, amb la resta de les administracions públiques.**" I

l'**art. 22 LOIEDH** afegeix que les corporacions locals poden establir **plans municipals** d'organització del temps de la ciutat.

5. Mecanismes per garantir la igualtat en el sector públic

Aquest és el segon bloc de l'enunciat i el més "administratiu" de tots. La Llei 17/2015 hi dedica un capítol sencer, el **capítol III (arts. 10 a 17)**, titulat exactament "Mecanismes per garantir el dret a la igualtat efectiva de dones i homes en el sector públic". Si has de citar una cosa, cita això.

5.1. Contractació pública

- **Art. 33 LOIEDH:** les administracions **poden** establir **condicions especials d'execució** per promoure la igualtat, d'acord amb la legislació de contractes.

- **Art. 10 Llei 17/2015:** els poders adjudicadors de Catalunya **han de procurar** incloure clàusules socials; incorporar la perspectiva de gènere a les ofertes; establir condicions d'execució; i preveure als plecs **barems de puntuació addicional** per a les empreses que tinguin pla d'igualtat **sense estar-hi obligades** o que tinguin el **distintiu català d'excel·lència** empresarial en matèria d'igualtat (**art. 35**).

- **Art. 202.1 LCSP:** als plecs de clàusules administratives particulars **és obligatori** establir **com a mínim una** condició especial d'execució de tipus social, ètic, mediambiental o d'un altre ordre. I entre les de tipus social hi ha expressament **eliminar les desigualtats entre home i dona**

al mercat de treball i afavorir la conciliació.

- **Art. 71.1.d LCSP: prohibició de contractar** per a les empreses de **50 o més treballadors** que **no compleixin l'obligació de tenir pla d'igualtat** i d'inscriure'l al registre laboral. Es comprova amb la **declaració responsable** de l'art. 140 LCSP.

Cau segur. El número **50** apareix dues vegades a la LCSP: quota del **2% de persones amb discapacitat i pla d'igualtat**. Les dues, per a empreses de **50 o més treballadors**, i les dues són causa de **prohibició de contractar**.

5.2. Subvencions i ajuts (art. 11 Llei 17/2015 i art. 35 LOIEDH)

Aquest és el que et tocarà de prop a la finestreta:

- Les administracions catalanes **han de denegar** subvencions, beques o qualsevol ajut públic a empreses i entitats **sancionades o condemnades** per pràctiques laborals discriminatòries per raó de sexe o de gènere, **per resolució administrativa ferma o sentència judicial ferma**.
- Per això, **junt amb la sol·licitud** cal presentar una **declaració responsable** de no haver estat mai objecte d'aquestes sancions o sentències.
- Les bases reguladores han de tendir a incloure la valoració de la perspectiva de gènere.
- En **beques**: les bases han de reconèixer el dret a **absentar-se per maternitat o paternitat** durant tot el permís **sense perdre la condició de persona beneficiària**.

Truc de finestreta. Si algú et porta una sol·licitud de subvenció sense la declaració responsable d'igualtat, és un **defecte esmenable**: requeriment d'esmena de **10 dies** de l'art. 68.1 LPACAP.

5.3. Òrgans col·legiats i nomenaments

| Regla | Contingut | Norma |

|---|---|---|

| Nomenaments dels poders públics | **Procuraran** atendre la presència equilibrada | **Art. 16 LOIEDH** |

| Òrgans directius de l'AGE | El Govern **atendrà** la presència equilibrada | **Art. 52 LOIEDH** |

| Tribunals i òrgans de selecció de l'AGE | **Presència equilibrada**, llevat de **raons fundades i objectives, degudament motivades** | **Art. 53 LOIEDH** |

| Representants en òrgans col·legiats, comitès d'experts, consells d'administració | Presència equilibrada | **Art. 54 LOIEDH** |

| Òrgans col·legiats de les administracions catalanes | **Representació paritària** (40-60, tendint al 50) | **Art. 12 Llei 17/2015** |

| Excepció | No s'aplica als òrgans constituïts per **promoure els drets d'un dels dos sexes** | **Art. 12.2 Llei 17/2015** |

| Tribunals de selecció (règim general) | Composició ajustada a **imparcialitat i professionalitat**, i **es tendirà a la paritat** | **Art. 60.1 TREBEP** |

| Tribunals de selecció a Catalunya | Les administracions **han d'impulsar** la representació paritària | **Art. 16.2 Llei 17/2015** |

Matís que cau. L'**art. 60.1 TREBEP** diu "**es tendirà a la paritat**", no "**s'exigirà**". És un mandat de tendència. En canvi l'art. 12.1 de la Llei 17/2015 diu que les administracions **s'han d'atenir** al principi de representació paritària. La **DT 1a** de la Llei 17/2015 hi va posar un calendari: en la **primera renovació** posterior a l'entrada en vigor, representació **equilibrada**;

en la **immediatament següent, paritat plena**. I els titulars dels **òrgans de direcció** havien de ser paritaris en **5 anys** des de l'entrada en vigor.

5.4. La igualtat en l'ocupació pública (Títol V LOIEDH, arts. 51-64)

Aquest és el nucli dur. El **Títol V** es diu "El principi d'igualtat en l'ocupació pública" i té cinc capítols. **Atenció al detall que més cau:** només l'**article 51** (capítol I) s'aplica a **totes** les administracions públiques. Del 52 al 64 (capítols II i III) estan escrits per a l'**Administració General de l'Estat** i els seus organismes; els capítols IV i V són per a les **Forces Armades** (arts. 65-66) i les **Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat** (arts. 67-68).

Art. 51 LOIEDH - Criteris d'actuació de totes les administracions. Set lletres, i les set poden caure:

| | Obligació |

|---|---|

| **a)** | **Remoure els obstacles** que impliquin la pervivència de qualsevol discriminació en l'accés a l'ocupació pública i en la carrera professional |

| **b)** | **Facilitar la conciliació** sense menyscar la promoció professional |

| **c)** | **Fomentar la formació en igualtat**, tant en l'accés com al llarg de la carrera |

| **d)** | **Promoure la presència equilibrada** en els òrgans de selecció i valoració |

| **e)** | Mesures efectives de **protecció contra l'assetjament** sexual i per raó de sexe |

| **f)** | Mesures efectives per **eliminar qualsevol discriminació retributiva**, directa o indirecta |

| **g)** | **Avaluar periòdicament** l'efectivitat del principi d'igualtat |

I la resta del Títol V, en format ràpid:

| Article | Contingut |

|---|---|

| **52** | Presència equilibrada en els **titulars d'òrgans directius** de l'AGE |

| **53** | **Òrgans de selecció i comissions de valoració:** presència equilibrada llevat de raons motivades |

| **54** | Designació de representants en òrgans col·legiats i consells d'administració |

| **55** | **Informe d'impacte de gènere** en l'aprovació de **convocatòries de proves selectives**, llevat de casos d'urgència |

| **56** | Excedències, reduccions de jornada i permisos per protegir la maternitat i la conciliació; reconeixement del **permís de paternitat** |

| **57** | En els **concursos de provisió**, es computa com a treball i mèrit el temps passat en aquestes situacions |

| **58** | **Llicència per risc durant l'embaràs i la lactància** natural, amb **plenitud de drets econòmics** |

| **59** | **Vacances:** si coincideixen amb IT per embaràs, part o lactància, o amb el permís per naixement, es gaudeixen **en data diferent, encara que hagi acabat l'any natural** |

| **60.1** | **Preferència durant un any** en els cursos de formació per a qui es reincorpora del permís per naixement o d'excedència per guarda legal o cura de dependents |

| **60.2** | Es reserva **almenys el 40% de les places** dels cursos de formació de l'AGE per facilitar la promoció de les empleades públiques a llocs directius |

| **61** | **Totes les proves d'accés** a l'ocupació pública de l'AGE han de contemplar l'estudi i l'aplicació del principi d'igualtat; i s'imparteixen **cursos d'igualtat i de prevenció de la violència de gènere a tot el personal** |

| **62** | **Protocol d'actuació davant l'assetjament** sexual i per raó de sexe, **negociat** amb la representació

legal |

| **63** | **Avaluació** anual: remissió d'informació amb dades **desagregades per sexe** (plantilla, grup de titulació, nivell de complement de destinació, retribucions mitjanes) |

| **64** | **Pla d'igualtat de l'AGE**, que el Govern aprova **a l'inici de cada legislatura** |

Truc. L'**art. 62** és l'origen dels protocols d'assetjament que veuràs penjats al taulell intern de qualsevol ajuntament. Els seus quatre principis mínims són: **compromís** de no tolerar, **instrucció** a tot el personal, **tractament reservat** de les denúncies (sense perjudici del règim disciplinari) i **identificació de les persones responsables** d'atendre les queixes.

5.5. Drets del personal: el que et tocarà a tu (TREBEP)

El TREBEP és on trobaràs els drets concrets. Aquests números són dels que cauen:

| Dret | Contingut | Article |

|---|---|---|

| **No-discriminació i respecte a la dignitat** | Dret individual del personal, especialment davant l'assetjament sexual i per raó de sexe | **Arts. 14.h i 14.i TREBEP** |

| **Permís per naixement (mare biològica)** | **19 setmanes**; **32** en monoparentalitat. **6 setmanes obligatòries** just després del part; **11 flexibles** fins als **12 mesos**; **2** fins als **8 anys** | **Art. 49.a TREBEP** |

| **Permís del progenitor diferent de la mare biològica** | També **19 setmanes** (32 en monoparentalitat). **Intransferible** | **Art. 49.c TREBEP** |

| **Adopció, guarda o acolliment** | **19 setmanes** per a cada adoptant (32 en monoparentalitat) | **Art. 49.b TREBEP** |

| **Permís parental** | Fins als **8 anys** del menor, **8 setmanes**, **no retribuït**, intransferible | **Art. 49.g TREBEP** |

| **Lactància** | **1 hora** d'absència fins als **12 mesos**, divisible en dues fraccions | **Art. 48.f TREBEP** |

| **Fills prematurs o hospitalitzats** | Fins a **2 hores diàries** amb retribucions íntegres | **Art. 48.g TREBEP** |

| **Violència de gènere o sexual: permís** | Faltes d'assistència **justificades**; reducció de jornada o reordenació del temps de treball. Si redueix **un terç o menys**, manté **retribucions íntegres** | **Art. 49.d TREBEP** |

| **Violència de gènere o sexual: mobilitat** | Trasllat a un altre lloc del mateix cos, escala o categoria, **sense necessitat que sigui vacant de necessària cobertura**; té consideració de **trasllat forçós** | **Art. 82 TREBEP** |

| **Violència de gènere o sexual: excedència** | **Sense temps mínim** de serveis previs ni termini de permanència. **6 mesos** de reserva del lloc, prorrogables per **3 mesos** fins a un **màxim de 18**. Els **2 primers mesos**, retribucions íntegres | **Art. 89.5 TREBEP** |

Avís d'actualització. Fins fa poc aquests permisos eren de **16 setmanes**. El **Reial decret llei 9/2025, de 29 de juliol** els va elevar a **19** (i a **32** en monoparentalitat).

Si el teu manual encara diu 16, està desactualitzat. La distribució 6 + 11 + 2 és la clau: **6 obligatòries, 11 fins als 12 mesos i 2 fins als 8 anys**.

5.6. Igualtat retributiva

- **Art. 51.f LOIEDH:** totes les administracions han d'adoptar mesures efectives per eliminar qualsevol discriminació retributiva.
- **Art. 16.5 Llei 17/2015:** els poders públics han d'elaborar **periòdicament una anàlisi dels**

llocs de treball **per valorar el compliment del principi d'igualtat retributiva** i prendre mesures correctores.

- Al sector privat: **art. 28 ET** obliga a pagar igual per **treball d'igual valor**, a portar un **registre retributiu** desagregat per sexe i, si en una empresa de **50 o més** persones la retribució mitjana d'un sexe supera l'altra en un **25% o més**, a **justificar** al registre que la diferència no té a veure amb el sexe. Ho desenvolupa el **RD 902/2020, de 13 d'octubre**.

5.7. L'organització administrativa a Catalunya

| Òrgan | Naturalesa | Norma |

|---|---|---|

| **Institut Català de les Dones (ICD)** | Organisme que exerceix les competències; adscrit al departament competent en igualtat i feminismes | **Art. 7.1.a Llei 17/2015** |

| **Consell Nacional de les Dones de Catalunya** | Òrgan consultiu | **Art. 7.2.a** (creat per la Llei 11/1989) |

| **Comissió Nacional per a una Intervenció Coordinada contra la Violència Masclista** | Òrgan consultiu i de coordinació | **Art. 7.2.b** (creada per la Llei 5/2008) |

| **Òrgans responsables de la transversalitat** | A cada departament i organisme | **Art. 8 Llei 17/2015** |

| **Professionals d'igualtat de gènere** | Les administracions els han d'incorporar **progressivament** | **Art. 9 Llei 17/2015** |

| **Observatori de la Igualtat de Gènere** | Recollida i anàlisi de dades | **Art. 58 Llei 17/2015** |

| **Síndic de Greuges** | Vetlla pel compliment de la llei | **Art. 57 Llei 17/2015** |

5.8. El règim sancionador de la Llei 17/2015 (arts. 59-64)

Que hi hagi **sancions** és el que converteix la Llei 17/2015 en una llei "amb dents". Cau prou sovint:

| Gravetat | Exemples | Sancions |

|---|---|---|

| **Lleus** | Negar-se a col·laborar amb la inspecció; no facilitar-ne la tasca | Multa equivalent a l'IRSC de **7 dies a 3 mesos** (substituïble per advertiment escrit si no hi ha reiteració) |

| **Greus** | Obstruir la inspecció; fer actes o imposar clàusules discriminatòries; **no aprovar el pla d'igualtat** havent-hi estat requerit; reincidir en **2 o més** infraccions lleus | Multa de l'IRSC de **3 mesos i 1 dia a 7 mesos**; prohibició de rebre ajuts **1 any**; prohibició de contractar amb la Generalitat **1 any** |

| **Molt greus** | Assetjament (comportament que atempta intencionadament contra la dignitat); tracte desfavorable per embaràs o maternitat; **represàlies**; reincidir en **2 o més** greus | Multa de l'IRSC de **7 mesos i 1 dia a 10 mesos**; prohibició d'ajuts **2 anys** (fins a **5** si hi ha reincidència); prohibició de contractar **d'1 any i 1 dia a 3 anys** |

Prescripció (art. 63): les **infraccions**, als **6 mesos** (lleus), **12 mesos** (greus) i **18 mesos** (**molt greus**). Les sancions, als 3, 6 i 12 mesos **respectivament**.

Competència (art. 62): incoar i sancionar correspon a la **persona titular de la secretaria** general del departament competent en matèria d'igualtat de dones i homes **de la Generalitat**.

Truc de memòria. Infraccions: **6-12-18**. Sancions: **3-6-12**. Les infraccions sempre prescriuen el doble de tard que la sanció corresponent.

6. Els plans d'igualtat a les administracions públiques: naturalesa i contingut

Tercer bloc de l'enunciat, i el que més es confon. Comencem separant tres coses que **no** són el mateix.

6.1. Tres plans que no s'han de barrejar

| Pla | A qui va dirigit | Norma clau |

|---|---|---|

| **Pla d'igualtat del personal** (pla intern) | Al **personal** de l'administració (funcionari i laboral) | **DA 7a TREBEP, art. 64 LOIEDH, art. 15 Llei 17/2015** |

| **Pla de polítiques d'igualtat de gènere** (pla de ciutat) | A la **ciutadania** del municipi | **Arts. 6.g, 13.c i 14.4 Llei 17/2015** |

| **Pla d'igualtat d'empresa** | A la plantilla d'una **empresa** de 50 o més persones | **Arts. 45-47 LOIEDH i RD 901/2020** |

Cau molt. L'art. 6.f de la Llei 17/2015 encarrega als ens locals "elaborar, aprovar, executar i avaluar els plans d'igualtat de dones i homes **destinats al personal al seu servei**", i l'art. 6.g, els plans d'igualtat "**que afecten els ens locals**", és a dir, els de ciutat. Dues lletres consecutives, dos plans diferents. Si t'ho pregunten així, ja saps on mirar.

6.2. Naturalesa jurídica del pla d'igualtat del personal

Com el defineixes en una frase? Així: **és un conjunt ordenat de mesures, adoptades després de fer un diagnòstic de situació, per assolir la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes dins de l'organització i eliminar la discriminació per raó de sexe (definició de l'art. 46.1 LOIEDH, que es fa servir també en el sector públic).**

Ara els trets que el caracteritzen:

- **És obligatori.** La **DA 7a.2 TREBEP** diu que les administracions públiques **aprovaran, a l'inici de cada legislatura, un pla per a la igualtat en els seus àmbits respectius. És legislació bàsica:** obliga l'Ajuntament de Figueres igual que el ministeri més gran.
- **És negociat.** Ha de ser objecte de **negociació i, si escau, acord** amb la representació legal dels empleats públics, en la forma que determini la legislació de negociació col·lectiva (art. 37 TREBEP: les matèries d'igualtat i conciliació són **objecte de negociació**).
- **És normatiu per remissió.** S'ha de **desenvolupar en el conveni col·lectiu o acord de condicions de treball del personal funcionari (DA 7a.2 TREBEP).** A Catalunya, l'art. 15.4.f de la Llei 17/2015 **és encara més clar: el pla ha de formar part com a annex del conveni col·lectiu o pacte de condicions.**
- **És evaluable.** El seu compliment s'ha d'avaluar **anualment** (DA 7a.2 TREBEP). A Catalunya, a més, la mateixa articulació del pla ha de regular la seva **avaluació quadriennal** (art. 15.4.e Llei 17/2015).
- **És públic i registrable.** La **DA 7a.3 TREBEP** (redacció de la **Llei 31/2022**, en vigor des de **l'1 de gener de 2023**) va ordenar crear en **3 mesos un Registre de plans d'igualtat de les administracions públiques, on cada administració ha de remetre el seu pla** i els seus protocols d'assetjament. **El registre es va crear per Resolució de 16 de març de 2023 de la Secretaria d'Estat de Funció Pública (modificada per la Resolució de 13 de juliol de 2023).**

Diferència que cau. El pla d'igualtat de les **empreses** es registra al **registre de convenis i acords col·lectius** (REGCON) de l'autoritat laboral, i és **condició per poder contractar** amb el sector públic (arts. 46.4 i 46.5 LOIEDH + art. 71.1.d LCSP). El de les **administracions públiques** va al registre de la **DA 7a.3 TREBEP**, adscrit al departament competent en **funció pública**. No els barregis.

6.3. L'obligació a Catalunya (art. 15 Llei 17/2015)

Aquest article és **el** article del bloc. Te'l desmunto:

- **Art. 15.1:** les institucions de la Generalitat, l'Administració de la Generalitat, els organismes públics vinculats i **les entitats, públiques i privades, que gestionen serveis públics** havien d'aprovar, en el termini de **dos anys** des de l'entrada en vigor de la llei (**12 d'agost de 2015**), **un pla d'igualtat destinat al personal, definit al conveni col·lectiu o acord de condicions**.

- **Art. 15.2:** **els ens locals que tenen òrgans específics de representació del personal al seu servei han d'aprovar un pla d'igualtat, definit al conveni col·lectiu o al pacte o acord de condicions de treball**.

- **Art. 15.3:** la Generalitat ha de vetllar perquè administracions corporatives, organitzacions empresarials i sindicals, entitats sense ànim de lucre, **consorcis** i qualsevol entitat que gestioni serveis públics en tinguin.

Fixa't bé en el 15.2. El criteri català **no és el nombre d'habitants ni el nombre de treballadors**: és **tenir òrgans específics de representació del personal** (junta de personal o delegats de personal, comitè d'empresa). Figueres, amb centenars de treballadors i òrgans de representació constituïts, hi entra sense discussió. Un ajuntament de 300 habitants amb dos treballadors, no.

6.4. Contingut del pla d'igualtat del sector públic (art. 15.4 Llei 17/2015)

Sis requisits, i cauen en forma de "quin d'aquests NO és...":

| | Requisit |

|---|---|

| **a** | Fixar, **previ diagnòstic de la situació**, els objectius concrets d'igualtat efectiva, les estratègies i pràctiques per assolir-los i els **sistemes eficaços de seguiment i avaluació** |

| **b** | Tenir en compte, entre altres, els àmbits de **representativitat** de les dones, **accés, selecció, promoció i desenvolupament professional, condicions laborals, conciliació, violència masclista, prevenció de riscos laborals amb perspectiva de gènere, comunicació inclusiva i llenguatge no sexista ni androcèntric**, i **estratègia i organització interna** |

| **c** | Incloure mesures específiques adequades a les peculiaritats del personal **docent, sanitari, investigador i penitenciari**, i de **bombers, agents rurals i cossos i forces de seguretat** |

| **d** | Tenir en compte els **representants dels treballadors** en l'elaboració i l'aprovació |

| **e** | Regular a l'articulat la **pròpia avaluació, que ha de ser quadriennal** |

| **f** | Formar part **com a annex** del conveni col·lectiu o pacte de condicions |

Truc. La lletra **b**) és la llista que més cau. Memoritza-la amb un fil: **qui hi ha** (representativitat)

-> **com hi entren i pugen** (accés, selecció, promoció) -> **com hi treballen** (condicions, conciliació, riscos) -> **com se'ls protegeix** (violència masclista) -> **com es comunica**

(llenguatge) -> **com s'organitza la casa** (estratègia interna).

6.5. El model del RD 901/2020: la referència de contingut

El **RD 901/2020, de 13 d'octubre**, desplega els plans d'igualtat **de les empreses**. Formalment no regula el pla intern d'un ajuntament, però a la pràctica és **la plantilla** que fan servir les administracions per estructurar el seu, i els temaris el pregunten. El seu **art. 8.2** fixa un contingut mínim d'**onze apartats**:

a) parts que el concerten · **b)** àmbit personal, territorial i temporal · **c)** informe del **diagnòstic** · **d)** resultats de l'**auditoria retributiva** · **e)** objectius **qualitatius** i **quantitatius** · **f)** **mesures concretes, termini d'execució, prioritització** i indicadors · **g)** mitjans i recursos, materials i humans · **h)** **calendari** d'actuacions · **i)** sistema de seguiment, avaluació i revisió periòdica · **j)** composició i funcionament de la **comissió paritària de seguiment** · **k)** **procediment de modificació i de solució de discrepàncies**.

I el **diagnòstic** previ ha de cobrir, com a mínim, les **nou matèries de l'art. 46.2 LOIEDH**:

1. Procés de selecció i contractació
2. Classificació professional
3. Formació
4. Promoció professional
5. Condicions de treball, **inclosa l'auditoria salarial**
6. Exercici corresponsable dels drets de la vida personal, familiar i laboral
7. Infrarepresentació femenina
8. Retribucions
9. Prevenció de l'assetjament sexual i per raó de sexe

Terminis i vigència del model d'empresa (memoritza'ls, cauen molt):

| Element | Xifra | Norma |

|---|---|---|

| Llímit d'obligatorietat | **50 o més** persones treballadores | **Art. 45.2 LOIEDH** |

| Termini per **iniciar la negociació** (constituir la comissió) | **3 mesos** des que s'assoleix el límit | **Art. 4.1 RD 901/2020** |

| Termini per tenir-lo **negociat, aprovat i sol·licitat el registre** | **1 any** més | **Art. 4.4 RD 901/2020** |

| **Vigència màxima** | **4 anys** | **Art. 9.1 RD 901/2020** |

| Avaluacions | Com a mínim una **intermèdia** i una **final** | **Art. 9.6 RD 901/2020** |

| Comptatge de plantilla | Almenys el **darrer dia de juny i de desembre** de cada any | **Art. 3.2 RD 901/2020** |

| Manteniment de l'obligació si es baixa de 50 | Fins que acabi la vigència pactada o, si no, **4 anys** | **Art. 3.3 RD 901/2020** |

| Registre | **Obligatori**, sigui el pla obligatori o voluntari, acordat o no | **Art. 11.1 RD 901/2020** |

I el calendari d'implantació que va establir el **RDL 6/2019, d'1 de març** (DT 12a LOIEDH), perquè també cau:

| Plantilla | Termini per aprovar el pla |

|---|---|

| Més de **150** i fins a **250** | **1 any** des del 7 de març de 2019 |

| Més de **100** i fins a **150** | **2 anys** |

| De 50 a 100 | 3 anys |

Error clàssic. Abans del RDL 6/2019 el llinar era de **250** treballadors. Va baixar a **50** de manera **esglaonada**. Si el test et diu "250", està parlant de la redacció **antiga**.

7. Com es veu tot això des de la finestra de Figueres

Figueres té uns **49.689 habitants**. Això vol dir tres coses per a aquest tema:

1. **És un municipi de més de 5.000 habitants**, per tant les candidatures a les eleccions municipals han de complir l'**art. 44 bis LOREG** (mínim **40%** de cada sexe al conjunt de la llista i en cada tram de cinc). Només se n'escapen els municipis de **3.000 habitants o menys**.
2. **Té òrgans específics de representació del personal**, per tant està **obligat** a aprovar el pla d'igualtat del personal per l'**art. 15.2 de la Llei 17/2015** i per la **DA 7a TREBEP**, a l'inici de cada legislatura, negociat amb la representació sindical i annexat a l'acord de condicions.
3. **Té les funcions de l'art. 6 de la Llei 17/2015** com a ens local: detectar necessitats, sensibilitzar sobre violència masclista, **atendre, informar i orientar les dones**, formar el seu personal, aprovar els dos tipus de pla, mantenir estadístiques actualitzades i donar suport a les entitats de dones.

A la pràctica, això es tradueix en serveis que veuràs des del teu taulell:

- El **SIAD** (Servei d'Informació i Atenció a les Dones), que és la figura prevista a l'**art. 56 de la Llei 5/2008: informació, assessorament**, primera atenció i **acompanyament sobre els drets de les dones**, i molt especialment per a les que estan en situació de violència masclista. Si algú t'arriba a la finestra amb una situació d'aquestes, **no la tramitis com un registre d'entrada** qualsevol: **deriva-la al SIAD**.
- El **SAI** (Servei d'Atenció Integral LGTBI), de la **Llei 11/2014**.
- El **Pla d'igualtat de gènere de la ciutat** i el **Pla local per la diversitat afectiva, sexual i de gènere, tots dos amb vigència 2025-2028**.
- El **protocol contra les agressions sexistes** a les festes i actes municipals.
- El **pla d'igualtat intern** i el **protocol d'assetjament sexual i per raó de sexe** del personal.

Truc d'examen. Si et posen un cas pràctic del tipus "arriba una instància demanant..." i la resposta lògica és "derivar al servei especialitzat", sol ser la correcta. La feina de l'auxiliar aquí és **registrar, informar i derivar bé**, no valorar el fons.

Glossari

- **Igualtat formal**: absència de discriminació a les normes i als actes (art. 14 CE).
- **Igualtat efectiva o real**: obligació dels poders públics d'actuar per remoure obstacles i que la igualtat sigui real (art. 9.2 CE).
- **Transversalitat (mainstreaming)**: integrar la perspectiva de gènere en **totes** les polítiques i activitats, no en un departament concret (art. 15 LOIEDH).

- **Perspectiva de gènere:** tenir en compte les diferències entre dones i homes en l'anàlisi, planificació, disseny i execució de polítiques (art. 2.e Llei 17/2015).
- **Discriminació directa:** tractament menys favorable **per raó del sexe**.
- **Discriminació indirecta:** norma o pràctica **aparentment neutra** que perjudica especialment un sexe sense justificació objectiva.
- **Discriminació múltiple:** la que pateix una dona per pertànyer alhora a altres grups discriminats.
- **Assetjament sexual:** conducta **de naturalesa sexual** que atempta contra la dignitat.
- **Assetjament per raó de sexe:** conducta motivada **pel sexe** de la persona, encara que no tingui contingut sexual.
- **Acció positiva:** mesura específica a favor de les dones per corregir desigualtats **de fet**, vigent **mentre subsisteixin** i que ha de ser raonable i proporcionada (art. 11 LOIEDH).
- **Composició equilibrada:** cap sexe no supera el **60%** ni baixa del **40%** (DA 1a LOIEDH).
- **Representació paritària (Catalunya):** el mateix 40-60, però **tendint al 50%** (art. 2.i Llei 17/2015).
- **Inversió de la càrrega de la prova:** en un plet per discriminació, és **el demandat** qui ha de provar que no n'hi ha hagut (art. 13 LOIEDH; no s'aplica en l'ordre penal).
- **Indemnitat enfront de represàlies:** prohibició de tractar pitjor qui ha denunciat o reclamat (art. 9 LOIEDH).
- **Diagnòstic de situació:** fotografia prèvia i negociada de la realitat de l'organització, sense la qual el pla d'igualtat no és vàlid.
- **Auditoria retributiva:** anàlisi del sistema de retribucions per detectar bretxes salarials injustificades (RD 902/2020; per a les AAPP, l'"anàlisi de llocs de treball" de l'art. 16.5 Llei 17/2015).
- **Pressupostos amb perspectiva de gènere:** fer visible l'impacte diferenciat de la despesa sobre dones i homes (art. 17 Llei 17/2015).
- **SIAD:** Servei d'Informació i Atenció a les Dones (art. 56 Llei 5/2008).
- **ICD:** Institut Català de les Dones, l'organisme de la Generalitat en aquesta matèria.
- **IRSC:** indicador de renda de suficiència de Catalunya, la referència per calcular les multes de la Llei 17/2015.

Els punts que cauen a l'examen

1. La igualtat **efectiva** es fonamenta a l'**art. 9.2 CE**; la igualtat **davant la llei**, a l'**art. 14 CE**. La LO 3/2007 desenvolupa **els dos**.
2. **LO 3/2007, de 22 de març**, per a la igualtat efectiva de dones i homes. **Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes (Catalunya), en vigor des del 12 d'agost de 2015**.
3. **Composició equilibrada** (DA 1a LOIEDH): cap sexe no supera el **60%** ni és inferior al **40%**. A Catalunya, **representació paritària** = el mateix, però **tendint al 50%**.
4. Llistes electorals (**art. 44 bis LOREG**): mínim **40%** de cada sexe al conjunt i **en cada tram**
- de 5. No exigible **en municipis de 3.000 habitants o menys**.
5. **Art. 51 LOIEDH**: els **set** criteris que obliguen **totes** les administracions. La resta del Títol V (arts. 52-64) està escrita per a l'**AGE**.
6. **Art. 60.2 LOIEDH**: reserva d'**almenys el 40%** de les places dels cursos de formació per

facilitar la promoció de les empleades públiques a llocs directius de l'AGE.

7. **Art. 55 LOIEDH: informe d'impacte de gènere** en les convocatòries de proves selectives, llevat de casos d'urgència.

8. **DA 7a TREBEP**: les administracions aproven un pla d'igualtat **a l'inici de cada legislatura, negociat**, desenvolupat al conveni o acord de condicions i **avaluat anualment**. El registre de plans i protocols es va crear per **Resolució de 16 de març de 2023**.

9. **Art. 15.2 Llei 17/2015**: els **ens locals amb òrgans específics de representació del personal** han d'aprovar pla d'igualtat. **Avaluació quadriennal (15.4.e) i annex al conveni o pacte (15.4.f)**.

10. Plans d'empresa: obligatoris a partir de **50 persones** (art. 45.2 LOIEDH). **3 mesos** per constituir la comissió negociadora, **1 any** més per aprovar-lo i demanar el registre, vigència màxima **4 anys** (RD 901/2020). **Registre obligatori** sempre.

11. Diagnòstic: **9 matèries** de l'art. 46.2 LOIEDH. Contingut mínim del pla: **11 apartats** de l'art. 8.2 RD 901/2020.

12. **Art. 71.1.d LCSP: prohibició de contractar** per a les empreses de **50 o més** sense pla d'igualtat. **Art. 202.1 LCSP**: als plecs, **com a mínim una** condició especial d'execució.

13. **Art. 11 Llei 17/2015: denegació** d'ajuts a qui hagi estat sancionat o condemnat per discriminació **per resolució o sentència fermes**, i **declaració responsable** amb la sol·licitud.

14. **Art. 13 LOIEDH**: la **càrrega de la prova** recau en la part **demandada, excepte** en el procés penal. **Art. 12.3**: en assetjament, la persona assetjada és **l'única legitimada**.

15. Règim sancionador català: infraccions prescriuen als **6 / 12 / 18 mesos**; sancions, als **3 / 6 / 12 mesos**. **Multes referenciades a l'IRSC**.

16. Permisos TREBEP després del **RDL 9/2025**: **19 setmanes (32 en monoparentalitat)**, amb **6 obligatòries, 11 fins als 12 mesos i 2 fins als 8 anys**. Lactància: **1 hora fins als 12 mesos**.

17. Víctimes de violència de gènere o sexual: excedència amb **6 mesos** de reserva, pròrrogues de **3 mesos fins a 18 com a màxim, i 2 primers mesos** amb retribucions íntegres (art. 89.5 TREBEP).

18. **STC 159/2016**: va anul·lar els apartats **1, 3 i 4 de l'art. 36** de la Llei 17/2015 (plans d'igualtat obligatoris a les empreses), però va **desestimar** la resta del recurs.

Resum exprés

La **igualtat formal** és l'art. 14 CE; la **igualtat efectiva** és l'art. 9.2 CE, que obliga els poders públics a **remoure obstacles**. La desenvolupa la **LO 3/2007, de 22 de març**, i a Catalunya la **Llei 17/2015, del 21 de juliol**, emparada en els arts. **19, 41 i 153 EAC**.

Conceptes bàsics: **discriminació directa** (per raó del sexe) i **indirecta** (norma aparentment neutra), **assetjament sexual** (contingut sexual) i **per raó de sexe** (motiu el sexe), tots dos sempre discriminatoris; **discriminació per embaràs** = directa; **indemnitat enfront de represàlies**; **nul·litat** dels actes discriminatoris; **accions positives** mentre subsisteixi la desigualtat; **inversió de la càrrega de la prova** (no en penal); **composició equilibrada** = **40-60%**.

Principis d'actuació: els **12 criteris** de l'art. 14 LOIEDH (amb el **llenguatge no sexista** i

la **conciliació**, la **transversalitat** de l'art. 15, els **informes d'impacte de gènere** (art. 19 LOIEDH i art. 64.3.d Llei 26/2010), les **estadístiques desagregades** (art. 20) i els **8 principis de l'art. 3 de la Llei 17/2015**. Les entitats locals **integren el dret d'igualtat en les seves competències** (art. 21.2 LOIEDH) i tenen les funcions de l'**art. 6 de la Llei 17/2015**.

Mecanismes al sector públic (capítol III, arts. 10-17 Llei 17/2015): **clàusules socials** als contractes (art. 202.1 LCSP: mínim una) i **prohibició de contractar** sense pla d'igualtat (art. 71.1.d LCSP); **denegació d'ajuts** a qui hagi estat sancionat per discriminació; **representació paritària als òrgans col·legiats**; i, en l'ocupació pública, els 7 criteris de l'art. 51 LOIEDH **per a totes les administracions, més els arts. 52-64 per a l'AGE (informe d'impacte a les convocatòries, 40% de places en cursos de formació, protocol d'assetjament de l'art. 62, avaluació de l'art. 63 i pla d'igualtat de l'art. 64)**. La llei catalana té **règim sancionador**: lleus, greus i molt greus, amb moltes referències a l'**IRSC** i prescripció de **6/12/18 mesos**.

Els plans d'igualtat a les AAPP: la **DA 7a TREBEP** obliga totes les administracions a aprovar-ne un **a l'inici de cada legislatura, negociat amb la representació del personal, desenvolupat al conveni o acord de condicions, avaluat anualment** i inscrit al **registre** creat el 2023. A Catalunya, l'**art. 15 de la Llei 17/2015** hi afegeix que els **ens locals amb òrgans de representació del personal hi estan obligats, que el pla exigeix diagnòstic previ, que ha de cobrir els àmbits de la lletra b)**, que s'avalua **cada quatre anys** i que forma part **com a annex** del conveni o pacte. El model de contingut és el del **RD 901/2020** (11 apartats) amb el **diagnòstic de 9 matèries** de l'art. 46.2 LOIEDH; per a les empreses, obligatori a partir de **50 persones, 3 mesos** per negociar, **1 any** per registrar i **4 anys** de vigència màxima.

Autoavaluació

<details><summary>1. Quin article de la Constitució fonamenta la igualtat *efectiva* i en què es diferencia de l'article 14?</summary>

L'art. 9.2 CE: els poders públics han de promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat siguin reals i efectives i remoure els obstacles que ho impedeixin. L'art. 14 CE és la igualtat davant la llei (igualtat formal): prohibeix la discriminació, però no obliga a actuar. La LO 3/2007 diu al seu art. 1.1 que desenvolupa tots dos.</details>

<details><summary>2. Explica la diferència entre discriminació directa i indirecta amb un exemple de cada una.</summary>

Directa (art. 6.1 LOIEDH): una persona és tractada menys favorablement per raó del seu sexe que una altra en situació comparable. Exemple: descartar una candidata perquè està embarassada (que a més, per l'art. 8, és discriminació directa per definició). Indirecta (art. 6.2): una disposició, criteri o pràctica aparentment neutres posa les persones d'un sexe en desavantatge particular, llevat que es justifiqui objectivament amb una finalitat legítima i mitjans necessaris i adequats. Exemple: exigir una alçada mínima o una prova de força sense relació amb les tasques del lloc.</details>

<details><summary>3. Què és la "composició equilibrada" i quins percentatges implica? I la "representació paritària" a Catalunya?</summary>

Composició equilibrada (DA 1a LO 3/2007): la presència de dones i homes de manera que, en el conjunt de què es tracti, les persones de cada sexe no superin el 60% ni siguin

menys del 40%. A Catalunya, l'art. 2.i de la Llei 17/2015 anomena això representació paritària i hi afegeix que ha de tendir al 50%. La representació equilibrada catalana (art. 2.h) és un concepte més flexible: "presència de les dones en una proporció adequada en cada circumstància".</details>

<details><summary>4. Quins són els criteris d'actuació que l'art. 51 LOIEDH imposa a TOTES les administracions públiques?</summary>

Set: a) remoure obstacles a la discriminació en l'accés i la carrera; b) facilitar la conciliació sense menyscar la promoció; c) fomentar la formació en igualtat; d) promoure la presència equilibrada als òrgans de selecció i valoració; e) mesures efectives contra l'assetjament sexual i per raó de sexe; f) mesures per eliminar qualsevol discriminació retributiva; g) avaluar periòdicament l'efectivitat del principi d'igualtat. Compte: la resta del Títol V (arts. 52-64) està escrita per a l'AGE i els seus organismes.</details>

<details><summary>5. Quan i com ha d'aprovar un ajuntament el seu pla d'igualtat del personal?</summary>

Segons la DA 7a.2 TREBEP, a l'inici de cada legislatura. Ha de ser negociat i, si escau, acordat amb la representació legal dels empleats públics, s'ha de desenvolupar en el conveni col·lectiu o acord de condicions del personal funcionari i el seu compliment s'avalua anualment. A Catalunya, l'art. 15.2 de la Llei 17/2015 l'exigeix als ens locals que tenen òrgans específics de representació del personal, i l'art. 15.4.f imposa que formi part com a annex del conveni o pacte de condicions.</details>

<details><summary>6. Enumera els àmbits que ha de cobrir un pla d'igualtat del sector públic segons l'art. 15.4.b de la Llei 17/2015.</summary>

Representativitat de les dones; accés, selecció, promoció i desenvolupament professional; condicions laborals; conciliació de la vida personal, laboral i familiar; violència masclista; prevenció de riscos laborals amb perspectiva de gènere; comunicació inclusiva i ús d'un llenguatge no sexista ni androcèntric; i l'estratègia i organització interna de l'organisme. A més, l'art. 15.4.a exigeix diagnòstic previ i sistemes de seguiment i avaluació, i el 15.4.e, una avaluació quadriennal.</details>

<details><summary>7. A partir de quantes persones és obligatori el pla d'igualtat en una empresa, i quins terminis té per aprovar-lo?</summary>

A partir de 50 o més persones treballadores (art. 45.2 LOIEDH, després del RDL 6/2019). Ha d'iniciar la negociació constituint la comissió negociadora en un màxim de 3 mesos des que assoleix el llindar, i tenir-lo negociat, aprovat i amb la sol·licitud de registre presentada en el termini màxim d'1 any més (art. 4 RD 901/2020). La vigència màxima és de 4 anys (art. 9.1).</details>

<details><summary>8. Quines conseqüències té per a una empresa no tenir pla d'igualtat quan hi està obligada?</summary>

Tres, com a mínim. Primera: és prohibició de contractar amb el sector públic (art. 71.1.d LCSP) per a empreses de 50 o més treballadors. Segona: a Catalunya és infracció greu no aprovar-lo un cop requerida per l'autoritat laboral (art. 59.3.c Llei 17/2015), amb multa referenciada a l'IRSC i possible prohibició de rebre ajuts o de contractar amb la Generalitat durant 1 any. Tercera: sanció laboral, amb possible substitució de sancions accessòries per l'obligació d'elaborar el pla (art. 45.4 LOIEDH).</details>

<details><summary>9. Què diu la llei sobre la càrrega de la prova en els litigis per discriminació per raó de sexe?</summary>

L'art. 13.1 LOIEDH inverteix la càrrega de la prova: quan les al·legacions de la part actora es fonamenten en actuacions discriminatòries per raó de sexe, correspon a la persona demandada provar l'absència de discriminació i la proporcionalitat de les mesures. L'òrgan judicial pot demanar, a instància de part, informe o dictamen d'organismes públics competents. No s'aplica als processos penals (art. 13.2).

<details><summary>10. Un contribuent presenta una sol·licitud de subvenció municipal sense la declaració responsable en matèria d'igualtat. Què fas?</summary>

No la rebutges. És un defecte esmenable: es fa requeriment d'esmena de 10 dies (art. 68.1 LPACAP), advertint que si no ho fa se'l tindrà per desistit. La declaració és obligatòria perquè l'art. 11.1 de la Llei 17/2015 obliga a denegar ajuts públics a empreses i entitats sancionades per resolució administrativa ferma o condemnades per sentència ferma per pràctiques laborals discriminatòries per raó de sexe o de gènere.

<details><summary>11. Quins són els quatre principis mínims que ha de contenir el protocol d'assetjament sexual i per raó de sexe?</summary>

Segons l'art. 62 LOIEDH, negociat amb la representació legal del personal: a) el compromís de prevenir i no tolerar l'assetjament sexual i per raó de sexe; b) la instrucció a tot el personal del deure de respectar la dignitat, la intimitat i la igualtat de tracte; c) el tractament reservat de les denúncies, sense perjudici del règim disciplinari; d) la identificació de les persones responsables d'atendre qui formulï una queixa o denúncia.

<details><summary>12. Quina protecció té una funcionària víctima de violència de gènere pel que fa a la seva situació administrativa?</summary>

Pot demanar l'excedència per raó de violència de gènere o sexual sense temps mínim de serveis previs i sense termini mínim de permanència (art. 89.5 TREBEP). Té 6 mesos de reserva del lloc, computables a efectes d'antiguitat i carrera, prorrogables per períodes de 3 mesos fins a un màxim de 18 si les actuacions judicials ho exigeixen. Els 2 primers mesos cobra retribucions íntegres. A més té dret a mobilitat (art. 82 TREBEP, trasllat forçós sense necessitat que la vacant sigui de necessària cobertura) i al permís de l'art. 49.d (faltes justificades i reducció o reordenació de jornada; si redueix un terç o menys, manté retribucions íntegres).

22**TEMA**

Tema 22. Les ordenances i reglaments locals. Procediment d'elaboració i aprovació. Les ordenances fiscals. Els bans d'Alcaldia.

Introducció: l'ordenança és l'única llei que escriu el teu ajuntament, i tu en tramites el procediment

Un veí entra a la finestra i pregunta si pot posar una terrassa a la vorera, si el gos pot anar deslligat al parc de la Rambla o quant li costarà la taxa d'escombraries l'any vinent. La resposta no és a la Constitució ni al BOE: és a una **ordenança municipal**. Les ordenances són les úniques normes escrites de dalt a baix per l'ajuntament, aprovades pel seu Ple i publicades al **Butlletí Oficial de la Província de Girona**. Són la traducció a peu de carrer de l'autonomia local que reconeixen els **articles 137 i 140 de la Constitució**.

I aquí ve la part que t'afecta com a auxiliar. Una ordenança no s'aprova i ja està: té un **procediment reglat de tramitació** amb fases, terminis i publicacions obligatòries. Si t'oblides d'un anunci, si comptes malament els trenta dies d'informació pública o si publiqués un extracte en comptes del text íntegre, l'ordenança **no entra en vigor** o es pot anul·lar anys després als tribunals. La feina d'auxiliar en aquest expedient és molt concreta: preparar l'anunci, enviar-lo al BOP i al DOGC, penjar-lo al tauler i al portal de transparència, comptar dies, registrar les al·legacions dels veïns i les entitats, muntar l'expedient per a la comissió informativa i, al final, tramitar la publicació definitiva.

Aquesta guia cobreix els quatre blocs de l'enunciat: **les ordenances i els reglaments locals** (què són, quines classes hi ha i quins límits tenen), **el procediment d'elaboració i aprovació** (que a Catalunya té regles pròpies que se sumen a les estatals), **les ordenances fiscals** (que van per una via diferent, la del TRLRHL) i **els bans d'Alcaldia** (que, atenció, no són normes... llevat d'un cas).

1. La potestat normativa local: d'on surt i fins on arriba

El fonament

Un ajuntament no té potestat legislativa: **no pot fer lleis**. El que sí que té és **potestat reglamentària**, és a dir, la capacitat de dictar normes de rang inferior a la llei que obliguen a tothom dins el terme municipal.

Terme jurídic. Potestat reglamentària = poder de dictar normes generals i obligatòries que no són lleis. Un reglament (i l'ordenança n'és una modalitat) és una norma escrita per l'Administració, no pel Parlament.

| Norma | Què diu |

|---|---|

| **CE, arts. 137 i 140** | Els municipis gaudeixen d'**autonomia** per gestionar els seus interessos. |

| **CE, art. 25.1** | Ningú pot ser sancionat per accions que no siguin infracció **segons la legislació vigent** (reserva de llei sancionadora, matisada per al món local). |

| **LBRL 7/1985, art. 4.1.a)** | Correspon als municipis, en tot cas, «la **potestat reglamentària** i

d'autoorganització». |

| **TRLMRLC (DL 2/2003), art. 8.1.a** | Repeteix la mateixa potestat per als ens locals de Catalunya: «la reglamentària i la d'autoorganització». |

| **Llei 39/2015 (LPACAP), art. 128.1** | L'exercici de la potestat reglamentària correspon també «als òrgans de govern locals», d'acord amb la CE, els Estatuts i la LBRL. |

| **ROAS (Decret 179/1995), art. 4.1** | Els ens locals «podran aprovar **ordenances com a normes d'aplicació general en el seu territori**». |

Els límits: què NO pot fer una ordenança

L'article 128.2 i 128.3 de la Llei 39/2015 posa quatre reixes:

1. **No pot vulnerar la Constitució ni les lleis.**
2. **No pot regular matèries reservades** a les Corts o al Parlament.
3. **No pot tipificar delictes ni infraccions administratives, ni establir penes o sancions, ni tributs ni càrregues patrimonials**, si no hi ha una llei que li ho permeti.
4. **Jerarquia normativa**: cap disposició pot vulnerar-ne una de rang superior.

I l'**art. 4.2 del ROAS** hi afegeix la versió catalana: «Les ordenances i reglaments locals **no podran contenir preceptes contraris a les lleis** i a altres disposicions generals».

Què passa si se salten el límit? L'**article 47.2 de la Llei 39/2015**: són **nul·les de ple dret** les disposicions administratives que vulnerin la Constitució, les lleis o disposicions de rang superior, les que regulin matèries reservades a la llei i les que estableixin **retroactivitat** de disposicions sancionadores no favorables o restrictives de drets.

La inderogabilitat singular

Aquest és un concepte que cau i que es pot explicar en una frase: **un ajuntament no es pot saltar la seva pròpia ordenança per fer un favor a algú**, ni tan sols si qui firma és el mateix òrgan que la va aprovar.

- **Art. 37.1 LPACAP**: les resolucions administratives de caràcter particular no poden vulnerar el que estableix una disposició de caràcter general, «encara que aquelles procedeixin d'un òrgan d'igual o superior jerarquia».

- **Art. 37.2 LPACAP**: aquestes resolucions són **nul·les**.

- **Art. 4.3 i 4.4 ROAS**: les disposicions vinculen ciutadans i administracions «sense que la seva observança pugui ser objecte de **dispenses individuals**».

Exemple. Si l'Ordenança de convivència de Figueres prohibeix les terrasses a partir de la 1 de la matinada, l'alcalde **no pot** dictar un decret dient que un bar concret pot tancar a les 3. Per fer-ho hauria de **modificar l'ordenança**, amb tot el procediment.

Ordenances i sancions: el Títol XI de la LBRL

Com que l'art. 25.1 CE exigeix llei per sancionar, durant anys hi va haver el problema de si una ordenança podia posar multes. La **Llei 57/2003** ho va resoldre afegint el **Títol XI de la LBRL (arts. 139 a 141)**:

- **Art. 139**: en **defecte de normativa sectorial específica**, els ens locals poden **tipificar infraccions i imposar sancions** per incomplir deures, prohibicions o limitacions de les seves ordenances, per ordenar la convivència i l'ús dels serveis, equipaments, infraestructures i espais públics.

- **Art. 140**: les infraccions es classifiquen en **molt greus, greus i lleus**.

- **Art. 141: límits de les multes** - i aquestes tres xifres cauen sempre:

| Infracció | Multa màxima |

|---|---|

| **Molt greu** | fins a **3.000 ?** |

| **Greu** | fins a **1.500 ?** |

| **Lleu** | fins a **750 ?** |

Truc. 3.000 / 1.500 / 750. Cada esglaó és la meitat de l'anterior. I recorda: «**llevat de previsió legal diferent**» - si una llei sectorial (soroll, residus, animals) fixa quanties pròpies, mana la llei.

2. Ordenances, reglaments i ROM: qui és qui

L'enunciat parla d'«ordenances i reglaments». A la pràctica, tots són **disposicions administratives de caràcter general** aprovades pel Ple i el procediment és el mateix. La diferència és sobretot de contingut i de tradició.

| Tipus | Què regula | Exemple a un ajuntament mitjà |

|---|---|---|

| **Ordenança reguladora** (o de policia) | La conducta dels ciutadans i l'activitat privada al terme municipal | Ordenança de civisme i convivència; de tinença d'animals; de sorolls; de terrasses |

| **Ordenança de bon govern** (art. 59 ROAS) | «Les normes peculiars de la localitat» per ordenar l'activitat i la convivència **al medi urbà i rural**, i si escau **el costum local** | Ordenança de bon govern i convivència ciutadana |

| **Ordenança fiscal** | Els tributs municipals (impostos, taxes, contribucions especials) | Ordenança fiscal reguladora de l'IBI; de la taxa de residus |

| **Reglament de servei** | El funcionament intern d'un servei públic municipal | Reglament del servei de cementiri; de la biblioteca; de l'escola bressol |

| **Reglament orgànic municipal (ROM)** | L'**autoorganització**: com funcionen el Ple, les comissions, els grups municipals | ROM de la corporació |

| **Ordenances d'edificació i d'ús del sòl / normes urbanístiques** | Urbanisme | Van pel **procediment urbanístic**, no pel general (art. 60.2 ROAS) |

L'**art. 59 del ROAS** ho diu així: a més de les ordenances «d'edificació, industrials, mediambientals i altres que regulin matèries de la competència local», els municipis poden aprovar **ordenances de bon govern**.

Compte amb aquestes dues. L'**art. 60.2 del ROAS** treu del procediment general dos grups: les **ordenances fiscals** i les **d'edificació i ús del sòl**, que segueixen «el procediment previst en la legislació específica». Les fiscals van pel **TRLRHL** (bloc 4 d'aquesta guia); les urbanístiques, pel **TRLUC**.

Què NO és una norma

- Els **decrets d'Alcaldia** i els **acords del Ple** de contingut singular són **actes administratius**, no normes.
- Les **circulars i instruccions** de servei (art. 6 LRJSP) obliguen internament els empleats, però **no** creen drets ni deures per als veïns.
- Els **bans**, com veuràs al bloc 5, tampoc són normes (amb una excepció).

Truc d'examen. Norma = general, abstracta, s'aplica repetidament, es publica i **no** admet recurs administratiu. Acte = concret, s'esgota amb l'aplicació, es notifica i **sí** que admet recurs administratiu.

3. El procediment d'elaboració i aprovació

Aquí hi ha la clau del tema. A Catalunya s'apilen **quatre** normes que has de saber distingir:

| Norma | Aportació |

|---|---|

| **LBRL 7/1985, art. 49** | L'esquema bàsic estatal: aprovació inicial -> informació pública **30 dies** -> aprovació definitiva. |

| **TRLMRLC (DL 2/2003), art. 178** | El mateix esquema en versió catalana, aplicable a Catalunya. |

| **ROAS (Decret 179/1995), arts. 60 a 66** | El **detall**: iniciativa, comissió d'estudi, on s'anuncia, majories, tramesa i publicació. |

| **Llei 39/2015, arts. 128-133** | Principis de bona regulació i **consulta pública prèvia**. |

Fase 0. La consulta pública prèvia

Abans d'escriure ni una línia, l'**article 133.1 de la Llei 39/2015** obliga a fer una **consulta pública** pel web de l'Administració, per recollir l'opinió dels afectats sobre: **a)** els problemes que es volen resoldre, **b)** la necessitat i oportunitat d'aprovar la norma, **c)** els objectius i **d)** les alternatives, també les no regulatòries.

L'**art. 133.4, primer paràgraf**, permet **prescindir** de la consulta, l'audiència i la informació pública en cas de **normes pressupostàries o organitzatives** de l'Administració local, o quan hi hagi **raons greus d'interès públic**.

Matís que t'estalviarà un error. La **STC 55/2018, de 24 de maig**, va declarar contraris a l'ordre constitucional de competències bona part dels articles 129.4 (paràgrafs 2n i 3r), 130, 132 i 133 de la Llei 39/2015 pel que fa a comunitats autònomes i ens locals. **El que va quedar com a bàsic** de l'art. 133 és l'incís inicial de l'apartat 1 -«amb caràcter previ... se substantiarà una **consulta pública**»- i el **primer paràgraf de l'apartat 4**. Traducció: la consulta pública prèvia **sí que s'ha de fer** a l'ajuntament; el **pla anual normatiu** de l'art. 132, en canvi, no li és exigible com a bàsic.

Fase 1. La iniciativa (art. 61 ROAS)

Poden iniciar l'expedient:

- **Els òrgans de l'ens local** (el més habitual: una regidoria proposa i el Ple acorda iniciar).
- **Els veïns**, directament o mitjançant entitats i associacions legalment constituïdes que defensin els interessos dels ciutadans.

Regles de la iniciativa veïnal:

- **No és procedent** en matèries alienes a la competència de l'ens local **ni en les de caràcter tributari** (art. 61.2 ROAS). És a dir: **els veïns no poden proposar una ordenança fiscal**.
- L'escrit s'ha de referir a les **línies bàsiques** de la norma i portar una **memòria justificativa** (art. 61.4).
- El **Ple** admet a tràmit o rebutja la iniciativa, **sempre motivadament** (art. 61.5).

A més, l'**art. 70 bis.2 de la LBRL** regula la **iniciativa popular** per presentar projectes de reglament, amb aquests percentatges de signatures de veïns amb dret de sufragi actiu:

Població del municipi	% de veïns que han de signar
Fins a **5.000** habitants	**20 %**
De **5.001 a 20.000**	**15 %**
A partir de **20.001**	**10 %**

Figueres. Amb uns **49.689 habitants**, la iniciativa popular a Figueres necessita el **10 %** dels veïns amb dret de vot. Aquestes iniciatives s'han de sotmetre a debat i votació del Ple, amb **informe previ de legalitat del secretari i informe de l'interventor** si afecten drets i obligacions de contingut econòmic.

I la **Llei 19/2014, art. 70**, hi afegeix el **dret a proposar iniciatives normatives** de caràcter reglamentari: davant la Generalitat calen **15.000 signatures**; davant l'Administració local, «es regeixen per la seva legislació específica». L'òrgan competent ha de resoldre en **tres mesos**; el silenci és **desestimatori**.

Fase 2. L'avantprojecte i la comissió d'estudi (art. 62 ROAS)

Acordada la formació o modificació d'una ordenança, **es designa una comissió d'estudi** encarregada de redactar el text de l'avantprojecte.

- La integren **membres de la corporació i personal tècnic** (propi o extern), sota la **presidència d'un membre de la corporació**.
- La comissió pot proposar encarregar estudis, informes o dictàmens a professionals externs.
- La corporació pot demanar al **consell comarcal**, a la **diputació** o a l'**Administració de la Generalitat** que li elaborin el text i li donin assistència tècnica fins a l'aprovació definitiva (**art. 62.3 ROAS**). Molt útil en municipis petits de l'Alt Empordà.

Fase 3. Els informes preceptius

L'article 179 del TRLMRLC exigeix **informe previ del secretari o secretària** i, si escau, de l'**interventor o interventora**:

- **a)** sempre que ho demani el president de la corporació o **un terç dels membres**, amb prou antelació respecte del dia de la sessió;
- **b)** sempre que es tracti de matèries per a les quals la llei exigeix un **quòrum de votació especial**.

I l'informe ha de precisar **la legislació aplicable** i determinar si la proposta de resolució s'hi adequa (art. 179.3).

Conseqüència pràctica. Com que les **ordenances fiscals** i el **ROM** requereixen **majoria absoluta** (quòrum especial), l'**informe de Secretaria és obligatori** en aquests expedients. Si falta, l'acord és impugnoble.

Fase 4. L'aprovació inicial pel Ple

- Competència: **el Ple** (art. 22.2.d) LBRL: «l'aprovació del **reglament orgànic i de les ordenances**»; art. 52.2.d) TRLMRLC).
- **Indelegable:** l'art. 22.4 LBRL i l'**art. 52.4 TRLMRLC** exclouen la lletra d) de les atribucions que el Ple pot delegar. L'**art. 65.1 del ROAS** ho remata: l'aprovació definitiva correspon al Ple, «el qual **no podrà delegar en un altre òrgan** aquesta atribució».
- Qui aprova inicialment és el Ple sobre l'avantprojecte (art. 63.1 ROAS).

Les majories (aquí es concentren molts errors):

| Què s'aprova | Majoria | Base legal |

|---|---|---|

| **Ordenança o reglament ordinari** | **Simple** (més vots a favor que en contra) | Art. 47.1 LBRL; art. 114.1 TRLMRLC; art. 65.2 ROAS |

| **Reglament orgànic (ROM)** | **Absoluta** del nombre legal de membres | Art. 47.2.f) LBRL; art. 114.3.a) TRLMRLC; art. 65.2 ROAS |

| **Ordenances fiscals** | **Absoluta** (a Catalunya) | Art. 114.3.j) TRLMRLC; art. 65.2 ROAS |

| **Normes i ordenances integrades en plans urbanístics** | **Absoluta** | Art. 47.2.ll) LBRL; art. 114.3.k) TRLMRLC; art. 65.2 ROAS |

| **Creació i regulació d'òrgans complementaris** | **Absoluta** | Art. 114.3.b) TRLMRLC |

L'**art. 65.2 del ROAS** ho resumeix en una frase que val la pena memoritzar: «Les ordenances s'aprovaran per **majoria simple**, per regla general. Només requerirà **majoria absoluta** l'aprovació i modificació de les normes i ordenances que formin part dels plans i dels instruments d'ordenació urbanística, **les ordenances fiscals i el reglament orgànic** de la corporació.»

Ancoratge català molt rendible. La LBRL estatal (art. 47.2) **no** exigeix majoria absoluta per a les ordenances fiscals. El TRLMRLC sí (art. 114.3.j: «la imposició i l'ordenació dels recursos propis de caràcter tributari»). A Catalunya, doncs, **les ordenances fiscals van per majoria absoluta**. Si l'examen et posa una pregunta amb «a Catalunya», la resposta és **majoria absoluta**.

Figueres en números. Amb 49.689 habitants li corresponen **21 regidors** (art. 179 LOREG: municipis de 20.001 a 50.000 habitants). Majoria absoluta = **11 vots**.

Fase 5. Informació pública i audiència: ****30 dies****

Aquest és **el termini estrella del tema**.

- **Art. 49.b) LBRL:** «Informació pública i audiència als interessats pel **termini mínim de trenta dies** per a la presentació de reclamacions i suggeriments.»
- **Art. 178.1.b) TRLMRLC:** idèntic, «per un període **mínim de trenta dies**».

I l'**art. 63.2 del ROAS** diu **on** s'ha de publicar l'anunci. Són **quatre llocs** i cauen:

1. El **Butlletí Oficial de la Província** (per a Figueres, el **BOP de Girona**).
2. El **Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC)**.
3. **Un dels mitjans de comunicació escrita diària**.
4. El **tauler d'anuncis de la corporació**.

A més, l'**art. 63.3 ROAS:** «En tot cas es concedirà **audiència als veïns o les associacions que hagin exercit la iniciativa**.»

I la **Llei 19/2014, art. 10.1.c) i d)**: cal publicar al portal de transparència **els procediments normatius en curs d'elaboració**, amb l'estat de tramitació, les memòries i documents justificatius i «la relació i valoració dels documents originats pels procediments d'informació pública i participació ciutadana». L'**art. 69.2** hi afegeix que els òrgans que tramiten han de publicar-hi **l'inici de la tramitació, la versió inicial del projecte normatiu i la documentació complementària**.

Avís d'auxiliar. «Trenta dies» és **el mínim**: el Ple en pot acordar més. La llei no diu «hàbils», però com que és un termini de procediment administratiu assenyalat per dies, s'entén en **dies hàbils** (art. 30.2 LPACAP), i així és com s'acostumen a redactar els anuncis. Si l'enunciat de l'examen reproduceix la llei, respon **«trenta dies»** sense afegir-hi res.

Nota important sobre la participació. L'art. 69.3 de la Llei 19/2014 diu que participar en una iniciativa normativa **no atribueix per si sol la condició d'interessat**, però l'Administració ha de fer una **valoració general de les aportacions** i publicar-la al Portal de la Transparència.

Fase 6. Resolució de reclamacions i aprovació definitiva

- Les reclamacions i al·legacions es remeten a la **comissió informativa** corresponent (o a una que es constitueixi a aquest efecte), que **proposa estimar-les o desestimar-les** totalment o parcialment i **formula la proposta d'aprovació** (art. 64 ROAS).
- El **Ple** aprova definitivament i **resol de forma raonada** les reclamacions **en el mateix acord** (art. 65.1 ROAS; art. 49.c) LBRL; art. 178.1.c) TRLMRLC).

I ara la regla d'or:

Si no s'ha presentat cap reclamació ni suggeriment, l'acord d'aprovació inicial esdevé definitiu automàticament, sense necessitat d'un nou acord del Ple.

>

Art. 49, últim paràgraf, LBRL · Art. 178.1.c), últim incís, TRLMRLC · Art. 65.1, últim incís, ROAS.

Això no vol dir que ja no calgui fer res: **encara s'ha de publicar el text íntegre**. L'elevació a definitiu és automàtica; **la publicació, no**.

Fase 7. Tramesa a l'Estat i a la Generalitat: ****15 dies****

L'art. 65.3 del ROAS: els ens locals han de trametre a l'**Administració de l'Estat** i a la de la **Generalitat de Catalunya**, en el termini de **quinze dies**, l'acord d'aprovació definitiva i **còpia íntegra i fefaent** de l'ordenança. Concorde amb l'art. 56.1 LBRL i amb l'art. 145 TRLMRLC (tramesa d'actes i acords al departament competent, avui **per mitjans electrònics**, art. 145.4).

Fase 8. Publicació i entrada en vigor

Aquí hi ha **dues xifres i quatre destinacions**. L'art. 70.2 LBRL i l'art. 66.1 ROAS:

1. Publicació **íntegra** del text al **BOP** (Girona, per a Figueres). No val un extracte.
2. **No entra en vigor** fins que s'hagi publicat **completament** el text i hagi transcorregut el **termini de quinze dies hàbils** de l'art. 65.2 LBRL.
3. També s'insereix al **butlletí informatiu local**, si existeix, i **en tot cas al tauler d'anuncis** de la corporació.
4. S'anuncia al **DOGC** la **referència del BOP** on s'ha publicat íntegrament el text.

Per què quinze dies hàbils? Perquè és el termini que té l'Estat o la Generalitat per **requerir l'anul·lació** de l'acord (art. 65.2 LBRL: el requeriment s'ha de formular «en el termini de **quinze dies hàbils** a partir de la recepció de la comunicació de l'acord»). El legislador dona aquest marge de control abans que la norma desplegui efectes.

L'art. 66.2 i 66.3 del ROAS hi afegeix dues obligacions simpàtiques: els ens locals han d'**editar el text** de les seves ordenances «en la forma que els permeti la seva capacitat econòmica», i les ordenances aprovades **poden ser consultades en qualsevol moment** pels ciutadans dins l'horari d'atenció al públic.

Modificació i derogació

El mateix procediment. Per canviar un article d'una ordenança cal repetir tot el recorregut: aprovació

inicial, trenta dies, resolució de reclamacions, aprovació definitiva i publicació íntegra. No hi ha drecera.

Impugnació d'una ordenança

| Via | Regla | Base legal |

|---|---|---|

| **Recurs administratiu** | **NO n'hi ha cap** contra disposicions de caràcter general | **Art. 112.3 LPACAP** |

| **Recurs directe** contenciós | Contra l'ordenança mateixa, **2 mesos** des de la publicació | Arts. 25.1 i 46.1 LJCA 29/1998 |

| **Recurs indirecte** | Contra un **acte d'aplicació**, al·legant que l'ordenança no és conforme a dret. No cal haver-la impugnat directament abans | **Art. 26 LJCA** |

| **Qüestió d'il·legalitat** | Si un jutjat estima el recurs indirecte però no és competent per anul·lar la norma, la planteja davant el tribunal que sí que ho és | **Art. 27 LJCA** |

| **Requeriment d'anul·lació** de l'Estat o la Generalitat | Motivat, **15 dies hàbils** des de rebre la comunicació de l'acord; l'ens local té **1 mes** per anul·lar-lo | **Art. 65 LBRL; art. 181 TRLMRLC** |

| **Impugnació directa per la Generalitat** | Si l'acord afecta competències de la Generalitat: **15 dies hàbils**, sense requeriment previ | **Art. 182 TRLMRLC** |

4. Les ordenances fiscals

Una **ordenança fiscal** és l'ordenança que regula un tribut municipal. La seva importància és senzilla d'entendre: **sense ordenança fiscal, l'ajuntament no pot cobrar**.

Imposició i ordenació (art. 15 TRLRHL)

El **Text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals (RDL 2/2004, de 5 de març)** distingeix dos escenaris:

| Cas | Què cal fer | Article |

|---|---|---|

| **Tributs propis en general** (taxes, contribucions especials, impostos potestatus) | Acordar la **imposició** (decidir que existeixi) i aprovar l'**ordenança fiscal** reguladora | **Art. 15.1 TRLRHL** |

| **Impostos obligatoris de l'art. 59.1 (IBI, IAE, IVTM)** | **No cal acord d'imposició**: ja els imposa la llei. Només cal ordenança fiscal **si l'ajuntament vol fer ús de les facultats** de fixar tipus, bonificacions, etc. | **Art. 15.2 TRLRHL** |

| **Gestió, liquidació, inspecció i recaptació** | Es pot regular dins cada ordenança fiscal **o** en una **ordenança fiscal general** específica | **Art. 15.3 TRLRHL** |

Truc. L'**IBI**, l'**IAE** i l'**IVTM** (l'impost de circulació) són **obligatoris**: es cobren encara que l'ajuntament no aprovi res. L'**ICIO** i la **plusvàlua** (IIVTNU) són **potestatus**: sense acord d'imposició i ordenança, no es cobren.

Contingut (art. 16 TRLRHL)

Les ordenances fiscals han de contenir **com a mínim**:

- **a)** El **fet imposable**, el **subjecte passiu**, els **responsables**, les **exempcions**, **reduccions i bonificacions**, la **base imposable i liquidable**, el **tipus de gravamen o quota tributària**, el **període impositiu** i la **meritació**.
- **b)** Els **règims de declaració i d'ingrés**.

- **c) Les dates d'aprovació i d'inici d'aplicació.**

I dues regles de coherència: els acords d'aprovació de l'ordenança s'han d'adoptar **simultàniament** als d'imposició del tribut; i els acords de **modificació** han de contenir **la nova redacció** de les normes afectades i les dates d'aprovació i d'aplicació.

El procediment: art. 17 TRLRHL (diferent del general!)

| Pas | Ordenança **ordinària** | Ordenança **fiscal** |

|---|---|---|

| Nom del primer acord | Aprovació **inicial** | Aprovació **provisional** |

| Exposició | Informació pública i audiència, **30 dies mínim** | Exposició al **tauler d'anuncis**, **30 dies com a mínim** |

| Anuncis | BOP + **DOGC** + un mitjà escrit diari + tauler (art. 63.2 ROAS) | **BOP** sempre; **a més**, un **diari dels de més difusió** de la província si el municipi té **més de 10.000 habitants** (art. 17.2) |

| Si no hi ha reclamacions | L'acord inicial esdevé definitiu | L'acord provisional esdevé definitiu **sense necessitat d'acord plenari** (art. 17.3) |

| Publicació final | Text **íntegre** al BOP | Acord definitiu i **text íntegre** al BOP (art. 17.4) |

| Entrada en vigor | Publicació completa + **15 dies hàbils** (art. 65.2 LBRL) | **Des de la publicació al BOP**, sense els 15 dies (art. 70.2 LBRL exclou expressament pressupostos i ordenances fiscals) |

| Majoria (Catalunya) | **Simple** | **Absoluta** (art. 114.3.j TRLMRLC) |

Aquesta és la diferència que més cau. Les **ordenances fiscals i els pressupostos** no esperen els quinze dies hàbils: l'**art. 70.2 LBRL** els exclou expressament («llevat dels pressupostos i les ordenances fiscals, que es publiquen i entren en vigor en els termes establerts en la Llei reguladora de les hisendes locals»). L'**art. 17.4 TRLRHL** ho confirma: no entren en vigor fins que s'hagi fet la publicació íntegra al BOP... i llavors ja hi entren.

Figueres. Amb uns **49.689 habitants** supera els **dos llindars** de l'art. 17: com que passa de **10.000**, l'anunci d'exposició s'ha de publicar **també en un diari dels de més difusió de la província de Girona** (art. 17.2); i com que passa de **20.000**, ha d'**editar el text íntegre** de les seves ordenances fiscals **dins el primer quadrimestre** de l'exercici (art. 17.5). En tot cas, ha d'expedir còpies de les ordenances fiscals publicades a qui les demani.

Calendari real. Com que les ordenances fiscals solen aplicar-se des de l'**1 de gener**, el Ple les aprova provisionalment a l'**octubre**, l'exposició cobreix el novembre i la publicació definitiva es fa **abans del 31 de desembre**. Si la publicació íntegra al BOP no arriba a temps, **es prorroga l'ordenança de l'any anterior**.

Qui pot reclamar (art. 18 TRLRHL)

Tenen la condició d'**interessats** per reclamar contra els acords provisionals:

- **a)** Els qui tinguin un **interès directe** o resultin afectats per aquests acords.
- **b)** Els **col·legis oficials, cambres oficials, associacions i altres entitats legalment constituïdes** per vetllar pels interessos professionals, econòmics o veïnals, **quan actuïn en defensa dels que els són propis**.

Exemple. L'Associació de Comerciants de Figueres pot reclamar contra la taxa d'ocupació de la via pública amb terrasses; un particular que no hi té cap terrassa, en principi no, perquè no hi té interès directe.

Impugnació (art. 19 TRLRHL)

- Contra una ordenança fiscal **no hi cap cap altre recurs que el contenciós administratiu**, a partir de la publicació al BOP, en la forma i terminis de la LJCA (**2 mesos**). Coherent amb l'art. 112.3 LPACAP.

- Si una **resolució judicial ferma** anul·la o modifica l'ordenança, l'ens local ha d'**adequar a la sentència totes les actuacions posteriors** a la data de notificació. **Es mantenen els actes fermes o consentits** dictats a l'empara de l'ordenança anul·lada, llevat que la sentència ho prohibeixi expressament.

Truc. Ordenança fiscal anul·lada ? devolució automàtica de tots els rebuts. Els **actes fermes i consentits** (rebutos que ningú va recórrer) es mantenen, llevat que el jutge digui el contrari.

5. Els bans d'Alcaldia

Qui els dicta

- **Art. 21.1.e) LBRL**: entre les atribucions de l'alcalde, «**Dictar bans**».
- **Art. 53.1.f) TRLMRLC**: «**Dictar bans i vetllar perquè es compleixin**».
- **Art. 68 ROAS**: «L'aprovació dels bans correspon al **president de la corporació**, que **no podrà delegar** aquesta competència en cap membre de la mateixa.»

Aquest és el punt que més cau del bloc. El ban és **indelegable**. L'**art. 21.3 LBRL** exclou expressament de la delegació les lletres **a), e), j), k), l) i m)** de l'art. 21.1 - i **e) són els bans**. L'**art. 53.3 TRLMRLC** fa el mateix amb les lletres **b), f), s), k), l) i m)** - i **f) són els bans**. Ni a un tinent d'alcalde, ni a un regidor, ni a la Junta de Govern Local.

Per a què serveixen (art. 67.1 ROAS)

Els bans locals tenen per objecte, **entre altres**:

1. Fer un **recordatori a la població** del compliment dels deures ciutadans continguts en disposicions generals o resolucions dictades.
2. L'**aclariment** d'aquestes disposicions quan sigui necessari.
3. Efectuar **convocatòries populars** amb motiu d'esdeveniments ciutadans.

La regla clau (art. 67.2 ROAS)

«Mitjançant els bans **no es poden aprovar normes de caràcter general**, llevat dels casos de **reconeguda urgència** i mentre duri aquesta situació.»

Traducció: el ban **normalment no innova l'ordenament**. No crea deures nous; recorda els que ja existeixen en una ordenança o en una llei. **L'única excepció és el ban de necessitat**.

Els bans de necessitat (art. 69 ROAS)

- Els **decrets** dels presidents dels ens locals adoptats **en casos de catàstrofe o infortunis públics o de greu perill d'aquests** es dicten **en forma de ban** (art. 69.1 ROAS).
- Concorde amb l'**art. 21.1.m) LBRL** i l'**art. 53.1.m) TRLMRLC**: l'alcalde adopta «**personalment i sota la seva responsabilitat**» les mesures necessàries i adequades, **donant compte immediat al Ple**.
- Es fa servir **qualsevol mitjà audiovisual o escrit** per donar a conèixer les disposicions adoptades (art. 69.2).
- Dels decrets així dictats **s'ha de donar compte immediat al Ple**, perquè els **ratifiqui** o segueixin el

tràmit que correspongui (art. 69.3).

Exemple de Figueres. Una llevantada tomba arbres a la Rambla i deixa cables penjant. L'alcaldia dicta un **ban** que prohibeix l'accés a la zona i ordena tancar els accessos. Això sí que és una **norma** (obliga a tothom), però només **mentre duri l'emergència**, i el **Ple n'ha de tenir compte immediat**. Un cop passada la situació, el ban decau.

Publicitat (art. 70 ROAS)

Els bans es publiquen:

- Al **butlletí informatiu de l'ens local**, quan existeixi.
- **En tot cas, al tauler d'anuncis de la corporació.**
- I «es donarà la **màxima publicitat segons l'ús o costum del lloc**» - la vella tradició del pregoner, avui web municipal, xarxes i bàndols impresos.

Compte. Fixa't que la llei **no** exigeix publicar el ban al BOP. Això és lògic: **no és una norma** i no li cal el règim de publicació de l'art. 70.2 LBRL.

Ordenança contra ban: la taula que ho resol tot

| | Ordenança / reglament | Ban d'Alcaldia |

|---|---|---|

| Qui el dicta | El Ple | L'alcalde o alcaldessa |

| Es pot delegar? | No (art. 52.4 TRLMRLC; art. 65.1 ROAS) | No (art. 21.3 LBRL; art. 53.3 TRLMRLC; art. 68 ROAS) |

| És una norma? | Sí | No, llevat del ban de necessitat |

| Procediment | Reglat: inicial -> 30 dies -> definitiva | Cap procediment especial |

| Publicació | BOP íntegra + tauler + referència al DOGC | Tauler i butlletí local; màxima publicitat |

| Entrada en vigor | Publicació completa + **15 dies hàbils** | Immediata |

| Impugnació | Sense recurs administratiu; contenciós directe o indirecte | Si conté una decisió, els recursos propis dels actes |

I una peça que lliga el tema amb els altres

L'**art. 84.1 de la LBRL** enumera els mitjans amb què els ens locals poden intervenir l'activitat dels ciutadans, i el primer de tots és, literalment, «**a) Ordenances i bans**». L'**art. 55.1 del ROAS** ho repeteix amb quatre lletres: **a)** ordenances i bans; **b)** instruments de planejament; **c)** submissió a llicència i actes de control preventius; **d)** ordres individuals de manament o de prohibició.

Glossari

- **Potestat reglamentària:** poder d'una Administració de dictar normes generals i obligatòries de rang inferior a la llei.
- **Ordenança:** norma general aprovada pel Ple d'un ens local, aplicable a tot el seu territori.
- **Reglament orgànic municipal (ROM):** norma d'autoorganització de la corporació (Ple, comissions, grups). Requereix **majoria absoluta**.
- **Ordenança de bon govern:** la que recull les normes peculiars de la localitat sobre convivència i, si

escau, el costum local (art. 59 ROAS).

- **Ordenança fiscal:** la que regula un tribut municipal; segueix el procediment de l'art. 17 TRLRHL.
- **Ban:** resolució de l'alcalde que recorda, aclareix o convoca; no aprova normes, llevat de reconeguda urgència.
- **Ban de necessitat:** decret de l'alcalde dictat en forma de ban en cas de catàstrofe o greu perill; sí que té contingut normatiu, mentre duri la situació.
- **Inderogabilitat singular:** prohibició que un acte concret es salti una norma general, encara que el dicti el mateix òrgan que la va aprovar.
- **Aprovació inicial / provisional:** primer acord del Ple que obre el període d'exposició pública. «Inicial» en ordenances ordinàries; «provisional» en fiscals.
- **Elevació a definitiu:** conversió automàtica de l'acord inicial en definitiu quan no s'ha presentat cap reclamació.
- **Informació pública:** tràmit obert a tothom per examinar l'expedient i presentar reclamacions o suggeriments.
- **Audiència als interessats:** tràmit dirigit específicament als afectats i, en tot cas, als veïns o associacions que van exercir la iniciativa.
- **Recurs directe:** impugnació de la norma mateixa davant la jurisdicció contenciosa, en **2 mesos** des de la publicació.
- **Recurs indirecte:** impugnació d'un acte d'aplicació al·legant que la norma en què es basa és il·legal.
- **Qüestió d'il·legalitat:** procediment pel qual un jutjat trasllada al tribunal competent l'anul·lació d'una norma que ha considerat il·legal en un recurs indirecte.
- **Requeriment d'anul·lació:** petició motivada de l'Estat o la Generalitat perquè l'ens local anul·li un acord contrari a dret (**15 dies hàbils** per formular-lo; **1 mes** per atendre'l).
- **Imposició d'un tribut:** acord del Ple pel qual decideix que un tribut potestatiu existeixi al municipi.
- **Meritació:** moment en què neix l'obligació de pagar un tribut.
- **Acte ferm i consentit:** acte que ja no es pot recórrer perquè han passat els terminis o l'interessat no el va impugnar.

Els punts que cauen a l'examen

1. **Potestat reglamentària local:** art. 4.1.a) LBRL i art. 8.1.a) TRLMRLC; art. 128.1 Llei 39/2015 l'estén expressament als òrgans de govern locals. Els ajuntaments **no** tenen potestat legislativa.
2. **Límits** (art. 128.2 i 128.3 LPACAP): res contra la Constitució ni les lleis, res reservat a la llei, **no** poden tipificar delictes ni establir tributs sense llei, i respecte a la **jerarquia**. Les disposicions que ho incompleixin són **nul·les de ple dret** (art. 47.2 LPACAP). I **inderogabilitat singular** (art. 37 LPACAP, art. 4.3 i 4.4 ROAS): els actes singulars contraris a un reglament són **nuls**.
3. **Sancions per ordenança:** Títol XI LBRL, arts. 139-141 (afegit per la Llei 57/2003). Infraccions **molt greus, greus i lleus**. Multes màximes: **3.000 ? / 1.500 ? / 750 ?**.
4. **Competència:** aprovar el **reglament orgànic i les ordenances** és del **Ple** (art. 22.2.d) LBRL, art. 52.2.d) TRLMRLC) i és **indelegable** (art. 22.4 LBRL, art. 52.4 TRLMRLC, art. 65.1 ROAS).
5. **Procediment general:** art. 49 LBRL i art. 178.1 TRLMRLC -> **a)** aprovació inicial del Ple; **b)** informació pública i audiència **mínim 30 dies**; **c)** resolució de reclamacions i aprovació definitiva del Ple.
6. **Sense reclamacions, l'acord inicial esdevé definitiu** automàticament, sense nou acord plenari (art. 49 LBRL; art. 178.1.c) TRLMRLC; art. 65.1 ROAS; i art. 17.3 TRLRHL per a les fiscals).

7. **Majories:** ordenances ordinàries, **simple**; **ROM**, **absoluta** (art. 47.2.f) LBRL, art. 114.3.a) TRLMRLC); **ordenances fiscals a Catalunya**, **absoluta** (art. 114.3.j) TRLMRLC i art. 65.2 ROAS); normes de plans urbanístics, **absoluta**.

8. **Detall català del ROAS:** **iniciativa** també dels veïns, però **no en matèria tributària** (art. 61.2); **comissió d'estudi** per redactar l'avantprojecte (art. 62); anuncis al **BOP**, **DOGC**, **un mitjà escrit diari i el tauler** (art. 63.2); tramesa a l'Estat i la Generalitat en **15 dies** (art. 65.3).

9. **Publicació i entrada en vigor** (art. 70.2 LBRL i art. 66.1 ROAS): text **íntegre** al **BOP + 15 dies hàbils** de l'art. 65.2 LBRL; tauler; i **referència al DOGC** del BOP on s'ha publicat.

10. **Excepció: pressupostos i ordenances fiscals** no esperen els 15 dies; entren en vigor amb la publicació íntegra al BOP (art. 70.2 LBRL i art. 17.4 TRLRHL).

11. **Ordenances fiscals:** art. 15 (imposició i ordenació; **IBI, IAE i IVTM** de l'art. 59.1 no necessiten acord d'imposició), art. 16 (contingut mínim), art. 17 (**30 dies** al tauler; anunci al BOP i, si el municipi passa de **10.000 hab.**, també en un **diari de més difusió**; edició del text íntegre dins el **primer quadrimestre** si passa de **20.000 hab.**), art. 18 (interessats) i art. 19 (només **recurs contenciós**).

12. **Impugnació de normes:** **cap recurs administratiu** (art. 112.3 LPACAP); **recurs directe** en **2 mesos** des de la publicació (art. 46.1 LJCA); **recurs indirecte** contra actes d'aplicació (art. 26 LJCA); **qüestió d'il·legalitat** (art. 27 LJCA). Control d'Estat i Generalitat: **requeriment motivat** en **15 dies hàbils** i **un mes** per anul·lar (art. 65 LBRL, art. 181 TRLMRLC); impugnació directa de la Generalitat, **15 dies hàbils** (art. 182 TRLMRLC).

13. **Bans:** competència de l'**alcalde** (art. 21.1.e) LBRL, art. 53.1.f) TRLMRLC), **indelegable** (art. 21.3 LBRL, art. 53.3 TRLMRLC, art. 68 ROAS). Objecte: recordar, aclarir, convocar (art. 67.1 ROAS). **No poden aprovar normes generals**, llevat de **reconeguda urgència** (art. 67.2). Els **bans de necessitat** (art. 69 ROAS, art. 21.1.m) LBRL) es dicten en forma de ban i **es dona compte immediat al Ple**. Publicitat: **tauler** i butlletí local (art. 70 ROAS).

14. **Iniciativa popular** per a projectes de reglament (art. 70 bis.2 LBRL): **20 %** fins a 5.000 hab.; **15 %** de 5.001 a 20.000; **10 %** a partir de 20.001. **Figueres -> 10 %**.

15. **Transparència i participació a Catalunya: Llei 19/2014, art. 10.1.c) i d)** (procediments normatius en curs i documents justificatius al portal), **art. 62** (principis de qualitat normativa aplicables a la potestat reglamentària), **art. 69** (participació en l'elaboració de normes; participar **no** dona la condició d'interessat) i **art. 70** (dret a proposar iniciatives normatives; resolució en **3 mesos**, silenci **desestimatori**).

Resum exprés

- L'ajuntament **no fa lleis**; té **potestat reglamentària** (art. 4.1.a) LBRL, art. 8.1.a) TRLMRLC, art. 128.1 LPACAP). Les seves normes són les **ordenances i els reglaments**.

- **Límits:** jerarquia, res reservat a la llei, ni delictes, ni infraccions o tributs sense cobertura legal (art. 128.2 LPACAP). Vulnerar-ho = **nul·litat de ple dret** (art. 47.2 LPACAP). I **inderogabilitat singular** (art. 37 LPACAP).

- Poden **sancionar** per ordenança gràcies al **Títol XI LBRL**: infraccions molt greus, greus i lleus, amb multes de fins a **3.000 / 1.500 / 750 ?** (art. 141).

- Aprovar-les és del **Ple** i és **indelegable** (art. 22.2.d) LBRL, art. 52.2.d) i 52.4 TRLMRLC, art. 65.1 ROAS).

- **Procediment** (art. 49 LBRL, art. 178 TRLMRLC, arts. 60-66 ROAS): **consulta pública prèvia** -> iniciativa -> **comissió d'estudi** -> informe de Secretaria -> **aprovació inicial** -> **informació pública** i

audiència, mínim 30 dies (anunci al **BOP, DOGC, un diari i el tauler**) -> resolució de reclamacions per la comissió informativa -> **aprovació definitiva** -> **tramesa a l'Estat i la Generalitat en 15 dies** -> **publicació íntegra al BOP**.

- Si ningú reclama, l'acord inicial esdevé definitiu tot sol; però la publicació del text íntegre continua sent obligatòria.

- **Entrada en vigor:** publicació completa al BOP + **15 dies hàbils** (art. 70.2 LBRL, art. 66.1 ROAS), i referència al DOGC.

- **Majories:** ordinàries, **simple**; **ROM, ordenances fiscals i normes de plans urbanístics, absoluta** (art. 65.2 ROAS, art. 114.3 TRLMRLC). A Figueres, **21 regidors** -> majoria absoluta = **11 vots**.

- **Ordenances fiscals:** van pel TRLRHL, arts. 15-19. **30 dies** al tauler, anunci al BOP i **també en un diari** si el municipi passa de **10.000 hab.**; **edició del text íntegre** dins el **primer quadrimestre** si passa de **20.000**. No esperen els 15 dies: entren en vigor amb la publicació íntegra.

- **IBI, IAE i IVTM** són obligatoris (no cal acord d'imposició); **l'ICIO i la plusvàlua**, potestatis.

- Contra una ordenança **no hi ha recurs administratiu** (art. 112.3 LPACAP, art. 19.1 TRLRHL): només **contenció directa (2 mesos)** o **indirecte** contra actes d'aplicació.

- El **ban** el dicta **només l'alcalde** i **no és delegable**. Serveix per **recordar, aclarir i convocar**; **no crea normes**, llevat del **ban de necessitat** en catàstrofe o greu risc, amb **compte immediat al Ple**.

- Els bans es publiquen al **tauler** i al butlletí local, **no al BOP**.

- **Art. 84.1.a) LBRL:** «ordenances i bans» són el primer mitjà d'intervenció de l'activitat dels ciutadans.

Autoavaluació

<details><summary>1. Quin procediment segueix l'aprovació d'una ordenança local i on es regula?</summary>Art. 49 LBRL i art. 178.1 TRLMRLC: a) aprovació inicial pel Ple; b) informació pública i audiència als interessats per un termini mínim de trenta dies per presentar reclamacions i suggeriments; c) resolució de totes les reclamacions i suggeriments presentats i aprovació definitiva pel Ple. Si no s'ha presentat cap reclamació ni suggeriment, l'acord inicial esdevé definitiu. El detall del procediment a Catalunya és als arts. 60 a 66 del ROAS (Decret 179/1995).</details>

<details><summary>2. Quina majoria cal per aprovar una ordenança municipal? I una ordenança fiscal a Catalunya? I el reglament orgànic?</summary>Regla general, **majoria simple** dels membres presents (art. 47.1 LBRL, art. 114.1 TRLMRLC, art. 65.2 ROAS). **Majoria absoluta** del nombre legal de membres per al **reglament orgànic** (art. 47.2.f) LBRL, art. 114.3.a) TRLMRLC), per a les **normes i ordenances integrades en plans urbanístics** i, a Catalunya, per a les **ordenances fiscals**, perquè l'art. 114.3.j) TRLMRLC exigeix majoria absoluta per a «la imposició i l'ordenació dels recursos propis de caràcter tributari». L'art. 65.2 ROAS ho recull expressament. A Figueres, amb 21 regidors, la majoria absoluta són 11 vots.</details>

<details><summary>3. On s'ha de publicar l'anunci d'informació pública d'una ordenança a Catalunya?</summary>Art. 63.2 ROAS: al **Butlletí Oficial de la Província**, al **DOGC**, en **un dels mitjans de comunicació escrita diària** i al **tauler d'anuncis de la corporació**, per un termini mínim de trenta dies. A més, cal donar **audiència en tot cas als veïns o associacions que hagin exercit la iniciativa** (art. 63.3 ROAS) i publicar la tramitació al portal de transparència (art. 10.1.c) i d) i art. 69.2 de la Llei 19/2014).</details>

<details><summary>4. Quan entra en vigor una ordenança local i per què s'esperen quinze

dies?</summary>Art. 70.2 LBRL i art. 66.1 ROAS: es publica al BOP i **no entra en vigor fins que s'hagi publicat completament el text i hagi transcorregut el termini de quinze dies hàbils previst a l'art. 65.2 LBRL**. Aquest termini és el que tenen l'Estat i la Generalitat per formular el **requeriment d'anul·lació** de l'acord. A més, cal anunciar al **DOGC** la referència del BOP on s'ha publicat el text íntegre i inserir-lo al tauler d'anuncis. Els **pressupostos i les ordenances fiscals** queden exclosos d'aquests quinze dies.</details>

<details><summary>5. Un ajuntament aprova inicialment una ordenança i durant els trenta dies no rep cap al·legació. Què s'ha de fer?</summary>L'acord d'aprovació inicial **esdevé definitiu automàticament**, sense necessitat d'un nou acord plenari (art. 49, últim paràgraf, LBRL; art. 178.1.c) TRLMRLC; art. 65.1 ROAS). Però encara cal **publicar el text íntegre al BOP**, inserir-lo al tauler, anunciar-ne la referència al DOGC i trametre l'acord i còpia íntegra i fefaent a l'Administració de l'Estat i a la de la Generalitat en el termini de **quinze dies** (art. 65.3 ROAS). L'ordenança no entra en vigor fins a la publicació completa més quinze dies hàbils.</details>

<details><summary>6. Poden els veïns proposar una ordenança? I una ordenança fiscal?</summary>Sí que poden proposar ordenances: l'art. 61.1 ROAS reconeix la iniciativa als veïns, directament o mitjançant entitats i associacions legalment constituïdes; el Ple admet a tràmit o rebutja la iniciativa **motivadament** (art. 61.5). Però l'**art. 61.2 ROAS** exclou la iniciativa veïnal en matèries alienes a la competència de l'ens local i **en les de caràcter tributari**: per tant, **no poden proposar una ordenança fiscal**. Per a projectes de reglament, l'art. 70 bis.2 LBRL exigeix signatures del 20 % (fins a 5.000 hab.), 15 % (5.001-20.000) o **10 % (a partir de 20.001, cas de Figueres)**.</details>

<details><summary>7. Quins límits màxims tenen les multes que pot imposar una ordenança local?</summary>Art. 141 LBRL, llevat de previsió legal diferent: infraccions **molt greus fins a 3.000 ?**, **greus fins a 1.500 ?** i **lleus fins a 750 ?**. La cobertura per tipificar infraccions per ordenança, en defecte de normativa sectorial específica, és l'art. 139 LBRL, i la classificació en molt greus, greus i lleus, l'art. 140 (tots tres afegits per la Llei 57/2003).</details>

<details><summary>8. En què es diferencia el procediment d'una ordenança fiscal del d'una ordenança ordinària?</summary>Va per l'**art. 17 del TRLRHL** i no per l'art. 49 LBRL. L'acord del Ple és **provisional** (no «inicial»); s'exposa al **tauler d'anuncis durant trenta dies com a mínim**; l'anunci es publica **sempre al BOP** i, si el municipi té **més de 10.000 habitants, també en un diari dels de més difusió de la província**. Si no hi ha reclamacions, l'acord provisional esdevé definitiu **sense necessitat d'acord plenari** (art. 17.3). El text íntegre es publica al BOP i **entra en vigor amb aquesta publicació**, sense esperar els quinze dies hàbils (art. 17.4 i art. 70.2 LBRL). A Catalunya, a més, requereix **majoria absoluta**.</details>

<details><summary>9. Un veí vol recórrer l'ordenança de convivència perquè considera que un article és il·legal. Quines vies té?</summary>Cap recurs administratiu: l'**art. 112.3 LPACAP** diu que contra les disposicions administratives de caràcter general **no hi cap recurs en via administrativa** (i l'art. 19.1 TRLRHL diu el mateix per a les fiscals). Té el **recurs contenciós directe** contra l'ordenança, en el termini de **dos mesos** des de la publicació (arts. 25.1 i 46.1 LJCA); si ja ha passat aquest termini, li queda el **recurs indirecte** (art. 26 LJCA): impugnar un **acte d'aplicació** -per exemple, la multa que li han posat- fonamentant-lo en el fet que l'ordenança no és conforme a dret. Si el jutjat li dona la raó però no és competent per anul·lar la norma, planteja la **qüestió d'il·legalitat** (art. 27 LJCA).</details>

<details><summary>10. Qui pot dictar un ban, es pot delegar, i pot un ban aprovar normes?</summary>Només l'**alcalde o alcaldessa** (art. 21.1.e) LBRL; art. 53.1.f) TRLMRLC, que hi afegeix «i vetllar perquè es compleixin»). **No es pot delegar**: l'art. 21.3 LBRL exclou de la delegació la

lletra e) de l'art. 21.1, l'art. 53.3 TRLMRLC exclou la lletra f) de l'art. 53.1 i l'art. 68 ROAS diu que el president de la corporació «no podrà delegar aquesta competència en cap membre de la mateixa». Quant al contingut, l'art. 67.1 ROAS diu que el ban serveix per **recordar** els deures ciutadans continguts en disposicions generals, **aclarir-los** i fer **convocatòries populars**; i l'art. 67.2 prohibeix aprovar-hi **normes de caràcter general, llevat dels casos de reconeguda urgència i mentre duri la situació**. Aquesta excepció és el **ban de necessitat**: els decrets dictats en cas de catàstrofe, infortunis públics o greu perill es dicten **en forma de ban** (art. 69.1 ROAS, art. 21.1.m) LBRL, art. 53.1.m) TRLMRLC), es difonen per qualsevol mitjà audiovisual o escrit i **se n'ha de donar compte immediat al Ple** perquè els ratifiqui (art. 69.3 ROAS). Els bans es publiquen al **butlletí informatiu local**, si existeix, i **en tot cas al tauler d'anuncis**, amb la màxima publicitat segons l'ús o costum del lloc (art. 70 ROAS): **no** cal publicar-los al BOP, perquè no són normes.</details>